

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ МОВИ

МАТЕРІАЛИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
ТА НОМЕНКЛАТУРИ — ТОМ XIII

Н. ГОРБЕЦЬКИЙ

**СЛОВНИК
ТЕРМІНІВ ПЕДАГОГІКИ,
ПСИХОЛОГІЇ ТА ШКІЛЬНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ**

(ПРОЕКТ)

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ МОВИ
ВІДДІЛ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА НОМЕНКЛАТУРИ

МАТЕРІАЛИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА НОМЕНКЛАТУРИ
ТОМ II

При. Інж. П. ВАСИЛЕНКО та Інж. ІВ. ШЕЛУДЬКО

**СЛОВНИК
ГІРНИЧОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ**

УКРАЇНСЬКА
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ НАУК
UKRAINISCHE AKADEMIE
INSTITUT DER UKRAINISCHEN

СЛОВНИК
ЗООЛОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

М. ША

ОДЕСЬКЕ НАУКОВЕ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ АКАДЕМІЇ НАУК ТОВАРИСТВО
СЕКЦІЯ МЕДИЧНА

Д-Р В. Ф. КИСІЛЬОВ

**МЕДИЧНИЙ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВНИК**

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ МОВИ

МАТЕРІАЛИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
ТА НОМЕНКЛАТУРИ

Том II

Художник П. А. ТУТКО

**СЛОВНИК
ГЕОЛОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ**

(ПРОЕКТ)

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО
КИЇВ—1923

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ МОВИ
ВІДДІЛ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА НОМЕНКЛАТУРИ

СЕРІЯ ПРАКТИЧНИХ
ВИПУСК

Інж. ШЕЛУДЬКО

**ПРАКТИЧНИЙ СЛОВНИК
ВИРОБНИЧОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ**

ДВОУ

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО „РАДЯНСЬКА ШКОЛА”

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

**СЛОВНИК
МУЗИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ**

(ПРОЕКТ)

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК
ІНСТИТУТ МОВИ
ВІДДІЛ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА НОМЕНКЛАТУРИ

СЛОВНИК

ФІЗИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

(ПРОЕКТ)

ЗРЕДАГУВАВ
В. В. ФАВОРСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКА РАДЯНСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Зв словникової
спадщини

**ГОРЕЦЬКИЙ
Петро Йосипович**

(24. 11(06. 12). 1888 – 16. 08. 1972)

Народився у с. Мутин, нині Кролевецького району Сумської області. Закінчив Глухівську гімназію (1908) та Університет св. Володимира в Києві (1914). Учителював. Від 1919 працював у системі АН УРСР: 1920–26 – співробітник Комісії з укладання «Словника живої української мови», від 1926 (з перервою) – в Інституті мовознавства ім. О. Потебні (1930–63 – ст. н. с.), 1935–41 – у видавництві АН. Одночасно 1920–28 викладав на Педагогічних курсах ім. Б. Грінченка. 1946 здобув ступінь кандидата філологічних наук. Помер у Києві.

Досліджував проблеми лексикології та лексикографії української літературної мови. Разом з *І. Шалєю* підготував підручник «Українська мова: Практ.-теор. курс» (1926), який витримав 8 видань. Як лексикограф дебютував в Інституті української наукової мови ВУАН «Словником термінів педагогіки, психології та шкільного адміністрування» (Х., 1928). Співавтор «Курсу сучасної української літературної мови: У 2 т.» (т. 1, 1951) та «Курсу історії української літературної мови: У 2 т.» (т. 1, 1958), автор монографії «Історія української лексикографії» (1963), низки статей з теорії та історії українського словникарства. Брав участь в укладанні й редагуванні 6-томного «Українсько-російського словника» (1953–63) та 11-томного «Словника української мови» (1970—80; Державна премія СРСР, 1983), зокрема його першого тому. У низці статей безпідставно критикував українських мовознавців, зокрема О. Курило, М. Гладкого та ін., за «націоналістичні перекручення», ухиляння від збігів подібних явищ в російській та українській мовах.

Література: Г. В. Воронич. Горєцький Петро Йосипович // Енциклопедія Сучасної України. К., 2006. Т. 6, с. 255.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ІЗ СЛОВНИКОВОЇ СПАДЩИНИ
Вип. 3

Д-р В. Ф. КИСІЛЬОВ

МЕДИЧНИЙ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВНИК

Відтворення видання 1928 року

КИЇВ-2008

УДК [37+159.9+371.1] (38)
ББК 74 я21+33я21+74.204я21
С 48

Затверджено до друку вченою радою Інституту
енциклопедичних досліджень НАН України.
Протокол № 9 від 25 вересня 2008 р.

Інститут енциклопедичних досліджень НАН України започаткував книжкову серію «Із словникової спадщини», покликану здійснити перевидання українських термінологічних словників, створених на початку 20 століття, що нині стали раритетними, а в радянські часи були заборонені й вилучені з ужитку. Оскільки ці словники й донині зберігають наукове та практичне значення, вони сприятимуть виробленню розумних компромісів між прихильниками різних українських термінологічних систем. Це є надзвичайно актуальним в умовах становлення термінологічної системи української мови, очищення її від русизмів, штамів, нехарактерних для її природи форм та зворотів.

Нині читачеві пропонується 3-й випуск серії – «Медичний російсько-український словник» д-ра В. Ф. Кисільова.

Видання здійснено у рамках підготовки Енциклопедії Сучасної України

ISBN 978-966-02-5067-3 (серія)
ISBN 978-966-02-5071-0

© Інститут енциклопедичних досліджень
НАН України, 2008
© Ідея та назва серії «Із словникової спад-
щини» І. М. Дзюба, М. Г. Железняк

ОДЕСЬКЕ НАУКОВЕ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ
АКАДЕМІЇ НАУК ТОВАРИСТВО
СЕКЦІЯ МЕДИЧНА

Д-р В. Ф. КИСІЛЬОВ

МЕДИЧНИЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК

РЕДАКТОРИ:

Д-р мед. О. І. ВОЛЯНСЬКИЙ

Проф. М. М. ЗАЄВЛОШИН

Проф. М. М. СЕМЕНІВ

*Медична Секція Природничого Відділу Інституту Української
Наукової мови до друку ухвалила*

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
1928

ПЕРЕДНЄ СЛОВО.

Потреба практичного російсько-українського медичного словника конечна так для наших медичних ВУЗ'ів, що українізуються, як і для лікарів у повсякденній їхній праці. Російсько-український медичний словник Галина не може задовольнити медика, по-перше, через те, що з часу його видання ввійшло в ужиток чимало нових медичних термінів, яких у тому словнику немає; по-друге – чимало термінів, що є в словнику Галина, у життя не ввійшли, замість них уживаються інші. Академічний же медичний словник, що має задовольнити потребу в медичних термінах, певне, ще не так скоро вийде. Ось причина виходу в світ цього практичного медичного словника. Хоч у цьому словнику безперечно знайдеться чимало хиб, хоч у ньому ще не все гаразд упорядковано, але нагальна потреба все ж вимагає видати його.

Матеріал, що ми його зібрали, гадаємо, стане в пригоді медикам до виходу в світ академічного словника.

Складаючи цього словника, ми користувалися з таких праць:

1. Російсько-український медичний словник д-ра Галина. Київ. 1920 р.
2. Nomina anatomica ucrainica. Держ. Вид. Укр. 1925.
3. Латинсько-Український словник акад. Корчака-Чепурківського.
4. Словник ембріологічної термінології проф. Черняхівського.
5. “Українські Медичні Вісті”. Київ. Вид. Медінституту.
6. Записки Київського Ветеринарного Зоотехнічного Інституту.
7. “Український Медичний Вістник”. Прага. 1923 – 1925.
8. “Лікарський Вістник”. Вид. Україн. лікарського т-ва у Львові.
9. Російсько-Український словник. Видання Всеукраїнської Академії Наук. Т. I, III.
10. Російсько-Український словник М. Уманця й Спілки.
11. Словник українсько-російський Б. Грінченка.
12. Російсько-український словник С. Іваницького й Ф. Шумлянського.
13. Технічний словник Дубровського.
14. Словник хемічної термінології О. Курило.
15. Медичний латинсько-український словник д-ра Галина. Прага. 1926.

Упорядник.

Одеса, 1927 року.

ПОЯСНЕННЯ СКОРОЧЕНЬ:

Гал. – словник Галина.

Гр., Грін., Грінч. – словник Грінченка Б.

Див. – дивись.

мед. – медичний.

мн. – множина (множ. число).

н., нар. – народній (вираз).

р., род. – родовий відмінок.

соб., собир. – собирательный.

сов. – совершенный.

Фіз. – фізичний.

Ум. – уменьшительный.

Фр. – французький.

А

Аа = **апа** – рівними частинами, нарівно.

абазия (abasia) – нездатність ходити.

абдукция (abductio) – абдукція, відведення, відхилення.

аберрация (aberratio) – аберація, одхил, збочення.

ablatio retinae – відставання (відлущення) сітківки.

ablatio placentaе praecox – передчасне відставання місця (посліду, ложиська).

аблактация (ablactatio) – аблактація, відлучення дитини (від грудей).

аблефария (ablepharia) – аблефарія, відсутність вій.

аборт (abortus) – аборт, -ту; викидень, -дня; викидок, -дка; (**ранний**) – виливок, вибрудок.

абортивный – абортівний; уривний, викидний; **абортивные яйца** – абортівні (недорозвинені) яйця.

abrasio – вис[ш]крібання, вискромáдження.

абсорбция (absorbtió) – абсорбція, всмоктування.

абсолютный – абсолютний, безумовний.

абсцесс (abscessus) – абсцєс, -су; гнойовік; гнойк, -ка; **абсцесс созрел** – г. набрався; abscessus calidus – г. гарячий; abscessus circumscriptus – г. обмежений; abscessus congestivus – г. запливний; abscessus frigidus – г. холодний; abscessus incapsulatus – г. окапшучений; abscessus cavi nasi – г. носової дупліни; abscessus cavi Hyghmori – г. Гайморової дупліни; abscessus cerebri – г. мозку, г. мозковий; abscessus cutaneus – г. шкуровий; abscessus hepatis – г. печінковий, г. у печінці; abscessus inguinalis – г. пахвинний; abscessus labii majoris et minoris – г. (соромітної) губи великої й малої; abscessus mammae – г. грудей, г. на грудях; abscessus mammae puerperalis – г. грудей породівий; abscessus pelvis – г. мйски; abscessus perinealis – г. переміжжя, г. межниковий; abscessus perirenalis – г. [нав]колони́рковий; abscessus periurethralis – г. [нав]колосечівнико́вий; abscessus periuterinis – г. [нав]колоура́зовий; abscessus prostatae – г. передсєчника, г. передсєчниківий; abscessus puerperalis – г. породівий; abscessus pulmonalis – г. легєнів, г. легєнівий; abscessus recti – г. кутніці, кутнічний (г. кутні, кутнєвий); abscessus retropharyngealis – г. позагорловий; abscessus retroperitonealis – г. поза-

очеревний; abscessus scrophulosus – г. жовнєвий; abscessus sinus frontalis – г. чолової (лобової) затόки; abscessus sinus sphenoidalis – г. клинкуватої затόки; abscessus spatii Douglasi – г. Дугласового переміжжя (обширу); abscessus subaxillaris – г. підпаховий; abscessus subdiaphragmaticus – г. піддіафрагмовий; abscessus tonsillae – г. мигдалика, мигдаликовий.

абулия (abulia) – абулія, безвілля.

авитаминоз (avitaminosis) – авітамінóза, голоднєча на вітаміни, брак вітамінів.

автогипноз (autohypnosis) – автогипнóза, самогипнóза.

автодигестия (autodigestia) – автодигестія, самоперетравлення.

автоинкуляция (autoinoculatio) – автоінокуляція, самовшєплення.

автоинтоксикация (autointoxicatio) – автоінтоксикація, самоотруєння.

автоинфекция (autoinfectio) – автоінфєкція, самоузарáзнення.

автолиз (autolysis) – автоліза, самоотравлення.

автомат – автомáт.

автоматический – автоматичний, мимовільний.

автопластика (autoplastica) – автоплáстика; штукування з власної шкіри хворого.

автопсия (autopsia) – автопсія, рóзтин трупу.

автосеротерапия (autoserotherapie) – автосеротерапія; лікування власною сирóваткою.

автостерилизация – автостерилізація, самознепліднення.

автотрансфузия (autotransfusio) – автотрансфúзия; переливання хворому його власної крóви.

автотуберкулинизация (autotuberculinisatio) – автотуберкулінізація; лікування туберкуліном, зготóваним з туберкульóзних бацил хворого.

автофагия (autophagia) – самопо́дання, автофагія.

автоскопия (autoscopia) – автоскопія, самоб́гляд.

агалактия (agalactia) – агалактія, безмолóччя.

агар-агар (agar-agar) – агáр-агáр.

агастрия (agastria) – агастрія; врóджена відсутність шлúнку.

агевзия (ageusia) – брак смáку, безсмáччя, агевзія.

аглобулия (aglobulia) – аглобулія; змєншення кількості червонокрívців.

аглосия (aglossia) – аглосія, без'язиччя.

аглютинация – аглютинáція, зці́плення.

аглютинирующий – аглютинатівний.

агония (agonia) – агонія, конання, часування.
агонизировать – агонізувати, доходити, конати, часувати.

аграфия (agraphia) – аграфія, втрата здібності писати.

Адамово яблоко (prominentia laryngea) – борлак, горлянковий віпин; кадік, -ка.

адамантин (adamantium) – адамантін, зубна поліва; зубна емаль; substantia adamantina – поліва, емаль.

адвентиция (adventitia vasorum) – адвентиція, ожилля; зовнішня оболонка жил.

adde – додай.

Аддисонова болезнь (morbus Addisoni) – брѳнзова хворѳба (Аддисѳнова).

аддуктор (adductor) – притягач, аддуктор (мускул).

аддукция (adductio) – аддукція, притягання.

aden – жѳвно, пѳсокова зѳлоза.

аденектомия (adenectomy) – аденектомія; витин зѳлоз.

адения (adenia) – аденія, псевдолейкемія (неправдѳве білокрѳв'я).

аденит (adenitis) – аденіт, -тѳ; жѳвнїця, залѳзниця; adenitis glandularum salivarum – запѳлення слїнних зѳлоз, з. слїнівок, жѳвнїця слїнівок; adenitis inguinalis – запѳлення пахвінних зѳлоз; жѳвнїця пахвінна; adenitis leucaemica – жѳвнїця білокрѳв'яна; adenitis lymphatica – жѳвнїця лїмфатїчна (пѳсокова); adenitis submaxillaris – жѳвнїця підпахѳова; adenitis sublingualis – жѳвнїця під'язикѳва; adenitis submaxillaris – жѳвнїця підщѳлепова.

аденоиды (adenoides) – аденѳїди; adenoides cavi pharyngonasalis – аденѳїди горловѳносовѳї дупліни.

аденокарцинома (adenocarcinoma) – адѳнокарцинѳма; зѳлозовий пїстрѳк.

аденома (adenoma) – жѳвнѳк, -ка; аденѳма, залѳзнѳк.

аденомиома (adenomyoma) – жѳвном'ясѳк, аденѳмїѳма, зѳлозовий м'ясѳк.

аденоофтальмия (adenophthalmia) – адѳноофтѳлѳмїя; запѳлення Мейбѳмієвих або слѳзових зѳлоз.

аденопатия (adenopathia) – беззалѳззя, брак жѳвен (при білокрѳв'ї), аденѳпатїя.

аденосаркома (adenosarcoma) – аденѳсаркѳма; зѳлозовий м'ясѳк.

аденотомия (adenotomy) – аденѳтомїя; рѳзтин зѳлози.

адермия (adermia) – адермія; безшкрѳ'я.

адинамия (adinamia) – знесїлля, безсїлля; адинамїя; adinamia congenita neonatorum – безсїлля прирѳджене народжѳнѳв.

adipositas universalis – зажирїлість загѳльна, опѳсїстїсть, -тости.

адипоцеле (adipocele) – товщѳва килѳ; адипѳцеле.

адонис (Adonis vernalis) – горїцѳвіт, -тѳ.

адреналин (adrenalinum) – адреналїн, -нѳ.

адский камень (ляпис) (argentum nitricum) – лѳяпис, пекѳльний кѳмїнь.

азооспермия (azoospermia) – азооспермія, брак насїнникѳв, безнасїнничѳя, безнасїнникѳв'я.

азот – азѳт, -тѳ.

азотный – азѳтѳвий.

азотистый – азѳтїстїй.

азотная кислота (acidum nitricum) – азѳтѳва кислотѳ, азѳтѳвий квас.

азотная кислота дымящая (acidum nitricum fumans) – димѳча азѳтѳва кислотѳ. Димлѳчий азѳтѳвий квас.

азотистая кислота – азѳтїста кислотѳ, азѳтѳвий квас.

азотоурия (azotouria) – азѳтосѳчѳя, збїльшення азѳту в сѳчї, азѳтоурїя.

acarus – клїщ, -щѳ; acarus scabiei – клїщ корѳстѳвий, корѳстѳний; acarus folliculorum – к. голївѳволосянїй.

акклиматизация – акліматїзѳція, акліматїзування.

акклиматизировать – акліматїзувати, принатѳрювати; **-ированный** – заклїматїзѳваний, принатѳрений.

аккомодация (accomodatio) – акомѳдація, пристѳсування, пристѳѳванїсть, -ности зѳру.

acne mentagra – шкрїяні прїщики й гнѳяночкї (вугрї) в бородї; acne rosacea – шкрїяні прїщики й гнѳяночкї на нѳсї й навкрѳг ньѳго; acne simplex – шкрїянїй прїщ (вугѳр); acne syphilitica – вугрї прѳнцѳвї, шкрїяні гнѳянкї прѳнцѳвї; acne varioliformis – вугрї (гнѳянкї) вїспувѳтї (пѳдїбнї до вїспи); acne vulgaris – вугѳр, шкрїянїй прїщ звичѳйний.

аконит (Aconitum Napellus) – аконїт; борѳць, касѳтка, цар-зїлля.

акрания (acrania) – безчерѳ'я; урѳдженїй брак чѳрепа, акранїя.

акромегалия (acromegalia) – акромегалїя, велѳтѳнський рїст кїнцївок.

акромион (acromion) – бѳрѳковїй пѳрѳсток.

акрофобия (acrophobia) – акрофѳбїя; ѳстрах до висѳчинї; жах висѳчинї.

axilla – пахѳва; axillaris – пахѳвѳй; linea axillaris – пахѳѳва лїнїя; fossa axillaris – пахѳѳѳва заглибина.

активный – актївний, чїнний, дїяльний.

активность – активність, чинність, діяльність, -ности.

актиномикоз (actinomycosis) – актиномікоза, промінясто-грибова мікоза (хвороба).

актиномицеты (actinomyces) – промінясті гриби, плісня.

акушер – акушер, -ра; **-ка** – акушерка, -ки.

акушерский – акушерський.

акушерство – акушерство; акушерування.

акушерствовать – акушерувати.

акцент – акцент, -ту, наголос, -су.

акцентуация (accentuatio) – акцентуація, наголосування.

алалия (alalia) – безмовність, -ности; алалія.

алгезия (algesia) – алгезія; надмірне відчуження болю.

александрійский лист (folia sennae) – сенес, -су.

алебастр – алябастер, -стру.

алебастровый – алябастровий.

алкоголь (alcohol) – алкоголь, -лю; спирт, -ту.

алкоголизм (alcoholismus) – алкоголізм, -му; alcoholismus acutus – алкоголізм гострий, спиртове отруєння гостре; alcoholismus chronicus – алкоголізм хронічний, пияцтво звичке.

алкоголик – алкогóлик, -ка.

алкоголизация – алкоголізація, -ії.

алкоголический – алкогóличний.

аллантоис (allantois) – алантоїс, -са; сечовий мішок.

аллоритмия (allorhythmia) – періодична зміна ритму живчика; алоритмія.

алопеция (alopescia) – алопеція, лисіння; alopecia areata – алопеція кругляста; alopecia congenita – алопеція вроджена; alopecia syphilitica – алопеція пранцьова (сифілітична).

алоэ (aloë) – алóй, сабур.

алтей (althea officinalis) – калáчики; проскуркі, проскуріна; собáча рóжа.

альбинизм (albinismus) – альбінізм, -му; вроджена відсутність пігменту (шкіри, волóсся).

альбумин (albuminum) – альбумін, -ну; білковина, білок.

альбуминурия (albuminuria) – білкосéччя; альбумінурія; albuminuria puerperalis – альбумінурія породóва; білкосéччя породóве.

альвеола – альвéола, дúчка; чару́нка.

альвеолярный (alveolaris) – альвеоля́рний, дучковий; periosteum alveolare – дучковé окістя; processus alveolaris – дучковий па́росток.

альвеолы (pulmonum) – альвéолі, дучкі легене́ві.

альгидный период – альгідна доба, доба конáння.

алькалитерапия (alcalitherapia) – луголікування, алькалі́терапія.

алюминий – алюміній; глине́ць, -нця.

алюминиевые квасцы – галун алюміні́йний (алюмінія); галун глине́вий (глинця).

амавроз (amaurosis) – амавро́за, те́мна вода́; чо́рна полóда; amaurosis congenita – амавро́за врод́жена.

амальгама – амальга́ма.

амальгамировать – амальгамувати.

амальгамный – амальгамовий.

амальгамация – амальгама́ція, амальгамування.

амастия (amastia) – амастія, безгруддя, відсутність грудні́х залоз.

амблиафия (ambliaphia) – знечу́лення до́тику; притуплення до́тику, амбліафія.

амблиопия (amblyopia) – амбліопія, слабозорість, слабозóркість, -кости; amblyopia congenita – амбліопія урод́жена; a. rotatorum – амбліопія у п'яни́ць; a. toxica – амбліопія отру́йна, амбліопія від отру́ти.

амбоцетор – амбоцетор, -ра.

амбулатория – амбулато́рія; **амбулаторный** – амбулато́рний.

амеба (ameba) – амéба, одноклі́тинна тварі́на.

амеоррея (amenorrhoea) – аменоре́я, відсутність міся́чки, безміся́ччя, безплав'я.

амения (amentia) – аме́нція, бéзум; го́стре божеві́лля, шале́нство.

аметрия (ametria) – відсутність ура́зу; аме́трія.

амигдалит (amygdalitis) – амигдалі́т; запáлення мигда́лика.

амигдалотом (amygdalotom) – мигда́лорозтинáч; амігдалотóм.

амидокислоты – амідо́кислóти, амідо́квáси.

амиды – аміди, -ів.

амиловый – аміло́вий.

амилоид – аміло́їд, -ду.

амины – аміни.

амимия (amimia) – брак ви́разу на облі́ччі, амі́мія.

амиокардия (amyocardia) – квóлість серцево́го м'язу; аміокарді́я.

амиостения (amyosthenia) – квóлість м'я́зів; аміосте́нія.

амитозис (amitosis) – аміто́за; про́стий по́діл клі́тин.

амиотрофия (amyotrophia) – заника́ння м'язів; аміотрофі́я.

амиэлия (amyelia) – аміелія; недорозвиток спинного мозку.

аммиак – амоніак, -ку; амоняк, -ку.

аммиачный – амоніаківий; **а. вода** – амоніакова вода.

аммоний (ammonium) – амоній.

аммониевый – амонійний.

амнезия (amnesia) – амнезія, забуття.

амниотический – оплідний, амніотичний.

амнион (amnion) – амніон; водяна (водна) оболонка плоду.

аморфный – аморфний; безформний.

аморфность – аморфність; безформність, -ности.

амплитуда – амплітуда; розмах, -ху.

ампула – ампула.

ампутация (amputatio) – ампутація; відтин (чого), утин, утинання.

ампутировать – ампутувати; відтинати (ушкоджений або заражений орган).

ампутированный – ампутований, відтятий.

амфиартроз (amphiarthrosis) – малорухливий суглоб; амфіартроз.

амфибии (amphibia) – амфібії; землеводні тварини.

амфорический шум – амфоричний шум.

анаболия (anabolia) – відригування страви, анаболія.

анаденія (anadenia) – анаденія, беззалоззя, відсутність залоз, заник[ання] залоз.

анализ – аналіз, розклад, розбір, -бору; розслід, -ду.

анализировать – аналізувати, (сов.) – заналізувати.

анализированный – аналізований, заналізований.

анализ объемный – аналіз об'ємна.

аналитика – аналітика; **аналитический** – аналітичний.

аналогия – аналогія, подібність, -ности.

аналогический и **аналогичный** – аналогічний, подібний, схожий.

анальное отверстие (anus) – відхідник, -ка; анус, -са.

анамнез (anamnesis) – анамнеза, розпит.

анасарка (anasarca) – водяний набряк; anasarca neonatorum – водяний набряк у народжених.

анастомоз – анастомоза, сполучення; **а. кишечный** – анастомоза кишкова, сполучення кишок; **а. сосудистый** – зжилення; **гастро-энтеростомоз** (gastro-entero-stomosis) – гастро-ентеростомоза, шлунково-кишкове сполучення.

анатом – анатом, -ма.

анатомирование – анатомування, розтинання.

анатомированный – анатомований.

анатомировать – анатомувати, розтинати.

анатомический – анатомічний; **-мический театр** – анатомічний театр; трупарня.

анатомия – анатомія.

анафилаксия (anaphylaxia) – надвразливість, -ности; надмірна вразливість; анафілаксія.

анаэробы (anaerobes) – анаероби, безкисенці.

ангина (angina) – ангіна, жаба; angina catarrhalis – жаба катаральна.

angina cruposa – жаба волокниста (горляниця волокниста); angina diphtherica – жаба обкладова, обклад; angina phlegmonosa – жаба бехова (флегмонозна); angina follicularis – жаба фолікулярна, мигдалиця фолікулярна; angina Ludovici – бех Людовіків; angina pectoris – дава грудна; жаба грудна; angina scarlatinosa – жаба шкарлятинна; angina syphilitica – жаба пранцьова (сифілітична).

ангиограф (angiograph) – ангіограф; прилад для записування кривої живчика.

ангиома (angioma) – жильняк, жиляк, ангиома, angioma racemosa – жильняк гронуватий; angioma cirsoidea – жильняк гудзуватий; angioma cavernosa – жильняк печерний (печеристий).

ангиокератома (angiokeratoma) – ангиокератома; жировий новотвір роگیки.

ангионевроз (angioneurosis) – кровожилна невроза, ангионевроза.

ангионевротический (angioneuroticus) – жилонервовий, ангионевротичний.

angiorhexis – розрив жил.

ангиосаркома (angiosarcoma) – жилон'ясак, жировий м'ясак, ангиосаркома.

ангиосклероз (angiosclerosis) – жилостверднення; склероза жил.

ангиоспазм (angiospasmus) – жилоскорч; жировий скорч.

ангиостеноз (angiosstenosis) – ангиостеноза; жилозвузіння.

ангиотриптор (angiothryptor) – ангиотриптор; жилостискач.

ангиофиброма (angiofibroma) – ангиофіброма; жиловолокняк.

angiocholitis – запалення жовчопроводів, (жовчопровідниця).

ангиэктазия (angiectasia) – ангиэктазія, жилопоширення.

английская болезнь (rachitis) – рахіт, -ту; відміна.

английская соль – гірка сіль.

аневризма (aneurysma) – аневрізма, місцеве розширення артерії; aneurysma dissecans – аневрізма розсічена; aneurysma cirsoidea – аневрізма гудзувата; aneurysma racemosa – аневрізма гронувата.

анемия (anaemia) – анемія, недокр[і]вність, малокрівність, -ности; недокрів'я, -в'я; anaemia cerebri – недокрів'я мозкове, недокрів'я мозку; anaemia idiopathica – недокрів'я ідіопатичне; anaemia lymphatica – недокрів'я пасокове; anaemia progressiva – недокрів'я поступове, злосливе (згубливе, злісне); anaemia splenica – недокрів'я косове (селезінкове).

анемический (anaemicus) – анемічний, малокровний, недокрівний.

анемометр – анемометр, -ру; вітромір.

анестезировать – анестезувати; **-зированный** – анестезований.

анестезирующий – анестезний, анестезійний.

анестезия (anaesthesia) – анестезія, занечулення, заморювання, знечулення.

аниридия (aniridia) – аніридія; відсутність весілки.

анис (animum officinalis) – ганус; **анисовый** – ганусовий.

ангидрит – ангідрит, -ту; безводник, -ка.

ангиобласты – ангиобласти; зародкові жілокомірки.

ангидроз (anhidrosis) – ангідроза, безпотіння.

анизокория (anisocoria) – нерівність зіниць, анізокорія.

анилиновый – аніліновий.

анкилоблефарон (ankyloblefaron) – прирощення повіки, анкілоблефарон.

анкилоз (ankylosis) – анкілоза, нерухомість суглобів (від зрощення кісток суглобових поверхнів).

анкилохилия (ankylochilia) – анкилохія, зрощення губ.

ankyloglossa – прирослий язик.

ankylokolpos – зрощення піхви.

ankylophthalmus – зрощення ока з повіками.

ankylostomum duodenale – зростовустець, чужоїд дванадцятипалої кишки (дванадцятки).

аноксигемия (anoxuemia) – аноксигемія, недостача кисню в крові.

аномалия (anomalía) – аномалія; збóчення, відхилення від норми; ненормальність.

анонихия (anonychia) – аноніхія, відсутність нігтів.

anopheles – комарі, що переносять пропасницю.

анорексия (anorexia) – анорексія, відсут-

ність апетиту; a. histerica – анорексія гістерична; відмовлення від їжі.

анормальный – анормальний.

анорхия (anorchia s. anorchismus) – анорхія, відсутність яєць у калитці.

антагонизм – антагонізм, -му; супротивність, суперечність, -ности.

антагонист – антагоніст, -ста; супротивник, -ка.

anteflexio uteri – загин уразу вперед.

antepositio uteri – переміщення уразу наперед.

anteversio uteri – нахил уразу вперед.

antidotum (антидот) – протиотрута; антидот, -ту.

антипатия – антипатія, нехит (р. -хоти) до чого.

антипирин (antipyrinum) – антипірін, -ну.

антисептика (antiseptica) – антисептика; протизаразнення.

антитоксин (antitoxinum) – антитоксин, -ну, протиотрута.

антисептический – антисептичний, протизаразний; протигнійний.

антифермент – антифермент, -ту.

Антонов огонь (gangraena) – вогнець, -ця, гангрена, мертвиця. Див. “гангрена”.

антракозис (anthracosis pulmonum) – антракоза легенева (вуглелегenniця), запорощення легенів вуглем.

антракс (anthrax) – телій, -ія; сибірка.

антропология (anthropologia) – антропология, наука про людину.

антропометрия (anthropometria) – антропометрія, вчення про виміри людського тіла.

антропофобия (antrophobia) – бстрах до людей; жах людей; антропофобія.

антрум (antrum) – надро, -ра.

анурия (anuria) – анурія, безсеччя.

anus praeternaturalis – відтулина відходова протинатуральна.

анхлоргидрия – anchlorhymia (subaciditas) – анхлоргідрія (зменшення кислотности).

aorta – аорта; aorta ascendens – догріня аорта; bulbus aortae – аортова бульба; sinus aortae (Valsalvae) – затока аортова (Вальсальвова); arcus aortae – дуга аортова; isthmus aortae – вузина аортова; aorta descendens – додільна аорта; ramus descendens posterior – задня додільна гілка; ramus circumflexus – обіжна гілка; ramus descendens anterior – передня додільна гілка.

aortitis (аортит) – запалення аорти; аортиця, аортит, -ту; aortitis acuta – гостре запалення аорти, гострий аортит.

апатия (apathia) – апатія, байдужність, -жності; апатичність, -ности.

апатичный – апатичний; байдужий.

апельсин – помаранча, -чі.

апепсия (apepsia) – апепсія, нетравлення.

апертура (apertura) – відтулина; apertura superior canaliculi tympanici – верхня (горішня) відтулина бубонцевого провідця.

aricitis – запалення верхівки (-вок) легеневої (-их); верхівниці.

апирексия (apurexia) – апирексія, безгарячковий стан.

арпоё – апное, відсутність дихання.

апоневроз (aponeurosis) – апоневроза, розтяг, -гу.

апоневротический (aponeuroticus) – апоневротичний (розтяжний); galea aponeurotica – апоневротичний шолом (р. -ма).

апоплексия (apoplexia) – апоплексія, грець, -ця; apoplexia cerebri – апоплексія мозкова, грець, -ця; ар. cerebri alcoholica – апоплексія алкоголева, п'яницька; apoplexia neonatorum – апоплексія народжених; ар. spinalis – апоплексія хребтова.

апоплектический (apoplecticus) – апопектичний; **-тический удар** – грець, -ця.

аппарат – апарат, -ту; прилад; пристрій, -рою.

аппендикс (appendix) – додаток, паросток; processus vermiformis – хробаковий паросток.

аппендицит (appendicitis) – апендицит, -ту; запалення хробакового паростка; хробаковія.

аппетит – апетит; хить, охота на їжу, до їжі; **сильный аппетит** – жадоба; **болезненный аппетит** – їстівець, -вця; **с аппетитом** – усмак.

аппетитный – смачний, ласий, апетитний.

аптека – аптека; **аптекарский** – аптекарський.

аптечный – аптечний.

аптекарь, -ша – аптекар; аптекарка.

Arantii ductus venosus – венозний (венний) прохід Арантіїв.

argentum – див. “серебро”.

аргирия (argyria) – аргірія, засріблення (шкіри чи тканини після вживання препаратів срібла).

ареометр – ареометр; вовчок, -чка.

аритмия (arhythmia) – аритмія, безладдя серцевого бою (чи живчика), безритмів'я, -в'я.

arcus palatini – піднебінні дуги (луки).

аромат – аромат; пах, запах, дух, -ху; **издавать аромат** – дихати, віддаватися ароматом, запахом.

ароматический и ароматный – ароматичний, ароматний, запашний, запашистий, пахучий, духовитий.

ароматические вещества – пахощі, ароматичне надіб'я.

арса (juniperus communis) – яловець (р. ялівця).

артезианский – артезійський.

артериальный (arterialis) – артерійний; червоножилний.

arteriae – артерії; а. pulmonalis – легенева артерія; aorta – аорта; art. coronaria cordis – вінцева артерія серця; а. anonyma – артерія безіменна; а. carotis communis – артерія сонна загальна; а. carotis externa – артерія сонна надвирня (зовнішня); а. thyreoidea superior – артерія верхня (горішня) борлакова; а. pharyngea ascendens – артерія горлова догирня; а. lingualis – артерія язикова; а. maxillaris externa – артерія щелепова надвирня (зовнішня); а. sternocleidomastoidea – артерія груднінно-дужково-пипкова; а. occipitalis – артерія потилична; а. auricularis posterior – артерія вушна задня; а. temporalis superficialis – артерія вискова поверхнева; а. maxillaris interna – артерія щелепова внутрішня; а. carotis interna – артерія сонна внутрішня; а. ophthalmica – артерія очна; а. cerebri – артерія мозкова; а. subclavia – артерія піддужкова; а. basilaris – артерія основна; а. mammaria interna – артерія грудна внутрішня; truncus thyrocervicalis – борлаково (щитово)-шийний стовбур; а. thyreoidea inferior – артерія нижня (долішня) борлакова (щитова); а. laryngea inferior – артерія нижня (долішня) горлянкова; а. cervicalis ascendens – артерія догирня шийна; а. cervicalis superficialis – артерія шийна поверхнева; а. transversa scapulae – артерія поперечна лопаткова; truncus costo-cervicalis – реброво-шийний стовбур; а. transversa colli – артерія поперечна шийна; а. axillaris – артерія пахова; а. thoracalis suprema – артерія огрудна найвища; а. thoracoacromialis – артерія огрудно баркова; а. thoracalis lateralis – артерія огрудна бічна; а. subscapularis – артерія підлопаткова; а. brachialis – артерія плечева; а. profunda brachii – артерія глибока плечева; а. collateralis ulnaris superior – артерія верхня (горішня) ліктева бічна; а. collateralis ulnaris inferior – артерія нижня (долішня) ліктева бічна; а. radialis – артерія радіальна (промінева); а. ulnaris – артерія ліктева; aorta thoracalis – огрудна аорта; aorta abdominalis – черевна

аорта; ar. phrenica inferior – нижня (долішня) діафрагмальна артерія; a. lumbalis – поперекова артерія; a. coeliaca – нутряна артерія; a. lienalis – косова артерія (селезінкова); a. mesenterica superior – верхня (горішня) артерія оточини; a. mesenterica inferior – нижня (долішня) артерія оточини; a. renalis – ниркова артерія; a. spermatica interna – внутрішня (середова) сім'яна артерія; a. testicularis – (шулятькова) яєчкова артерія; a. iliaca communis – загально клубова артерія; a. ileolumbalis – артерія клубово-поперекова; a. sacralis lateralis – бічна крижова артерія; a. obturatoria – затульна артерія; a. glutaesa superior – верхня (горішня) сіднична артерія; a. glutaesa inferior – нижня (долішня) сіднична артерія; a. umbilicalis – пупова артерія; a. vesicalis inferior – нижня (долішня) міхурова артерія; a. deferentialis – артерія відповідного проходу; a. uterina – уразова артерія; a. haemorrhoidalis media – середня гемороїдальна артерія; a. pudenda interna – внутрішня (середова) соромітна артерія; a. iliaca externa – надвірня (зовнішня) клубова артерія; a. circumflexa ilei profunda – глибока клубова обіжна артерія; a. femoralis – стегова артерія; a. profunda femoris – глибока стегова артерія; a. genu suprema – найвища колінна артерія; a. poplitea – підколінна артерія; a. tibialis anterior – передня великогомілкова артерія; a. tibialis posterior – задня великогомілкова артерія; a. peronea – малогомілкова артерія; a. plantaris medialis – бічна підш'яна артерія; arcus plantaris – підш'яна дуга; a. a. metatarsae plantares – підш'яні пліснлові артерії.

артериит (arteriitis) – артеріїт, -ту; червоножильця.

артериосклероз (arteriosclerosis) – артеріосклероза, стверднення артерій (червоножил).

артериосклеротический – артеріосклеротичний.

arteriorrhexis – розрив артерій.

артериотомия (arteriotomia) – артеріотомія, розтин артерії.

артериэктазия (arteriectasia) – артеріектазія, поширення червоножили, поширення артерії.

артефакт (artefactus) – артефакт, -ту; штучність, -ности.

артефициальный – штучний, роблений.

артрит (arthritis) – артрит, -ту, суглобця; peri-arthritis – осуглобця; arthritis acuta –

суглобця гостра; arthritis chronica – суглобця хронічна; ar. deformans – суглобця нівечна, (нівечлива); arthritis fungosa – суглобця грибочаста; arthritis gonorrhoeica – суглобця збурова, гоноройна; arthritis nodosa – суглобця вузлувата; arthritis reumatica – суглобця ломцєва (ревматична); arthritis sicca – суглобця суха; arthritis syphilitica – суглобця пранцьова; arthritis tuberculosa, – суглобця горбковична; arthritis urica – суглобця сечова, подігра.

артритизм (arthritis) – артритизм, улџми.

arthropyosis – гнойоскупчення в суглобовій дупліні.

arthroxerosis – суглобова сѳхість, -хости.

артронеуралгия (arthroneuralgia) – артронеуралгія, нервѳвий біль у суглобі.

артропластика (arthroplastica) – артропластика, штукування суглобу.

артротомия (arthrotomia) – артротомія, рѳзтин суглобу.

артрэктомия (arthrectomia) (резекція) – артректомія, суглобовѳтин, резекція суглоба.

асистолія (asystolia) – асистолія, слабѳбїйність сєрця, сєрцевѳ нестѳткїсть.

ascaris lumbricoides – гостріѳк, -ка.

асептика (aseptica) – асєптика, відзарѳзнення, унезарѳзнення.

асептический (asepticus) – асєптический, відзарѳзний.

asomnia – безсѳбня, нічнийцї (р. -ніць); **напала бессонница** – нічнийцї напѳли.

аспараг (asparagus) – шпарѳга, зѳячий холѳдѳк.

аспермия (aspermia) – аспєрмія, безнасїння.

аспиратор (aspirator) – аспіратѳр, -ра; висмѳктувѳч, -ча.

аспирационный (aspirans) – аспіраційний, витѳгѳвий, висмѳктуючий.

аспирация (aspiratio) – аспірація; висмѳктування.

аспирин (aspirinum) – аспірін, -ну.

асиметрия (assimetria) – асимєтрія.

ассанация (assanatio) – асанѳція, уздорѳвлення.

ассиметрический (assimetricus) – асимєтричний.

ассимилировать – асимїлювати, приподѳбляти до чѳго.

ассимиляция (assimilatio) – асимїляція, асимїлювання, упѳдїбнення, засвѳєння.

ассистент – асистєнт.

ассоциация (в психѳлогії) – асоціяція, пѳв'ѳзъ, -зи; звѳзѳк, -зкѳ; (в общєствє) – асоціяція, спілка, товариство.

астенический (asthenicus) – астенічний, знесилений, кволий.

астения (asthenia) – астенія, безси́лість, -лості; **a. senilis** – астенія (безси́лість) стареча.

астенопия (asthenopia) – астенопія; знесилення зору.

астеноспермия (asthenospermia) – астеноспермія; насіння з недорозвиненими заплідниками.

астигматизм (astigmatismus) – астигматизм, -му.

астматик – астматик, ядушливий, дихавічний.

астматический (asthmaticus) – астматичний, дихавічний, задушливий.

астма (asthma) – астма, яду́ха, заду́ха; *asthma bronchiale* – астма (яду́ха) бронховá; *asthma cardiacum* – астма серце́ва; *asthma diabeticum* – астма цукрівни́чна; *asthma dispersicum* – астма від нетра́вності, від не́дотра́влення.

астрафобия (astraphobia) – астрафобія, страх пе́ред бли́скавкою.

асфальт – асфа́льт, -ту; земляна́ смола́.

асфигичный (asphycticus) – асфікти́чний, з уду́шенням.

асфиксия (asphyxia) – асфі́ксія, заду́шення.

асфиксия механическая – механі́чна асфі́ксія (з механі́чних причи́н).

асфиксия химическая – асфі́ксія (задуже́ння) хе́мічна (з хе́мічних причи́н); *asphyxia per strangulationem* – асфі́ксія від зовні́шнього зда́влення; *asphyxia accidentalis* – асфі́ксія (задуже́ння) ви́падкова (не́навми́сна).

асцит (ascites) – водя́нка, асці́т, -ту; *ascites tuberculosum* – водя́нка горбко́вична (ту́беркульозна́).

атавизм (atavismus) – атаві́зм, поворо́т ди́дівських прикме́т.

атаксия (ataxia) – атаксі́я, рухо́ве безла́ддя, (ро́зла́ддя); *ataxia alcoholica* – атаксі́я п'яни́цька, рухо́ве безла́ддя п'яни́цьке; *ataxia hereditaria* – атаксі́я спадко́ва; *ataxie locomotrice progressive* (фр.) – рухо́ва атаксі́я по́ступова́.

атактический (atacticus) – атакти́чний, не́дола́дний.

ателектаз (atelectasis) – ателекта́за, спада́ння леге́нів; *at. neonatorum* – ателекта́за у наро́дженці́в; *atelectasis congenita* – ателекта́за вродже́на; *atelectasis e compressione* – ателекта́за від сти́скування; *atelectasis ex obturatione* – ателекта́за обту́раці́йна (зату́льна́).

атерозис (atherosis) – атеро́за, стве́рднення арте́рій.

атерома (atheroma) – атеро́ма, лойови́к, -ка́.

атероматоз (atheromatosis) – атеромато́за, залойо́влення; *atheromatosis aortae* – атеромато́за аорти́.

атероматозный (atheromatosis) – атерома́тосний, залойо́влений, лойовико́вий.

athyrosis – атире́оза, відсу́тність борлако́вої за́лози.

атипичный – атипі́чний.

атлант (atlas) – атла́нт, -нта; пе́рший шийний хребе́ць.

атмосфера – атмосфе́ра.

атмосферный и атмосферический – атмосфе́ровий, атмосфе́ричний.

атмосферные осадки – атмосфе́рові опади, -ів.

атом – а́том, -му.

атомический, атомистический – ато́мічний, ато́місти́чний.

атомность – ато́мність, -ности.

атомный – ато́мовий; **a. вес** – ато́мова ва́га.

атонический – ато́нічний, кво́лий.

атония (atonia) – ато́нія, кво́лість, -лості; *atonia intestinorum* – ато́нія, кво́лість ки́шок (ки́шкова кво́лість ру́ху); *atonia ventriculi* – ато́нія шлу́нкова (шлу́нку), кво́лість периста́лькики; *atonia uteri* – ато́нія, кво́лість ура́зу (ура́зова́).

атрезия (atresia) – атре́зія, заробо́нення; *atresia ani congenita* – атре́зія (заробо́нення) відхо́дової відту́лини вродже́на; *atresia hymenidis congenita* – атре́зія дівинки́ (дівочо́ї перетинки́) при́родже́на; *atresia recti* – атре́зія кутні́; *atresia uteri* – атре́зія ура́зу; *atresia vaginae* – атре́зія пі́хви.

atrium – див. “**предсердие**”.

atropinum (атропин) – атропі́н, -ну.

атрофированный – атрофу́ваний.

атрофироваться – атрофува́тися, заника́ти.

атрофия (atrophia) – атрофі́я, за́ник, -ку; *atrophia hepatis acuta flava* – атрофі́я печі́нки го́стра жо́вта (печі́нкоза́ник жо́втий); *atrophia hepatis* – атрофі́я печі́нки; *atrophia musculorum progressiva* – атрофі́я по́ступова́ м'я́снів; *atrophia nervi optici* – атрофі́я зоро́вого нер́ву; *atrophia pancreatis* – атрофі́я підшлу́нково́ї за́лози; *atrophia uteri* – атрофі́я ура́зу (ура́зова́); *atrophia uteri congenita* – атрофі́я ура́зу при́родже́на, вродже́на.

аудитория – аудито́рія.

аура (aura) – авра; передчу́ття (при епіле́псії, заду́сі).

аускультация (auscultatio) – вислу́хування; обслу́хування, авскульта́ція.

аутопсия (autopsia) – автопсі́я, ро́зтин, ро́зтинання́ тру́пу.

афазия (aphasia) – афазія, безмов'я, безмовність, втрата мови.
афония (aphonia) – афонія, безголосся, втрата голосу.
афты (aphtae) – афти, виспльвкі; stomatitis aphtosa – виспльвця, стоматит афтозний; aphtae epizooticae – афти скотинячі, у худоби; виспльвка.
аффект (affectus) – афект, запал (душевний).
ахилия (achylia) – ахілія, безсоччя; a. gastrica – ахілія (безсоччя) шлункова.
ахиллово сухожилие (tendo Achillis) – ступаківий сухожилок (Ахіллів).
ахолия (acholia) – ахолія, безжовчя, -чя.
ацетилён – ацетилён, -ну.
ацетон – ацетон, -ну.
ацетонурія (acetonuria) – ацетонурія, ацетоносеччя.
ацетабула (acetabulum) – панівка, кульшовá вліговина.
азремия (aëraemia) – аеремія, повітря в крові.
аэробы (aërobes) – аероби, кісенці.
аэрофобия (aërophobia) – аерофобія, óстрах повітря, жах перед повітрям.
аэроцеле (aërocele) – аероцеле, повітряна килá.

Б

Бабка повивальная – повітúха, ба́бка.
багровый – ба́грыйний, ба́гровий.
бадьян (Illicium) – бодя́н; **б. дикий** – ломі́ніс, -но́са.
база – ба́за, підста́ва, підва́лина, осно́ва, грунт.
Базедова болезнь (morbus Basedowi) – Базе́дова х[в]оро́ба.
базиллярный (basilaris) – базиля́рний (основний); meningitis basilaris tuberculosa – ме́нінгіт базиля́рний туберкульо́зний; запáлення мозково́ї оболо́ни туберкульо́зне (горбкови́чне).
бактериологический – бакте́ріологі́чний.
бактериоскопия – бакте́ріорозгляда́ння, бакте́ріоскопія.
бактерия – бакте́рія; **бактериология** – бакте́ріоло́гія.
бактериотерапия (bacteriotherapia) – бакте́ріотерапія, лікува́ння бакте́ріями.
бактериофаг (bacteriophage) – бакте́ріофа́г; клі́тина, що поїда́є бакте́рії.
бактериурия (bacteriuria) – бакте́ріу́рія; бакте́рії в сечі.
бактериэмия (bacteriaemia) – бакте́ріємія, бакте́рії в крові.
бактерии аэробные – бакте́рії кісенці,

бакте́рії аеро́бні; **анаэробные** – бакте́рії безкісенці, бакте́рії анаеро́бні.
бальзам – бальза́м, -му; **канадский б-зам** – кана́дський бальза́м.
бальзамирование – бальзамува́ння; **бальзамировать** – бальзамува́ти; **набальзамированный** – бальзамо́ваний, набальзамо́ваний.
бальзамический – бальзамі́стий.
бальнеология – бальнеоло́гія, нау́ка про водо́лікува́ння.
бальнеотерапия (balneotherapia) – бальнеотерапі́я, водо́лікува́ння, водо́ліки.
балянит (balanitis) – балья́ніт, жолудни́ця, прутне́вошкурі́ця, жолудевошкурі́ця.
бандаж – бандáж; **бандажист** – бандажі́ст.
банка – сло́їк, -ка; ба́нка; **ставит сухие банки** – скида́ти (приклада́ти) ба́нки.
баня – ла́зня; **банный** – ла́зневий.
барабан (tympanus) – бу́бон, бараба́н.
барабанный (tympanicus) – бубонце́вий, бараба́нний; **-ная полость** (cavum tympani) – бубонце́ва дуплі́йна; **барабанный перепонка** (membrana tympani) – бубонце́ва оболо́нка (перети́нка), бараба́нна перети́нка.
барак – бара́к, -ка́; **барачная система** – бара́чна систе́ма, бара́чний укла́д.
Баугинева заслонка (valvula Bauhinii) – Ба́вгінієва за́слінка.
барий (barium) – ба́рій, -ія.
бартолинит (bartholinitis) – бартолі́ніт, -ту, запáлення бартолі́ново́ї залози; bartholinitis purulenta – бартолі́ніт гно́йовий.
бассейн – басе́йн, водо́йма, водо́збі́р.
бахрома (fimbria) – то́рочка; **бахромчатый** (fimbriatus) – то́рочкува́тий, fimbriae tubae uterinae – трубові́ то́рочки у́разові.
бацилла (bacillus) – ба́ци́ла.
бацилярный (bacillaris) – ба́ци́ловий.
бедерный или **бедренный** (femoralis) – сте́гновий; сте́гнений; **бедренная грыжа** (hernia femoralis) – сте́гновá килá, гила́; **бедренный канал** (canalis cruralis) – кана́л сте́гновий; **тазобедренный сустав** (articulatio coxae) – кульшови́й сугло́б.
бедерчатый – сте́гна́[й]сти́й, клуба́стий, кульша́стий.
бедро (femur) – сте́гно (ум. сте́генце), клу́би; **с кривыми бедрами** – кривоклу́бий; **с плохо развитыми б.** – безклу́бий; caput femoris – голо́ва сте́гна; collum femoris – ши́я сте́гна; trochanter major et minor – вели́ка й ма́ла о́вороть; fossa trochanterica – ово́ротня загли́бина; linea aspera – шерстка́ лі́нія; linea pectinea – гре́бінна лі́нія; tuberositas glutea – сідни́чна горбкува́тість;

planum popliteum – підколінна площа; condylus – віросток; epicondylus – надвіросток.
бедреная кость (os femoris) – див. “**бедро**”.
безбелковый – безбілковий.
безбрачие – безшлюбність, безжénство, безшлю́б'я.
безбровый (aciliaris) – безбро́вий, голобро́вий.
безвлажный – безво́гкий, безволо́гий.
безвкусие, безвкусица – безсмак, не́смак, безсмакові́ця.
безвкусный – несма́чний.
безводие – безводи́ца – безві́ддя, безпі́ття.
безводный – безво́дий, безво́[і]дний; **безводная местность** – безві́ддя.
безвоздушный – безпові́тряний.
безволие (abulia) – безві́лля.
безволосый (calvus) – безволо́сий; голомо́зий, гі́рявий, голомші́вий.
безвредный – нешко[і]длі́вий, невадлі́вий, незава́дливий.
безвредность – нешко[і]длі́вість, нева́да; **-но** – нешко[і]длі́во, нева́дно, не шко́дить, не ва́дить.
безглазый (anophthalmus) – безо́кий.
безглавый – безголо́вий.
безгласие (arphonia) – безголо́сся, брак го́лосу, афо́нія.
безгнилостный метод, асептика (aseptica) – спóсіб відзарáзнення, унезарáзнення, асепти́чний спóсіб.
безгнилостный (asepticus) – безгниля́вий, відзарáзний, асепти́чний.
бездетность – безді́тство; безді́тність, -ности.
бездеятельный – бездія́льний, безді́льний.
бездыханный – безду́шний, неживи́й.
безжизненный – безду́шний, безжи́вний, неживи́й.
беззубый – беззу́бий.
безлихорадочный (apyreticus) – безга́рячний, безга́рячкóвий, безпропа́сний.
безмозгий – безмо́зкий.
безмозглый – пустомо́зкий, безглу́здий, не-тяму́щий.
безнадежно больной – смерте́нний, безна-дійно хо́рий, трупáнь.
безобразить (deformare) – знекра́шувати, знекра́шати, нівечити.
безопасность – безпе́ка, безпéчність, -ности; **безопасный** – безпéчний.
безостный (aspinosus) – безостю́ковий, не-ості́стий.
безразличие (apathia) – байдужі́сть, -жости; апáтія.
безрассудство – нерозсу́дливість, безглу́здя, безглу́здість, -дости.

безумие (amentia) – аме́нція, безу́мство, безу́мність, безум, божеві́лля, божеві́льність, наві́женство.
безумный – безрозу́мний, безу́мний, бо-жеві́льний, наві́жений, наві́сний, навіс-ноголо́вий, безтя́мний.
безумец – безуме́ць, безуменъ, божеві́льник, шале́нець, шале́ний, наві́жений.
безумствовать и безуметь – безу́мствовати, наві́снити, шале́ти.
безучастный – байдужі́й.
безымянный (anonymus) – безі́менний;
безымянный палец (digitus annularis, s. digitus IV) – каблучко́вий па́лець, під-мизини́й па́лець; **безымянная артерия** (arteria anonyma) – безі́менна арте́рія.
безъядерный – без'ядро́вий, беззерно́вий.
безязычный (aglossus) – без'язи́кий.
белая горячка (delirium tremens) – запі́йне мая́чіння, бі́ла га́рячка, верзи́ння п'яни́ць-ке з тремті́нням. Див. “**бред**”.
белена (Hyoscyamus niger) – блеко́та, бле́кіт (-оту); бле́кіть (-коти), ні́мійця.
белены объесться – обеле́нити, блеко́ти на-і́стися.
бели (fluor albus, leucorrhoea) – упла́ви, бі́лотéччя, бі́лі; бі́лий цві́т, бі́лячка.
белила свинцовые (plumbum oxydatum) – бле́йвас, -су.
белковина (albumen) – бі́лкові́на, бі́ло́к, -лка́.
белковый (albuminatus) – бі́лкові́й; **белко-вая оболочка** – бі́лкова́ оболо́нка, бі́лко-ві́йця.
белладона (atropa belladonna) – беладо́на, матрига́н.
белок (albumin) – бі́ло́к, -лка́; **с большими белками в глазах** – бі́лка́тий.
белокровие (leucaemia) – бі́локрі́в'я, бі́ла́чка; leucaemia lymphatica – бі́локрі́в'я лі́мфати́чне (па́сокове); leucaemia myelogenica – бі́локрі́в'я кі́с[т]номозко́ве.
белочная оболочка глаза (sclera) – скле́ра, бі́лкова́ о́чна оболо́нка, бі́лча́нка; scleritis – бі́лочни́ця; запале́ння бі́лочні́, скле́рит.
белые кровяные шарики (лейкоциты) – бі́локрі́вці, левко́цити.
белье – бі́лізна; **б. постельное** – бі́лізна лі́жкова́.
белье (lintea) **носильное** – бі́лізна носі́льна; **женские панталоны** – жіно́чі пантало́ни; **косынка** – хусті́на; **кофта** – ко́фта; **носки** – шкарпе́тки; **подштанники** – спі́дні (штáні); **чулки** – панчо́хи; **одеяло** – ко́вдра, укривáло; **простыня** – прости́рало.
бельмо (leucoma) – бі́льмо́, лу́да, налу́да, полу́да; **имеющий бельмо** – бі́льма́к, бі́ль-

мáч; leucoma adhaerens – косіці (**н**); **глаз с бельмом** – більмове око.
бензин – бензіна, -ни.
бензойная кислота (acidum benzoicum) – бензолова кислотá; бензоловий квас.
бергамотное масло (oleum bergamoti) – бергамотова олія.
беременеть (gravidare) – вагітніти, ваготіти, череватіти, на дитину заходити, заходити в тяж.
беременная (gravida) – вагітна, тягінá, важкá, груба, черевáта; **быть беременной** – бути у тяжі, бути у вазі.
беременность (graviditas) – вагітність, -ности; ваготá, graviditas abdominalis – вагітність черевнá; graviditas extrauterina – позауразова вагітність; graviditas tubaria – вагітність трубová; graviditas ovarialis – яйниковá вагітність.
beri-beri = polineuritis epidemica – бери-бери, поліневрит влòднений авітамінного походження.
берлинская лазурь – берлінський блакїт, -ту.
бертолетовая соль – бертолéтова сіль.
берцо (tibia) – гомілка, голінка; **берцовый** – гомілковий, голінковий.
берцовые кости: большая берцовая – (tibia) велика гомілка; condylus medialis – середінний віросток; eminentia intercondyloidea – міжви́росткове згір'я; tuberositas tibiae – горбкуватість великої гомілки; linea poplitea – підколінна лінія; malleolus tibiae – колóдочка великої гомілки; **малая берцовая кость** (fibula) – малá гомілка. Див. “малая берцовая кость”.
бескогтевый – безпазúрий.
бескостный (anosseus) – безкóстий, безкістковий.
бескровный – безкрóвний.
бесноватый – біснувáтий; одержимий, причинний.
бесноваться – біснувáтися, скаженіти, шаліти, мордуватися.
беспалый – безпáльний, безпáлько, безпáлок.
беспамятность (amnesia) – непáм'ятливість, безпáм'яття, забúтливість, -вості; забуття, амнезія.
беспамятство – непритóмність, безтáмність, нетáма; **в беспамятстве** – непритóмним бúвши, безтáмно.
бесплодие, бесплодность (sterilitas) – неплідність, -ности; **бесплодная** (sterilis) **женщина** – неплідна, неплідниця, нерóда.
беспозвоночный (avertebralis) – безхребéтний (безхребéтні тваріни).

беспокойный – неспокійний, неупокійний, турбóтний, невгамóнний.
беспокойство – нев[с]покій, турбóта, турбування, клопіт (*р.* -поту); **причинять беспокойство кому** – клопотáти, заклопотувати когó; завдавати клопоту ко́му.
бесполоый (asexualis) (*о поле мужчины или женщины*) – безсна́стий; **бесполое существо** – безсна́ста істо́та.
беспомощность – безпора́дність, безра́дність, безпомі́чність, -ности.
беспомощный – безпора́дний, безра́дний, безпомі́чний.
беспрерывный – безупі́нний, неупі́нний, безугáвний.
беспризорный – бездогля́дний, безприту́льний.
бессемянный (aspermaticus) – безсна́сінний.
бессилеть – занепада́ти на сі́лу (на сі́лах), знесі́люватися.
бессилие – несі́ла, безсі́лля, немі́ч (*р.* -мочи); немі́чність.
бессильный – безсі́лий, слабій, немі́чний.
бессмысленность – безглу́здя, нісені́тниця, недорéчність, -ности.
бессознательный – 1) непритóмний; **бессознательное состояние** – неупритóмний стан; **впасть в бессознательное состояние** – знеупритóмніти, зомлі́ти; **находящийся в бессознательном состоянии** – неупритóмний, нетáмний; 2) несвідóмий (напр. **поступок**).
бессонница (insomnia) – безсо́ння, ні́чний, неспля́чка; (*у детей*) – неспля́чки.
бессолнечный – несóнячний, без со́нця.
бесстрастие (apathia) – 1) безстра́сність; 2) апаті́чність, байдúжість, нечу́лість, -лості.
бесстыдство – безсти́дство, безсти́дність, безсорóмність, -ности.
бесцветный – безба́рвний, безколі́рний.
бесформенный (amorphus) – безфо́рмний, нефо́рмний, амо́рфний.
бесчувствие (stupor) – нечу́тливість, нечу́лість, безду́шність, -ности; **приводит в бесчувствие анестезию** – заморáяти, заморі́ти.
бесчувственный – 1) нечу́тливий, нечу́лий, безчу́ттєвий, безду́шний; 2) безтáмний, непритóмний, безпритóмний.
безшумный – безгу́чний, нечу́тний, негаласлі́вий.
бетон – бетон, -ну.
бешеник, -ца (Cicuta virosa) – бех, ве́ха, воми́га, блéкіт, соба́ча блекотá.
бешенство (furore) – лю́ть, шал, шальга́; **бе-**

шенство матки – шальга уразу (уразова), хоробліва полова дражливість жінок.

бешенство (lyssa, rabies, hydrophobia) – сказ, каз, скаженість, шаленість, -ности; водожа́х, -ху; **яд бешенства** – скаженіна.

бешеный – скажений, шалений; навіжений, лютий.

бивень (dens canina) – ікло, клик, -ка.

бигамия (bigamia) – двоженство, бігамія.

биение (pulsatio) – биття, бій, калатання, стукання, стукотіння, тьохкання, токотіння.

биливердин (biliverdinum) – білівердін, жовчова зелень, жовчозелень.

билирубин (bilirubinum) – білірубін, жовчова червіль, жовчочервіль.

билицианин (bilicyaninum) – біліціанін, жовчосиніць, -нця.

бинокулярный (binocularis) – бінокулярний, двоочний; **бинокулярное зрение** – двоочний зір.

бинт – бинт, повивач, обв'язка.

бинтование, -товка – бинтування, оповивання, завивання.

бинтовать – бинтувати, оповивати, завивати, обв'язувати.

биологический – біологічний.

биология (biologia) – біологія, наука про життя.

биохимия (biochemia) – біохемія; хемія живих істот.

бисмут (bismuthum) – бісмут, -та.

биться (*в лихорадке, в судорогах*) – тіпатися, тріпатися; (*о сердце, пульсе*) – битися, калатати, колотитися, кидатися, тіпатися, тенькати, тьохкати, токотіти.

бифуркация (bifurcatio) – роздвоєння, двійчатість, двогалузність, -ности; біфуркація; bifurcatio tracheae – роздвоєння трахейне.

благоприобретенный – придбаний, надбаний, набутий, нажитий.

бластема (blastema) – бластема, первісне твориво (зародкове).

бластомицеты – бластомицети, первісні пліснякї.

блевание (vomitus) – блювання, блювачка, ригачка.

блевать (vomitare) – блювати, ригати, кидати з себе.

бледная немочь (chlorosis) – блідни́ця, блідачка, біла нєміч, хлороза.

бледность – блідість, -дости; блідота.

бледнеть – бліднути, бліднішати, полотніти.

блекота – бо́ліголів, блекотá.

бленноррея (blennorrhoea) – бленорє́я, спійни́ця гоноройна (збу́рова); blennorrhoea alveolaris – бленорє́я дучкова, запáлення

дучки гнойовє; blen. neonatorum – бленорє́я наро́дженців, спійни́ця гоноройна (бленоройна) наро́дженців; blen. sacci lacrimalis – бленорє́я слізного мішкá; гоноройне (збу́ровє) запáлення слізного мішкá.

блестящий – блискучий.

блефарит (blepharitis) – війни́ця, запáлення крає́чків пові́к; блефарі́т, -ту; blepharitis marginalis (ciliaris) – блефарі́т крайковий (війковий), війни́ця; blepharitis ulcerosa – блефарі́т виразковий, війни́ця виразкова; blepharitis squamosa – блефарі́т лускува́тий, війни́ця лускува́та.

блефаропластика (blepharoplastica) – штучне пові́коутво́рення, пові́кошту́кування, блефаропла́стика.

блефароплегия (blepharoplegia) – блефаропле́гія, пові́копара́ліч, пові́копара́лі́за.

блефароптоз (blepharoptosis) – блефаропто́за; опу́щення пові́ки.

блефароспазм (blepharospasmus) – блефароспа́зм, -му; судо́ма пові́кова, пові́ко-спазм, ко́рчі пові́к.

блефарофимоз (blepharophimosis) – блефарофі́моза, зву́зіння пові́кової щі́лини.

близнецы (gemelli) – близня́та, двійня́та;

близнец – близню́к, близня́к, близня́; musculus gemellus superior – близню́ковий ве́рхній (го́рішний) му́скул.

близорукость (myopia) – короткозо́рість, низькоо́кість, близькоо́кість, -кости.

близорукий (myopus) – короткозо́рий, близькоо́кий, низькоо́кий.

блок (trochlea) – блок, ко́ліща́, бара́нець, -нця́; trochlea phalangis – маслачко́ве ко́ліща́ (бара́нець); trochlea humeri – ко́ліща́ плеча́ (плече́вє), бара́нець плеча́ (плече́вий).

блоковидный (trochlearis) – блокува́тий, ко́ліщати́й; **блоковидный сустав** (articulatio trochlearis) – ко́ліщати́й сугло́б; **блоковидный отросток** (processus trochlearis) – ко́ліщати́й па́росток.

блондин, -ка – біля́вець, -ка; біля́вий, руся́вий; біля́нка, біля́вка, руся́ва.

блоха (pulex irritans) – блоха́; (ум. – блі́шка).

блуд (stuprum) – блу́дство, розпу́ство, розпу́ста, блудоди́йство.

блудливый – блудли́вий, розпу́с[т]ний.

блуждающий – блука́ючий, блудни́й, блуде́нний, мандрі́вний; **блуждающая почка** (ren mobilis) – мандрі́вна нї́рка; **блуждающий нерв** (nervus vagus) – блудни́й нерв.

бляшка – ця́тка; бля́шка; **Пейеровы бляшки** – Пейє́рові ця́тки.

боб (faba) – бі́б, боба́; **бобовидный, бобовидный** – бі́бча́стий.

бодрость – бадьорість, жвавість, -вості; **бодрый** – бадьорий, жвавий.

бодрствование (рачение) – пильнування, дбання, доглядання; (**бодрствование**) – неспання, невисипуість, -шости.

бок (latus) – бік, -оку; **лечь на бок** – збо́читися, лягти (покла́стися) на бік.

бокал – келіх, бока́л, ча́ра; **бокаловидный** – келиша́стий, бокалува́тий.

боковой (lateralis) – бічний, боковий, побічний, збічний; **боковые отростки позвонка** (proces. later. vertebrae) – бічні па́ростки хребто́ві.

болевой (dolorosus) – болю́чий; **болевые точки** – болю́чі місця́, боля́ки.

болезненный (morbosus) – слабови́тий, хворобли́вий, хорови́тий, квóлий, недужий, нездужа́лий, бо́ліс[з]ний, хи́рий, хиря́вий, слабови́кий; (*свойственный болезни*) – бо́ліс[з]ний, болю́чий, хоробли́вий; (*причиняющий боль*) – болю́чий, бо́ліс[з]ний.

болезненность (morbositas) – хоробли́вість, хо́рість, болю́чість, квóлість, слабови́тість, -тости.

болезнетворный – хороботво́рчий.

болезнь (болезне) – слабува́ння, х[в]орува́ння, нездужа́ння.

болезнь (morbus) – слабі́сть, х[в]оро́ба, хво́рість, недуга́, недуг, не́міч; **эпидемия**, **появляющаяся болезнь** – по́шесть, помі́рок, помі́р; **истощенный болезнью** – ви́снажений че́рез хорóбу, схоро́ваний; **болезнь затягивается** – хорóба проволіка́ється; **б. перенести** – перебу́ти хорóбу; **б. внутренних органов** – вну́трішні (середові) хорóби; хорóба осередні́х о́рганів; **б. английская** (rachitis) – відмі́на; рахі́т, кри́вуха; **болезнь инфекционная** – хворóба чі́пка, по́шесна, зара́зна; **болезнь душевная** (psychosis) – х. душе́вна, пси́хóза.

болеть – нездужа́ти, слабува́ти, хорува́ти, бо́літи, недугува́ти, недужа́ти, хирі́ти, квóліти, лежа́ти на що́; (*о частях тела*) – бо́літи ко́го, що́ (бо́літь мене́ голо́ва).

болеутоляющий (narcoticus) – заспо́кійливий на біль, проти́болю́щий; бо́лестрі́мний, наркоти́чний; **болеутоляющее средство** – більга́мючі за́соби.

боли спазматические в животе (gastralgia) – со́нячниці́, че́мір (Гр.).

болиголов (Conium maculatum) – бо́ліго́лова, бо́ліго́лів.

болотный – боло́тний, боло́тний, багно́вий; **болотная лихорадка** (malaria) – про́пасни́ця.

болотный газ – баго́нний газ, боло́тний газ.

болотистый – багно́стий, багнува́тий, ка́люжний, мочарува́тий.

боль – біль (р. бо́лю); **от боли** – з бо́лю.

больница – ліка́рня, лі́чнийця, шпита́ль (р. -лю); **б-ца для умалишенных (дом)** – ліка́рня для божеві́льних, божеві́льня.

больно (*физически*) – бо́ляче́; дошкóльно; (*душевно*) – бо́ляче́, бо́ліс[з]но, уразли́во, тя́жко; **больно** (*физич. и морально*) **кому отчего** – бо́літь ко́го що́.

больной – слабі́й, хво́рий, недужний, бо́лящий, не́мічний; **тяжело больной** – тру́дний; **безнадежно больной** – сме́ртéнный; **больной куриной слепотой** – луна́вий; **больной фистулой** – нори́кува́тий; **больного поднять на ноги** – відхо́дити, відво́лати, ви́го́йти.

большеглазый (macrophthalmicus) – о́ка́тий, великоо́кий, зірка́тий, о́кань.

большеголовый (macrocephalus) – голо́ва́тий, великоголо́вий, голо́вань, голо́вко́, голо́вач.

большая берцовая кость (tibia) – вели́ка гомі́лка. Див. “берцовые кости”.

большой круг кровообращения – вели́ке ко́ло кровоо́бігу; вели́кий кровоо́біг; ве́лікий кровово́рот.

борная кислота (acidum boricum) – бо́рова кислота́, бо́рний квас.

бородавка (verruca) – борода́вка; гу́зка; **бородавка** – борода́вочка.

бородавчатый (verrucosus) – борода́вистий, борода́вча́тий.

борозда (sulcus) – рі́вча́к, -ка́; **борозда странгуляционная** – стра́нгуля́ційна сму́га, за́шморго́ва.

борозда (gyrus) – за́вій, боро́зна; **борозды головного мозга** (gyri) – за́крутки мі́зку (мі́зкові); gyrus frontalis superior – ве́рхня чоло́ва за́крутка; gyri cerebri – мозко́ві за́крутки.

бороздчатый – боро́знистий.

ботаника (botanica) – бота́ніка, на́ука про рослі́ни.

Botriocephalus latus – ді́на (глиста́).

ботулизм (botulismus) – ботулі́зм, -му; отру́їння ковба́сною отру́тою.

бочкообразный – бочкува́тий, бари́лькува́тий; **бочкообразная грудь** – бочкува́те огру́ддя.

боязнь (phobia) – о́страх перед чим і до чо́го; стра́х, -ху, бо́ясть, -сти; бо́яння.

брадикардия (bradycardia) – бра́дикардія, пові́льне биття́ се́рця, се́рце́заба́рливість, -вості.

brachycephalus – короткоголо́вий.

брахиотомия (brachiotomia) – брахіотомія; утін ручки (при пологах).

бред (delirium) – маячіння, маячня, верзіння, маячення; **буйный бред** (delirium furibundum) – шалєнство, лють, маячний шал; delirium acutum – маячіння раптове; delirium alcoholicum – маячіння алкоголеве, маячіння п'яницьке, верзіння алкоголеве; delirium tremens s. potatorum – маячіння п'яницьке; біла гарячка; верзіння п'яницьке з тремтінням; delirium periodicum – маячіння періодичне, зворотне; delirium persecutionis – маячня переслідування.

бредить (delirare) – маячити, блудити словами; говорити (верзти) у нестямі; **он бредит** – він маячить, верзе не зна що.

бредовой (delirius) – маячний.

брезгливость – гребування, гидування, огидливість, брідливість, -вості.

брить – бритва.

бровь (supercilium) – брова, (жм. – брівка).

бродильный – квасильний.

бродить (о тесте) – кваснути, киснути; (о вине, пиве, квасе и т. д.) – гра́ти, шумува́ти, мусува́ти.

брожение (fermentatio) – шумування, мусування, ферментація.

бром (bromum) – бром, -му.

бромистый натрий (natrium bromatum) – брома́к со́ду (со́довий); бромі́д на́трія (натрі́йний).

бромистый калий (kalium bromatum) – брома́к по́тасу (по́тасовий); бромі́д ка́лія (калі́йний).

бромный – бро́мовий.

бромоводород (hydrogenium bromatum) – бромово́день, -дня.

бромформ (bromoformium) – бромофо́рм, -му.

бронзовая болезнь (morbus Addisonii) – бро́нзова х[в]оро́ба, бро́нзова неду́га.

бронх (bronchus dexter et sinister) – бронх, -ху (пра́вий і лі́вий); ди́шка, -ки; rami bronchiales – бронхіа́льні гі́лки.

бронхиальный (bronchialis) – бронхіа́льний, бро́нховий, ди́шковий; catarrhus bronchialis – бронхіа́льний, ди́шковий катар; ди́шковий не́жить; **бронхиальные железы** (glandulae bronchiales) – бро́нхові (бронхіа́льні) за́лози; **бронхиальная астма** (asthma bronchiale) – а́стма (заду́ха) бро́нхова.

бронхиоли (bronchioli) – бронхіо́лі, -ів; ди́шечкі, -чо́к; bronchioli respiratorii – бронхіо́лі (ди́шечкі) ди́шні (ди́хальні).

бронхиолит (bronchiolitis) – бронхіо́літ, -ту; ди́шечни́ця; b. asthmatica – бронхіо́літ астматичний, ди́шечни́ця заду́шлива, д. заду́хова; b. exudativa – бронхіо́літ ексудативний, ди́шечни́ця просо́чна.

бронхит (bronchitis) – бронхі́т, -ту, ди́шиця, -ці; запале́ння дишо́к; bronchitis acuta – го́стрый бронхі́т, го́стра ди́шиця; bronchitis catarrhalis chronicus – бронхі́т катаральний хро́нічний; ди́шиця катаральна хро́нічна, довготрива́ла; bronchitis capillaris – бронхі́т капи́ляровий; ди́шиця капи́лярова, д. волосни́кова; bronchitis cruposa – бронхі́т кру́повий, ди́шиця волокни́нна, волокня́ста; bronchitis fibrinosa – бронхі́т фібри́новий, ди́шиця волокня́на, д. волокня́ста; bronchitis foetida s. putrida – бронхі́т воню́чий, ди́шиця воню́ча, гидка́; бронхі́т гни́лявий, гни́лий; bronchitis gripposa – бронхі́т гри́повий, ди́шиця гри́пова; bronchitis pseudomembranacea – бронхі́т несправжневолокня́стий, ди́шиця несправжневолокня́ста, д. по́зірноволокня́ста; bronchitis purulenta – бронхі́т гно́йовий, ди́шиця гно́йова́; bronchitis tuberculosa (caseosa) – бронхі́т туберкуло́зний, ди́шиця горбко́вична.

бронхобленноррея (bronchoblennorrhoea) – бронхо́бленоре́я, гно́стє́ча ди́шкова́.

бронходилятатор (bronchodilatator) – бронхо́дилята́тор; ди́шкопоши́рювач.

бронхопневмония (bronchopneumonia) – бронхо́пневмонія, ди́школегє́нниця; b. gripposa – бронхо́пневмонія гри́пова, ди́школегє́нниця гри́пова; b. tuberculosa – бронхо́пневмонія туберкуло́зна, горбко́вична.

бронхоскопия (bronchosopia) – бронхо́скопія, о́гляд дишо́к.

бронхоспазм (bronchospasmus) – бронхо́скорч; ко́рчі дишо́к, бронхо́спазм.

бронхостеноз (bronchostenosis) – бронхо́стеноза, зву́зіння бро́нху, бронхо́звужі́ння, зву́зіння дишо́к.

бронхотомия (bronchotomia) – бронхо́томія; ро́зтин ди́шки.

бронхофония (bronchophonia) – бронхо́фонія; змі́цнення го́лосу (при вислу́хуванні легє́нів).

бронхоэктазия (bronchoectasia) – бронхо́ектазі́я, ди́шкопоши́рення, ди́шкопоши́р.

брюшина (peritoneum) – очерє́вина, підчерє́вина; peritoneum parietale – присті́нна очерє́вина; peritoneum viscerale – вісцеральна (осерє́дня) очерє́вина; cavum peritonei – ду́пліна очерє́вини.

брыжеечный (mesentericus) – ото́чинний.

брыжейка (mesenterium) – оточина, бріжі; mesenterium commune – загальна оточина; mesocolon – оточина товстої кишки; mesocolon transversum – оточина поперечної товстої кишки; mesocolon ascendens – оточина догірної товстої кишки; mesocolon descendens – оточина додільної товстої кишки; mesocolon sigmoideum – оточина сигмуватої кишки; mesorectum – оточина кутниці; mesenteriolum processus vermiformis – оточинка хробакового па́ростка; mesogastrium – шлункова оточина; omentum minus – малий чепець; omentum majus – великий чепець; mesorchium – яєчкова оточина; mesometrium – уразова оточина; mesosalpinx – трубовá оточина; mesovarium – яєчникова оточина.

брюшко – черевце, пузце.

брюшной (abdominalis) – черевний; **брюшная полость** – черевна нутрovina (нутрина); **брюшной тиф** (typhus abdominalis) – черевний тиф.

бубон (bubo) – бубон, -ну; жовниця; b. inguinalis – бубон пахв'инний, жовниця пахв'инна; **бубонная чума** (pestis) – бубонна чума, залозова чума; bubo maligna – бубон злосливий, жовниця злослива; bubo syphilitica – бубон пранцовий (сифілітичний), жовниця пранцова; bubo d'emblée (фр.) – бубон рапто́вий, бубон, що виникає “зразу ж”, бубон “несподіваний”.

бугорок (tuberculum) – горбок, -бка; tuberculum obturatorium – затульний горбок; tuberculum miliare – просяний, міліярний горбок; tuberculum solitare – солітарний (поодинокий горбок).

бугорковый, бугорчатый (tuberculosus) – горбковий.

бугорчатка (tuberculosis) – горбковіця; tub. miliaris universalis – горбковіця загальна, просяна. Див. “**туберкулез**” – **чахотка**.

бугристость (tuberositas) – горбкуватість, пагірчатість, -гости; tuberositas sacralis – горбкуватість крижова; tuberositas scapuloidea claviculae – вороняча (дзюбувата) горбкуватість дужки.

бугристый (tuberosus) – горба́стий, горбкува́тий, горбува́тий, пагірча́стий.

буж (candela) – поширювач, розширювач; буж, -жа; **б. эластический** – пружний поширювач, буж еластичний.

бузина (Sambucus niger) – бузина; **бузинный** – бузиновий.

буйство – шал, шаленство, несамовітність; буйня, бешкет.

буйный – буйний, бешкетний; **буйное по-**

мешательство – шалене (бешкетне) божевілля.

букардия (bucardia) – букардія, поширення серця.

булавочный (clavatus) – шпилько́вий.

булавчатый – шпилькува́тий.

bul bus oculi – див. “**глазное яблоко**”.

булимия (bulimia) – булімія, хоробліва не-нажерливість, вовчий апетит.

бульбарный прогрессивный паралич (paralysis bulbaris progressiva) – бульбарна поступова параліза (параліч).

бульон – бульйон, -ну.

бумага (писчая) – папір, -перу; **хлопчатая** – бавовна; **бавина**; **восчаная** (charta cerata) – п. вощаний; **пропускная** – п. промока́льний.

буфтальмус, -су (buphthalmus) – волоо́кість, -кости; волóв'ячі о́чі.

бура (natrium biboricum) – бурá, -рі.

bursa – кишє́ня, -ні; во́рочок, -чка; bursa mucosa subcutanea – слизова підшкірна кишє́ня; bursa mucosa subfascialis – слизова підфасційна кишє́ня; bursa tendinis calcanei (Achillis) – сухожількова (тяглова́) ступа́кова (Ахілло́ва) кишє́ня; bursa musculi poplitei – кишє́ня підколі́нного м'я́скула.

бурсит (bursitis) – бурси́т, -ту; запáлення ка́псули, кишє́ні; капшукóвиця, капшúчиця, капсулі́ця.

бурый – рудий, бу́рий.

бутирометр (butyrometer) – бутиро́метр; вимірювач жи́ру в мо́лоці.

бутыль – сулі́я, -ії.

бюретка – бюре́тка, -ки.

butyrum – ма́сло.

В

Вагина (vagina) – вагі́на, пі́хва; **вагинальный** (vaginalis) – вагіна́льний, пі́хвовий, пі́хвяний.

вагинит (vaginitis) – вагіні́т; запáлення пі́хви.

вагинизм (vaginismus) – вагіні́зм, скорч пі́хви; підви́щена дражли́вість пі́хви.

вазодилататоры (vasodilatores) – жилопоши́рні нерви, жилопоши́рники, жилопоши́рювачі; вазодилатáтори.

вазоконстрикторы (vasoconstrictores) – жилості́скаючі нерви, жилості́скачі; вазоконстри́ктори.

вазомоторы (vasomotores) – жилопору́шники, жилопору́шуючі нерви; вазомотóри.

вазелин (vaselinum) – вазелі́н, -ну.

вакуоля (vacuola) – вакуо́ля, поро́жнявка.

вакцина (vaccina) – вакціна: **коровья** – коров'яча віспа; **телячья** – теляча віспа, віспянка.

вакцинация (vaccinatio) – вакцинáція, вакцинощепіння, вакцинощеплення, щеплення віспянки.

вакцинировать – вакцинувати, щепити (прищеплювати) вакціну.

вакциноterapia (vaccinothetapia) – вакцинолікування; лікування щепленням; вакцинотерапія.

валериана (Valeriana officinalis) – валеріана; **настойка из валерианы** – валеріанка.

валлик (vallum) – валок; **-ком окруженный** (circumvallatum) – обвалькований.

ванна (balneum) – ванна; купіль, -лю; купеля; **серные ванны** – сірчані купелі; **грязевые ванны** – грязьові купелі; **минеральная ванна** – мінеральна купіль.

ванна (сосуд) – купільник, купільниця; ванна.

вапоризация (vaporisatio) – припікання парю; вапоризація.

варенец (вид простокваши) – ряжанка, пряжанка, колотуха.

варикозный (varicosus) – жиляковий, варикозний.

varicocele – жилякі сім'яного мотузка.

variola – віспа. Див. **“оспа”**.

varix, -ces – жиляк, жилякі; varices haemorrhoidales – жилякі гемороїдальні, оходові.

васкуляризация (vascularisatio) – васкуляризація, проростання жилами.

вата (gossypium) – вата, бавовна; **g. haemostaticum** – вата кровтамуюча.

ватный или **ваточный** – ватяний, бавовняний.

введение (напр., инструмента) – запровадження, впровадження.

вворачивание – ввертання, впи́хання, вко́чування, всо́вування.

вдавление (impressio) – втіснення, втіснення, втиск.

вдавленный – втіснутий, втіснений.

вдавливать, вдавить – вдавлювати, втіскувати; втисну́ти, вдави́ти.

вдох (inspiratio) – вдих, удіх, вдихання.

вдувание (inflatio) – вдимання, вдм́хування, надування.

вдыхание (inspiratio) – вдихання, на́дих, -ху.

вегетативный (vegetativus) – вегетаційний, живкий (у зв'язку з ростом).

везикофиксация (vesicofixatio) – везикофіксація; пришивання міхура до передньої черевної стінки.

везикоцеле (vesicocele) – везикоцеле, міхурова кила.

везикула (vesicula) – пухирець, пухі́рчик, міхурець; везікула: **v. germinalis** – п. запліднювальний; **v. seminalis** – п. сім'яний, насіннєвий.

везикулярный (vesicularis) – пухирцевий; везикулярний.

веко (palpebra) – пові́ка, -ки.

векодержатель – повікотримач.

векоподъемник – повікопідіймач, -ча.

величина (magnitudo) – вели́кість, -кості; розмір, -ру; (**огромная**) – величінь, -їні.

вена (vena) – вена, синьожи́ла; v. azygos – непáриста вена; bulbus v. jugularis – бу́льба яре́мної вени; v. cava – ду́плава вена; v. palmaris – доло́нна вена; v. portae – воро́тяна вена; v. saphena – вена сафе́на (схо́вана). Див. **“артерия”**.

венерический (venericus) – венері́чний.

венесекция (venaesection) – венесеќція, кровопуска́ння; скида́ння кро́ви (жи́льне).

венечный (coronarius) – вінце́вий, вінче́ний; **sulcus coronarius** – вінце́вий рі́вчачо́к.

венозный (venosus) – вено́зний, жи́льний, синьожи́льний.

вентиль – ве́нтиль, кля́па.

вентилятор – вентиля́тор, ду́шник, прові́трювач; ві́трогін, -го́ну.

вентрофиксация (матки), ventrofixatio (uteri) – вентрофікса́ція (ура́зу); пришива́ння ура́зового ті́ла до пе́редньої чере́вної сті́нки.

венчик (areola) – віне́ць, -нця́; кружа́льце; ві́нчик; areola mammae – гру́дне кружа́льце.

веред (furunculus) – чиря́к, чі́рка, боля́чка; **в. созревает** – ч. вистига́є. Див. **“фурункул”**.

веретенообразный (fusiformis) – веретени́стий, веретенува́тий; musculus fusiformis – веретенува́тий му́скул.

вертел (trochanter) – о́ворот (-ро́ти).

вертикальный (verticalis) – вертика́льний, сто́рчовий, простови́сний; **-кально** – верти́кально, простови́сно, сто́рч.

вертлужная впадина (acetabulum) – па́нівка, кульшо́ва вло́говина; кульші́вка.

верхушка (apex) – верх, ве́рхівка, ве́рхів'я, ве́ршо́к (напр., легки́х), apex pulmonis – ве́ршо́к легене́вий.

верхушечный – ве́ршковий; **в. процесс** (apicitis) – ве́рхівни́ця; запале́ння ве́рхівки легене́вої.

вес – вага́; **удельный вес** – пито́ма вага́.

веселящий газ (nitrogenium oxydatum) – азо́товий недо́кис.

веснушки (ephelides) – весня́нка, (соб.) лас́тові́ння; **веснушчатый** – весня́нкува́тий, ласта́тий.

весомый – ваго́мий.

vestibulum – при́сінок; vestibulum oris – ро-товий при́сінок.

весы – вага́; (*мн.*) вагі; терези; **пружинные весы** – кантар; **большие базарные** – важни́ця; **аптечные** – шалькі (*дословно: чашки весов*).

ветвление – розгалу́ження, розгалу́жування.

ветвь, веточка (ramus) – гілка, гілля́ка, га́лузь, га́лузка; rami bronchiales – брон-хіяльні гілкі.

вещество (substantia) – субста́нція, мате́рія, твóriво, речовина́, наді́б'я; **ядовитое вещество** – отру́тне наді́б'я; **взрывчатое в.** – вибухо́ве н.

взаимодействие – взаємоді́яння, взаємоді́я.

взбалтывать, взболтнуть, взболтать – ко-лотіти, сколотіти, сколотну́ти; збо́вту-вати, збо́втати, збива́ти, збіти.

взболтанный – сколо́чений, збіти́й, з[по]-бо́втаний, перебо́втаний.

взвешивать, взвесить – ва́жити, зва́жити.

взволнованный – схви́льований, звору́шений, збу́рений, зру́шений.

взгляд – по́гляд, -ду; по́зір, -ру.

вздых – зідха́ння; (**дыхание**) – відди́х, -ху; **ис-пускать, испустить последний вздох** – кона́ти, скона́ти.

вздрагивание – здрига́ння, струсі́ння.

вздуться, вздуться – обди́матися, обду́-тися, здува́тися, зду́тися; (*от побоев*) – набря́снути; (*пузырями*) – зніма́тися (зня́-тися) пухи́рями, пузи́ритися, спузи́ри[і]ти; (*о коже на теле*) – здува́тися, зду́тися; ко́жуші́тися, ско́жуші́тися.

вздутие (inflatio) – наді́м, -му; надува́ння; **-тие живота** – дму́чка.

вздутый (inflatus) – наду́тий, спу́хнутий.

вздуться – зду́тися, обду́тися, наду́тися, набря́снути (**ноги, лицо**).

вдыхать, вдохнуть – зідха́ти, зідхну́ти; ди-хну́ти, передихну́ти; **вдыхать, выдохнуть**

полной грудью – ди́хну́ти на по́вні гру́ди.

взор (зрение) – зі́р (*р. зору*); по́гляд; **по-туплять взор** – вту́пити о́чі в зе́млю, спу́стити о́чі.

врезывать, врезать – розрі́зувати, ві́зу-вати, ві́зати.

взрослый – дорóслий, змужні́лий.

взрыв – вибу́х; **-чатый** – вибухо́вий.

взрывать, взорваться – вибу́хати, ви́бухнути.

вибрация (vibratio) – вібра́ція, дрижа́ння, колива́ння.

вибрион (vibrio) – вібрио́н, -ну.

вибрировать – вібрува́ти, дрижа́ти, коли-ва́тися, хвилюва́ти.

вивисекция (vivisection) – вівісе́кція, роз-тин живо́ї тварини.

видоизменение (transformatio) – видозмі́на, відмі́на, пере́міна.

викарный (vicarius) – віка́рний, заступни́й; emhysema vicar. – віка́рна (заступна́) емфі-зема́.

виллообразный (dychotomus) – вилкува́тий, вилча́стий.

виноградный сахар – виногра́дний цу́кор.

виннокаменный (tartaricus) – виннокам'я-ни́й, виннико́вий.

винный камень (odontolith) – вінник, зуб-ни́й ка́мінь.

винтообразный (spiralis) – гвинтува́тий.

винный – вінни́й.

вирулентность – віруле́нтність, трійли-вість, -вості; заразли́вість; **-нтный** – ві-руле́нтний, заразли́вий, трійли́вий.

висмут (bismutum) – бісмут, -та.

висок (tempus) – скро́ня, висо́к.

височный (temporalis) – виско́вий, скронé-вий.

висцеральный (visceralis) – вісце́ральний, нутроше́вий, нутряни́й.

vitium cordis – ва́да се́рця (серцева́).

вихрь идей (fuga idearum) – ві́хор іде́й.

вкладывание (impositio) – вкла́дання, вкла́-дування; **вкладывать** – вкла́дати, вту́ля-ти, вту́лити.

включатель (inductor) – вмика́ч, змика́ч.

включение (inductio) – вклю́чення, вклю-чі́ння, вмика́ння, змика́ння.

вколачивание – вби́вання, заби́вання; **вко-лачивать кому в голову** – утовкма́чувати ко́му що.

вкось – нав[с]ко́сі, на́вскіс, на́вкісь, скісно́.

вкус (gustus) – смак; **испорченный вкус** – зіпсо́ваний смак; **неприятный вкус** – не́смак; **чувство вкуса** – чу́ття сма́ку.

вкусовой (gustativus) – смако́вий; **-овые со-сочки** – смако́ві піпкі́.

влага, влажный (humor) – во́гкість, воло́га, ві́льга; **влагу притягующий** – ві́льгівни́й, всмо́ктуючий ві́льгу.

влагалище (vagina) – пі́хва; fornix vag. – скле́піння пі́хванє́; introitus v. – поро́ги; hymen – дівóча перéтинка; carunculae hym. – пі́птики дівóчої перéт.; rugae vagin. – пі́хвяні зго́ртки; columna rugarum – стовпí; carina urethralis – ві́пин сечі́в-нико́вий.

влагалищный (vaginalis) – пі́хво́вий; **в. отросток** (processus vaginalis peritonei) – пі́хво́вий па́росток оче́ревіни.

влажный (humidus) – во́гкий, ві́льгий, во́глий,

вільготний; **-ным делаться** – вогкнути, вологнути, відволіжуватися.
влечение, побуждение (stimulus) – потяг, порів, поривання, поваб до чого.
вливание (injectio) – вливання, ін'єкція.
влияние – вплив, -ву; сила, вага.
вменяемость – осудність, всудність, -ности; **-мый** – осудний, всудний.
вменять – всуджувати; **вменять в обязанность** – ставити за обов'язок; **вменять в вину** – ставити за вину; привинити комусь що.
вместилище – вмістище, вмістище; (receptaculum) – приймище.
вмещать, вместить – вміщати, вмістити; (**с трудом вмещать**) – убігати.
вместимость, вместительность – місткість; умістимість; (**объем**) – обсяг, обсягу.
вместительный – місткий, просторий, вбирущий.
вмешательство – втручання.
вне (extra) – поза; **-брюшинный** – позаочеревний; **-маточный** – позауразовий; **-половой** – позаполовий, позаполовний, позастатевий.
внебрачный – нешлюбний, позашлюбний; (*о детях уничиж.*) – байстрия (-яти).
внедрение (invaginatio) – впровадження у що, углиб чого; унутрення (кишки в себе), вкочення.
внедрение (intususceptio) – убігання, заглиблення, всеління.
внешний (externus) – надвірний, зовнішній, зверхній.
внимание – увага; шана; **принимать во внимание** – брати до уваги, звернути увагу; **-тельность** – уважність, уважливість.
внутренний (internus) – [у]нутрішній, осередний, середовий; **-рение болезни** – внутрішні (середові, осередні) хвороби; **-няя медицина** – медицина осередних (внутр.) хвороб.
внутренности (viscera intestinalia) – нутрощі, требухи; **повредить вн.** – пошкодити, надірвати нутрощі.
внутренности (*преимуц. брюшн.*) – тельбухи, кельбух, бєбєхи; **грудные внутр.** – легкуша.
внутри (intra) – осеред, посеред, середно, середінно; **-брюшной** – середночеревний; **-брюшн. давление** – тиск черевний; **внутривенный** (intravenosus) – середновенний, середносьожильний; **-сосудистый** (intravascularis) – середножилловий, інтраваскулярний.
внушение (suggestio) – нав'яння, нав'ювання; **словесное внушение** – намоба.

внушать, внушить – навівати, нав'яти.
вогнутость (excavatio) – увігнутість, угнутість, -тости; **-тый** – увігнутий, угнутий.
вода (aqua) – вода; **питьевая вода** – питна вода; **чистая, свежая** – погєжа вода; **тепловатая** – літепло; **в. кипящая** – окріп (-рєпу); **в. целебная** – [з]цілюща вода.
водный (hydratus) – водяний; **водянистый** (aquosus) – водявий, водяний; **водный раствор** – водяний (водний) рєзчин.
водобоязнь – див. “бєшенство”.
водка – горілка; **царская в.** – царська вода.
водоем – водєйма, водєймище.
водолечебница – водолікарня.
водолечение (hydrotherapia) – водолікування, гідротерапія.
водомер – водємір, -ру.
водопровод (aquaeductus) – водєгін, -гєну; водопровід, -воду.
водород (hydrogenium) – водєнь, -дня; **перекись в.** – перєкис водня.
водоросли – водєрєсті.
водоснабжение – водєпєстачання.
водянистость крови (hydraemia) – водєкрів'я, водявєсть крєві; гідрємія.
водянка (hydrops) – водянка; водянє (хєрєба); **водянка общая** (anasarca) – водєпідтєкання; **водянка брюшной полости** (ascites) – водянка, водєчєрєв'я; **водянка груди** (hydrothorax) – водєгрєддя.
водяной рак (noma = cancer aquaticus) – водняк, вєгкий спєлєнь обличчя.
водяночный (hydropicus) – водянкєвий.
возбудимость (excitabilitas) – збудимість, вразливість, дражливість, -ности; **-димый** – збудимий, вразливий, дражливий.
возбудить – збудити, зворушити, роздратувати; **возбуждать** – збуджувати, дратувати, дражнити, зворушувати.
возбудитель (stimulus) – зворушник, побудник, збудник, збуджувач, -ча.
возбудительность – збудливість, побудність, -ности; **-тельный** – зворушний, збудливий, дражливий, підгєнистий.
возбуждение (emotio) – зворушення, розворушення, дратування, роздратування, збудження; **половое в.** – роздрєчіння, розпєлення, роз'ятрення; **нервов возб.** – зворушення нєрвєв; **-женный** – зворушений, розпєлений, роздрєчений.
возврат (recidivus) – вєроттє, вєвєртєння, вєвєрєнення, зворєт.
возвратный (recurrens) – вєвєрєтний, зворєтний, вєвєрєтний; typhus recurrens – вєвєрєтний, зворєтний тиф.
возвращаемость – зворєтність, -ности.

возвращаться, -тяться – вертатися, вернутися; повернутися, повертатися.

возвышение (eminentia) – підвищення, випин; **eminentia capitata** – згір'я головчасте.

возвышенность (prominentia) – виступ, -пу; згір'я.

воздержание – утримування, утримання, здержування; **-держанность** – здержливість; **(умеренность)** – поміркованість, -ности.

воздух (aër) – повітря, вóздух (*редко*); **спертый, тяжелый возд.** – задúха, важкий дух; **без доступа воздуха** – за спіненого допливу повітря.

воздухоносный – повітрогінний, духопровідний; **в. путь** (tractus respiratorius) – духопровід; -ні шляхи.

воздушный – повітряний; **-ное пространство** – повітряна просторін; **-ная баня (сушильный шкаф)** – сушárня; **-ная опухоль** – шкурна́ повітряна пухли́на; **-ный насос** – духовий смок.

воззрение (взгляд) – погляд, -ду.

возмужалость (pubertas) – змужні́сть.

возмужать (pubescere, adolescere) – змужніти.

возникновение – виникáння, ві́ник, ві́никнення, по[в]ста́ння, на́ста́ння; **(начало)** – почáток.

возобновление – відно́влення, поно́влення, відно́ва.

возобновлять, возобновить – поновля́ти, відновля́ти, понові́ти, віднові́ти; **-вленный** – відно́влений, поно́влений.

возраст – ві́к, порá, доба́, літа́.

возрождение (restitutio, regeneratio) – відродження, відно́влення.

volvulus – перéкрут кишóк.

волдырь (phyma) – пухі́р, пухі́рчик.

волевой – волю[е]вий; **-ые движения** – волю́ві ру́хи.

волнение (воды) – хвилюва́ння, збу́рення; **душевное в.** – звору́шення, хвилюва́ння, неспо́кій, -ко́ю.

волнистый – хвиля́стий, хвилюва́тий; **-нообразный** – хви́лістий, хвилюва́тий, хвиле́видий.

волноваться (о воде) – хвилюва́тись, бу́ритися; **волноваться (о крови)** – бунтува́тись, бу́ритися.

волово́й глаз (buphthalmus) – волоо́кість; бича́че о́ко.

волокнистый – волокнува́тий, волокня́стий; **(с толстыми волок.)** – лі́куватий; **-тым делаться** – волокнува́ти.

волокнистость – волокнува́тість; **-книстая ткань** – волокнува́та тка́нина, по́ткань.

волокно (fibra) – волокно́, ні́точка; **волокна нервные** – в. нерво́ві; **-на упругие** – в. пружні́; **-кон нервных пучок** – нерво́ве па́смо.

волоконце (fibrilla) – волокни́на, волокни́нка, волоко́нцє.

волос (pilum) – во́лос; (*мн.*) во́лосся; **cuticula pili** – оволю́сья зовні́шне й осередне; **stratum medullare** – волю́сьяна мезга́, в. се́рце, alopecia – лисі́ння; **canities** – посиві́ння.

волос (pilum) – folliculum p. – волю́сьяний мішечок; **papilla pili** – волюсо́ва пі́пка; **radix pili** – волюсо́вий корі́нець; **bulbus p.** – вол. бу́льба; **m. m. arrectores pil.** – м'я́сні напруга́чі во́лосся; **flumina pil.** – вол. стру́мки; **vortices pil.** – вол. за́крути.

волосатость (polytrichia) – волюха́тість; **-сатый** – волюха́тий, мохна́тий.

волосистый (capillaceus) – волюса́стий; **с волос.** **грудью** – космогруді́й.

волоски мерцательные (ciliae) – мигучкі́; блі́маюче, мигті́юче во́лоссячко.

волосной (capillaris) – волюсний, капіля́рний; **-лосность** (*физ.*) – во́лосність, капіля́рність, -ности.

волосной, волосяной (pilaris) – волюсья́ний, волюсо́вий.

волчанка (lupus) – во́вчий лишáй (вовча́к); 1. **endemicus** – в. місцевопо́шесний.

волчаночный – вовча́тий.

волчий аппетит (bulimia) – во́вчий апеті́т, булі́мія, хоро́блїва ненаже́рливість.

волчья пасть (rictus lupinus) – во́вча па́ща.

вольнопрактикующий врач – лі́кар ві́льної пра́ктики; ві́льний лі́кар.

вольт – во́льта.

вонь (foetor) – смóрід, -ро́ду; смерді́ння; пога́ний дух.

вонючий (foetidus) – во́нючий, смерді́ючий.

воображение – уя́ва, уя́влення; уяві́ння.

воодушевление (enthusiasmus) – за́пал, захо́плення; **-влять** – запáлювати, захо́плювати, підно́сити ду́ха, за́грівати.

ворвань – лі́й (ло́ю) рі́б'ячий, тюле́нячий тран; (*руссизм*) – во́рвань, -ни.

воронка – лі́йка, лі́счка; **делительная в.** – розді́льна лі́йка.

воронкообразный – лі́йкува́тий; **-зная грудь** – лі́йкува́те огру́ддя.

воротный (portalis) – бра́мний, ворі́тний, воротя́ний; **вена воротная** (vena portae) – воротя́на ве́на; бра́мна синьо́жіла.

ворсинка (villus) – торочі́нка; (*соб.*) торочкі́; (*у растений*) – ворсі́нки.

ворсинчатый (villosus) – торочкуватий, ворсинкуватий, волохатий.

воск (cera) – віск, (р.) वोस्ку.

восковидный (ceroideus, ceratus) – вошчатий, воскуватий; **перерождение восковидное** (degeneratio ceroidea) – воскувате (вошате) переродження.

восковой (cereus) – восковий.

воспаление (inflammatio) – запалення, запал, запаління; **рожистое в.** – бешіха; **воспаление в ранах** – зайтрення, роз'ятрення ран.

воспаленный – запалений, розпалений (запалені очі); роз'ятрений (рана).

воспалиться, воспалиться – запалюватися, запалітися; ятрітися; зайтрюватися, роз'ятрюватися.

воспалимость (inflammabilitas) – запалімість, нахил до запалу.

воспалительный (inflammatorius) – запальний.

воспламеняющийся (inflammabilis) – палкий, запальний, запалімий.

воспоминание – згадка, згадування, спомин, споминок, спомінка.

восприимчивость (sensibilitas) – сприйнятливість, -вості; **(чувствительность)** – вразливість, чулість.

воспринимать – сприймати, схоплювати, вбирати в себе.

восприятие (perceptio) – сприймання; сприйняття.

воспроизведение (reproductio) – відтворювання, відтворення, репродукція.

воспроизводитель – відтворник; **воспроизводить** – відтворювати, відтворити; репродукувати.

восстановитель (restaurator) – відновлювач, відбудівник.

восстановление (restitutio) – відновлення, онівлення, відбудування; **-вление полное** (restitutio ad integrum) – цілковите онівлення до натур. стану.

восстановить – відновити, оновити, відбудувати.

восходящий (ascendens) – догірний; **colon ascendens** – догірня ободова кішка.

вошь (pediculus) – воша; (мн.) – воші; (собр.) – ну́жа; р. pubis – воша лобикова.

вошанка – вошанка.

впадина (fovea, cavitas) – западина, влогвина; fovea – яма; **тазобедренная впадина** (acetabulum) – панівка; **глазная вп.** (orbita) – орбіта; **впадать** – впадати.

впалый – запалий, западистий, ямкуватий.

впасть в детство – здитиніти.

впечатление (impressio) – вражіння.

впечатлительность (impressibilitas) – вразливість, -вості; **-ный** – вразливий.

впитывание (imbibitio) – вбирання, втягання, всмоктування.

впитывать (imbibere) – вбирати, втягати; всмоктувати.

вправимый – заправний, вставний.

вправление (taxis) – в[за]правлення, заправління, уставлення; **в. вывиха** (repositio) – на́прав, уставлення зв'язу.

вправлять, -вить – в[за]правляти, -вити; уставляти.

впрыскивание (injection) – впорскування; **в. подкожное** – підшкірне впорскування.

впрыснуть (injecere) – впорснути; **-нутый** – впорснутий.

впускание (капель) (instillatio) – за[в]капування, закріплювання.

впускать (injecere) (**капли в глаза**) – впускати, запускати, вкріплювати, вкапувати, закапувати.

врач (medicus) – лікар, доктор; **детский врач** (pediater) – лікар на дитячі хвороби (недуги); **по внутренним** – лікар на внутрішні хвороби; **глазной** – лікар на очні хвороби (недуги), окуліст.

врачебный (medicinalis) – лікарський; **-ческое наблюдение** – л. догляд; **в. помощь** – л. допомога; **в. предписание** – л. припис, вказівки; **в. управление** – л. управа, управління; **в. участок** – л. учасок, ділянка.

врачевание – лікування, гоїння; лікарювання.

вращательный (rotativus) – обкружний, коловоротний, кружальний.

вращение (versio) – кружіння, крутіння; обертання, повертання.

вред – шкода, вада; **вредитель** – шкідник.

вредить (nocere) – шкодити, вадити; шкоду чинити.

вредный (nocens) – шкідливий, шкодливий, вадливий.

вредоносный (perniciosus) – шкідливий, вадливий, лихий.

врезывание (incisio) – врізування, втинання.

временный (temporalis) – тимчасовий; **во время** – вчасно.

врожденный (congenitus) – природжений, вроджений, природжений, природний.

вростать, вроссти (incarnare) – вrostати, вrostі.

вросший (incarnatus) – врослий; **вр. ноготь** (unguis incarnatus) – врослий ніготь.

всасывание (absorptio) – всмоктування, вбирання, втягання; **-тельный** – всисальний, [в]смоктальний.

всеядный – всеїдний.

вскипание – закипання.

вскипятить (gescquere) – закип'ятити; зокроп'яти; **-пячённый** – закип'їлий, зокроп'лений; **вскипятить молоко** – спражити, закип'ятити, спарити.

вскрыть (insecare) – розтинати, розчиняти, поротити, розрізати; **вскрыть** – розітяти, розчинити, розрізати; (*нарыв*) – розрізувати, розрізати; (*труп*) – розтинати, розітяти; поротити, розпоротити; розчиняти, розчинити.

вскрытие (sectio) – розтин, розтинання, розчиняння, потребування; – **трупа** (autopsia) – розтин трупа.

вскрытый (*о нарыве*) – розрізаний; (*о трупе*) – розітятий, розпоротий, розчинений.

всплеск – плюск, плёскіт, -коту.

вспомогательный (adjuvans) – допоміжний, допоміжний, помічний.

вспотеть (sudorifere) – спітніти, упріти.

вспрыскивание (injectio) – впріскування.

вспухание (intumescencia) – спухання; напухання; набрякнення; **вспухать** – пухти, пухнути.

вспухлый (tumidus) – напұхлий, набубнєвлий.

вспучивание (meteorismus) – обдимання, дмұчка.

вспучивать, вспучить – обдимати, -ся; обдұти; **-ченный** – обдұтий; **-вает живот** – обдимає живіт.

вспыльчивость – запальність, гарячкуватість, за́пал, ро́зпал.

вспыльчивый – палахкий, розпалестий, запальний, гарячкуватий, запальчастий.

вставление – встáвлювання, вставля́ння.

вставной – вставний, встáвлюваний, вправлюваний; **вставные зубы** – фальшиві, штұчні, вставні зұби.

встряхивание – стріпування, стрұсування.

втирание (frictiones) – втирання.

вторичный (repetatus, secundarius) – повторний, другоразовий; secundarius – другоступнєвий, секундарний (вторинний); **в. период** – другоступнєвий період.

втягивание (imbibitio) – втягання, всмоктування, вби́рання.

втягивать, втянуть (imbibere) – втягати, вбирати, всмоктувати; втягті, увібрати, всмоктати.

втягнутость (concavitas) – вижолобина, увігнутість, угнутість, -тости.

вуалировать – вуалювати.

вульвит (vulvitis) – вульвіт, запáлення со-ромітні.

vulvovaginitis – вульвовагініт, запáлення со-ромітні й піхви.

вход (aditus, isthmus); aditus – вхід, вхóду; **в. в желудок** (cardia) – при́шлунок; isthmus faucium – вузи́на пелько́ва.

входящий № – вступний.

вшивать, вшить – вшивати, вшити; **-вание** – вшивання.

вшивый – вошивий; **-вость** (pediculosis) – вошивість; нұжа́.

выбрасывающий (ejaculatorius) – випорскующий; ductus ejaculatorius – прохід сім'яного випорскувача.

выветривание – вивітрування.

вывих (luxatio) – звих, -ху; звихнення; 1. completa – з. цілковитий; 1. habitualis – з. звиклий; subluxatio – підзвих, звих непóвний.

вывихнуть (luxare) – звихну́ти, вивихнути, вікрутити; вивернути.

вывихнутый (luxatus) – вивихнений, звихнений, вікручений.

выворачивать (ectopere) – вивертати, залуплювати, залупити.

выворот (век) (ectropion) – віворіт, -ро́ту повік; вивертання повік.

выгиб (curvatura) – за́крут, кривина́; curvatura ventriculi – шлу́нкова кривина́.

выгибание, выпячивание – вигинання, випинання; **-ваться** – випинатись, вигинатися.

выгнаивать, -ся (suppurare) – згноювати, -ся; згноїти, -ся.

выгребать (exacervare, eruere) – вигрібати, вигортати, вигрома́джувати.

выгребная яма – вигрібна́ яма; яма на смітті, смітні́к.

выдавливание (expressio) – вида́влюван-ня, видұшування, вичáвлювання, витис-кання.

выдаблывать, выдолбить – видобувати; видовбати; **-бленный** – видоббаний.

выдающийся (eminens, prominens) – ви́пнутий, вистáлий, виступлений; ви́сунутий; видатний (человек).

выделение (excretio, eliminatio) – віді́л, віді́лення; **в. мокроты, слюны** – відхі́д, хóду; виті́кання, слизи́ння; (*мн.*) слизо́ти; **химич.** – віді́лення.

выделения слизистые – слизо́ти; **в. послеродовые** (lochia) – віді́лення породóві, у́плави. Див. “**секреция**”.

выделительный (secretorius) – виді́льний.

выделять, выделить – виді́ляти, вилу-чати, віді́лити; **выделять (слизь, слюну)** – випуска́ти; **в. пар** – парувати; **вы-**

деляется мокрота – харкотіння відхотить, витікає, слизять.

выдохнуться, выдыхаться – відихатися; видихатися.

выдувание (inflatio) – видування, видмухування, видимання.

выдыхание, выдох (expiratio) – видихання, видих; **выдыхать, выдохнуть** – видихати, видихувати, видихнути; **-тельный** (expiratorius) – видиховий, видихальний.

выемка, вырезка (incisura); (**вырезка**) – вирізка; (**выемка**) – рівчачок, жолобок.

выжидать (exspectare) – вижидати; чекати когось, що, на когось; вичікувати, очікувати.

выжигание – випалювання, випал, випікання; **-гать** – випалювати, випікати; (*о волосах*) – висмалювати.

выжженный – випалений, випечений, висмалений.

выжидание – вичікування, чекання, дождання; **-тельный** – вижидальний, чекальний; **-тельное положение** – становище вичікування.

выжимание (exprimatio) – витискання, видавлювання, вичавлювання; **-мание беля** – викрчування, оджимання.

выжимать, выжать – витискати, витиснути; вичавлювати, вигнічувати; видавлювати, видавити.

выжимки (piesma) – вічавки, видавлини.

выздоровливание (reconvalescentia) – одужування, видужування.

выздоровливать, выздороветь (reconvalescere) – одужувати, видужувати; вичюнювати, оздоровіти, одужати, видужати.

выздоровление – оздоровління, одужання.

выкашливать (expectorare) – викашлювати, вихаркувати; **-шлянный** – вікашлиний, вихаркнутий.

выкалывать, выколоть – виколювати, виколоти; виштрікувати; **-колотый** – віколоний, виштрикнутий.

выкармливать, выкормить – годувати; вигодувати; **-мленный** – вигодуваний, [в]годований.

выкатывать, выкатить – викочувати, викотити; **выкачивать глаза** – вивалювати (вивалити, вилупити) очі.

выкидыш (abortus) – викидень, викидок, виливок, сплавня; аборт; **ранний вык.** – вибрудок, урвище.

выкидыш иметь – стеряти дитину; скинути дитину; **произвести выкидыш** – зробити викидень, зробити аборт.

выкидышные средства (abortiva) – уривні, викидні засоби.

выкисать, выкиснуть – укисати, укиснути.

выключать, выключить (excludere) – виключати, вилучати, вимикати; **включить**, вилучити, вимкнути; **-чение** (exclusio) – віключення, вилучення; **-ченный** – віключений, вилучений, вимкнений.

выключатель – виключник, вилучник; **в. электрический** – вимикач (електричний вимикач).

выкроить, выкраивать (exsecare) – вікроїти, викроювати.

выкрашивать, выкрасить – фарбувати, красіти, вікрасити, пофарбувати; **-шеный** – покрашений, пофарбований, помальований.

вылечивать, вылечить – вилікувати, вілкуювати, вігоїти; **вылечить рану** – вігоїти рану.

вылечение – виліковування, вігоювання; **-ченный** – вилікуваний, вігоєний, (вікуруваний).

выливание – виливання; **-литый** – віллитий; **вильять**; **-вать** – виливати.

вылущивать, вылущить (extirpare, exarticulare) – вилушувати, вилушити; **визернювати, визернити; вылущить кому руку, ногу** – вилушити (руку, ногу).

вылущение – вилушування, вилузування, визернювання.

вымачивание (maceratio) – вимочування.

вымирение – вимирання; переводження; **-рать, -реть** – вимирати, вимерти; **-мерший** – вимерлий.

вымя (uber) – вим'я; **воспаление в.** – осовище (Грінч.); **сучье (собачье) в.** – суче вим'я (болячка в залозах під пахвами).

выносливость (patientia) – витривалість, -лості; терплячість; виносливість.

выпадение (prolapsus) – випадіння, випад.

выпаривать – випарювати; **-енный** – випарений.

выпот (exsudatum) – віпіт, -пότη; **випотина**; (**лимфа**) – пасока.

выпотевание (exsudatio) – випотівання.

выпотрошить (eviscerare) – вітельбушити, вібрати кишкі.

выпрямление, выправление (extensio) – випростування; виправління; **-лять** – випростувати, виправляти, вирівнювати; **выпрямитель** – випростувач.

выпуклость (convexitas, prominentia) – опуклість; віпнутість, горбівина.

выпуклый (convexus) – опуклий, опуклий, пукатий, пукластий, віпнутий, горбіватий; **-кло** – опукло, вігнуто.

выпуклая часть – опукка; с **выпуклыми глазами** – банькати; **выпукло-вогнутый** – опукло-вгнутый; опукувати-вгнутий; **двойко в.** (convex) – двоопуклий.

выпучивать, выпучить – випинати, видимати; **вып. глаза** – випулити очі, вітріщити очі; **-ченые глаза** – очі вирлаті, вірячені; вірла, банькі.

выпячивание – випинання, віддівання; **випин**; (*только о губах*) – відквасювання.

выпячивать – випинати; віддівати; (*о губах*) – віддимати, віддуги; **выпячивать губы, сжав в одну точку** – шїлвити (зішїлвити) губи.

выращивать (cultivare) – вирощувати, плєкати.

выражение – віраз, -зу.

вырвать (*о рвоте*) (emetare) – віблювати, віригнути (*вульгарно*); **вырвало кого** – блював, зблював; ригав хто.

вырезка (excitio) – вірізка, віріз, -зу; вірізування.

выродок (degeneratus) – віродок, -дка; вірід, -роду; **выродиться** – віродитися.

вырождаться (degenerare) – вірѳджуватися, переводитися, звѳдитися; **-ждаться национально** – винародѳвлятися; **выродившийся** – звирѳдїлий.

вырождение (degeneratio) – вірѳдження, вірѳдження, перерїд, -рѳду; **национальное в.** – винародѳвлення. Див. “дегенерация”.

вырывать, вырвать – віривати, вірвати; **в. волосы** – віскувати, віскувати; **в. зубы** – зуби брати.

высасыватель (aspirator) – вісмѳктувач; вісисах.

высасывать, высосать – вісисати, вісисати; вісмѳкувати, вісмѳквати.

выскабливание – вішкрїбання, вішкрїбування, віскромѳджування, віскрїб; віскромѳдження; **-ать, выскаблить** – віскрїбати; віскребти, віскромѳжувати; віскромѳадити.

выслушивание (auscultatio) – віслѳхування, віслухання, обслѳхування.

выслушивать, выслушать (auscultare) – віслѳхувати, віслухати; обслѳхувати, обслѳхати.

высморгаться – вісякатися; **-сморганный** – вісяканый.

выстаивать – вістоювати; **-стоянный** – вістояний, вістоялий.

выстилатъ (contegere) – вістєляти, вістєлювати; вімѳщувати; **-стланный** – вістєлений, вімѳщений; **-ние** – вістєлювання.

выстудить – вістудити, віхолодити; **выстуженный** – вістуджений, віхолоджений.

выстукивание (percussio) – вістѳкування, обстѳкування; **выстукивать** – вістѳкувати, обстѳкувати.

выступающий – вістаючий; той, те, що стирчїть, стремїть.

высыпь (exanthema) – вісип, вісипка; вісипання.

высыпной (exanthematicus) – вісипний.

высыхание (xerosis) – вісихання; (*сов.*) – вісхнення.

вытачивать – вітѳчувати, вігѳструвати.

вытекать (effluere) – вітєкати, віливатися, точїтися; (**каплями**) – кѳпати, скѳпувати; **-ние** – вітєкання, віплівання.

вытеснять, вытеснить – вітєскати, вітєснуги; віпирѳти, віперти; віпихѳти, віпхати.

вытеснение – віпирѳання, вітєскання, віпихання; (*сов.*) – віпертѳ, вітєснення, віпхання.

вытравить – вітрѳїти; (**из утробы плод**) – зганѳти (*сов.*) – зігнѳти плїд; **в. ядом** – вітрѳїти.

вытравленный – вітравлений; (*о плоде*) – зігнаний.

вытягивать, вытянуть (extendere) – вітягати, вітягати; (*нити из ткани*) – сотѳти; (*в смысле высосать*) – віссати.

вытяжение (tractio) – вітягання; тѳгнення.

вытяжка (extractum) – вітяжка, екстрѳкт.

выхаркивать, выхаркать (exuere) – віхѳркувати, відхѳркувати, віхѳкати, відхѳкати.

выход (exitus) – віхїд, -ходу.

вычистка – вічищання, чїщення; (*мед.*) – віс[ш]крїбання.

вычленение (exarticulatio) – вілѳщування, вітинання, вітин; **вычленять** – вілѳщувати, вітинѳти.

вышелушить – вілуштити.

выщелочить – візолити, відзолити, вілужити, вілугувати.

выщелоченный (*о белье*) – візолений, вілужений.

выщипывать, выщипать – віщїпувати; віщїпати; (*о волосах*) – віскѳбувати, віскувати, віскувати.

выщупать (palpare) – вімацати, вілапати.

выяснение – віяснювання, з'ясування, з'ясування, віяснення; **-сняться** – віяснятися, з'ясуватися.

вязущий (adstringens) – терпкий, в'язкий.

вязкий – липкий, беручкий, глеюватий; **-зкость** – ліпкїсть, гїстїсть, гругкїсть, глеюватїсть, -тости.

вязкость жидкости – гу́стість пліну.

вялость (atonia) – мля́вість, квóлість (р. -лос-ти).

вялый (laxus, torpidus) – мля́вий, квóлий, мару́дний.

Г

Гаверсовы каналы (canaliculi Haversi) – Гаве́рсові рурочкі; Гаве́рсові кана́льчики.

habitus – стать, за́гальний ви́гляд будо́ви організму, га́бітус; habitus scrophulosus – га́бітус (за́гальний ви́гляд) скрофульо́зний, жовнува́тий; h. phtysicus – га́бітус (ви́гляд) сухóтний.

газокалильный – газожари́стий, нака́рбований га́зом.

газометр – газомі́р, газоме́тр.

газообмен – ви́міна га́зів, газообмі́на.

газообразный (aëroides) – газува́тий; **газообразность** – газува́тість; газо́вість, -вoсти.

гайморит (highmoritis) – гаймо́ріця, за́па́лення Га́йморово́ї дуплі́ни (Г. на́дра).

Гайморова полость (antrum Highmori) – Га́йморове на́дро; ще́лепове на́дро.

галактогаст (galactostasis) – галактоста́за, спин ви́ділення мо́лока́.

галакторрея (galactorrhoea) – галакто́ре́я, мо́локо́те́ча.

galacturia – див. “chyluria”.

галактоцеле (galactocoele) – галактоце́ле, торби́нча́к мо́ло́чної за́лози.

галлюцинация (hallucinacio) – га́люцина́ція, га́люцинува́ння, ма́на, ома́на, при́ма́ра, ви́диво; **галлюцинация слуха** – слухова́ ома́на; **галлюцинация зрения** – зорова́ ома́на.

галлюцинировать (hallucinare) – га́люцинува́ти, ма́ти га́люцина́цію, ома́ну, обма́ру.

галоппирование – галопува́ння.

галоппирующий (galoppicans) – скачу́щий, невпи́нний; pulsus haloppicans – скачу́щий пу́льс (жи́вчик); febris haloppicans – скачу́ща пропа́сниця.

гальванометр (galvanometer) – гальвано́метр, гальваномі́р, -ру.

гальванопунктура (galvanopunctura) – гальванопро́тин, гальванопу́нкту́ра, вкол гальвані́чною го́лкою.

гальванотерапия (galvanotherapia) – гальванолі́кування, гальваноте́рапія, лі́кува́ння електри́чністю (еле́ктрикою).

ганглиозные клетки – гудзо́ві ко́міркі, клі́тини гангліо́зні.

ganglion (узел) – гудз, ву́злик, ву́зол, га́нглі́й; ganglion ciliare, s. ophthalmicum – ву́злик ви́йови́й (гудз ви́йови́й); ganglion cossygeum – гудз (ву́злик), га́нглі́й ку́приковий; ganglion coeliacum, s. solare – га́нглі́й (ву́злик) со́нечний.

гангрена (gangraena) – ганг্রে́на, мертви́ця, заме́рлість, вогне́ць, змертві́лість, -лoсти; gangraena cavi buccalis – ганг্রে́на ро́тові́ї дуплі́ни; gangraena herniae – мертви́ця ки́лі, змертві́лість ки́лі; gangraena humida – змертві́лість мо́кра, мертви́ця мо́кра, мертви́ця гни́лява; gangraena pharyngis – мертви́ця горля́на, м. горло́ва; gangraena pulmonum – ганг্রে́на (мертви́ця) ле́гене́ва; gangraena senilis – мертви́ця ста́ре́ча; gangraena sicca – мертви́ця су́ха; gangraena symmetrica, Raynaudi – мертви́ця обо́пільна, м. Рейно́да; gangraena vulvae – мертви́ця со́ромі́тні; gangraena emphysematosa – ганг্রে́на (мертви́ця) га́зова; gangraena nosocomialis – ганг্রে́на (шпи́тальбо́ва) шпи́тальна.

гангренозный (gangraenosus) – гангренóзний; **зараженный гангрену** – згангренóваний.

гастралгия (gastralgia s. cardialgia) – га́стралгі́я, бі́ль шлу́нко́вий (нерво́вий); че́мір, -ру; за́війна, за́війниця.

гастрит (gastritis, s. catarrhus ventriculi) – га́стрі́т, шлу́нко́виця; gastritis phlegmonosa – шлу́нко́виця флегмо́нова, шлу́нк. бе́хова; gastritis submucosa – шлу́нко́виця підслизні́вчата; gastritis catarrhalis – шлу́нко́виця ката́ральна; gastritis chronica – шлу́нко́виця хро́нічна; gastritis toxica – шлу́нко́виця то́ксична.

гастрогепатит (gastrohepatitis) – га́строгепа́ті́т, -ту; шлу́нко-печі́нко́виця.

гастродуоденит (gastroduodenitis) – га́стро-дуоде́ні́т, -ту; за́па́лення шлу́нку й 12-па́лої кі́шки.

гастроколит (gastrocolitis = gastroenteritis) – га́строколі́т, -ту; шлу́нкоободо́виця.

гастромалация (gastromalacia) – розм'я́кшення шлу́нку.

гастромегалия (gastromegalia) – надмі́рне збі́льшення шлу́нку.

гастропатия (gastropathia) – квóлість шлу́нку.

гастропексия (gastropexia) – пришива́ння шлу́нку до чере́вної сті́нки.

гастроптоз (gastroptosis) – га́стропто́за, шлу́нкозди́г, зру́шення шлу́нку (шлу́нко́ве).

гастроспазм (gastrospasmus) – га́строспа́зм, -му; шлу́нкоско́рч, шлу́нко́стіски, ско́рч шлу́нко́вий, сті́ски шлу́нко́ві.

гастростомия (gastrostomia) – гастростомія; утворення шлунконорії.

гастротомія – гастротомія, шлункорозтин.

гастроцеле (gastrocele) – шлункова кіла.

гастроэктомія (gastroectomy) – шлунковитин, гастроектомія.

гастроэктазія (gastroectasia s. dilatatio ventriculi) – розтяг шлунковий, розшир шлунковий.

гастроентерит (gastroenteritis s. catarrhus gastro-intestinalis) – шлункокишковіця, гастроентерит.

гастроентеростомія (gastroenterostomia) – гастроентеростомія, сполучення шлунка з кишкою.

гебефрения (hebefrenia) – гебефренія; вид юнацького недоумства.

гектический (hecticus) – гектичний, знесілюючий.

helminthiasis – див. “глисты”.

гематобласты (haematoblastes) – зародкові червонокривці, гематобласти.

гематоген (haematogenum) – кровотворник, гематоген.

гематогенный (haematogenus) – кровотворний, гематогенний.

гематома (haematoma) – гематома, кров’як, кров’яний опух (гуля); haematocoele – гематоцеле, кров’яний опух яйця (яєчка); haematochyluria – гематохілурія, кровомолочосєччя; haematoma auriculae = othaematoma – кров’яний наростень вуха (вушної скійки), кров’як вуха; haematoma funiculi spermatici – гематома насінньового мотузочка, кров’як насінньового мотуз., кров’яний наростень насін. мот.; haematoma retrouterina – кров’яний опух [по]зауразовий, кров’як позауразовий; haematoma spontanea – гематома незалежна (безпривідна), кров’яний опух безпривідний (не знать з чого); haematoma tunicae vaginalis testis – гематома піхвової (піхвяної оболонки яєчка, гематома піхвівки яєчкової; haematoma vulvae – гематома соромітні.

haematomesis – кровάва блювота.

haematocoele – кров’яна кіла.

haematometra – крововилив в уразову дупліну, скупчення місячкової крові в уразовій дупліні.

гематомієлія (haematomyelia) – гематомієлія; крововилив у спинний мозок; апоплексія спинномозкова; грець спинний. Див. “apoplexia spinalis”.

гематопневмоторакс (haematopneumothorax) – гематопневмоторакс, -су; повітрогруддя кров’ясте (кров’яне).

гематоррахис (haematorrhachis) – гематоррахіс, -су; крововилив у хребниковий канал.

гематосальпинкс (haematosalpinx) – гематосальпінкс, -су; крововилив в уразову трубу.

гематурія (haematuria) – гематурія, кровосєччя; haematuria renalis – гематурія ниркова, кровосєччя ниркове; haematuria vesicalis – гематурія сечникова, кровосєччя сечникове.

гемералопія (hemeralopia) – куряча сліпотя, луня (Грінч.), лунявість; **больной куриной слепотой** – лунявий.

геміанопсія (hemianopsia) – геміанопсія, півзорчість, -чости; [на]півзорчість.

hemicrania – див. “мигрень”.

гемин (haeminum) – гемін, -ну, кровокриштальник.

гемипарез (hemiparesis) – геміпареза, півбічна півпараліза.

гемиплегія (hemiplegia) – геміплегія, параліза одної половини тіла, параліза однобічна; hemiplegia spastica infantum – геміплегія судомна (скорчова) дитяча, параліза однобічна судомна дитяча; hemiplegia cerebri posthaemorrhagicum – геміплегія мозкова після крововиливу; параліза однобічна після крововиливу в головний мозок.

гемоперикардий (haemopericardium) – гемоперикардій, кровоосєрдя; осєрдя кров’яне, кров’ясте; осєрдиця кров’яна, кров’яста.

гемоглобин (haemoglobinum) – гемоглобін, -ну; кровокрасник, кровобарвник.

гемоглобиновый (haemoglobinicus) – гемоглобиновий, кровобарвниковий, кровокрасниковий.

гемофилия (haemophilia) – гемофілія, кровотєч[н]ість вроджена.

haemoptysis – кровохаркання, кашель з кров’ю; h. tuberculosa – кровохаркання горбковичне (туберкульозне).

haemoptoe – кровохаркання. Див. “haemoptysis”.

геморрагія (haemorrhagia) – геморагія, крововилив, кровотєча; haemorrhagia ante partum – кровотєча у вагітних, кровотєча допологова; haemorrhagia cerebri – геморагія мозкова, крововилив мозку; haemorrhagia cerebri neonatorum – геморагія (крововилив) мозкова у народжєнців; haemorrhagia cerebelli – геморагія мозочкова; haemorrhagia conjunctivae – крововилив під сполучнїю (спійнїю); haemorrhagia gravidarum – кро-

вотеча у вагітніх; haemorrhagia intestinalis – кровотеча з кишківника; кровотеча з кишківника, к. кишківникова; haemorrhagia medullae spinalis – див. haematomyelia; haemorrhagia retinae – крововилив у сітківку; haemorrhagia traumatica – геморагія від травми, крововилив забійний; haemorrhagia umbilicalis – крововилив у пупець, крововилив пупцевий.

геморрагический (haemorrhagicus) – геморагічний, кровотечний; nephritis haemorrhagicus – геморагічний нефрит (нирковіця).

геморрой (haemorrhoides) – почечуй, геморой, обод, -ду; **геморроидальный женский** (раст.) – гірчак, почечуйник; **геморроидальный** – почечуйний; гемороїдальний; **геморроидальные шишки** – оходові, гемороїдальні жиляки.

гемостаз (haemostasis) – гемостаза, кровоспін.

гемотерапия (haemotherapy) – гемотерапія, лікування кров'ю й кров'яною сироваткою.

генеалогия (genealogia) – родовід, -вроду; генеалогія.

генерализация (generalisatio) – узагальнювання, генералізація.

генерация (generatio) – походження; покоління, генерація.

genu valgum – викривлення ніг (ног) коліном всередину; клишоногість, з коліном всередину.

genu varum – викривлення ніг (ног) коліном назовні, клишоногість, з коліном назовні.

genus (род) – рід (роду); порода.

Gentiana cruciata – материнка, товстуха.

hepar adiposum – зажирілість печінкова; жирна печінка.

гепаталгия (hepatalgia) – гепаталгія, печінкові кольки.

гепатаргия (hepatargia) – гепатаргія; печінкова недостатність, -ности; недостатність печінки.

гепатит (hepatitis) – гепатит; -ту; печінковіця, запалення печінки; hepatitis biliaris – печінковіця жовчова; hepatitis interstitialis chronica = cirrhosis hepatis – гепатит (печінковіця) проміжний, довготривалий; цирроз печінкова; hepatitis interstitialis hypertrophica – печінковіця проміжна буйна, перепісна; hepatitis parenchymatosa (diffusa) acuta – печінковіця м'якушна розпливчаста (розливчаста) гостра (див. atrophia hepatis acuta flava); hepatitis purulenta – печінковіця гнійова, гнійовик печінко-

вий; hepatitis suppurativa – див. hepatitis purulenta; hepatitis syphilitica – печінковіця пранцєва.

гепатизация (hepatisatio) – упечінкування, спечінкування, гепатизація; hepatitis pulmonis rubra легенєве червоне спечінкування; червоне спечінкування легень; hepatitis pulmonis grisea – сіре спечінкування легень (легенєве).

гепатодиния (hepatodynia) – гепатодинія, постійний біль у печінці.

гепатолит (hepatolith) – гепатоліт, жовчевий камінець печінки.

гепатоптоз (hepatoptosis) – гепатоптоза, опущення печінки.

гепатотомия (hepatotomia) – гепатотомія, розтин печінки.

гербарий (herbarium) – гербарій, зільник, травник.

гермафродит (hermaphroditus) – гермафродит, двоснастий; **гермафр. женского рода** – гермафродит-дівчур; hermaphroditismus vergus – справжній, правдивий гермафродитизм (двоснастість); hermaphroditismus spurius – несправжній, неправдивий гермафродитизм.

герметический (hermeticus) – герметичний, щільний, щитний.

hernia – кил, гил. Див. “грыжа”.

герниотомия (herniotomia) – килорозтін, -ну; герніотомія.

геронтоксон (gerontoxon, a. arcus senilis) – геронтоксон, -ну; стареча дуга (змутнілість рогівки вузькою дугою по краю її у старих людей).

герпес (herpes) – герпес; пухирці, пухирчатий лишай.

herpes corneae – герпес рогівки, пухирчатка рогівки.

гетерохилия (heterochylia) – гетерохілія, раптова зміна шлункового соку.

гетеродистрофия (heterodystrophia) – гетеродистрофія, розлад розвитку дитини внаслідок штучного годування.

гетеролизин (heterolysin) – гетеролізін; твориво, що розчиняє клітини тварин інш. роду.

гетерометропия (heterometropia) – гетерометропія, різнозорість, -рости.

гиалиновый (hyalinus) – склістий, прозорий, гіяліновий; **гиалиновые цилиндры** – склісті вальці, гіялінові циліндри; **гиалиновый хрящ** (cartilago hyalinus) – гіяліновий хрящ; **гиалиновое перерождение** (degeneratio hyalinosa) – гіялінове переродження.

гибкий (elasticus) – гнучкий, гинкий, бгачкий, гнучий.

гибкость (flexibilitas) – гнучкість; гнучість, -чости.

гигантизм (gigantismus) – гігантізм, -му; велетєнський зріст.

гигиена (gigiēna); **гигиенический** – гігієнічний.

гигрома (hygroma) – гіррома, опух слизового капшукá.

гигрометр (hygrometer) – вогкомір, гірмомір.

гидравлический (hydraulicus) – гідравлічний.

гидраденит (hydradenitis) – гідраденіт, запáлення потових залоз.

гидрат окиси калия – потáсовий водно́кис; гідрáт óкису кáлію.

гидремичный (hidraemicus) – гідремічний, водокрів'яний, вод'явий.

гидремия (hydraemia) – водокрів'я, гідремія.

гидроартроз (hydroarthrosis) – гідроартроза, суглобова вод'янка.

hydrops – вод'янка, водни́ця. Див. “вод'янка”.

гидронефроз (hydronephrosis) – гідронефроза, вод'янка ниркових мйсок.

гидротерапия, гидропатия (hydrotherapia) – водолікування, гідропáтія, гідротерапія.

hydrothorax – водоґруддя, гідротбракс.

гидрофобия (hydrophobia) – водожа́х, водобоясть, гідрофобія, скаженівка; сказ, -зу.

гидроцеле (hydrocele) – гідроцє́ле, вод'яна калиткова килá.

гидроцефалия (hydrocephalia) – водоголів'я, гідроцефалія.

гимен (hymen) – гімен, дівоча перéтинка, дівинка; hymen annularis – гімен (дівоча перéтинка) обручкуватий; hymen cribriformis – гімен ситча́стий (діркува́тий); hymen semilunaris – гімен півмісячний (молодіковий).

гименоррафия (hymenorrhaphia) – гіменографія, зшивáння дівинки.

гимнастика – гімна́стика; **-стический** – гімнастічний.

гинатрезия (gynatresia) – гінатрезія, зарóщення жіночого прирòдження.

gingivitis – ясні́ця; запáлення ясен; ясневі́ця, гінгіві́т; gingivitis mercurialis – ясн[ев]и́ця живосрібловá; ясні́ця живосрібляна́; gingivitis scorbutica – ясн[ев]и́ця скорбу́тна, ясн. гнильцє́ва.

гипералгезия (hyperalgesia) – гіпералгезія, підви́шене почуття бо́лю.

гиперемия (hyperaemia) – гіперемія; перекрòвлення, кровона́плив; **гиперемический** – гіперемічний, перекрòвлений; hyperaemia conjunctivae chronica – гіперемія

(перекрòвлення) сполучні (сполучни́ці) хроні́чна (довготривáла).

гиперестезия (hyperaesthesia) – надвразливість, збі́льшена чу́листь, доткли́вість, гіперестезія.

гиперкератоз (hyperkeratosis) – гіперкератозá, надмі́рний ріст ро́гового ша́ру шкі́ри.

гиперплазия (hyperplasia) – див. “гипертрофия”.

гиперсекреция (hypersecretio) – гіперсекре́ція, збі́льшене виді́лювання.

гипертермия (hyperthermia) – гіпертермія, перегрі́вання.

гипертрофия (hypertrophia) – гіпертрофія, перері́ст, вибу́ялисть, ро́зшир; **гипертрофический** – гіпертрофі́чний, вибу́ялий, переро́щений; **гипертрофия викарная** (hypertrophia vicaria) – гіпертрофія (перері́ст, вибу́ялисть) віка́рна (заступна́); **гипертрофия компенсаторная** – гіпертрофія компенсато́рна.

гиперхлоргидрия (hyperchlorhydria) – гіперхлоргідрія, збі́льшення соляно́ї кислоти́ в шлúнку.

гипестезия (hypoesthesia) – гіпестезія; зме́ншена чу́листь, чу́тливість, -вості.

гипноз (hypnosis) – гіпнóза; **гипнотизировать** – гіпнотизува́ти.

гипоазотурия (hypoazoturia) – гіпоазоту́рія, зме́ншення азóту в сє́чі.

гипоплазия (hypoplasia) – гіпоплазія, недорóзвиток, недорозви́нення.

гипоспадия (fissura urethrae inferior) – сеченорі́ця до́лішня (ни́жня), гіпоспадія.

гипостаз (hypostasis) – кровоспін, гіпостáза.

гипотеза – гіпóтеза, припóдження.

гипохилия (hypochylia) – гіпохілі́я, зме́ншення шлунко́вого со́ку.

гипохлоргидрия (hypochlorhydria) – гіпохлоргідрія, зме́ншення соляно́ї кислоти́.

гипс (gypsum) – гіпс, -су; **г. жженный** – па́лений гіпс.

гистерэктомия (hysterectomy) – ві́тин ура́зу, уразові́тин, гістеректо́мія.

hysteria – гістерія; hysteria traumatica – гістерія травма́тична (забі́йна).

hysterocele – ура́зово-міху́рова килá.

гистероцеле (hysterocele) – гістероцє́ле, ура́зова килá.

гистероэпилепсия (hysteroepilepsia) – гістероепіле́псія, бі́рса.

главкома (glaucoma) – главко́ма, зелє́на полóда, зелє́ний мо́рок, зелє́на вода́.

гладкий (glaber) – рівний, гладє́нький, плавкий; **гладкие мышцы** – гладє́нькі мýскули, м'я́зи.

глаз (oculus) – око; (ум.) очко; (мн.) очі; оченята; **о глазах на выкате** – вірла, банькі, балухи; **в глаза** – в очі, у вічі; **за глаза** – позаочі; **с глаза на глаз** – віч-на-віч, сам-на-сам; **невооруженный гл.** – го́ле, про́сте око; **закрыть гл.** – заплію́щити очі; **с гноящимися глаз.** – капра́вий; **испортить от напряжения гл.** – ві́дивити очі; **одним глазом** – на одно́ око; **с глазами, веки которых выворочены или растянуты в стороны** – ви́дро́бкий; **глаза закрывши** – слі́пма, о́сліп; **смежить гл.** – замру́жити очі; **туман в гл.** – при́морок, при́мрак в оча́х; **частины ока:** bulbus oculi – очна ба́нька; camera anter. – пе́редня ка́мера; canalis lacrimalis – слі́зний кана́л; chorioidea – жи́льна оболонка; conjunctiva – спо́лучниця; cornea – ро́гівка; corpus ciliare – ви́йкове ті́ло; corpus hyaloideum – склі́сте ті́ло; dilatator pupillae – зи́нічний розтя́гач; fornix conjunctivae – спо́лучни́чне скле́піння; fovea central. retinae – це́нтра́льна я́мка сі́тківки (ре́тини); iris – ве́сёлкова оболонка; lens crystalina – кри́штáлик, со́чка; nervi ciliares – нерви ви́йкові; papilla n. optici – пі́пка зоро́вого нер́ву; punctum lacrimale – слё́зова кра́пка; pupilla – зи́ніця; retina – сі́тківка (ре́тина); saccus lacrimalis – слі́зний мішо́к; sclera – скле́ра, тве́рда очна оболонка; sphincter pupillae – зя́тягач зи́нічний; zona ciliaris – ви́йковий поясо́к; axis oculi – очна вісь; macula lutea – жо́вта пля́ма; stratum pigmenti – пі́гментовий ша́р; corpus vitreum – склі́сте ті́ло; supercilium – бро́ва.

глазница (orbita) – орбі́та; очна я́мка, за́па́дина.

глазной (orbitalis) – очний; **глазное яблоко** (bulbus oculi) – очна ба́нька, очне я́блуко; **глазной врач** – очний лі́кар, окулі́ст; **глазная примочка** – очна примо́чка; примо́чка для оче́й; **глазные операции** – очні опера́ції; **enucleatio bulbi** – виби́рання ока; **enucleatio lentis** – виби́рання кри́штáлика, со́чки.

глазные болезни (очні хору́би, недуги); cataracta – катаракта, полу́да очна, полу́да на о́ці (на оча́х); chorioiditis – хорио́идит, за́па́лення очно́ї оболонки (жи́льні), жи́льни́ця; conjunctivitis – кон'ю́нктиві́т, спо́лучни́ця (спі́йни́ця); див. **“конъюнктивит”**; keratitis – кератит, за́па́лення ро́гівки, ро́гівни́ця; leucoma – бі́льмó ро́гівки; panophthalmitis – гно́йове за́па́лення ока; retinitis – сі́тківни́ця, рети́ніт; scleritis – скле́ріт, за́па́лення тве́рдóї (зо́вніш-

ньо́ї) очно́ї оболонки; trachoma – трахо́ма, су́хий во́лос; xerosis – су́хість спо́лучні́ (спо́лучни́ці).

глазомер – окомі́р; **на глазомер** – на око, як о́ком зми́ряти.

глазурь, эмаль (ebur) – поли́ва; поли́во, глазу́ра, ема́ля.

гlands (amygdala) – мигда́лова за́лоза, мигда́лик; **гlands на шее** – жо́вна.

Глауберова соль – сі́рчано́кислий на́трій; Гла́вбе́рова сі́ль.

гликоген (glycogen) – соло́день, глі́коге́н.

гликозурия (glycosuria) – цукросе́ччя, глі́козу́рія, глі́козосе́ччя.

глина (argilla, bolus) – глі́на; **глина фарфоровая** – глі́нка, као́лін; **глина фаянсовая** – му́ла (фая́нсова); **глинистый** – глі́нястий, глинкува́тий, глею́ва́тий.

глинобитный – ва́лькóвий, ва́лькóваний, ля́мпачний.

глинозем (aluminium) – глинозе́м.

глиома (glioma) – гліо́ма, на́росте́нь з нерво́вої злу́чнотка́нини.

Глиссонова капсула (capsula Glyssoni) – Глісо́нова ка́псула, Глісо́нів ка́пшу́к.

глисты (helminthiasis) – глистя́на хору́ба, гли́сті; (един.) гли́ст, гли́стю́к; **taenia echinococcus hepatis** – ехіно́кок, ці́п'я́к пухи́рчастий, пе́чінковий; cestodes – гли́сті, гли́стю́кі смужча́сті; гли́сті стрі́ча́сті, бидча́сті ці́п'я́кі; trematodes – гли́сті, гли́стю́кі ссунці́; nematodes – гли́сті, гли́стю́кі окру́глі; ascaris lumbricoides – гли́стю́к, аска́ри́да лю́дська́; oxyuris vemicularis – гли́стю́чок, гли́ста́ дитя́ча; trichocephalus dispar – воло́сого́ловець; ankylostomum duodenale – ссуне́ць 12-типáлої кі́шки; distomum hepaticum – ссуне́ць пе́чінковий; taenia solium – ці́п'я́к сви́нячий, солі́те́р; **ленточная глеста** (taenia) – ці́п'я́к; **taenia mediocanellata s. saginata** – ці́п'я́к во́ловий. Див. **“двуустка”**.

глицерин (glycerinum) – гліце́рін.

глобулин (globulinum) – глобулі́н, -ну; **глобулинурия** (globulinuria) – глобулі́н у се́чі, глобуліну́рія.

glossitis – язы́кови́ця, за́па́лення язы́ка.

глотание (deglutination) – ковта́ння, гли́тання; **затрудненное глотание** – утру́дливе, су́тужне ковта́ння; **глотательный** – ковта́льний; **глотать, глотнуть, проглотить** – ковта́ти, ковту́ти; гли́тати, гли́тну́ти, прогли́[т]-ну́ти.

глотка (pharynx) – про́лиг, го́рло; **глоточный** – горло́вий, про́лико́вий (pharyngeus); isthmus faucium – вузи́на пелько́ва

(пéлька); sphincter pharyngei – затягач горловий (проликостискáч); pharyngismus – проликоскóрч; pharyngitis – проликовіця, фарингіт.

гло́ток (haustus) – ковто́к, -тка.

глубо́кий (profundus) – глибо́кий.

глу́поватий, глупый (stultus) – придуркува́тий, недоу́мнуватий, недоум, недоу́мок, прише́лєпуватий.

глухой (surdus) – глухі́й; **глухой (звук)** – зду́шений, приглу́шений, безгу́чний.

глухота – глухотá, глухість, -хости.

глухонемой (surdo-mutus) – глухоні́мий.

глюкоза (glucosa) – глюкóза.

гнев – гні́в, гні́вання.

гнездо – гні́здó, кúблo; **гнездиться** – гні́здитися.

гнездный (ocularis) – о́гніськовий; **гнездные поражения** – о́гнісько́ві пошко́дження.

гиды (lentes) – гні́ди.

гниение (sepsis, putrefactio) – гни́ття; **начало гниения** – загнива́ння; **гниение зуба** – спорохня́вння.

гнилокровие (septicaemia) – гнилокрі́в'я, септице́мія.

гнилостный (septicus) – гни́лявий, гни́льний, гни́тьтовий; **гнилостный яд** – гни́лізна; гни́лє трійло.

гниль (putor, saprotes) – гни́ль, гни́лізна, гни́лятина, гни́лля; **гнильє** – гни́лля.

гниляк (sarpaemica) – гни́люк, гни́лявець.

гниющий (putrescens) – гни́ючий; поро́хнявий (зуб); гни́льний.

гноевца – гни́ла́ гаря́чка.

гноекровие (pyaemia) – гно́йокрі́в'я, гно́йови́ця, піе́мія.

гноеродный (pyogenicus) – гно́йотво́рчий; гно́ястий.

гноетечение (pyorrhoea) – гно́йотéча, гно́йоті́к; **гноетечение ушное** – ву́шна гно́йотéча.

гноиться (suppurare) – гно́їтися; (*о ране*) – я́трїтися; (*о глазах*) – ка́прáвити, за́кисáти.

гно́й (pus) – гні́й, (*p.*) гно́ю; (*из раны, нарыва*) – брúд; (*из глаз*) – кисля́к; **затянуться гноем** – засні́тїтися.

гно́й (*при гоноррее*) – збу́р; **заклю́чающий в себе гно́й** (ichorosus) – гно́яний, гні́йний, гни́лизний; pus bonum et laudabile – гні́й гу́стий, жо́втува́тий.

гно́йливість (глаз) (ophthalmopyorrhoea) – ка́прáвість, -вості.

гно́йник (abscessus) – гно́як, -ка́; гно́янка, гні́йни́ця, абсцéс; a. sudoriparus – а. пі́тно́ї за́лози; **абсцесс вскрылся** – гно́яка́ про́рва́ло. Див. “абсцесс”.

гно́йничок (abscessus) – гно́яно́чка.

гно́йный (purulentus) – гно́йови́й, гно́яний, гні́йний; **гно́йное воспаление печени** (hepatitis purulenta) – гно́йова́ печі́нко́виця, гно́йове́ за́па́лення печі́нки.

гно́ящийся (suppurativus) – гни́ючий.

гнусить, гнусавить – гугня́вити, гу́нявити, гугні́ти, гундо́сити; **гнусливый (гнусавый)** – гугня́вий, гу́нявий, гундо́сий.

говорливость – балаклі́вість, балаку́чість, говору́чість, -чості.

говядина, мясо – м'ясо; (**коровье**) – я́лови́чина; (**волосье**) – бичі́на, во́ловина.

говяжий – я́ловичий, во́ловий, бича́чий, ко́ро́в'ячий.

голенастый – циба́тий, голіна́тий.

голень (crus) – го́мілка, го́лінка.

голова (caput) – голова́; (*ум.*) го́лівка; **отрубить кому голову** – ста́ти ко́му го́лову; стина́ти го́лову; **закружи́лась голова у кого** – за́паморо́чилась голова́; **голову ломит** – гол. лотóчить.

головастик – пýголо́вок; го́ловáнь.

головка – го́лівка; capitulum ulnae – го́лівка, лі́ктівка.

головокружение (vertigo) – за́паморо́ка; за́ворот у голо́ві, за́крут у голо́ві.

головчатый (capitatus) – го́лівча́тий, го́лівкува́тий; os capitatum – го́лівча́ста кі́стка.

голод, голодание – го́лод, голодува́ння; (**изголодание**) – зголо́дні́лість; **голодать** – голодува́ти.

голосовой (vocalis) – го́лосови́й; ligamenta vocalia – го́лосові́ зв'язки, го́лосни́ки; vocalia spuria – го́лосни́ки непра́вди́ві; **голосовая щель** (rima vocalis) – го́лосова́ щі́лі́на; ligamenta vocalia vera – го́лосові́ зв'язки непра́вди́ві; **голосовое дрожание** (fremitus pectoralis) – го́лосове́ брє́нї́ння.

гонагра (gonagra) – го́на́гра. артрити́зм ко́лі́нного сугло́ба (у́ломи в ко́ліні).

гонит (gonitis) – го́ніт, -ту; ко́ліно́сугло́би́ця; gonitis gonorrhoeica – ко́ліно́сугло́би́ця збу́рова́ (гоноро́йна); gonitis rheumatica acuta – ко́ліно́сугло́би́ця ломце́ва го́стра; gonitis tuberculosa – ко́ліно́сугло́би́ця горбо́кови́чна (туберку́льозна).

гонококк (gonococcus) – збу́рова́ двоку́лька; гоноко́к.

гоноррея (gonorrhoea) – гоно́ре́я, збу́ри́ця, трі́пер; gonorrhoea articulationum – гоно́ре́я, збу́ри́ця сугло́бів; g. conjunctivae – спі́йни́ця (сполучни́ця) збу́рова́; g. endocardii – се́редно́се́рди́ця збу́рова́; g. epididymus – на́д'я́йко́ви́ця збу́рова́; g. testiculi – я́йко́ви́ця збу́рова́; g. urethrae – збу́-

ріця, трипер, сечівникóвиця збу́ровá; g. uteri – урáзниця збу́ровá; g. vaginae – пі́хво́виця збу́ровá, збу́риця пі́хво́ва; g. vesicae urinariae – сечни́кови́ця збу́ровá; g. vulvae – со́ромітні[я́н]и́ця збу́ровá, збу́риця со́ромітні (ву́льви); g. glandis penis (balanitis) – жо́лудни́ця збу́ровá.

гоноройний (gonorrhoeicus) – гонорóйний, збу́ровий.

горб (gibbus) – го́рб; **задний г.** (kyphosis) – за́дний го́рб; **передний** (lordosis) – пе́редний; (*людина*) – малигува́та; го́рбу́н, го́рба́нь; го́рба́ч, го́рбу́ньок.

hordeolum – див. “ячмень”.

гордость (чувство) – го́рдість, го́рдові́тість, -тос́ти; (**проявление и предмет гордости**) – го́рдо́щі; (**надменность**) – пи́ха, -хі.

горелка – па́льни́к; **гор. газовая Бунзена** – Бу́нзени́в га́зовий па́льни́к.

горение – го́ріння, па́лення.

гореть – го́рити, па́шити; **горит во рту** – пе́чє в ро́ті; **щека горит** – щока́ па́шить; **рана горит** – ра́на го́рить.

горечавка, горчанка (Gentiana) – те́рліч, то́всту́ха, ли́хомáнник, ге́нці́яна.

горечь (*о вкусе*) – гі́ркість, гі́ркотá; **иметь горечь** (**горький вкус**) – го́реніти.

горизонт – о́брій, го́ризонт, ви́днокру́г; **горизонтально** – го́ризонтáльно, по́зе́мно, ле́гма; **горизонтальный** – го́ризонтáльний, по́зе́мний, лежа́чий.

горло, см. глотка; дыхательное горло – трахе́я, ди́хавка; (*ум.*) – ди́хальце, ди́шка.

горловой – го́рловий, го́рляний; **горлосечение** (laryngotomy) – го́рлорóзтин, ла́ринготомі́я.

горный – гі́рський, гі́рний.

гороховидный (pisiformis) – горохува́тий; **гороховидная косточка** (os pisiforme) – горохува́та кі́стка; го́ро́шина.

горсть – жме́ня.

гортанный (laryngeus) – го́рта́нний, го́рловий, го́рляний; **гортанная щель** (rima glottidis) – го́рля́нкова щі́лина.

гортань (larynx) – го́рля́нка, го́рта́нь; cartilago arytaenoidea – че́рпакóвий хря́щ; cart. cricoidea – пе́рсне́вий хря́щ; c. thyreoidea – щито́вий х. (бо́рлако́вий); c. tritisea – зернува́тий х.; c. epiglottica – надго́рля́нковий х.; laryngoedema – на́бряк го́рля́нки; laryngostenosis – го́рлозвужі́ння, сте́но́за го́рло́ва; laryngospasmus – го́ртано́ско́рч; laryngitis – го́рта́нниця, ла́рингі́т; laryngotomy – го́рлорóзтин, ла́ринготомі́я.

горчица (sinapis) – гі́рчи́ця; **горчишник**

(sinapismus) – гі́рчи́чник, синапі́з; **горчичный** – гі́рчи́чний.

горшок ночной – ури́на́л.

горький (amarus) – гі́ркий; **горьковатый** – по́гіркий, гі́ркува́тий, пригі́рклий, гі́рча́сний.

горючий (материал) – па́лкій, па́льний, го́рючий.

горячечный (delirius) – го́рячо́вий; **горячечный бред** – го́рячо́ве ма́ячення (ма́ячі́ння).

горячка (febris) – го́рячка, па́лю́чка, в[о]гне́ви́ця, па́л; **белая горячка** (delirium tremens) – бі́ла го́рячка, за́пийне́ (п’я́ницьке) ма́ячі́ння (ма́ячення); **быть в горячке** – на го́рячку лежа́ти; **родильная горячка** (febris puerperalis) – го́рячка (па́лю́чка) поро́дова, про́пасни́ця поро́дова; **тифоидная горячка** (febris typhoidea) – го́рячка тифоподі́бна, го́рячка тифі́ста (ти́фові́ста); **желтая горячка** (febris flava) – жо́вта го́рячка, жо́вта про́пасни́ця. Див. “лихора́дка”.

горячность – го́рячи́сть, па́лкі́сть, за́пал.

госпиталь (nosocomium) – шпи́та́ль; **госпитальный** – шпи́та́льний; **госпитальная гангрена** – шпи́та́льна ганг्रे́на (шпи́та́льбо́ва г.), во́гнець.

Гофманские капли (guttae Hoffmani) – Го́фманові ка́плі; Г. ка́плі.

градус (gradus) – гра́дус, сту́пінь, (-пе́ня); **градусник** (thermometer) – гра́дусник, те́пломі́р; **градусный** – гра́дусний, те́пломі́рний.

грам – гра́м, -му.

Граафовы фолликулы [folliculi oophori vesiculosi (Graafi)] – пу́хирча́сті яйни́кові мі́шечки (Граа́фові); theca folliculi – фо́лікуля́рний (мі́шечко́вий) по́криве́ць; liquor folliculi – фо́лікуля́рна рі́ди́на (пли́н).

граненый – ру́бча́стий, гра́нча́стий.

граничить (demarcare) – ме́жува́ти.

граница – межа́; гра́нь, -ни.

гранула (granula) – зерне́ць; **грануляции** (granulationes) – гра́нуля́ції, зе́рня́тка; gran. erethicae – г. дра́жливі; **грануляционная ткань** – гра́нуля́ційна, зе́рня́ста тка́нина.

гранулема (granuloma) – зерня́к, зерня́стий на́росте́нь, гра́нулю́бома; **granuloma fungoides** – гра́нулю́бома гри́бча́ста, мі́кóза гри́бча́ста на шку́рі; **granuloma annulare** – гра́нулю́бома ка́блчу́кува́та.

гранулирование (granulatio) – гра́нулюва́ння, зе́рнення.

гранулировать – гра́нулюва́ти.

грань – гра́нка; гра́нь, -ни; ру́б, пру́г.

графоспазм (graphospasms) – писарський скорч, писарська судома.

graviditas – вагітність, -ности. Див. “беременность”.

ребень (crista) – ребінь (-беня), ребінець; crista galli – г. півня, півньовий ребінець, півнячий; crista intertrochantherica – міжоворотний ребінь.

ребенчатый (pectinatus) – ребенястий, ребінчатий.

ребневидный – ребінястий, ребнюватий.

гемучий газ – гримучий газ, гремлячий газ.

гримасничать – гримасувати, кривітись, викривлятись; **гримасы** – гримаси, крива міна.

грипп (gryppus) – грипа, інфлюенца.

гроб – труна, домовина; **гробовая крышка** – віко.

гродевидный – [г]гроністий, гронуватий, грончатий.

гроздекок (staphylococcus) – гроняк; гронік, стафілокок.

гроздь (staphyla) – гріно, гріна, кетяг, кітиця.

громко – го́лосно, гучно; **громкий** – го́лосний, гучний, гомінкий.

грохот – гуркіт (-коту); гуркотання, гуркотнеча.

груді (mamma) – гру́ди, грудь; areola mammae – грудне кру́жало; ductus lactiferi – мо́лочно́ прохóди; gl. sebaceae – са́льні за́лози; lobi mammae – грудні часткі (ділянки); papilla m. – грудна піпка; sinus lactiferus – за́то́ка мо́лочно́.

грудница (mastitis) – мастит, -ту; мо́лочно́ниця, за́па́лення мо́лочно́ за́лози; mastitis puerperalis – (ма́стит) мо́лочно́ниця ро́дóва.

грудной (pectoralis) – грудний, грудінний, огру́дний; **грудная кость** (sternum) – гру́дні́на; **грудная клетка** (thorax) – огру́ддя; **грудная полость** (cavum thoracis) – огру́дна ду́плі́на; **грудной ребенок** – немо́вля́тко, за́па́зу́шна ди́ті́на, при́грудча́; **грудная жаба** (angina pectoris) – да́ва гру́днá, жа́ба гру́днá.

грудно-брюшная преграда (diaphragma) – діяфра́гма, гру́дінно-че́ре́внá пе́ре́тинка; **грудно-брюшной нерв** – гру́дінно-че́ре́вний не́рв; **грудно-брюшной нарыв** (abscessus subdiaphragmalis) – гно́йови́к піддіяфрагма́льний. Див. “диафрагма”.

грудь (pectus) – гру́ди, гру́ді́на; **грудь впалая** – за́па́дисті гру́ди; **открытая грудь** – відло́нені гру́ди; **грудь куриная** (pectus carinatum) – ку́рячі гру́ди.

группа – гру́па, гурт, гурто́к.

грустный – сумний, засму́чений, зажу́рений.

грушевидный (piriformis) – грушкүва́тий.

грыжевой (hernialis) – гі́лавий, кі́лавий.

грыжа (hernia) – гіла́, гила́, кіла́; hernia abdominalis – че́ре́внá к.; hernia acquisita – кіла́ при́дба́на, здо́бу́та; hernia adiposa – то́вщова́ к.; hernia artificialis – шту́чна к.; hernia atypica – ати́пічна к.; hernia congenitalis – уро́джена к.; hernia cruralis – сте́гнова́ к.; hernia directa – прóста к.; hernia irreductibilis – неза́правна́ к.; hernia lineae albae – к. біло́ї смуги; hernia meningocellis – мо́зкова́ к.; hernia muscularis – м’я́зова́ к.; hernia obturatoria – за́тульна́ к.; hernia omentalis – че́пцева́ к.; hernia pectoralis – гру́дінна к.; hernia scrotalis – ка́литкова́ к.; hernia traumatica – за́бі́йна, тра́вма́тична к.; hernia umbilicalis – пу́пова́ к.; hernia vesico-urinary – се́чникова́ к.; **грыжу имеющий** – ки́лун (ки́ликува́тий), кі́лавий; hernia uteri – кіла́, гила́ у́ра́зова; hernia inguinalis – па́хвінна кіла́; hernia epiploica – че́пцева кіла́, гила́; **ущемленная грыжа** (hernia incarcerata) – кіла́, гила́ за́ще́млена.

грыжесечение (herniotomia) – ки́лорóзтин, герніотомі́я.

грязелечебница – гря́зьо́ліка́рня; **грязелечение** – гря́зьо́лікува́ння; **грязовые ванны** – гря́зьові купе́лі, ва́нни.

грязь – гря́зь, бо́лото, бру́д, не́чисть, ка́л, гря́зю́ка; **грязь потная на теле** – леп, ту́риця́; **грязь на голове у малых детей** – ті́мениця́.

губа (labium) – губа́, губо́нька; l. leporinum – губа́ за́яча; (**человек с заячей губой**) – три́губа́; **губы отвислые** – ка́пиці́, ва́рги; labia pudenda majus et minus – (**большая и малая срамные**) – ве́лі́ка й ма́ла со́роми́тні губи́.

губастый (labiosus) – губа́тий.

gubernaculum – по́від, сте́рно, ві́жка; gubernaculum Hunteri – Гу́нтерів по́від (яйцепо́від).

губка (spongia) – губка́; **речная губка** – бо́дяга. **губчатый, ноздреватый** (spongiosus) – губко́ватий, губча́стий, ді́рча́стий, ні́здратий.

gumma syphilitica – гу́ма пранцо́ва (сифілі́тична); ву́зля́стий третне́вий пранцо́вік.

гуммозный (gummosus) (**сифилис**) – гу́мóзний, третне́вий сифі́ліс (пра́нци); (**пластырь**) – гу́мовий.

гусяная кожа (cutis anserina) – гу́сяча шку́ра, сі́роти.

густой – гу́стий, ря́сний,

гутаперча – гутапе́рча; **гутаперчевый** – гутапе́рчовий.

Д

Давить, жать – давити, гнітити, тиснути, душити, чавити; **давит грудь** – у грудях тисне; стіски в грудях; груди стискає.

давление – тиск, тиснення, натиск, потиск, натискання, нагніт; (*физич.*) – тиснення, тиск, гніт; **внутрибрюшное давление** – тиск черевний; **кровяное давл.** – кровотиск, тиснення крові.

дакриоаденит (dacryoadenitis) – дакриоаденіт, -ту; запалення слізної (слезової) залози, слізнівиця.

дакриоптоз (dacryoptosis) – дакриоптоза; опущення слезової залози.

дакриоцистит (dacryocystitis) – дакриоцистит, -ту; запалення слезового міхурця (мішечка).

дакриоцистобленнорея (dacryocystoblenorrhoea) – гноетеча зі слезового мішечка; дакриоцистобленорея.

дакриоцистэктазия (dacryocystectasia) – розширення слезового мішечка (міхурця); дакриоцистектазія.

дакриоцистостеноз (dacryocystostenosis) – звуження каналу слезового мішечка; дакриоцистостеноза.

дакриоцистоцеле (dacryocystocele) – випин слезового мішечка.

dacryolith (os) – слезовий камінець.

дакриопс (dacryops) – дакриопс, -су; міхурчак слезопроводу, слезової залозки.

дальнорзоркий (hypermetropus) – далекозорий, далекобкий; **зоркость** (hypermetropia) – далекозорість, далекобкість, -кости.

дальтонизм (daltonismus) – далтонізм, -му; кольороневидячка, сліпотя на кольори.

дантист – зубний лікар; дантіст, -та.

двигатель – двигун, -на; рушій, -ія; мотор, -ра.

движение – рух, хід (*р.* ходу); порух; **вращательное** – обкружний, коловоротний, кружальний рух, **рефлекторное (невольное)** дв. – відрух; **червеобразное дв. кишек (перестальтика)** – перевалькуватий рух, клубетування.

движущий – порушній.

двоение (в глазах) (diplopia) – двоїння, подвоювання, роздвій, -(вою).

двоятся – двоїтися, подвоюватися; (**в глазах**) – двоїнити, двоїти(ся) в очах.

двойни – близнята, близнюкі (двійнята); **родить двойни** – поблизнити, двійнята привести.

двойной – подвійний, двійчастий; **двойственность** – двоїстість, подвійність, -ности; **двойственный** – двоїстий, двійчастий. **двор** – двір (двору); подвір'я; **двор – усадьба с постройками** – обійстя; **задний двор** – задвірок.

двоглагоу́гнутый (concavus) – двогловігнутий; **-выпуклый** (convexus) – двогловігнутий; двоогоопуклий, двобічноопуклий.

двуглавый (biceps) – двоголовий; *musculus biceps brachii* – двоголовий плечевий м'ускул.

двукратный (duplex) – дворазовий.

двуполый – двоснастий.

двураздельный (bifidus) – двійчастий; двочастковий; *spina bifida* – двочастковий (двійчастий) остіок.

двурогий (bicornus) – дворогий; *uterus bicornus* – дворогий утрус.

двустворчатый (bicuspidalis) – двійчастий; дволядовий; **двустворчатый клапан (сердца)** (*valvula bicuspidalis cordis*) – двійчаста (дволядова) заслінка серця (серцевя).

двуустка печеночная (*distomum hepaticum*) – ссунець печінковий, дворотка (двовустка) печінкова; *distomum pulmonale* – двовустка (дворотка) легенева; *distomum haematobium* – двовустка (дворотка) кров'яна (що живе в крові). Див. “глисты”.

двуутробный – двоутро[і]бний; **двуутробное животное** – торбар.

двухкопытный – двокопит[н]ий; (*зоол.*) – ратичний.

двухмесячный – двомісяцевий; двомісячний.

двухсторонний – двобічний, обопільний, обосторонній; **двухстороннее воспаление легких** – двобічне запалення легенів, двобічна легениця.

debilitas universalis congenita – кволість, слабість загальна, вроджена; хірість загальна вроджена; хірість народженців.

девственная плева (hymen) – дівоча перетинка, гімен, дівінка. Див. “гімен”.

девственное размножение (parthenogenesis) – дівочке (дівоче) розпліднення, партеногенеза.

девственность – дівочтво; діві[о]чість; панянство, неблазність, невінність, непорочність; **лишиться дев-сти** – утеряти, загубити вінок; утеряти невінність; **лишить девственности** – відібрати панянство, розв'язати вінок, позбавити дівочтва.

девственник – дівич; неблазний; **-ница** – діва; чїста дівчина неблазна, незаймана.

дегенерат – дегенерат, звироднілий, вирожденець, -нця; **дегенеративний** – дегенеративний, звироднілий; **дегенерація** – дегенерація, звироднілість, -лості.

дегенерація (degeneratio) – дегенерація, переродження; degeneratio adiposa hepatis – переродження жирове печінки (печінкове); degeneratio amyloidea hepatis – дегенерація (переродження) амілоїдна печінки; переродження крохмалювате печінки; degeneratio amyloidea renum – переродження амілоїдне нирок, пер. крохмалювате ниркове; degeneratio cordis – переродження серця; переродження серце́в; degeneratio lipomatodes renum – переродження жирове нирок.

деготь – дьоготь, діготь, -гтю; **дегтярний** – дьогтьовий, дігтярний.

дееспособность – діездатність, -ности.

дежурство – черга, варта; **дежурить** – чергувати, вартувати; **-рний** – черговий.

дезинфектор – дезинфектор.

дезинфекция (desinfectio) – дезинфекція, дезинфікування, відзаряження.

дезинфецировать – дезинфікувати, перевести дезинфекцію; (*сов.*) – подезинфікувати; **-нный** – дезинфікований, подезинфікований.

дезинфицирующий (desinficiens) – дезинфекційний.

дезодорация – дезодоризація, ніщення смороду.

действие – дія, діяння; **как действовало лекарство** – як подіяли ліки; **лекарство оказало хорошее действие** – від ліків допомоглося; ліки мали добру силу.

действующий – діючий, діющий, діє [йо]вий.

декальцинация (decalcination) – обезвапнення, декальцинація.

декапитация (decapitatio) – головостін, головостинання, декапітація.

декапсуляция (decapsulatio) – вилущування, декапсуляція.

декокт (decoctum) – декохт, -ту; відвар, вівар, -ру.

decrepitude – стареча кволість, -лості.

декубитус (decubitus) – пролежень, -жня; пролежина, належина, відлежина.

деление – поділ, -лу; **деление клетки прямое и не прямое** – клітинний поділ (прямий і непрямої).

delirium – маячіння, маячення, маячня, верзіння, верзливність, -вості. Див. “бред”.

дельтовидный, дельтообразный (deltoideus) – дельтуватий; musculus deltoideus – дельтуватий мускул.

демаркационная линия (linea demarcationis) – демаркаційна (відмежувальна) лінія, смуга.

демаркация (demarcatio) – демаркація, відмежовування, межа.

деменция (dementia) – недоумство, нетямність, розумова слабкість, -бости; **dementia apoplectica** – недоумство апоплектичне, недоумство післягрецьве; **dementia choreica** – недоумство хореїчне; **dementia paralytica** – недоумство паралізне; загальна поступова параліза (параліч); **dementia praecox (primaria)** – недоумство, нетямливість первісна (недоумство раннє); **dementia secundaria** – недоумство секундране (вторинне); **dementia senilis** – недоумство старече, нетям, -ність стареча; **dementia congenita** – вроджене недоумство.

денатурировать (denaturare) – денатурувати.

денатурированный спирт (spiritus denaturatus) – денатурований спирт, денатурат, недогін (*p.* -гону); ганжа, -жі.

dens epistrophei – зуб вертуна.

дентагра (dentaгра) – зубний біль (род. болю); дентагра.

дентин (substantia eburnea) – зубовина; дентин, -ну; зубина, -ні.

dentitio – прорізування зубів.

депрессия (depressio) – пригноблення, депресія; **депрессивный** – пригноблений, депресивний.

дергание, подергивание (subsultus) – сіпання, шарпання, смікання; **постоянное дергание** – сіпанінна; **за волосы дергание** – скубка, скубання.

дергать, дернуть – сіпати, сіпнути; смікати, смікнути; шарпати, шарпнути; **дергать за ухо, волосы** – скубти, поскубти, чубити, почубити, скубонуті.

деревянеть – деревіти, деревеніти, дерев'яніти, дубіти; (*о теле*) – терпнути; (*вульг.*) – коцюбіти.

деревянистый – дерев'янистий; (**древовидный**) – деревчатий, деревистий.

дермалгия (dermalgia) – дермалгія, шкірний біль (*p.* болю); біль шкіри.

дерматит (dermatitis) – дерматит, -ту; шкір [ов]іця; запалення шкіри; **dermatitis herpetiformis** – шкір [ов]іця на лишай скідна (на лишай скідиста), до лишая подібна; **dermatitis scabiosa** – шкір [ов]іця коростява.

дерматология (dermatologia) – дерматологія; наука про шкіру.

дерматомикоз (dermatomycosis) – дерматомикоза, шкіурогрибчастість, -тости; *d. favo-*

sa – дерматомікоза парха́ста; шкурогрибча́стість парха́ста (парші́виста) (парші́влива); dermatomycosis furfuracea = pityriasis versicolor – дерматомікоза висівкува́та; шкурогрибча́стість висівкува́та; висівкува́тий лишай; висівкува́тець; dermatomycosis marginata – дерматомікоза оточе́на; (окрайко́вана, обве́дена); шкурогрибча́стість оточе́на (окрайко́вана, обве́дена).

дерматомиозит (dermatomyositis) – дерматоміозит, -ту; шкуротом'язови́ця.

дерматопластика – шкуропереші́пле[юва]ння; дерматопла́стика.

дерматоспазм (dermatospasmus = cutis anserina); дерматоспа́зма, гу́сяча шку́ра, си́роти.

дерматоррагія (dermatorrhagia) – крива́вий пі́т, дерматорагі́я.

дерматосклероз (dermatosclerosis) – стве́рдження шкі́ри; дерматоскле́роза.

дерматотерапія (dermatotherapy) – шкіролікува́ння, дерматоте́рапія.

дерматекзантема (dermatexanthema) – дерматекза́нтема, шкі́рна ви́сипка.

дермографізм (dermographismus) – дермографі́зм, шкі́рона́пис, -су.

дермоидные кисты, дермоиды (dermoides) – дермо́иди, шкі́рня́кі; **д. за ушами** – заву́шники.

descensus – див. “опускание”.

десмургия (desmurgia) – десмургі́я, нау́ка про перев'язки.

десна (gingiva) (*во множ. числе*) – ясна, я́сла; epulis – яснове́ць; gingivitis – ясні́ця, запале́ння я́сен; odontoma – ко́стяник я́сен; parulis – гно́йови́к я́сен; **десни́чний** – ясе́нний; **десни́чний сви́щ** (fistula) – ясе́нна, зубова́ норі́ця.

дестиллировать – дести́люва́ти, перега́яти; **дестиллированный** (destillatus) – дести́льований, пере́гнаний; **дестилля́ция** (destillatio) – дести́ляція, пере́гін (-го́ну).

деструктивный, разрушающий (destructivus) – руїну́ючий, руїни́цький; **деструкти́вний**.

детский – дитя́чий, дити́нячий; **д. возраст** – дити́нство, дитя́чий ві́к; **детские ясли** – дит. за́хисток, охоро́нка; **детский при́ют** – дитя́чий ді́м, дит. приту́лок; **детское место** (placenta) – зчы́сток, місце, ложі́сько, послі́д. Див. “послед”.

детородный (genitalis) – діторо́дний; **детородные органы** (genitalia) – при́родження, поло́ві о́ргани.

деторождение – дітороди́ння, дітоплоди́ння.

детоубийство – дітогу́бство, дітовби́вство;

детоубийца – дітогу́б, дітогу́бець; дітовби́йник, -ни́ця.

детрит – детри́т, -ту; **оспенный детрит** – вісп'я́ний детри́т.

детство – дити́нство, дитя́чий ві́к; **впасть в детство** – здіти́нити; на дитя́чий ро́зум пере́йти, ви́старити ро́зум.

decidua – відпа́дна (децидуа́льна) оболо́нка, обру́док; decidua vera – спра́вжній обру́док; decidua basalis – осно́вний обру́док; decidua capsularis – капсуля́рний обру́док; decidua parietalis – па́рієта́льний (присти́нний) обру́док.

дефекация (defaecatio) – дефека́ція, ви́проження́.

дефект (defectus) – дефе́кт, недоста́ча, хи́ба, ва́да, ганч.

дефективный – дефе́ктівний, здефе́ктований; (*психич.*) – забу́рений.

дефеміна́ция (defeminatio) – дефе́міна́ція, втра́та жі́нкою поло́вого почуття́.

деферентит (deferentitis) – дефе́ренти́т, -ту; запале́ння відвідно́го про́воду я́чка; відвіднопро́відни́ця я́чкова; deferentitis gonorrhoeica – дефе́ренти́т збу́ровий, відвіднопро́відни́ця збу́рова (гоно́рбійна) я́чкова.

дефлорация (defloratio) – дефлора́ція, розті́ління, обезві́нчення; позба́влення дівоче́ства, неві́нності.

деформация (deformatio) – дефо́рмація, дефо́рмува́ння; (**обезображивание**) – по́нівечі́ння, ні́вечі́ння; **деформированный** (deformans) – здефо́рмований, зні́вечений.

диабет (diabetes) – дія́бе́т, -ту; цукрі́ця, цу́рівни́ця, цукросе́ччя; diabetes insipidus = diabetes spurius – цукросе́ччя (цукрі́вни́ця) неспра́вжня; diabetes intermittens – цукрі́вни́ця пере́мінна (пере́мінча́ста, пере́ривча́ста); diabetes mellitus – цукросе́ччя, цукрі́вни́ця спра́вжня.

диагноз (diagnosis) – дія́гно́за; розпізна́вання хо́роб (неду́г).

диагностика – дія́гно́стика (нау́ка про розпізна́вання хо́роб); **диагностировать** – дія́гностува́ти, розпізна́вати хо́робу; **диагностический** – дія́гностичний.

диагональ – дія́гона́ля, коси́на, пере́ку́т; **диагонально** – дія́гона́льно, пере́ку́том;

диагональный – дія́гона́льний, пере́ку́тний. **диазореакция** (diazoreactio) – дія́зореа́кція; реа́кція, що при ній сече́ва пі́на від хе́мічних реа́гентів черво́ніє.

диаклизма (diaklysm) – проми́вання з вели́кої кі́лькості води́.

диализ – дія́лі́за.

диаметр (diameter) – діаметр, поперечник, промір, -ру; прогін, -гону; **поперечний діаметр таза** (diameter transversa pelvis) – поперечний діаметр (промір) миски; **diameter obliquus** – косий діаметр (промір). **диаплегія** (diaplegia) – цілковита параліза, діаплегія. **диаррея** (diarrhoea) – діарія, бігунка, пронос, розвільнення. **диастатический** – діастатичний; **диастатический фермент** – діастатичний фермент. **диастола** (diastola) – діастола, розтяг, -гу; розтягнення. **диастолический** – діастолічний; **диастолический шум** – діастолічний шум. **диатез** (diathesis) – діатеза; **diathesis haemorrhagica** – діатеза кровотісна, кровотічний уклад, схильність до кровотічі. **диатермія** (diathermia) – діатермія, прогрівання. **диафиз** (diaphysis) – діяфіза, тіло кістки. **диафорез** (diaphoresis) – потіння; діяфореза. **диафрагма** (diaphragma) – діяфрагма, груднінно-черевна перетинка; **pars lumbalis** – поперекова частина; **pars sternalis** – груднінна ч.; **hiatus aorticus** – розтвір аортний; **centrum tendineum** – сухожилковий центр; **foramen venae cavae** – отвір дуплавої вени. **diaphragma oris s. m. mylohyoideus** – ротова діяфрагма, або щелепово-під'язиковий м'якул. **диафрагматоцеле** (diaphragmatocele) – кіла груднінно-черевної перетинки. **divergens (косой)** – розбіжний, косий; **divergentio** – розбіжність, -ности. **дивертикул** (diverticulum) – дивертикул, закруток, закамарок; **diverticulum vesicae urinae** (Meckeli) – дивертикул сечового міхура (Мекелів). **дизентерийний** (dysentericus) – дизентерійний, кривавичний. **дизентерія** (dysenteria) – дизентерія; кривавиця; червінка; **вообще сильный понос** – різачка, бігунка; **dysenteria amebica** – дизентерія (різачка, кривавиця) амєбова; **dysenteria bacillaris** – різачка (кривавиця) бацилярна (паличкова, патичкова). **дизурія** (dysuria) – дизурія, сечовипускове розладдя; розлагоджений сечовипуск; **dysuria spastica** – дизурія спастична (скорчова). **дикое мясо** (caro luxuriens) – діке м'ясо; буйне м'ясо. **Caro luxuriens dentium** – назубняк, -ка.

дикротизм (dicrotismus) – дикротізм, -му; подвоєння пульсу; **дикротический** (dicroticus) – дикротічний, двобійний, подвоєний. **dilatatio** – ділятація, розширення, поширення, розтяг; **dilatatio ventriculi** – ділятація шлункова, розширення (розтяг) шлунку; **dilatatio vesicae urinae** – ділятація сечового міхура; розширення (розтяг) сечового міхура. Див. “расширение”. **динамометр** – динамометр; силомір. **диплегія** (diplegia) – обобічна параліза; **diplegia spastica infantum** = **morbus Littli** – спастична диплегія дитяча, судомна параліза дитяча (обобічна). **diploe** – дїплюе, межипластя. **диплококк** (diplococcus) – диплокок; двокілька. **диплопія** (diplopia) – диплопія; подвійне бачіння, подвоєне бачіння, двобачіння. **дипсоманія** (dipsomania) – дипсоманія; нетерплюче пияцтво (періодичне); невтримлива жага до горілки, до трюнків. **диск** (limbus, discus) – кружало; **-образный** – кружалуватий. **дислокація** (dislocatio) – здвиг, -гу; зміщення; **dislocatio uteri** – здвиг з місця уразу, зміщення уразу. **дисменоррея** (dysmenorrhoea) – дисменорія, боліочі місячки. **диспазм** (dispasmus) – диспазм, корчі рукі. **диспепсія** (dyspepsia) – диспепсія, нестравлення, лихе травлення; неперетравлення. **диспноє** (dyspnoe) – задихання, задих; дїшність; задїха; невпїнне дїхання; дїспное; **d. cardialis** – серцевий задїх. **диспропорція** (disproportio) – диспропорція, непомірність, -ности. **диссимиляція** – дисиміляція, розподоблювання. **диссеминація** – розсївання, розсїювання; розпоріщення, розповсїдження. **дисторзія, растяжение** (distorsio) – розтягнення, розтяглість, -лости; напінання. **dysphagia spastica** – скорч (судомна) стравоходу; скорч стравохóдовий. **диссертация** – дисертация. **дистрофія** (dystrophia) – дистрофія, занїк живлення; **dystrophia muscularis progressiva** – дистрофія м'язова поступова; занїк живлення м'язів поступовий. **дитя** – дитїна; дитя (дитяти); **еще в пеленках** – пелюшкова дитїна; **не говорящее (грудной младенец)** – немовля, немовлятко; **внебрачное дитя** – нешлюбна дитїна; **дитя, больное английской**

болезнью – відмінок; відмінча, -чати; **родить дитя** – привести дитину, породити.
диурез (diuresis) – диуреза, сечовиділення.
дифтерия (diphtheria) – обклад; обкладкі; завалки, гүлі; дифтерія; **дифтерийный** – обкладковий, дифтерійний.
дифференциальный – диференційний; **дифференциальный диагноз** – диференційна діагноза.
диффузия – дифузія; **диффузионный** – дифузійний.
диффундировать – дифундувати; просякати.
дихотомия (dichotomia) – дихотомія, двогалузність, -ности; **дихотомический** – дихотомічний, двогалузний.
длинноголовый (dolichocephalus) – довгоголовий, довгоголовець; **длинноногий** – довгонігий, цибатий, гомілатий; **длиннолицый** – довгообразий, довговидий; **длиннотелый** – довготелесий; **длинноухий** – довговухий, вухатий; **длинношесий** – довгошій, довгов'язий.
длинный (longus) – довгий; *musculus abductor pollicis longus* – довгий палюховий відтягач.
длительный – забарний, загайний, довгочасний, некороткий.
дно (fundus) – дно; (жм.) дёнце; *fundus uteri* – дно уразове.
добавочный (accessorius) – додатковий.
доброкачественный (benignus) – добротний, добрий, лагідний; **д. течение болезни** – лагідний перебіг хвороби; **(безупречный)** – бездоганний; **доброкачественная опухоль** – лагідний (добротний) опух.
добывание – добування, здобування, добування.
Доверов порошок (pulvis Doveri) – Доверів порошок.
довесок – доважка.
дождемер – дощомір, -ру.
доза – доза; давання, мірка.
дозировать – дозувати; давати дозами; **дозировка** – дозування, давання дозами.
дозревание – досягання, вистігання, доспівання.
дозревать, дозреть – досягати, достіг[ну]-ти, вистігати, вистіг[ну]-ти; доспівати, доспіти.
доказательство – довід, -воду; доказ; **доказывать** – доводити, довести; **доказанный** – доведений, доказаний.
доктор медицины – доктор медицини, доктор медичних наук; **женщина доктор** – лікарка; **послать за доктором** – послати по доктора; **врач по внутренним болез-**

ням – лікар на внутрішні х[в]ороби, недуги; лікар внутрішніх х[в]ороб, недуг.
докторский – докторський; лікарський.
долбить – довбати, довбті.
долговременный – довгочасний, довготривалий (**долгопродолжающийся**).
долголетие – довголіття, довгий вік, довговічність, -ности; **долголетний** – довголітній, довговічний, довгорічний.
долевой (lobaris) – частковий, пайовий.
долечить, долечивать – долікувати, доліковувати; догоювати, догоїти.
dolores osteocopi (posturni) – крутіття в кістках (нічне).
долото – долотó; довбіло; **д. желобоватое** – копéць, -пця; **д. полукруглое** – клювак, -ка; прямое – пробій, -бою.
долька (lobulus) – часточка; *lobuli hepatis* – печінкові часточки.
дольчатый (lobularis) – частинковий; **дольчатая печень** (hepar lobularis) – частинкова печінка (при *hepatitis syphilitica*).
доля (lobus) – частка, пайка, үділ; *lobus superior pulmonis* – верхня (горішня) частка легенева; *lobus quadratus* – квадратова частка печінки.
дом – дім (дóму); будинок; **дом для сумасшедших** – божевільня, дім для божевільних; **дом публичный** – дім розпусти; (*грубо*) – бурдей.
донашивать, доносить – доношувати; доносити; **доношенный ребенок** – часова дитина.
донесение – донесіння, повідомлення.
дополнительный – додатковий.
дорзодиния (dorsodynia) – біль у спині, дорзодинія.
досмотр – догляд, -ду.
досмотреть – доглянути, доглядіти.
дотрагивание – доторкання, торкання, дотуляння, дотик, -ку.
дотрагиваться, дотронуться – доторкатися, доторкнутися; торкатися, торкнутися; приторкатися, приторкнутися, дотикатися, доткнутися.
дребезжание – деренчання, дренчання, дренькіт, бренькіт, -коту; **дребезжащий** – деренькучий, деренчливий.
древесина (ligninum) – древ[ес]ина, деревина.
древесный (lignosus) – деревний; **спирт древесный** – деревний спирт; **др. уксус** – деревний оцет; **древесный уголь** – дер. вугіль, -гля.
древовидный – деревуватий, деревистий.
дренаж – дренавання, відводнення; **дренаж-**

ный – дрена́жний, дрена́жовий.
дренировать – дренува́ти, дренажува́ти, руркува́ти; **дренированный** – дренажо́ваний, дренований.
дробить, раздробить (размельчать) – дробі́ти, роздробі́ти; криші́ти, розкриші́ти; роздрі́бняти, роздрі́бніти.
дробление – дробі́ння, криші́ння, роздрі́бнювання; **полное дробление** – ці́лковите дробі́ння (роздрі́бнювання); **частичное дробление** – часткове дробі́ння.
дрожание (fremitus) – дрижа́ння, тремті́ння; тіпа́ння; **сотрясение** – двигі́ння, дві́гит; **дрожание глаз** (nystagmus) – ніста́гм, -му, тіпа́ння очей, блуд очей; неспра́вні ру́хи очей.
дрожательный – двигі́тчий, тремті́чий; **дрожащий** – тремта́чий; **дрожащий свет** – мигі́тче сві́тло, мигі́ння, миготі́ння; **дрожательный паралич** (paralysis agitans) – тремта́ча паралі́за.
дрожать, задрожать – тремті́ти, затремті́ти; дрижа́ти, задрижа́ти; труси́тися, затруси́тися, тіпати́ся; (*о слезах*) – брени́ти, забрени́ти; (*о свете*) – мигі́ти, миготі́ти; (*в лихорадке*) – труси́тися; (*от холода*) – тремті́ти, труси́тися з холо́ду; **он дрожит от холода** – дро́жі беру́ть його́.
дрожди (faex) – дрі́жджі, -джів; **дрожжевой грибок** – дрі́жджевий гри́б; **пивные дрожжи** – підмоло́дь, -ди.
дрожь (tremor) – дрижа́, -жі; дрож (дрожу й дрожи), дриго́га, дрижа́ння, тремті́ння; **по телу пробегает дрожь** – по ті́лу пробіга́є тремті́ння; **бросать в дрожь** – морозі́ти, бра́ти з-за спі́ни; **бросить в дрожь** – морозом всі́пати, морозом взя́ти.
дряблость – щуплі́сть, міршаві́сть, плі́скність, -ности; **дряблый** – щупли́й, міршави́й, в'яли́й, зі́в'яли́й.
дряхлый – дрягли́й, старе́зний; (*дряхлый от старости*) – хи́рий; недо́луга (*не-мощный человек*); підупа́лий на сі́лах.
дубильный – чинба́рний, чинбо́вий, гарба́рський; **дубильное вещество** – дубі́ло, гарбні́к; **дубильная кислота** (acidum tannicum) – гарбни́кова кисло́та, та́нін.
дубить, выдубить – чині́ти, гарбарюва́ти, дубі́ти; ви́дубити, ви́гарбарюва́ти.
дубление – чинба́, -бі; дубі́ння, чинне́ння.
дуга (arcus) – дуга́; лук, -ка; arcus pubis – соромі́тна дуга́; arcus palatoglossus – піднебі́нно-язикова́ дуга́; arcus palatopharyngeus – піднебі́нно-горлова́ дуга́; arcus arteriosus (*о почке*) – арте́рійна дуга́.
Дугласова полость (cavum Douglassii, s. ex-

cavatio retrouterina) – Дугла́сова дуплі́на, або кутні́чно-ура́зова запа́дина.
Дугласова складка – plica retro-uterina (Douglassii) – кутні́чно-ура́зова змор́шка (Дугла́сова).
дугообразный (arcuatus) – дугува́тий, дужні́й, дуга́стий, лукува́тий; **дугообразный изгиб (кривизна)** – лу́ковина.
дужка (*анатом.*) – лучо́к, -чка́; ду́жка, ду́жечка.
ductus – прохі́д, -о́ду; проті́к, -то́ку; про́від, -воду; ductus Botalli apertus – незаро́щення Ботало́вого прохо́ду (прото́ку); ductus hepaticus – печі́нковий про́від; ductus pancreaticus (Wirsungi) – про́від підшлунко́вої за́лози (Вірзу́нгіїв).
дуоденит (duodenitis) – двана́дцятни́ця; за́па́лення двана́дцятіпа́лої ки́шки; кишко́ви́ця 12-типáлки.
дуоденотомия (duodenotomia) – ро́зтин два́на́дцятки; дуодено́томія.
дуоденостомия (duodenostomia) – утво́рення норі́ці двана́дцятки; дуоденосто́мія.
дуоденохолецистомия (duodenocholecystostomia) – зв'́снення жовчи́ника з двана́дцяткою; дуоденохоле́цисто́мія.
дуоденоэнтеростомия (duodenoenterostomia) – зв'́снення двана́дцятки з тонко́ю ки́шкою, дуоденое́нтеро́сто́мія.
duplicatura (удвоение) – дублі́ката́ура, дво-загі́нка; подво́їння.
дурман (Datura stramonium) – див-де́рево, дурноп'я́н, дурма́н, -ну.
дурнота (головокружение) – млі́[о]сть; (*мн.*) мло́сті, мло́їння, моро́ки; **желудочная дурнота** – нуд, -ду; мло́їність, -ности; **дурно** – мло́сно; **делаться дурно** – мло́сити; **мне дурно** – ме́ні мло́сно; **ей стало, сделалось дурно** – ї́й ста́ло мло́сно, вона́ зі́млі́ла.
духота – заду́ха, духо́та.
душ – душ, -ши; штучни́й дощ.
душевные болезни – душе́вні хвороби́; **душевно-больной** – душе́вно-хóriй; пси́хічно-сла́бий; **тронутый** – причи́нний; **сумасшедший** – божеві́льний; **дом для душевно-больных** – ліка́рня (шпита́ль) для божеві́льних; божеві́льня.
душить (давить) – душі́ти, даві́ти; (*со-верш.*) ви́душити, ви́давити; **кашель души́т** – ка́шель душі́ть, да́вить.
душный (спертый) – заду́шний, важкі́й; (*знойный*) – ду́шний, парни́й.
дымогарный – димови́й; димозга́рний; **дымогарная труба** – дима́р, -ря́.
дымящийся (fumans) – диму́чий, димлі́вий;

дымящаяся азотная кислота (acidum nitricum fumans) – дим'юча азотова кислотá.
дыра (foramen, meatus); (foramen) – дірка, -ки; отвір, -вору; (meatus) – хід (ходу); foramen mastoideum – пипковий отвір; foramen opticum – оптичний (зоровий) отвір; meatus acusticus – вушний хід; meatus nasi – носовий хід.

дырочка – дірочка.

дырчатый – дірчастий, дірявий, діркуватий.

дыхание (respiratio) – дихання, по́дих, віддих, дух; **грудной тип дыхания** – грудний, грудінний тип дихання; **диафрагмальный тип дыхания** – діафрагмовий тип дихання; **везикулярное дыхание** (respiratio vesicularis) – везикулярне (пухирцеве) дихання; **кожное дыхание** – шкірне дихання; **судорожное дыхание** – корчове (конвульсійне) дихання; **тяжелое, стесненное дыхание** – відса́пування; **перевести дыхание** – звести́ дух, передихну́ти, віддиха́тися, відса́пнути; **захватывать дыхание** – запира́ти дух, спира́ти дихання, забива́ти дух.

дыхательный (respiratorius) – дихальний, дишний; **дыхательная трубка** (trachea) – дихавка, трахе́я.

дышать (respirare) – дихати, віддиха́ти; **дышать полной грудью** – дихати на по́вні гру́ди; **дышать тяжело с сопением** – са́пати; **дышать хрипло** – харча́ти; **тяжело дышать от жары или работы** – ха́кати, хе́кати.

Е

Евстахиева труба (tuba Eustachii) – Євста́хієва труба́.

еда – їжа, їда́; **единение** – їдіння; **едок** – їдець, їда́к; **постоянный позыв к еде** – їстівець, ненáсит, ненáжир.

единокровие – однокрóвність; **единокровный** – однокрóвний.

единичный (sporadicus) – одини́чний, одино́кий, пооди́нокий.

единобрачный (вообще) – одношлю́бний; (о мужч.) – одноже́нний; (о женщ.) – одному́жня.

единоутробный – единомáтерній, еди́ноутрóбний.

едкий (causticus) – їдкий, го́стрый, мі́цний, гризу́чий; **едкость** – їдкість, го́стрість, гризу́чість, -чости; **едко** – ї́дко, го́стро, ущі́пливо.

ежевика (fructus fruticosus) – о́жина.

ежедневно – щодéнно, щодня́; день-у-день, повсякдéнь.

емкий – мі́сткий, вби́рущий, насипчастий.

емкость – мі́сткість, -кости; насипча́стість.

естественно – при́родно, натурáльно, зви́чайно.

естественный подбор – при́родни[і]й до́бір, -ору́.

естествоведение – при́родозна́вство.

есть – ї́сти; спожи́вати (стра́ву); (о насеко́мых) – куса́ти, ї́сти, тя́ти.

Э

Эквивалент – еквіва́лент, рівнозна́чник.

экзальтация – екзальта́ція; па́лкість, -кости, захо́пленість.

экзантема (exanthema) – екзанте́ма; пля́ми́ста ви́сипка; бли́нда́.

экзартикуляция (exarticulation) – екзарти́куля́ція, суглобови́тин.

экзема (eczema) – екзе́ма, о́сипка, о́гник; eczema marginatum – екзе́ма (о́сипка) ото́чена (окрайко́вана, обве́дена); eczema corneae – екзе́ма ро́гівки; eczema syphilitica – екзе́ма (о́сипка) сифілі́тична (пранцо́ва); eczema squamosum – екзе́ма лускува́та; eczema vesiculosum – екзе́ма пухи́рча́ста.

exitus letalis – ски́н, -о́ну; сме́рть, -ти.

экзо́смос (exosmosis) – висо́чування; екзо́смоса́.

экзостоз (exostosis) – на́кі́стень, -сня; екзо́стоза́.

эклампсия (eclampsia) – екла́мпсія, судо́мість, корче́вість, -вості; eclampsia infantum – екла́мпсія (судо́мість) дитя́ча, дити́нець; eclampsia parturientum – екла́мпсія (судо́мість) роді́ль; eclampsia uraemica – екла́мпсія (судо́мість) сече́крі́вна.

exophthalmus – вирлоо́кість, о́ка́тість, -тос-ти; банька́тість.

excochleatio – вискря́бування ло́жкой.

excavatio – загли́бина, вгли́бина, запа́дина.

экскременты (faeces) – ви́міти, відхо́ди, кал, екскреме́нти.

экскреция (excretio) – екскре́ція, виді́лювання́.

экскрет (excretum) – екскре́т, виді́лення́.

эксперимент – до́слід, спрóба, експеримéнт.

экспериментатор – до́слідник, експеримен-та́тор.

экспертиза – експерти́за, до́слід.

эксперт – експе́рт, тяме́ць, справозна́вець.

expectorantia – засоби на відхаркування.
экспонат – експонат, -ту.
экстаз – екстаз, захват, запал.
extirpator – екстирпатор.
экстравазат (extravasatum) – позажіловий кров'як; extravasatio – витікання з жил, кровотеча.
экстракт (extractus) – екстракт, витяг.
экстрактивный (extractivus) – екстрактивний, витяжний, витяговий; **-тивные вещества** – екстрактивні речовини.
экстракция (extractio) – екстракція, виривання, витягування.
экстраординарный – екстраординарний, надзвичайний.
экстренный – нагальний, пильний.
эксудат – ексудат, випіт, випотина.
эксудация (exsudatio) – ексудація, випотівання.
ектазия (ectasia) – розширення, поширення, пошир, ектазія (напр., жил); **bronchoectasia** – бронхоектазія, бронхопоширення, дішкопоширення.
ектима (ecthyma) – ектіма, гнояково-пухирчаста висипка (осипка); **ecthyma syphilitica** – ектіма сифілітична (пранцьова).
ектодерма (ectoderma) – ектодерма, зародковий нашікрень.
ектопия (ectopia) – ектопія, зміщеність; **ненамис[t]ність, -ности**; **ectopia cordis congenita** – ектопія (зміщеність) серця уроджена; **ectopia renis** – ектопія (ненамис[t]ність) нирки; **ectopia vesicae urinariae congenita** – ектопія (зміщеність) сечника уроджена.
ectropium palpebrae – вивернення, вивертання повік.
эластический (elasticus) – еластичний, пружистий.
эластичность – еластичність, -ности; пружистість.
элексир жизненный – життєвий елексир, живило.
электричество – електрика, електричність; **(-ности); -зация** – електризація, електризування; **-зовать** – електризувати.
элемент – елемент, -нту; первень.
электропунктура (electropunctura) – електропунктура, вкол гальванічною голкою.
электротерапия (electrotherapia) – електротерапія, лікування електричністю, електролікування.
элементарный – елементарний, початковий.
elephantiasis arabum – слоновість (слонуватість) арабська.
эллипсоидный сустав (articulatio elipsoidea) –

еліпсуватий суглоб.
эмаль – емаль, -лю; поліва; **-левый** – емальовий.
эмбол – еMBOL, -лу; затичка.
эмболия (embolia) – емболія, жилозаткнення, жилозатулення; **embolia cerebri** – емболія (жилозаткнення) мізкова; **embolia puerperalis** – емболія (жилозаткнення) породова.
эмбриология – ембріологія, історія розвитку зародка.
эмбриотомия (embryotomia) – ембріотомія, плододобування, шматування плодів.
эметропия (emmetropia) – еметропія, нормальний зір (зору); **правильнозорчість, вірозорчість, -чости**.
эмпиэма (empyema) – емпієма, гнойозаповнення дуплини, гнойодуплиність, -ности; **empyema articuli** – емпієма (гнойодуплиність) суглобова.
эмульсирование – емульсування.
эмульсия (emulsio) – емульсія, молочаста рідина.
эмфизема (emphysema) – емфізема, роздуття, розтягнення; **emphysema pulmonum** – емфізема (ядуга, роздуття) легенева (легенів); **emphysema subcutaneum** – емфізема (роздуття) підшкорова.
эмфизематик (emphysematicus) – емфізематик, ядугливий, ядугшний.
энартроз (enarthrosis) – енартроза, горішкуватий суглоб.
эндемия (endemia) – едемія, місцева пошисть.
эндоартериит (endoarteriitis) – ендоеартеріїт, середно-червоножиллиця; **endoarteriitis chronica**, – **deformans** – ендоеартеріїт хронічний, – нівечний.
эндокардий (endocardium) – ендоекардій, середносердя, внутрішня серцева оболонка.
эндокардит (endocarditis) – ендоекардіт, середносердиця, запалення внутрішньої серцевої оболонки; **endocarditis acuta ulcerosa** – ендоекардіт (середносердиця) гострий виразковий; **endocarditis chronica** – ендоекардіт (середносердиця) хронічний (довготривалий); **endocarditis gonorrhoeica** – ендоекардіт гонорійний (збуровий); **endocarditis rheumatica** – ендоекардіт (середносердиця) ревматичний, ломцевий.
эндокринные железы – ендоекринні залози (залози з внутрішньою секрецією).
endolympha – ендолімфа, середушна рідина.
эндометрит (endometritis) – ендоеметріт, середноуразниця – запалення слизової обо-

лони уразу; endometritis gonorrhoea – ендометрит (середноуразниці) гоноройний (збурований); endometritis puerperalis – ендометрит (середноуразниці) породівий.

endometrium – ендометрій, слизова оболонка уразу.

эндосмоз (endosmosis) – ендосмоза, всмоктування.

эндотелий (endothelium) – ендотелій, серединотканець.

энтерит (enteritis) – ентерит, -ту; кишковіця, (запалення кишків); enteritis acuta – ентерит (кишківця) гострий; enteritis catarrhalis – ентерит (кишківця) катаральний; enteritis tuberculosa – кишківця туберкульозна (горбоковична); enteritis membranacea – кишківця плівчаста.

энтерогеморрагия (enterohaemorrhagia) – ентогеморагія, кровотеча кишків.

enteroanastomosis – сполучення кишків, ентеро-анастомоза, зв'язування кишків.

энтероколит (enterocolitis) – ентероколіт, ободовиця (кишківця ободової кишки).

энтеролит (enterolithon) – ентероліт, кишківний камінець (каловий камінець).

энтероптозис (enteroptosis) – ентероптоза; зсування, опущення кишків.

энтероррафия (enterorrhaphia) – зшивання кишків.

enterorrhexis – розрив кишків.

энтероспазм (enterospasmus) – кишкові скорчі, судоми кишків.

enterostenosis – звуження кишків.

энтеростомия (enterostomia) – ентеростомія, утворення норичи тонкої кишки.

энтеротомия (enterotomia) – ентеротомія, розтин кишки.

энтероцеле (enterocele) – ентероцеле, кишківна кила.

энтoderma (entoderma) – ентодерма, внутрішній зародковий листок.

entropium palpebrae – заворотні, підвернення повік.

энуклеация (enucleatio) – енуклеація; вилучення.

enuresis nocturna – недержання (нестримання) сечі вночі.

энцефалит (encephalitis) – енцефаліт, мозковіця, запалення мозку; encephalitis acuta – енцефаліт (мозковіця) гострий; encephalitis traumatica – енцефаліт (мозковіця) травматичний (забивний).

энцефаломалиция (encephalomalacia) – енцефаломалія, розм'якшення (розм'якнення) мозку.

энцефалоцеле (encephalocele) – енцефало-

целе, мозкова кила (гилі).

эпидемия (epidemia) – епідемія, пошесть, помірок; **э. прогрессирует** – п. поширюється.

эпидемический (epidemicus) – епідемічний, пошесний.

эпидермис (epidermis) – епідерміс, нашірен, нашкурен.

эпидидимит (epididymitis) – епідидиміт, над'яківця, запалення яєчкового додтку; epididymitis gonorrhoea – над'яківця гоноройна (збурова); epididymitis syphilitica – над'яківця сифілітична (пранцова); epididymitis tuberculosa – над'яківця туберкульозна (горбоковична).

эпизоотия (episootia) – епізоотія; пошесть на тваринах, моровиця на худобу.

эпикардий (epicardium) – надсерця, епікардій.

эпилепсия (epilepsia) – епілепсія; чорна неміч, -мочи; падавка, падуча, бірса; **истероэпилепсия** – причинна; **скрытая эпилепсия** – епілепсія захована.

эпилировать – вискубати, вискубувати, волосся.

эпиплоит (epiploitis) – епіпліт, чепчевиця, запалення чепця.

эписклерит (episcleritis) – епісклеріт, -ту; надбільчанийця.

эписпадия (epispadia) – епіспадія; отвір сечоводу на спинці прутня.

epistaxis – носова кровотеча.

episthotonus – згинання тіла наперед (прямець).

epistropheus – поворотник, вертун, -на.

эпителий (epithelium) – епітелій, натканець;

мерцательный – мигтучий епіт.; **однослойный** – одношаровий; **плоский** – плесканий; **слизистый** – слизовий; **реничный** – війовий (війковий); **цилиндрический** – циліндричний.

эпифиз (epiphysis) – епіфіза, суглобовий кінець кістки.

эрготизм (ergotismus) – ерготизм, лихі корчі, отруїння ріжками.

erector – еректор, напружник; erector penis – прутнівий еректор.

эретический (erethicus) – дражливий, еретичний.

erysipelas – бешіха; erysipelas puerperalis – бешіха породова; erysipelas ambulans – блукуюча бешіха.

эритема (erythema) – еритема, червонілка; erythema simplex – еритема (червонілка) звичайна; erythema exudativum multiforme – еритема (червонілка) просочена (ексу-

датівна) різновідна; erythema nodosum – еритема (червонівка) вузляста (вузликова). **эритробласты** – еритробласти; зародкові червонокривці.

эритроцит – червонокривець, еритроцит. **эрозии** (erosiones) – ерозії, пошморги; натерття, садно; erosiones colli uteri – ерозії (пошморги, поверхові ранки) уразової шийки.

эротика – еротика; **-тический** – еротичний, хтивий.

эротомания (erotomania) – еротоманія, полове божевілля.

этиловый спирт – етиловий спирт (алкоголь).

этиология – етіологія, спричинення хороб.

эфир (aether) – етер, -ру; **-ный** – етеровий.

эхинококк (taenia echinococcus) – ехінокок; ціп'як пухирчастий; echinococcus hepatis – ехінокок печінковий.

эхо – луна, відгомін; **эховая речь** – відгомін слів (у божевільних).

Ж

Жаба грудная (angina pectoris) – грудна жаба, грудна дава.

жабры (branchiae) – зябри, жабра, зяви.

жадность – жадоба, жада, жадливість, жадність, -ности; **жадный** – жадний, жаддєнний, спраглий, жадібний.

жажда – спрага, жажда, жага, жадоба, жада, смага; **жажда томит** – спрага знемагає; **утолить жажду** – вгамувати спрагу; заспокоїти смагу.

жаждать – хотіти піти, жадати піти, жаждувати; прагнути чого (напр.: груди жадали (прагнули) повітря).

жало – жало, (ум.) жальце; **жалить** – жалити, кусати; (о насекомых) – тіяти.

жаловаться – жалітися, скаржитися; (на болезнь) – кволитися, скаржитися.

жар (calor) – жар, пал, вогонь; гарячка; **быть в жару** – горіти; **у него жар** – його палить; **бросать в жар** – кидати в жар, обсіпати жаром.

жар (раскален. угли без пламени и дыму) – жар; (мелкие с горячей золой) – присок.

жара – спека, жаря; (душина) – духота, душнота; (парящая) – парнота, шквара.

жать (нажимать) – тіснути, стискати, душити, давити; (об обуви, платье) – м'ля[и]ти, трудити; **выжимать** – чавіти, душити.

жвачка – жу́йка, жва́ка, ремігання; **же-**

вать жвачку – ремігати; жу́йку жува́ти; **жвачный** – жу́йний.

жвачное животное – жу́йна тварина; ремігавець, жува́ч.

жгутик – джгутóк, джгу́тик; **жгутиковый** – джгутко́вий; **жгутиковое движение** – джгутко́вий рух; **-ая клетка** – кліти́на джгутко́ва.

жгучий – пеку́чий, палю́чий; (о холоде) – лю́тий, пеку́чий; (о боли) – пеку́чий біль; **жгучий камень** (lapis causticus) – чо́ртів ка́мінь, пекельний ка́мінь, ля́піс.

жевание – жува́ння; (о жвачных животных) – реміга́ння.

жевательный – жува́льний, жу́вний; **жевательная поверхность** – жу́вна (жува́льна) по́верхня (зубів); **жевать** – жува́ти; **жевать плохо** (о беззубом) – куту́ляти.

жеванный – жу́ваний, жо́ваний.

желвак – гу́ля, жо́вно; (мн.) жо́вна.

желатина, **желе** (gelatina) – желати́на; драглі; **желатинообразный** – драглі́стий.

железа (glandula) – за́лоза, (ум.) за́лозка; **отверстие ж.** – ви́зівок, -ка; **проток ж.** – про́від з.; **ж. грудная** (mamma) – гру́ди, грудь, молочни́вка; **миндалевидная ж.** – мигда́лик; **слинная ж.** – сли́нівка; **пред-**

стательная ж. – простата, передсє́чник, передміху́рова за́лоза; **зобная ж.** (thymus) – видє́лкова, підгру́днийна за́лоза;

лимфатическая ж. – па́сокова; тисо́са – слизова́, слизньова́; **надпочечная ж.** – надни́ркова; **поджелудочная ж.** – підшлунко́ва; **подчелюстная ж.** – підщє́лепова; **потовая ж.** – потова́ за́лоза; **привратниковая ж.** – бра́мникова́;

сальная ж. (sebaceae) – лойова́, са́льна; **семенная ж.** – яє́чко, ядро́, шуля́тко; **слезная ж.** – сльо́зова, слі́зна.

железистый (glandularis) – залозі́стий, залозува́тий.

железо (ferrum) – залі́зо; **группа железа** – залі́зники́; **ж. восстановленное** – відно́влене; **накалить жел.** – нагартува́ти; **нака-**

лить до бела – нагартува́ти на бі́ле; **нака-**

лить до красна – нагартува́ти на ка́лину; **нака-**

лить для сварки – нагартува́ти на при́сок; **хлористое ж.** – залі́зистий хлора́к; **хлорное ж.** – залі́зний хлора́к.

железистый (содерж. железо) – залі́зистий, залізува́тий.

железосодержащий – залізоно́сний; **(железистая вода)** – залізува́та вода́.

желобоватый – жолобува́тий, рі́вчакува́тий.

желобок (sulcus) – жолобо́к, -бка́; рі́вчачо́к, -чка́; sulcus sagittalis – стрі́лкува́тий рі́вча́к.

желтеть – жовтіти, половіти, жовкнути.
желтизна – жовтість, жовтізна, жовтина; (*слабая*) – пожовть, -ти.
желтоватый – жовтявий, жовтуватий, жовтастий.
желтое тело (corpus luteum) – жовте тіло.
желток (яичный) – жовток; **образовательный желток** (vitellus formativus) – витворчий жовток; **питательный ж.** (vitellus nutritivus) – поживний жовток.
желточный – жовтківий; **желточный мешок** – жовтківий мішок.
желтуха (icterus) – жовтяниця, жовтяниці, жовтячка; icterus gravis – лиха жовтяниця; icterus hepatogenis – печінкова жовтяниця; icterus infectiosus – жовтяниця інфекційна (заразлива); icterus catarrhalis – жовтяниця катаральна, нежитна; icterus neonatorum – жовтяниця народжених (немовлят).
желтушный (ictericus) – жовтяничний.
желудка воспаление (gastritis) – див. “гастрит”.
желудок (stomachus, ventriculus) – шлунок, -нка; стравник, трунок; (*у животных*) – кендюх; (*у жвачных животных*); **I желудок** – рукав; **II** – рубец, чепец; **III** – кнїжка; **IV** – сичуг, слиз; **неварение желудка** – нетравлення шлунку; curvatura ventriculi – кривина шлункова; cardia – пришлунок (кардія); fundus ventric. – дно шлункове; pars pylorica – брамова частина; antrum pylor. – брамове надро; sphincter pylori – затягач брамовий; valvula pyl. – заслінка брамова; plicae villosae – торочкуваті зморшки; **желудочек** – шлуночок; **желудочки сердца** (ventriculi cordis) – шлуночки серця (серцеві).
желудочно-кишечная проба – шлунково-кишкова [с]проба.
желудочный (gastricus) – шлунковий; **желудочный сок** (succus gastricus) – шлунковий сік (соку).
желчный (felleus) – жовчевий, жовчний; **-ный проток** (ductus choledochus) – жовчевий протід; **-ный пузырь** (cystis fellea) – жовчевий пухір, жовчний; **-ные ходы** – жовчеві проводи.
желчь (fel) – жовч, -чи.
жемчужина – перліна, перла, перлінка;
жемчужный – перлістий; **жемчужная болезнь** – перліця, перліста хвороба.
женоподобный (effeminatus) – жоновидий, подібний до жінки, жінкуватий.
женский (femininus) – жіночий; **женский пол** – жіноча стать, -ти; **женская клетка** – жіноча клітина.

женственность – жіночість, -чости; **женственный** – жіночий.
женщина (femina) – жінка, жінщина; **ж. молодая, замужняя** – молодіця; **ж. публичная** – повія; **ж. имеющая одну грудь или обе с атрофирован. млечными железами** – мїмка.
жесткий – твердий, сутугуватий; (**не гибкий, грубый**) – жорсткий, шкарубкий; **жесткая кожа** – цупка (шкарубка) шкура; **жесткая вода** – тверда вода; **жесткая постель** – мультка, тверда постеля.
жжение – паління, печіння.
жесть – бляха; **жестяной** – бляшаний.
жестикуляция – жестикуляція, жестикулювання.
живительный – живущий, живлющий, цілющий, відживний.
живот (venter) – живіт, -вотá; (*ум.*) живіток; черево; (*ум.*) черевцє; **вверх животом** – горічерева; **с большим жив.** – череватий; **болит живот** – берє, хапає за живіт; **болит живіт**.
животный – тваринний, звірячий; **ж. млекопитающее** – ссавець; **ж. травоядное** – травод, рослиноід; **ж. позвоночное** – хребетник, хребетна тварина; **ж. плотоядное** – м'ясоїд; **ж. пресмыкающееся** – плазун.
живучий – живучий, живущий.
живчик (семенной) (spermatozoon) – заплідник, заплідок.
жидкий (liquidus, fluidus) – рідкий, (*ум.*) ріденький; (*о молоке*) – молоко пісне; (*противоположно к твердому*) – рідкий, текучий, плінний, ливкий; **в жидком состоянии** – в плінному (в текучому) стані, нествєрдле.
жидковатый – порідкий, обрідний, ріденький.
жидкость (liquor) (*качество*) – рідкість, -кости; (*вещество*) – рідинá, тєчиво, плин, теч, -чи; **густая ж.** – бáлмус, густий плин; **спинно-мозговая ж.** (liquor cerebrospinalis) – спинномізковий плин, рідинá.
жизненность – життєвість, -вості; життєва сила.
жизненный – життєвий; життєвий, живущий; **ж. сила** – життєва сила, живець; **ж. центр** – життєвий центр; **ж. припасы** – живність.
жизнеспособный – життєздатний.
жизнь (vita) – життя, живоття; (**время жизни**) – вік; **образ жизни** – побут, життя-буття; **при жизни** – за життя; **супружеская ж.** – життя подружнє, шлюбнє;

жизнь дорогая, дешевая – прожіток дорогій, дешевий; **вызвать к жизни** – сплодити; **лишить ж.** – стратити когось, збавити когось життя, віку; **укоротити когось віку; спасти ж.** – вірятувати від смерті; **укоротити ж.** – умалити віку когось.

жила – жіла; (ум.) жілка, жілочка.

жилистый (tendineus, tendinosus) – жілавий, жілуватий; **делаться жилистым** – жілавити.

жилище – оселя, житло; **жилищный** – житловий, мешкальний.

жилковатый – жілуватий, жилкуватий, волокнястий.

жилой – жилий.

жир (adeps) – сало, товща, жир, сіль, лій (лою); **ж. топленый свиной, гусиный, утиный** – смалець; **ж. топленый говяжий, бараний** – лій; **ж. в пище** – омаста; **ж. пищевые** – товщі; **рыбий ж.** – трин, трин (трону); **помазанный ж.** – масний; **ж. внутренний (свиной, говяжий)** – здір (здору).

жирный (adiposus, pinguis) – гладкий, ситий, опасистий, товстий; **жирное пятно** – масна пляма; **ж. капля на жидкости** – скалка, скалочка; **жирная земля** – буйна з.; **жирная кислота** – товщева кислота; **жирная печень, сердце** – товщева печінка, серце.

жировик (lipoma) – жирвак, (ум.) жирвачок, товщак, жиряк, -ка.

жировой (adiposus) – лойовий, жировий, товщевий; **ranniculus adiposus** – підшкурова, товщева (підшкурова жирова) тканина, здірок, бутурма; **жировое перерождение** – (товщеве) жирове переродження; **жировая ткань** – товщева тканина, поткань.

жировоск (adipocera) – жировіск, -воську.

жолобок (sulcus) – див. “**желобок**”.

жом – лещата; (поменьше) – давільце.

жужжание (tugtur) (пчелы, мухи) – деркотіння, дзижчання, дзізкання, брєніння, гудіння (бджоли гудуть).

жужжать – дзижчати, деркотіти, брєнчати, брєніти, дзізкати; **жуж. в уши когось** – туркати в ухо когось, натуркати; **жужжащие хрипы** – гудючі хрипи, шєлєсти.

3

За (за что, за сколько, за кого) – за; (за кем, за чем) – по; **пойти за врачом** – піти по лікаря.

забеременеть – завагітніти, заваготіти, заважніти.

забинтовать – забандажувати, сповіти, умотати, завинуті, забинтувати.

заболевание (morbus) – захорування, занедужання; **-емоть** – занедужування, недужність, -ности.

заболевать, заболеть – занедужувати, занедужати; захорувати, захворіти; заслабнути, заслабти.

забывание – забування; **забывчивый** – забудькуватий, непам'ятливий, забутливий.

забывчивость – забутливість, -вости.

заблуждение – заблуд, -ду; (ложное мнение, погрешность) – помилка.

забрюшинный (retroperitonealis) – позаочеревний, позаочеревинний.

заваривать, заварить – заварювати, заварити; запарювати, запарити.

завернуть – завинуті, загорнуті, повіти, завити; (зайти, повернуть) – завернуті.

завертывание – загортування, загортання.

заведующий, заведывающий – завідувач чогось.

завеса (velum) – завіса, заслінка, заслона; вітрило; **velum palatinum** – м'яке піднебіння.

завиток (helix) – закруток, закрутка, завитка; **helix auriculae** – вушна завитка.

завод костеобжигательный – костопальня, костярня.

заворачивать, завернуть (в сторону) – повертати, повернути; (загибать, отворачивать) – заковувати, закотити; засукувати, засукати (рукава); (книжку) – загортати, загорнути; **-тсья** – загортатися, загорнутися.

заворот – заворот, -ту; перекрут, завернення, підвернення; **заворот век** (entropium palpebrae) – завернення, підвернення повік[и]; **заворот кишок** (volvulus) – перекрут кишків; **заворот ресниц** (trichiasis) – заворот (завернення, підвернення) вій (вії).

завороченный – закований, підкований.

завтрак – сніданок, -нку; снідання; **завтракать** – снідати.

завязывать, завязать – зав'язувати; зав'язати; (петлей) – зашморгувати, зашморгнути.

загар – смага, засмалення.

загиб (flexura) – закрут, -ту; заворот, -ти; flexura coli – ободовий закрут (закрут ободової кишки).

загибать, загнуть – загинати, загнути; заковувати, закотити; заломлювати, заломити; **загибание** (flexio) – загинання, заковування.

заглото́чный (retropharyngealis) – позапро́-
лико́вий; abscessus retropharyngealis – по-
запро́лико́вий гнойовик.
заглушение – заглуші́ння, за́глу́млення.
загнивание – загнива́ння.
загнаиваться, загноиться – загно́юватися,
загно́їтися; загнива́тися, загни́тися.
загнивать, загнить – загнива́ти, загни́ти.
заграничный – закордо́нний.
загрязненный (*о белье*) – забру́днений, за-
нечи́щений, кальний.
загрязнение – забру́днення, занечи́щення.
загрязнять, загрязнить – забру́днювати,
забрудни́ти; закаля́ти; **-ться** – забру́д-
нюватися, забрудни́тися, закаля́тися.
зад (nates) – зад, -ду; сидня́.
задавить – задавити, задуші́ти.
задержание (suppressio) – заде́ржання, за-
три́мання, за́тримка, спин; **задержание**
мочи (anuria) – ану́рія, безсе́ччя; **з. моче-**
отделения (ischuria) – затри́мання се́чи,
сечозатри́мання.
задерживательный – стрі́мний, стрі́му-
ючий, гальму́ючий; **-ные центры** – стрі́-
муючі це́нтри.
заднепроходный (аналис) – відхі́днико́вий;
-ное отверстие – відхі́дник.
задний (posterior, posticus) – за́дній.
задремать – задріма́ти.
задумчивость – задумли́вість, задума́.
задушение (asphyxia, suffocatio) – заду́шен-
ня, уду́шення, ду́шення. Див. “асфиксия”.
задушить – задавити, задуші́ти; **задушить**
во сне ребенка – приспа́ти дити́ну.
задыхание – за́дих, задиха́ння.
задышка – за́дих, заду́ха, яду́ха, зади́шка.
зажатие (compressio) – сти́снення, заці́плен-
ня, зату́лення; сти́ска́ння, за́тиск.
заживать, зажить – заго́юватися; го́їтися,
заго́їтися.
заживление (consolidatio) – заго́ювання,
го́їння; per primam intentionem naturae
sanandae – перві́нне заго́єння; per secun-
dam intent. naturae sanandae – заго́єння
після гно́єння.
заживлять, заживить – заго́ювати, заго́їти.
заживляющий – го́ющий, гі́йний; **-влен-**
ный – заго́єний.
заживо – за життя́, за живота́; живце́м; **-во**
погребенный – за живота́ похो́ваний.
зажим – за́тиск, -ку; (*прибор*) – за́тискач, -ча.
зазубренный – щерба́тий.
заеды (rhagades) – за́їди.
заика – за́йка, недорі́ка, загі́ка; **заикание** –
за́йкування, загі́ка́ння, загі́кування.
заикаться, заикнуться – за́йкуватися, за́йка-

тися, за́йкну́тися, загі́кну́тися; за́пина́тися,
за́пну́тися; **заикающийся** – недорі́ка, за́йку-
ва́тий, загі́кува́тий, гі́кавий.
закаливать, закалить – зага́ртовувати, за-
га́ртува́ти.
закаменелый – скам’яні́лий, запе́клий.
закисать, закиснуть – за́киса́ти, за́кисну́ти.
закашлять – за́каша́ляти; (*сухим кашлем*) –
за́кахика́ти; **сильно** – забухика́ти.
закваска – розчи́на, -ни; (*для пива или хме-*
ля) – дрі́жджі; (*для теста, запарен. кипя-*
тком) – опа́ра; (*как фермент*) – за́кваска.
закисный (oxydulatus) – сквасні́лий, за́кис-
лий.
закись (oxydulatum) – недо́кис, -су.
заключать, заключить – за́микати, за́мкну́-
ти; (*делать вывод*) – ро́бити ви́сненок,
висно́вувати; (*иметь в себе*) – мі́стити;
(*условие*) – скла́дати, скла́сти умо́ву; (*в*
тюрьму) – ув’я́знювати, ув’я́знити.
заключение (conclusio) – ви́сненок; **в за-**
ключение – на послі́док, на́ре́шті.
закожный – зашкі́рний, підшкі́рний, за-
шкі́рний.
закон (lex) – за́ко́н, -ну; пра́во.
законный (legalis) – за́конний, пра́вний.
закостенеть (ossificare) – ви́сненок; **закостеніти**.
закраска – зафа́рблення, зафа́рбо́вування,
заба́рвлення.
закоченелый – задубі́лий, за́кля́клий.
закрепление – закрі́плення, змі́цнення.
закреплять, закрепить – закрі́пля́ти, за-
крі́пити; змі́цня́ти; змі́цни́ти.
закружиться (*о голове*) – заморо́читися, за-
па́морочитися; **-жилась голова** – за́па-
морочило го́лову.
закручивание (torsio) – закру́чування, за́-
кру́т; **закручивание кровеносных сосу-**
дов (vasotripsia) – закру́чування жи́л.
закрывать, закрыть (*собрание*) – за́крива́ти,
за́крі́ти; (*двери, окна*) – за́чиня́ти, за́чи-
ни́ти; (*глаза*) – за́плющувати, за́плющити;
(*лицо*) – за́туля́ти, за́тули́ти; за́крива́ти, за-
крі́ти.
закрылись (*уста, глаза*) – скле́пілися уста́,
о́чі.
закрытие – за́криття́; (*глаз*) – за́плю́щення;
за́крива́ння, за́туля́ння; (*дверей, окон*) – за-
чи́нення.
закупоривать, закупорить – за́тика́ти, за-
ткну́ти; (*пробкой*) – за́корко́вувати, за́кор-
кува́ти.
закупорка – за́тика́ння, за́ту́лення, за́кор-
ко́вування; **з. сосудов** (thrombosis) – жи-
лоза́тнення, тромбо́за, жи́лозасні́чення.
залежалый – лежа́лий, ле́глий; **-ая мука**,

хлеб – лёгке борошно.
залечивание – гоїння, заліковування.
залула (præputium) (**крайняя плоть**) – прут-нёва передня шкірка; залу́па.
замазка – зама́зка; (*процесс*) – зама́зування; (*для деревьев*) – вар, -ру; (*для стекла*) – кит, кіту; (*процесс*) – китува́ння (китува́ння вікон на зиму).
заматочный (retrouterinus) – позаура́зовий.
замедление пульса, дыхания (retardatio) – заб́ара, га́яння, за́га́йка, тіхшання.
замедленный – заб́арений, за́га́сний, по-ві́льний.
замедлять, замедлить – за́га́ювати, за́га́яти; заб́арювати, забарі́ти; **-ться** – за́га́юватися, за́га́ятися.
замерзание (congelatio) – замерза́ння.
замерзать, замерзнуть – замерза́ти, заме́рзнути; задубі́ти.
замирать, замереть – за[в]мира́ти, заве́рти.
замораживание – заморо́жування.
замораживать, заморозить – заморо́жувати, заморо́зити.
заморозок – за́зимок, при́морозок.
замужняя – замі́жня; (*сущ.*) – замі́жнѣ, -ні.
замыкательный, запираательный (obturatorius) – замика́льний, зату́льний; зати́кальний; crista obturatoria – зату́льний грéбінь.
замыкать, замкнуть (claudere) – замика́ти, замкну́ти; запи́рати, запéрти.
занавеска нёбная (velum palatinum) – м’яке підне́біння.
занаркотизировать – занаркоти́зува́ти, занечу́лити, замори́ти.
занемогать, занемочь – занеду́жувати; занеду́жати, захорува́ти.
заонгица (paronychia) – зані́гтець, запáлен-ня навко́ло ні́гты; panaritium osseum – во́лосень, во́лос.
заноза – заска́лка, заска́бка, заска́ба, ска́лка.
занозить – заска́лити.
занос (mola) – занéсок, замé[i]т, méту; mola hydatidosa – пухи́рчатий занéсок; mola haematomatosa – кровняко́вий занéсок.
заостренный (acuminatus) – заго́стрений, шпича́стий, гостровéрхий.
западать, запасть – запада́ти, зава́лювати-ся; запáсти, зава́літисѣ.
западение – запада́ння, вгін; **запавший живот** – запáлий живі́т (“затягло́ живі́т”).
запах – за́пах, дух, пах; **издавать з.** – па́хнути: **неприятный з.** (*при дыхании*) – на́дха, на́тха.
запаять – залю́тува́ти.
запениться – за́пінитися, зашумува́ти, замусува́ти.

запирательный (obturatorius) – див. “за-мыкательный”.
заплечье – зара́мєння, заплі́ччѣ.
запой (dipsomania) – запі́й, -по́ю; **запойный бред** (delirium tremens) – запі́йнє ма́ячен-ня. Див. “дипсомания”.
запоминание – запам’я́тання, запам’яту-ва́ння.
запор (obstipatio) – за́креп, -пу; запертя́, за-крі́плення; (*ветеринар.*) – че́мер, -ру.
запревать, запретъ – за́прівати, за́пріти.
запускать, запустить – занéдбувати, зане-дба́ти; (*болезнь*) – за́да́внювати, за́да́вни́ти.
запустевать, запустить – пу́стіти, спу́стіти.
запустелый (vastus) – спу́стілий, спу́сто-шений.
запустение (vastitas) – запу́стіння, спу́сто-шення.
запущенный – занéдбаний, занеха́яний; (*о болезни*) – за́да́внений.
запыление (coniosis) – запоро́шення, засмі-чення.
запыхаться – заса́пуватися, захéкатися.
запястье (carpus) – за́п’ясток, передру́ччѣ;
запястный (carpalis) – за́п’ястко́вий.
запятая (coma) – ко́ма, про́тинка; **холерная запятая** (coma bacillus) – холе́рна ко́ма, ба́цила, про́тинка.
запятовидный – проти́нкува́тий, кому́ва-тий, на взі́рець ко́ми.
заражать, заразить – заража́ти, зарази́ти; запові́трювати; **-ться паршами** – пар-ши́віти; **-ться чесоткою** – корóстявіти.
заражение (infectio) – зара́ження, узара́-ження, інфе́кція.
зараженная (*местность, одежда*) – зара́же-ний, запові́трений.
зараза (virus, contagium) – зара́за, по́шесть, по́вітря; **распространение з.** – запові́трю-вання, розповсю́дження, поши́рення по́-шесть; **чумная зараза** – морови́ця.
заразитель – зара́зник.
заразительность – заразли́вість, -вості; за-ра́зність.
заразительный (contagiosus) – заразли́вий, чі́пкий; **-ные болезнетворные вещества** – бешéги (Грінч.).
заразиться – зарази́тися, заража́тися, за-ме́титися.
заращение (obliteratio, atresia) – зарóщення, атре́зія, зароста́ння. Див. “атрезия”.
зародыш (embryo) – за́родок, за́чаток, за́сні-ток; **зародившийся** – за́роджений, заплі́д-нений.
зародышевый (foetalis) – за́родко́вий; **-ше-вый пузырь** – за́родко́вий пухи́р.

зарожда́ться, заро́диться – зарóджуватися, зарóдитися, зарóждáтися; (*о растениях*) – зав’язуватися, зав’язáтися, кiльчитися; (*об идеях*) – по[в]става́ти, по[в]ста́ти; виника́ти, виникти.

заро́ждение (generatio) – зарóдження, заплiднення.

зараще́нный (obliterans) – зарóщений, зрóщений.

за́ряд – наби́й, -бо́ю; (*электрич.*) – за́ряд, -ду (Дубров.).

засло́нка (valvula) – за́слiнка.

засоро́ение (obstructio) – засмiчування, запо́рoшування, занечiщення, (*желуд.*) – запертя́.

засоря́ть, засорить – засмiчувати, засмiтити, занечiщувати, запо́рoшувати, запо́рошити.

засоро́енный – занечiщений, засмiчений; **засоро́енный глаз** – запо́рoшене око́.

заста́релый (inveteratus) – застарiлий, за́да́внений.

засто́й (stasis) – застiй, -бо́ю; спин.

засто́йный – застiйний; засто́бний.

засту́да – застúда, простúда.

засту́живать, застудить – застúджувати, застудíти.

застыва́ние – застига́ння.

застыва́ть, засты́ть – застига́ти, засти́гнути; холо́нути, захо́лонути.

засыха́ние (exsiccatio) – засиха́ння.

затверде́лый (induratus) – затвердiлий, ствердiлий, затужавiлий.

затверде́ние (induratio) – затвердiли́сть, затужавiння, за́грубiння; **затверде́ть** – затве́рдути, затужавiти, за́губавiти.

затво́рка (valvula) – за́слiнка.

зате́к – за́плив, -ву.

затекать (congestire) – затiка́ти, за́плива́ти, набуха́ти, те́рпнути, за́те́рпнути.

затемне́ние – затемни́ння; затьма́рення; **з. рассудка** – за́морок.

затемня́ть, затемнить – затьми́ти, затьма́рити, затемня́ти; **з. рассудок** – за́паморочити, за́морочити.

затечный (congestivus) – за́пливний; abscessus congestivus – за́пливний гно́йовiк, абсцeс.

затормо́женность – за́гальмо́ванiсть, -но́сти; **затормозить** – за́гальмува́ти, за́гальмува́ти.

зато́шнить – зану́дити; зава́дити, замло́йти.

затру́днение – утру́дження, перешко́да, зава́да, тру́днощи́; **-ние глотания** (dysphagia) – зава́да, утру́днене ковта́ння.

заты́лок (regio nuchae) – в’язи, потiлиця;

-очный (occipitalis) – потiличний; foramen occipitale – потiличний о́твір, -ору.

затягива́ние (*болезни*) – проволiка́ння не́дуги, хворóби.

затягива́ть, затяну́ть, -ся (*раны*) – за́тягувати, за́тяга́ти; за́гоюватися, за́тягти́, -ся.

затя́жной – за́тяжний, за́до́вжений, до́вготривáлий.

заусени́ца – за́дирка.

зау́шница (parotitis) – приву́шни́ца, коло́ву́шни́ца.

захире́ть – зма́рнiти, зми́ршавiти.

захлебыва́ние – за́хли[с]нення; **захлебну́ть-ся** – за́хли[с]ну́тися.

захрома́ть – за́кульга́ти, за́скутильга́ти.

зача́тие (foetatio) – за́чаття, зарóдження, зава́гiтнення; **зача́ть** – зава́готiти, за́йти на дити́ну.

зача́ток (rudimentum) – за́ча́ток, за́в’язок; **зача́тковый, за́чаточный** – за́чатко́вий, недорозви́нений.

зашива́ние – зашива́ння.

зашече́нный – позащiчний; позащоко́вий.

зая́чий глаз (lagophthalmus) – за́яче око́.

звездоо́бразный – зи́рча́стий, зоря́стий.

зверь – зві́р.

звон в уха́х – у ву́хах вчува́ється.

звук – звук, го́лос, відго́мін; гук; **звук разбитого горшка** (bruit de pot fêlé) – деренча́ння розби́того горшкá; **шум волчка** (bruit de diable) – чо́ртив му́ркіт, -коту.

звуча́ть – звучáти, гучáти, брeнiти; (**раздава́ться**) – розляга́тися, луна́ти.

звучный – го́лосний, гучний.

здоровье́ (sanitas) – здо́ров’я, здо́ровля.

здоровый (sanus) – здо́ровий, ду́жий, ми́цний.

зев (fauces) – пе́лька; **маточный нару́жный зев** (orificium uteri externum) – зовни́шне (надви́рне) ура́зове ви́чко.

зевать, зевну́ть – зи́ха́ти, по́зіха́ти, по́зіхну́ти; зи́ва́ти.

зевота – по́зіх[и], зи́ва́чка.

зеле́нь (*пищевая*) – горо́дина, зе́лень, -ни.

земля́ника (Fragaria vesca) – сунíці.

зеркало (*медицинское*) (speculum) – дзе́ркало; свіча́до.

зерка́льный – дзе́рка́льний.

зерни́стый (granulosus) – зерни́стий, зерня́стий; зерна́стий.

зерни́стость – зерна́стiсть, -ости; зерня́стiсть.

зигзагоо́бразный – криву́лястий.

зия́ние (hiatus) – зя́яння, о́твір, щíлина, ви́чко; **зия́ть** – зя́яти.

злая ко́рча (ergotismus) – див. “э́рготизм”.

злоба – злоба́, злосли́вість, злість, пере-
сёрдя.

зловоние (foetor) – смóри́д, -роду; сопу́х, -ху; foetor ex ore – на́тха, сопу́х.

зловонный – смóри́дний, смердю́чий, во-
ню́чий; **-ное дыхание** – сопу́х.

злокачественный (malignus) – злосли́вий, шкідли́вий, злісний; лихий; **злокачес-
твенная опухоль** – лихий óпух, (злісний
óпух).

злоупотребление – зловжива́ння.

змея медяница (anguis fragilis) – мідя́нка;
змея черная – (гали́ця), чо́рна гадю́ка.

знахарь – зна́хар, ворожи́т, -та; **-ка** – зна-
харка, воро́жка.

зноб (rigor, frigus) – дриго́та, дрижа́кі; тря-
сця.

знобить – моро́зити, холо́дом бра́ти, холо-
ди́ти.

зной – спе́ка, жаро́та.

зоб (struma) – во́ло, -ла; struma retropharyn-
gea – позапро́ликове во́ло; struma sub-
sternalis – підгру́днінне во́ло; strumitis –
запа́лення во́ла; strumectomy – волови́-
тин; **зобный** – во́ловий; **зобная железа** –
во́лова за́лоза.

зобастость (strumitis) – вола́стість, -тости;
зобастый – вола́стий.

зола – по́піл, -елу; зола́; **костная зола** – кі-
стя́ний по́піл; **древесная зола** – дере́вний
по́піл.

золотуха (scrophulosis) – жо́вніця; золо-
ту́ха; **золотушный** (scrophulosus) – золо-
ту́шний, жовнува́тий.

зона (zona) – поясо́к; по́яс, -са; zona pellu-
cida – прозо́рий по́яс; zona radiata – про-
міня́стий по́яс (віно́чок).

зонд (stilus) – зонд; штир, про́тичка; **зон-
дировать** – зондува́ти; **зондирование** –
зондува́ння.

зоркий – зіркі́й, гострозо́рий.

зрачковый (pupillaris) – зині́чний.

зрачок (pupilla) – зині́ця; **заращение з.** (oc-
clusio pupillae) – за́рошення (зроста́ння)
зині́ці; **расширяющие з. средства** (my-
driatica) – за́соби до розши́рювання зині́-
ці; **расширение з.** (mydriasis) – розши́-
рювання (ши́ршення) зині́ці; **неравно-
мерность з.** (anisocoria) – нері́вність
зині́ць; **мускул, расширяющий з.** (m.
dilator pupillae) – зині́чний поши́рювач
(розтяга́ч); **м., суживающий з.** (m. sphinc-
ter pupillae) – зині́чний стиска́ч (затяга́ч).
зрелость (maturitas) – сті́глість, -сти; доспі-
лість, -лости.

зрение – зір (зо́ру); anisometropia – нері́в-

ні́сть, нері́вномі́рність зо́ру; **потерять
зр.** – сте́мніти на о́чі, ви́дивити о́чі; **при-
тупить зр.** – осла́бити зір; **с слабым зр.** –
недоба́чливий.

зрительный (opticus) – зорови́й; nervus op-
ticus – зорови́й нерв.

зрячий – зря́чий, видю́чий, бачу́чий.

зубной – зубни́й; **-ной кабинет** – зубни́й
каби́нєт; **-ной камень** – ви́нник; **-ной
промежуток** – промі́чка міжзубна́.

зубочистка – зубочи́стка.

зубы (dentes) – зу́би; alveola dentes – ду́чка,
альвео́ла; cavum d. – зубна́ дупли́на; den-
tinum – зубовина́, денти́н; margo alveol. –
альвеоля́рний край; periosteum alv. –
дучко́ве о́кістя; pulpa d. – зубна́ м'яку́шка;
d. lactis – молóчні зу́би; d. incisivi – рі́закі;
d. canini – і́кла (кли́вакі); d. praemolares –
малі ку́тні зу́би; d. molares – вели́кі ку́тні
зу́би; d. serotinus – з. му́дрости.

зуд (pruritus) – свербля́чка, свербі́ж.

зудение – свербі́ння, свербі́ж.

зудеть – свербі́ти.

зудящий – свербля́чий.

зыбление (fluctuatio) – колива́ння, бо́в-
та́ння.

И

Игла – го́лка, го́лочка; **без ушка** – про́тір,
-ра.

иглодержатель – голкотримáч; **иглообраз-
ный** – голкува́тий, гольча́стий.

идея навязчивая (idée fixe) – приче́плива,
примусо́ва іде́я, думка; наста́рлива іде́я.

идиот – ідіот; недоу́мок; **идиотизм** –
ідіоти́зм, недоу́мство.

избыток – зайвина́, на́дмір, -ру; достáток,
-тку.

извержение – викида́ння; ви́бух; **изверже-
ние семени** – вина́сінєння, ви́порскува́ння
сі́м'я.

известковый (*богатый известью*) – вап-
ни́стий; (*из известки*) – вапня́ний.

известковая (вода) – вапня́на вода́; **-вое
молоко** – вапня́не молоко́.

известь (calcaria) – вапно́, -на́; ва́пна, -ни;
негашенная – непáлене вапно́; **гашенная** –
па́лене вапно́; **хлорная** – хло́рове вапно́.

извилина (gyrus) – за́крутка; **gyri cerebri** –
мозко́ві за́крутки.

извилистый – звиви́стий, покру́чений; за-
круткува́тий.

извлечение (extractio) – витяга́ння, ви́йма́н-
ня, добува́ння, екстра́кція; **извлечение за**

ножку – виводення за ніжку; **-ние за ягодицы** – виводення (добування) за сидні.
извращение – перекручування, зіпсуття.
извращенный (inversus) – переінакшений, перекручений.
изгиб (flexura) – закрут, -та; загін; **f. sygmioidea** – закрут сигмовий (сигмуватий); **изгибание** – вигин, вигинання.
изглаживание – вирівнювання, вигладжування; **исчезновение** – зникання.
изгнание – вигнання, згін (згону); **-ние плода** – плодозгін, -згону.
изголодавшийся – голодний.
изгонять, изгнать – виганяти, вигнати; зганяти.
изжога (pyrosis) – záга, згáга, печія, -ії.
излечивать, излечить – виліковувати, вилікувати, вигоювати, вигоїти.
излечение – вилікування, вигоювання; **излечимость** – вигойність, загойність, -ности.
излечимый – вигойний.
излияние – виливання, вплив; витік, -току.
измельчание – здрібнення, здрібніння.
измельченный в порошок – спорошкований.
изменение – зміна, відміна, переміна; **-ние болезненное** – хвороблива зміна.
измерение – вимір, -ру; обмір, -ру.
измеритель – мірник, -ка; вимірник; **-ная колба** – вимірова, калібрована колба; **посуда измерительная** – вимірова, калібрована посудина.
измерять, измерить – виміряти, зміряти, зміряти.
измождение – виснаження, знесилення.
измощать – виснажувати, знесилювати; **-жденный** – виснажений, знесилений.
изнасилование – згвалтування; **изнасиловать** – згвалтувати; **-ванный** – згвалтований.
изнеженность – розніженість, випещеність, -ности.
изнежиться – розпеститися, розніжитися.
изнеможение (prostratio) – знемога, знесилення.
изнервничавшийся – знервований.
изнурение (inanitio) – зморення, виснаження, знесилення; **-ительный** – виснажливий, стомлюючий, знесилюючий.
изнуренный – зморений, виснажений, знесилений.
изнурять, изнурить – зморювати, зморіти, виснажувати, виснажити; знесилювати, знесилити.
изображение – подоба, образ; змалювання;

из. на сетчатке – образ на сітківці.
изолировать – ізолювати; відокремлювати;
-ированный – ізолюваний; **изолятор** – ізолятор, відокремлювач; **изоляция** – ізоляція.
изотония (isotonia) – ізотонія, однаковість осмотичного тиснення.
изрезывание – порізання, покрояння; **-зать** – порізати; **-занный** – порізаний, покрояний.
изувечение – скалічення.
изуродование – знівечення, скалічення.
изуродовать – знівечити, скалічити; **-ный** – покалічений, скалічений; **-ный палец** – куцюрúb, куцюрбáтий.
изюм – родзінки, -нок; **изюминка** – родзінка, -ки.
изъязвление (ulceratio, exulceratio) – виразчатість, -тости; обранення, обраненість; уразіння; *exulcerationes colli uteri* – рáнки на уразовій шийці, виразчатість уразової шийки; обраненість уразової шийки.
изъян (порок) – вада, гáндж; (*убыток*) – шкода; **с изъяном** – ганджовитий.
икота (singultus) – ікавка, гікавка; **икать** – гікати, **икнуть** – гикну́ти.
икра (suga) – літка, жіжка, -ки; (*рыбная*) – ікра.
икроножный (gastrocnemius) – литковий; *musculus gastrocnemius* – литковий м'ускул.
icterus – жовтяниця, жовтяниці, жовтячка. Див. “желтуха”.
ileus – непрохідність кишók, перéкрут кишók.
иллюзия (illusio) – ілюзія, омáна, неправдiве вражіння.
имбибиция (imbibitio) – всмоктування, вбирання, імбібі́ція.
иммобилизация (immobilisatio) – нерушність, -ти; імобіліза́ція.
иммунизация (immunisatio) – імуніза́ція, унезарáзнення.
иммунизировать (immunisare) – імунізува́ти; унезарáзнювати, робіти відпо́рним.
иммунитет (immunitas) – імунітéт, -ту; невразли́вість; відпо́рність, -ности.
иммунный – імунний, відпо́рний, невразли́вий; **иммунная сыворотка** – імунна сирóватка.
impetigo – гнояночкава вісипка, гнояночкові плями.
имплантация (implantatio) – імпланта́ція, прище́плювання, штукува́ння.
импотенция (impotentio) – недолу́жність; незда́тність, безси́лість, -лости; імпоте́нція; *impot. generandi* – незда́тність до запліднення; *impotentia coeundi* – незда́тність

до злягання, до споловання; *impotentia virilis* – чоловіча (мужська) безсільність.

импотент (*impotens*) – недолуга, недолугий, безсілий, імпотент, -та.

импрегнация (*impraegnatio*) – 1) імпрегнація, просякання; 2) завагітнення.

импульс (*impulsio*, *s. impuls*) – імпульс, -су; спонукa, побуд, -ду; **-сивный** – імпульсивний, побудний.

инвагинация (*invaginatio*) – інвагінація, вкочення, унутрення (кішки) в себе; впіхування.

инвалид – інвалід, -да; **-дний** – інвалідний.

инвентарь – інвентар, реманент, -ту.

инверсия (*inversio*) – перекрут, закрут, інверсія.

ингалятор (*inhalator*) – інгалятор; прилад для вдихання пари.

ингаляция (*inhalatio*) – інгаляція; дихання парю.

индивидуальность – індивідуальність, особність, -ности; **-альный** – індивідуальний; **-ные особенности** – індивідуальні особливості, відміни.

индифферентность – індиферентність; байдужість, -жости; **-тный** – індиферентний, байдуж[н]ий.

индиго – індиго; калія; **индиговый** – індиговий.

индурация (*induratio*) – затверднення, затвердіння; індурація.

инъекция (*inectio*) – впорскування, ін'єкція.

инертный (*inertus*) – млявий, непорухний, інертний.

инерция (*inertio*) – інерція, безвладність, -ости; бездіяльність.

инкапсуляция (*incapsulatio*) – окапшування, інкапсуляція.

инициатива – почін, -ну; ініціатива.

инкарнация (*incarnatio*) – вростання.

инкубационный – інкубаційний; притайний, прихований; **-ный период** – інкубаційний період.

инкубация (*incubatio*) – інкубація, приховання (доба до об'яв захворювання).

иннервация (*innervatio*) – інервація, занервлення.

инородный (*alienus*) – чужорідний, сторонній, чужий; (*corpore aliena*) – чужорідні речі (що попадають у різні частини тіла).

инспирация (*inspiratio*) – вдихання, інспірація; **-торный** (*inspiratorius*) – вдихальний, інспіраторний.

инстинкт (*instinctus*) – інстинкт, -кту; побуд; **-ивный** (*instinctivus*) – інстинктивний, мимовільний.

инструментарий (*instrumentarium*) – інструментарій; приладдя; **инструмент** (*instrumentum*) – інструмент, знаряддя, начиння.

инсульт (*insultus*) – інсульт, напад.

insufficiencia – не[до]ста́ча, ва́да, хи́ба, га́нч.

интеллект (*intellectus*) – розум; інтеле́кт, -кту.

интенсивность (*intensivitas*) – інтенсі́вність, -ности; напру́женість.

интервал – інтерва́л, -лу; пере́межок, перерва.

intermittens – див. “перемежающийся”.

internus – вну́трішній, середі́нний, середо́вий.

интерстициальный (*interstitialis*) – промі́жний; інте́рстиці́альний; *nephritis chronica interstitialis* – нефрі́т (ниркові́ця) хро́нічний промі́жний.

интоксикация (*intoxicatio*) – отру́їння, інтоксика́ція.

интусусцепция (*intususceptia*) – інтусу́сцепція, унутрення, вве́дення, вкочення.

инфантилизм (*infantilismus*) – інфанті́зм, дитя́чий ви́гляд, здити́нння.

инфаркт (*infarctus*) – інфа́ркт; ви́лив; відклади; *infarctus haemorrhagicus* – кро́вова́лів.

инфекция (*infectio*) – зара́за, інфе́кція.

инфекционный (*infectiosus*) – інфе́кційний, зара́зливий.

inferior – до́лішній, спі́дний, ні́жній; *arteria labialis anterior* – ні́жня (до́лішня) губна́ арте́рія.

инфильтрация (*infiltratio*) – інфі́льтра́ція, прося́кання; **-ат** – інфі́льтра́т, (насо́чина).

инфильтрировать (*infiltrare*) – інфі́льтрува́ти; **-ированный** – інфі́льтро́ваний (нася́клий), прося́клий.

инфлюэнца (*influenza*) – інфлюе́нца.

инфракция (*infraction*) – надло́м; ро́зщеп, інфра́кція.

иод (*jodum*) – йод, -ду; **иодистый натр** – йода́к со́ду (со́довий); **иодистый калий** – йода́к пота́су (пота́совий); йода́к ка́лія (ка́лійний).

иодизм (*jodismus*) – йодоотру́я, -уї; отру́їння йодо́м, йоді́зм.

ipescacuanhae radix – блюво́тний ко́рінь.

iridochorioiditis – іридохоріої́дит; запале́ння веселко́вої оболонки (веселки) й о́чної жи́лової оболонки (жильні); веселко́жильни́ця.

ирidotомия (*iridotomia*) – іридо́томія, ро́зтин веселки.

иридоцеле (*iridocele*) – іридоце́ле, ви́паді́ння веселки.

иридоциклит (*iridocyclitis*) – іридоциклі́т,

запалення весёлки (весёлкової оболонки) й війкового тіла (весёлковіковотілиця).

ирит (iritis) – іріт, запалення весёлкової оболонки (весёлки); весёлковіця; райдужниця; iritis luetica – іріт (весёлковіця) сифілітичний (пранцовий); iritis tuberculosa – іріт (весёлковіця) туберкульозний (горбковічний); iritis papulosa – іріт (запалення весёлки) папуловий (гудзьовий).

ирригатор (irrigator) – ірига́тор, зрошувач.

ирритация (irritatio) – дратування, ірита́ція.

искалеченный – скалічений, окалічений, покалічений.

искалечивать, искалечить – скалічувати, скалічити.

искривление (curvatura) – вікривлення, кривина; curv. ventriculi – шлункова кривина.

искривление позвоночника вперед (lordosis) – вікрив хребта вперёд, лордоза; **искривл. позвон. назад** (kyphosis) – вікрив хребта назад, кіфоза; **искривление позвоночн. в сторону** (scoliosis) – збóчення хребта, сколіоза.

искривленный – вікривлений.

искусственный (artificialis) – штучний, утворений.

испарение – парування, ви́пар; **испаряться** – парувати, ви́паруватися.

испарина – ви́поти; поті́й, ви́потина.

исполосовать – посмужити, пересмугувати, обшмагати.

использовывать, использовать – використовувати, використати; зужити; **-ан-ный** – використуваний, скористований, зужитий.

испортиться – зіпсуватися, попсуватися.

испорченность – зіпсованість, -ости; зіпсуття́; **-нный** – зіпсований, попсований.

исправление – попра́ва, пола́годження, ви́правлення.

испражнение (excrementum) – спорóжнення, ви́порожнення, відки́д, ви́міти, відхо́ди; (**помет**) – кал, -лу; **испражняться** – ви́порожняться, спорóжняться, ви́порожнитися; до ві́тру йти.

испуг – ля́к, -ку; переля́к, -ку; переполо́х, -ху; **ночной испуг** – жа́хання.

испытание – спрóба, ви́прóбування; (**экзамен**) – іспит.

испытывать – пере́пляміти, по́пляміти.

иссечение, удаление (resectio) – ви́тин, ви́різування, ви́лучення, ре́зекція.

исследование – дослі́джування, дослі́дження; до́слід, -ду; per rectum – че́рез кутни́цю; per vagina – че́рез пі́хву.

исследователь – дослі́дувач, дослі́дник; **-вать** – обслі́дувати, дослі́джувати.

исступление (furor) – несамо́вність, -ости; шале́нство; лю́ть, -ти; **-ный** – несамо́вний, шале́ний, лю́тий.

истеричный (hystericus) – гісте́ричний.

истерия (hysteria) – гісте́рія, причи́нна.

истеро-эпилепсия (hystero-epilepsia) – гісте́ро-е́піле́псія, бі́рса.

истечение (*жидкости*) – ви́тікання, ви́ливання; (*времени*) – ми́нання; кі́нець, -нця́.

истечь кровью – зі́йти кро́в'ю.

истлевший – зотлі́лий.

истлевать, истлеть – зотліва́ти, зотлі́ти; пере́тліти, ви́тліти.

истомленный – сто́млений.

источник – дже́релó; **-ами обильный** – дже́реля́стий; **соляной ист.** – соля́не дже́релó; **нефтяной ист.** – нафто́ве дже́релó.

истощать, истощить (*силы*) – висна́жувати, ви́снажити; (*запасы*) – ви́черпувати, ви́черпати; **-ться** – висна́жуватися, ви́снажитися.

истощение силы (marasmus) – ма́ра́зм, ви́снаження, безси́лля; (*запасов*) – ви́черпання.

истребление – зні́щення, ви́гублення.

истреблять, истребить – губи́ти, ни́щити, ви́нищувати; ви́нищити, ви́губити, зні́щити.

истязание – катува́ння, мордува́ння.

исхудание – сху́днення, зма́рнілість, -ости; **-далый** – сху́длий; зма́рнілий; **-дать** – сху́днути, зма́рніти.

исцеление – зці́лення.

исцелять, исцелить – зці́ляти, зці́лити.

итог – підсу́мок; **итог подвести** – підсу́мкувати.

ихор (ichor) 1) – ю́шка; 2) гнилі́зна; **ichorosus** – гнилизня́ний.

ихтиозис (ichthyosis) – ри́б'яча шкі́ра; луска́тість шкі́ри, іхтіо́за.

ишемия (ischaemia) – іше́мія, безкрі́в'я.

ишиас (ischias) – невралгі́я си́дничного нер́ву.

ишурия (ischuria) – ішу́рія, спи́нення (за́тримання) се́чи.

К

Кабинет – кабіне́т, -ту; **кабинетный** – кабіне́тний.

каверна (caverna) – пече́ра, каве́рна; caverna pulmonis – каве́рна (пече́ра, дупло́) ле́гене́ва.

кавернит (cavernitis) – каверні́т, -ту; пече́рниця.

кавернозный (cavernosus) – печёрний; corpus cavernosum urethrae – печёрне тіло сечівниково.

кадык (prominentia laryngea) – борлак, -ка; горлянковий віпин. Див. “адамово яблоко”.

казеин – казеїн, -ну.

кайма (limbus) – пруг, -га.

кал – кал, -лу; **первородный кал** (mecesonitum) – смілка, меконій.

калека – каліка.

каление – розпикання, гартування.

каленный – гартований, розпечений.

калий (calium) – калій, потас, -су; **марганцовокислый калий** (calium hypermanganicum) – манганан потасу (потасовий), манганат калія.

калильный – жаровий; **калильная лампа** – жарова лампа; **калильная печь** – гартівня.

каловый (faecalis) – вимітовий, кальний.

каломель (calomel) (hydrargyrum chloratum) – каломель, -лю.

калориметр – калориметр, -тра; тепломір, -ра.

калориметрия – калориметрія, вимірювання тепла.

калуфер (Balsamita vulgaris) – канупер.

кальций (calcium) – кальцій, -ія; вапень, -пня; **кальцевый** – вапновий, вапняний.

кальцинация (calcinatio) – звипнення, провипнення; **кальцинировать** – перепалювати на вапну, вапнити.

камедь (gummi) – гума; глей, -ёю; камедь.

каменистый (petrosus) – каменістий, каменястий.

каменный – кам'яний, камінний; **каменная болезнь** (lithiasis) – камінна хорість; **каменная соль** – кам'яна сіль.

камень (calculus, petra, lapis) – камінь, -еня; **адский к.** (lapis infernalis) – пекельний камінь, ляпис; calculi billiarii – камінці жовчеві; calculi cystis felleae – камінці жовчового міхура; calculi pancreatis – камінці підшлункової залози; calculi prostatae – камінці передсечника; calculi renum – камінці ниркові; calculi ureterum – камінці сечоводів (сечоводові); calculi vesicae urinariae – камінці сечника (сечникові), сечового міхура; cystolithiasis – камінці міхурові; міхурокамінниця; міхурове каміння.

камера (camera) – камера, комора; camera oculi – очна камера.

камнедробление (lithotripsia) – каменокришіння.

камнесечение (lithotomia) – камінорозтин; вітин камінців.

камфора (camphora) – камфора.

камфорный (camphoratus) – камфоровий; **камфорный спирт** – камфоровий спирт; камфорівка.

канал (canalis) – канал, провід, -оду; **желудочно-кишечный к.** – шлунково-кишковий к.; **паховой к.** (can. inguinalis) – пахвинний канал.

каналец (canaliculus) – канальчик, проводець; **желчные к.** – жовчопровідці.

канализация – каналізація; **канализационный** – каналізаційний.

канатик (funiculus) – мотузок, -зка; funiculus spermaticus – с'ямний мотузок.

канифоль (colophonium) – живиця; калюфнія.

канкроид (cancroid) – канкріод; роговістий пістряк; шкірястий пістряк.

cantharides – шпанські мушки.

cancer – пістряк, -а; cancer aquaticus = ному – водяний пістряк (нома).

канюля – канюля, цівка, рурка, дудочка.

каолин (caolinum) – каолін, -ну; порцелянова глінка.

капельница – капельник, -ка; крапельник; крапливець, -вця.

капля – капля, крапля, -лі; **к. жира на воде** – скалка; **капли Гофманские** (gutti Hofmani) – каплі Гіфмана.

капиллярность – капілярність, волосність, -ности.

капиллярный (capillaris) (мед.) – капілярний, волосниковий.

капилляры – капіляри, волосники.

капризный – вередливий, примхливий, коміза; **каприз** – вередування, примха; **капризничать** – вередувати, комизитися.

капсула (capsula) – капсула, капшук, -ка; **к. суставная** (с. glenoidalis) – к. суглобова; **к. печеночная** (с. hepatis) – печінкова капсула.

капуста цветная – кучерява капуста.

карантин – карантин, -ну; **-ный** – карантинний.

карбункул (carbunculus) – карбункул, [в]огневик, бокорван; carbunculus malignus, s. contagiosus, s. anthrax, s. pustula maligna – телій, сибірка.

cardia (вход в желудок) – пришлонок, кардія.

cardiacus – серцевий.

кардиалгия (cardialgia = gastralgia) – кардіалгія, гастралгія, біль шлунковий (нервовий).

кардиастения (cardiasthenia) – кардіастенія, безсилість серцевá, знемо́га се́рця (серцевá).

кардинальный – кардина́льний.

кардиограмма (cardiogramma) – серцевá кри-ва́, кардіогра́ма.

кардиограф (cardiograph) – при́лад для за-писува́ння серцево́ї криво́ї, кардіогра́ф.

кардиодиния (cardiodynia) – шлунко́вий біль, кардіодинія.

кардиомалация (cardiomalatia) – кардіо-малая́ція, розм’я́кшення шлунко́ве.

кардиопальм (cardiopalmus) – кардіопáльм, -му; серцекалта́ння, серцеколоті́ння, сер-цестукоті́ння; биття́ се́рця.

кариес (caries) – ка́рієс, -су; кістко́їдь, -ди; caries dentis – ка́рієс зубни́й, кістко́їдь зубна́, поро́хняви́ця зубна́; caries orbitae oculi – ка́рієс о́чної я́мини, кістко́їдь о́чної я́мини, к. о́чна; caries ossium – ка́рієс кіс-то́к, кістко́їдь, ро́зпад кістко́вий; caries syphilitica – ка́рієс, кістко́їдь пранцо́вий; caries processus mastoidei – ка́рієс пі́пко-вого па́ростка, ка́рієс смочкува́того па́-ростка; caries vertebralis – ка́рієс хребови́й.

кариозный (cariosus) – ка́ріо́зний, кіс-то́їдний.

кариокинез (caryokinesis) – ка́ріокине́за, не-пря́мий по́діл ядра́.

карлик (nanus) – ка́рлик, куца́к.

кармин (carminum) – карма́н, -ну.

картавость – гарка́вість, -ости; **картавить** – гарка́вити; **картавый** – гарка́вий, гарка́-вець.

картон – карто́н, -у; текту́ра.

сарцинома – карцино́ма, пі́стри́як м’я́кий.

касательная линия – до́тична лі́нія.

касторовое масло (oleum ricini) – рици́нова олі́я, рици́на.

кастрация (castratia) – хала́штáння, вала-ша́ння, вала́шіння; **кастрировать** – вала-ши́ти, хала́штáти; **кастрат** – хала́штáн, ва-ла́х, ка́стрáт; **кастратор** – вала́щий, холо-щій; **кастрированный** – ви́хала́штаний.

катаlepsия (catalepsia) – ката́лепси́я, осто́в-пи́ння.

катализ – ката́ліза, розво́днення, ро́зчин.

катаплазма – ката́пла́зма, припа́рка.

катаракта (cataracta) – катарáкта, полúда, сівий мо́рок; с. capsularis – капсуля́рна катарáкта; с. matura – к. сті́гла; с. nucle-aris – ядро́ва; с. senilis – к. старе́ча; **кат. снять** – зди́няти катарáкту, полúду; с. tremulans – к. тремта́ча, рухли́ва; с. tumescens – к. набря́кла.

катарр (catarrhus) – катáр, не́жит, запáлення;

catarrhus aestivus – лі́тній катáр, сінна́ лихомáнка; catarrhus apicis pulmonis = apicitis – верхі́вниця, запáлення верхі́вки легене́вої; catarrhus bronchialis – див. “bronchitis”; catarrhus gastro-intestinalis – катáр шлу́нко-кишкóвий, шлу́нко-киш-ко́виця; catarrhus intestinalis (enteritis) – катáр кишкóвий, кишкóвиця; catarrhus in-estinalis tuberculosa – катáр кишкóвий туберку́льозний, кишкóвиця горбко́вична; catarrhus pharyngis – катáр го́рла, гор-лови́ця; catarrhus tubae Eustachii – катáр Євста́хієвої труби́; catarrhus ventriculi (gast-ricus) – катар шлу́нку, запáлення шлу́нку, шлунко́виця; catarrhus vesicae urinae – катáр сечово́го міхура́, катáр сечни́ка, сечни́[ко́ви]ця; catarrhus vesicae urinariae gonorrhoeica – катáр сечово́го міхура́ го-норойни́й, сечни́ця збу́рова.

катарральный (catarrhalis) – катарáльний (не́житний); bronchitis catarrhalis – ката-ра́льний бронхі́т, ди́шійця (не́житна) ката-ра́льна.

кататония – кататонія, кататоні́чні перелóги.

катетер – катéтер, сечоспу́сник, ру́рка для ви́пуска́ння сечи́.

катод – катóд, -ду.

каутеризация – припі́кання, випі́кання, припа́лювання, кавте́риза́ція.

каустическая сода – техні́чний ї́дкий со́д (на́трій).

каучук (resina elastica) – кавчу́к, -ку.

кахексия (cachexia) – кахексі́я, ві́снага, ві́снаження сил, хи́равість, хи́рість, -рости; cachexia cardiaca – кахексі́я серцевá, хи́равість серцевá; cachexia epileptica – кахексі́я чорноне́мічна; ві́снажені́сть чор-ноне́мічна; cachexia lymphatica – кахексі́я па́сокова, хи́рість па́сокова, п. ві́снаже-ні́сть; cachexia malarica – кахексі́я маля-рійна, ві́снажені́сть пропа́снична; ca- chexia neonatorum – кахексі́я наро́дженців, квóлість при́родня; cachexia paralytica – кахексі́я паралі́зна, ві́снаження паралі́зне; cachexia senilis – кахексі́я старе́ча, квóлість стар.; cachexia splenica = pseudoleucaemia – кахексі́я селезі́нкова, ві́снаження селезі́нкове, сележі́ньове; cachexie rache-dermique (*фр.*) = мухоeдема – кахексі́я пахіде́рмічна, кахексі́я від зни́ження (зме́н-шення) фу́нкції шито́вої (бора́кової) за́лози; cachexia strumipriva – кахексі́я во́лова, ках. пі́сля струмекто́мії (ви́тнення во́лової за́лози), ках. пі́сляопера́ційна.

кахектический (cachecticus) – кахекти́чний, ві́снажений.

качество – якість, -кості; **-енный** – якісний; **качественный анализ** – якісна аналіза.

кашель (tussis) – кашель, кашляння; **отрывистый** – бухікання; **сильный, сухой** – к. збітний.

кашлять – кашляти, бухікати, кахікати; (*мног.*) покашлювати, покахікувати.

квадратный – квадратівий.

квалифицировать – кваліфікувати; **квалификация** – кваліфікація.

квасцовый (aluminicus) – галуновий; **к. камень** – галуняк.

квасцы (alumen) – галун, -ну; **натереть квасцами, намочить в растворе квасцов** – погалунити.

келоид (keloid) – келод, -ду; збуялість шраму; розрослий шрам.

кератид (keratitis) – рогівниця, запалення рогівки; кератит, -ту; keratitis annularis – кератит (рогівниця) каблучковий; keratitis vesiculosa – кератит (рогівниця) пухірчастий; keratitis interstitialis profunda – кератит проміжний глибокий; keratitis paralytica – кератит (рогівниця) паралічний; keratitis parenchymatosa – кератит паренхімовий (м'якушний); keratitis purulenta – кератит гнійний (гнійний); keratitis traumatica – кератит (рогівниця) травматичний (від травми), забійний; keratitis phlyctaenulosa – кератит (запалення рогівки) фліктеновий (пухірчастий).

keratoglobus – кулеватий (кріглий) випин рогівки.

кератодермия (keratodermia) – шкуррозговілість, -ости; зроговілість шкіри, кератодермія.

кератоз (keratosis) – розростання рогового шару шкіри.

кератоконус (keratoconus = cornea conica) – кератоконус, випуклина рогівки конусувата; рогівка конусувата.

keratomalacia – кератомалія, розм'якшення рогівки.

кератома (keratoma) – наростень роговий, роговець, кератома; keratosis multiplex s. ichthyosis – риб'ячий роговець.

кератотом (keratotom) – кератотом; ніж для розтину рогівки.

кератотомия (keratotomia) – кератотомія; розтин рогівки.

килограмм – кілограм, -му.

киноварь (cinabaris) – киновар, -ру; цинобра.

кипение – кипіння, шумування.

кипятильник – водогрілля, кипільник.

кипяток (aqua fervida) – окріп, -ропу; кипень.

кипятить – гріти, варити; (*молоко*) – топ-

ти, пражити, кип'ятити.

кипяченый – варений, переварений; (*молоко*) – пряжене, топлене.

кирпич – цегла, -ли; **кирпичный** – цегельний, цегляний.

кислород (oxygenium) – кісень, -ня.

кислота (acidum) – кислота, kwas; **бензойная к.** – бензолова к.; **борная к.** – борова; **винная к.** – вінна; **виннокаменная к.** – виннокам'яна; hydrocyanicum – синільна; **муравьиная к.** – муравельна; **мышьяковистая к.** – арсеніста к.; **салициловая к.** – саліцилова к.; **соляная к.** – соляна к., сильний kwas; **серная к.** – сірчана кислота; **сернистая к.** – сірчаста к.; **уксусная к.** – оцтова к.; **хромовая к.** – хромова; **яблочная к.** – яблукова к.

кислотность – кислотність, -ности; kwasність, -ности.

киста (cystis) – міхур, міх; кіста; cystitis – міхурний, сечний, цистит.

кистевидное сплетение (plexus pampiniformis) – гронуває плетиво.

кистовидный (cystoideus) – міхурчастий, кістуватий.

кисть (penicillus) (*руки*) – кість, -ти; (*винограда*) – кітяг, -гу; гроно; **бахрома из ниток** – кітиця.

кифоз (kyphosis) – горб задній; викрив хребта назад, кифоза.

кишечник – кишківник, -ка; кішки.

кишечный (intestinalis) – кишковий; **кишечные петли** – кишкові петлі; **кишечное кровотечение** (enterorrhagia) – кровотеча кишкова.

кишка (intestinum) – кішка; duodenum – дванадцятипала к.; int. crassum – товста к.; int. tenue – тонка к.; int. rectum – кутниця, проста кішка; загужна кішка.

кладбище – кладовище, цвинтар; **для погребения животных** – стервище.

кладовая – комора.

клапан (valvula) – заслінка; **двустворчатый к.** (bicuspidalis, mitralis) – двійчаста, дволядова (мітральна) з.; **трехстворчатый к.** (valv. tricuspidalis) – трилядова (трійчаста) засл.; **полулунный кл.** (valv. semilunaris) – (півмісячна) молодікова з.

clavus – див. “мозоль”.

клевер (Trifolium) – конюшина.

клеенка – церата.

клей – клей, -єю; (*вишневый*) – глей, -ю; (*столярный*) – карук.

клейкий – клейкий, липкий.

клейстер (amylum coctum) – клейстер, -стру; **мучной клейтер** – піспа.

клетка грудная (thorax) – огруддя.

клептомания – крадіжний нахил, kleptomānīa.

клетка тканевая (cellula) – комірка, клітина, клітка; **к. материнская** – матірня клітина; **к. мерцательная** – мигтюча; **к. семенная** – сім'яна кл.; **к. яйцевая** – яйцева кл.

клеточный – клітинний, комірко́вий.

клетчатка (tela cellulosa) – ніздрá, клітинна тканина, целуло́за.

кlesh (асарус) – кліщ, -щá; a. folliculorum – голівковолосяний кл.; a. scabiei – к. коростявий.

клевшина (Ricinus) – райдерево.

клизма (clysma) – клізма, промівка.

кликуша – крикливиця, нависна, причинна.

климактериум (climax) – сплавоспін, клімакс, клімактерій; climax praematura – клімакс передчасний, передчасне зів'ялення жіноче.

климат – підсоння, клімат; **климатический** – кліматичний.

климатотерапия – ліку́вання підсонням; кліматотерапія.

клиника – кліні́ка; **клинический** – кліні́чний.

клиновидный (cuneiformis) – клинча́стий, клинкува́тий; os cuneiforme – клинкува́та кістка.

клизир – клісти́р, промівка, клізма.

клизор (clitoris) – ско́ботень; crus clitoridis – скоботне́ва ніжка; glans cl. – скоботн. жо́лудь; frenulum cl. – ск. гнуздéчка; praeruptum cl. – передня шкі́рка скоб.; smegma – ск. масти́во; corpus cavernosum – ск. пеще́рне ті́ло; lig. suspensorium cl. – скоботне́ва підвісничо́ва зв'язка.

клизоридектомия (clitoridectomy) – ві́тин ско́ботня.

клоака – клоа́ка, сті́к (стоку) (Гал.).

клонические судороги (clonus) – клóнус, клоні́чні корчі (довготрива́лі).

клоп – блощи́ця.

кlochья – клóччя, шма́ття.

клубень – бу́льба.

клык (dens canina) – і́кло (*мн. ч.*) і́кла; клива́к, -ка́; **с большими клыками** – і́клáстий, клива́тий.

клов – дзю́б, -ба; дзю́б; клюва́к, -ка́.

клювовидный – дзюба́тий, дзюбува́тий.

клюдва (bassae oxusocci) – журавлі́на; **клюдвенный** – журавли́нний.

ключевая вода – джерельна, джереля́на вода́.

ключица (clavicula) – ду́жка, пéрепело; tuberositas coracoidea claviculae – воро́няча

горбкүва́тість ду́жки (пéрепела).

ключичный (clavicularis) – дужковий, перепельний, дүжечний.

коагуляция (coagulatio) – коагуля́ція, зці́плення, зсідання́.

Cowperitis – запáлення Күперово́ї залози.

ковырять – колупа́ти, копирса́ти, довба́ти, длуба́ти.

коготь (опух) – кі́готь (кі́гтя); па́зур, (*мн.*) па́зурі.

кодеин (codeinum) – коде́їн, -ну.

кожа (cutis, derma) – шкі́ра, шку́ра; **с. laxa** – шкі́ра збо́риста; epidermis – епіде́рміс, на́шкүрень; stratum corneum – ро́говий шар; str. germinativum – за́родко́вий шар.

кожистый – шкі́ровий.

кожица (corium) – вла́стива шку́ра, шку́рка, плівка.

кожный (cutaneus) – шкі́[у́]рний; **к. смазка у новорожденных** (vernix caseosa) – шкі́рна ома́ста (у немовля́т); **-ные паразиты** – шкі́рні чужо́ди, паразі́ти; **-ные болезни** – на́шкүрні х[в]оро́би (неду́ги).

кокаин (cocaïnum) – кока́їн, -ну.

кокки (coccus) – ку́льки мікроскопі́чні (мікрóби), ко́ки.

коклюш (pertussis) – ко́клюш, кашлі́ок; скү́са, -си.

коксалгия (coxalgia) – ко́ксалгія, бі́ль у ку́льші, ку́льшовий бі́ль.

коксит (coxitis) – ко́ксит, -ту; запáлення ку́льші, ку́льши́ця; coxitis gonorrhoeica – ко́ксит (ку́льши́ця) гоноро́йний (збу́ровий); coxitis syphilitica – ко́ксит (ку́льши́ця) сифілі́тичний (пранцё́вий); coxitis tuberculosa – ко́ксит туберку́льозний, ку́льши́ця горбко́вична; coxitis urica – ко́ксит (ку́льши́ця) сечови́й.

кокцигодия (coccygodynia) – бі́ль кү́приковий; ко́кцигоди́ня.

кокцигэктомия (coccygectomy) – ві́тин кү́прика; ко́кцигекто́мія.

колба – ко́лба; **к. измерительная** – вимі́рова; **к. плоскодонная** – плеска́тодо́нна ко́лба;

-образный – колбува́тий.

колбасный – ко́вба́сний.

колебание – хита́ння, вага́ння.

коленный – ко́ліновий, ко́лінковий; **пателлярный рефлекс** – на́колі́нний ві́друх; на́колі́нний рефле́кс.

колено (genu) – ко́ліно; genu valgum – ві́кривлення ні́г (но́гі) ко́ліном всере́дину; клишоно́гість з ко́ліном всере́дину; genu varum – ві́кривлення ні́г (но́гі) з ко́ліном назо́вні, клишоно́гість з ко́ліном назо́вні.

колики (colica) – ко́льки, ко́ло́ття; colica

flatulenta – вітрові колькі, кишкові пучіння, газове розпирання кишків; colica gastrica – колькі шлункові (завійна); colica hepatica – колькі печінкові, колькі жовчіві, колькі від жовчівих камінців; colica intestinalis – колькі кишкові; colica mucosa = enteritis pseudomembranacea – колькі слизові, кишковіця (несправжня) волокняста, клочувата; colica renalis – колькі ниркові; colica stercoracea – колькі калові, колькі від заперття.

колит (colitis) – коліт, -ту; запалення ободової кишки, ободовиця.

колицистит (colicystitis) – колицистит; запалення міхура, спричинене кишковими бактеріями.

количество – [с]кількість, -кості; **в достаточном к.** – досталь; **количественный** – кількісний.

коллапс (collapsus) – колапс; знесилення, заупад, -ду; умлівання.

колатеральний (collateralis) – бічний, побічний, убічний, колатеральний.

коллодий (collodium) – колодій, -дію.

коллоидний – клейовий, клейчастий, драглистий, колодіний.

коллоиды – колодіди.

колобома (coloboma) – колобома, щіліна, вірізка; coloboma chorioideae – колобома жильної оболонки ока.

колодець, -зь – колодязь, -зя; криниця; **-зний** – колодязний, криничний.

колотье – колька; колоття; *в животе* – завійна, завійниця; *в кишках* – сонячниця; *в пальцах от холоду* – зашпари; *в ушах* – штрикання.

колпак – ковпак, -ка.

колтун (plica polonica) – ковтун, ковтях.

колыпт (colpitis = vaginitis) – колпіт, -ту; вагініт, піхвиця; colpitis gonorrhoea, s. vaginitis gonorrhoea – вагініт гоноройний, піхвиця гоноройна (збурова).

кольпогистерэктомия (colpohysterectomy) – вітин уразу через піхву.

кольпоперинеоррафия (colpoperineorrhaphia) – зшивання переміжжя й піхви.

кольпоррагия (colporrhagia) – кровотеча з піхви.

кольпоррафия (colporrhaphia) – зшивання (звужування) піхви, кольпорафія.

кольпорецис (colporhexis) – розрив піхви.

кольпотомия (colpotomy) – розтин піхви.

кольцевидный (cricoidea), **кольцеобразный** – каблучкуватий, перстенюватий.

кольцевой – каблучковий, перстеньовий, кільчатий.

кольцо (annulus) – перстень, -сня; каблучка, кільце; **обручальное** – обручка; **паховое кольцо** (annulus inguinalis) – пахвинна каблучка.

кома (coma) – кома, знемо́ра, цілковита нестя́ма, непам'ятство; coma diabeticum – кома цукрівни́чна, знемо́ра цукрівни́чна; нестя́ма, непам'ятство цукрівни́чне; coma puerperale – кома поро́дова; coma uremica – кома сечокрі́вна, сечокрі́вяна; знемо́ра, непам'ятство сечокрі́вяне.

комар (culex) – кома́р, -ря.

комбинация – комбіна́ція, комбінува́ння; **-ированный** – комбінований; **комбинаторная способность** – здатність до комбінува́ння, комбіна́торна здатність.

combustio (*сухим огнем или жаром*) – опечення; обварення, ошпарення (*водою или жидкостью*).

коммиссура (commissura) – комісу́ра, злу́ка; commissura labiorum anterior – передня губна́ злу́ка.

commotio cerebri – оголо́мшення мозко́ве, стрясіння мозку.

комок – гру́дка, гру́дочка; (*шерсти, волос*) – жмут, -та; **сбиться в комок** – скомш́итися; склочи́тися.

компас – ко́мпас, -су.

компенсация (compensatio) – компенса́ція, надолу́ження, відшкодува́ння.

комплексия – комплє́сія, стату́ра, будова.

компот – узва́р, -ру; звар, -ру.

компресс – компрє́с, -су; обгортка, обклад; **согревающий к.** – оґріва́льний к., пригрі́вка.

compressio cerebri – зда́влення мо́зку (мозко́ве); стіснення, приду́шення мо́зку (мозко́ве).

конвалесцент (convalescens) – відужень, відужник; відужуючий.

convergens – збіжний.

converxus – опу́клий, ви́пнутий, ви́гнутий.

конвульсия (convulsio) – конву́льсія, ко́рчі, судо́ма; convulsiones epileptiform. adultorum – конву́льсії (ко́рчі, судо́ми), схо́жі на чорноне́мічні, у дорослих; convulsiones epileptiform. infantum – конву́льсії (ко́рчі, судо́ми), схо́жі на чорноне́мічні, у діте́й, дитя́чі; convulsiones gravidarum – конву́льсії (ко́рчі, судо́ми) у вагітні́х; convulsiones parturientium – конву́льсії (ко́рчі, судо́ми) у роді́ль; convulsiones uremicae – конву́льсії сечокрі́вні (сечокрі́вяні).

конгломерат – конгломе́ра́т, -ту; зліпище, скупчення.

конденсация – згуст, згу́щення, конденса́ція.

кондилома (condyloma) – кондилóма, бородавка; condylomata acuminata – гóстрі, шпильáсті кондилóми; бородавки гóстрі (шпильáсті); condylomata lata – кондилóми ширóкі, бородавки ширóкі, кондилóми пранцьові.

конечность (extremitas) – кінцівка; **верхняя к.** – вёрхня (горішня) кінцівка; **нижняя к.** – нйжня (долішня) кінцівка.

конический (conicus) – конічний, стрижкуватий.

консервы (очки) – óчні консерви; захисні окуляри.

консервированный – консервований.

консистенция – консистénція; стан, -ну (*физич.*); **плотная консистенция** – стан дебелий, міцний.

constipatio – заперття, закріп, затужавіння, затужавілість, неруха, незруха.

конституция (constitutio) – конститúція; будова, склад тіла.

констриктор (constrictor) – стиска́ч, -ча.

консультант – консультáнт; **консультация** – порáда (лікарська), консульта́ція.

консилиум (consilium) – консіліум, -му; на́рада.

контагий (contagium) – конта́гий, зара́за; **контагиозные болезни** – заразливі х[в]о́роби.

контакт – конта́кт, -ту.

контур – ко́нтур, -ру; обві́д (обво́ду).

контрапертура (contrapertura) – протио́твір, -тво́ру; контраперту́ра.

контрольный – контро́льний.

контроль – контро́ль, -лю, пере́вірка; **контролировать** – контролюва́ти; перевіря́ти.

контраст – протиле́жність, -ности; контра́ст.

контрактура (contractura) – контра́ктура, зве́дення, стягнення.

конус – ко́нус, -су; стіжо́к, кружі́ль.

концентрический – концентрі́чний; **концентрация раствора** – концентра́ція розчину.

концентрировать – концентрува́ти, зосе́реджувати; **концентрированный** – концентро́ваний, зосе́реджений.

конъюгата (conjugata) – кон'юга́та, пере́дно-за́дній про́мір; с. diagonalis – діягона́льна навкісна к.; с. externa – надві́рня (зовнішня) к.; с. normalis – к. норма́льна; с. vega – к. дійсна (про́ста).

конъюнктивит (conjunctivitis) – кон'юнктиві́т, -ту; сполучни́ця, спійни́ця; conjunctivitis aestivalis – кон'юнктиві́т (сполучни́ця, спійни́ця) літній (весня́ний); conjunctivitis catarrhalis acuta – кон'юнктиві́т

(сполучни́ця, спійни́ця) катарáльний гóстрий; conjunctivitis catarrhalis chronica – кон'юнктиві́т (сполучни́ця, спійни́ця) катарáльний хро́нічний (довготривáлий, довгий); conjunctivitis diphtherica – кон'юнктиві́т дифтері́йний (обкладо́вий), сполучни́ця (спійни́ця) обкладо́ва; conjunctivitis follicularis – кон'юнктиві́т фо́лікульо́вий (зерня́стий); conjunctivitis gonorrhoeica – кон'юнктиві́т гоно́ррòйний (збу́ровий), сполучни́ця (спійни́ця) збу́рова; conjunctivitis phlyctaenulosa – кон'юнктиві́т (сполучни́ця, спійни́ця) флі́ктéновий; conjunctivitis trachomatosa = trachoma – кон'юнктиві́т трахо́мовий, трахо́ма, сухий во́лос.

конъюнктива (conjunctiva) – сполучна́, спійня́, сполучни́ця, кон'юнкті́ва.

координация – координа́ція, співря́дність, -ности; погóдження.

координировать – координува́ти.

копия – ко́пія.

копоть – са́жа, кі́поть, кі́птява.

копролит (coprolith) – копролі́т, кишко́вий ка́мінь.

копростаз (coprostasis) – копростáза; засті́й ка́ла.

копчение – вóдження.

копчик (os coccygeum) – кúприк, -ка; cornua coccygea – кúприкові рі́жкі.

копчиковый (coccygeus) – кúприковий.

cor adiposum – жи́рне се́рце; зажи́рілість се́рця (серце́ва).

cor lassum – се́рце перевто́млене, перевто́ма се́рця (серце́ва).

корень (radix) – ко́рінь, -еня, (*мн.*) корі́ння; **коренные зубы** – ку́тні зу́би.

corectasia – розши́рення зи́ниці.

корешки спинных нервов (rami nervi spinalis) – гі́лки спинни́х нерві́в.

корица (cinnamomum) – кори́ця, цина́мон, -ну.

корка (crusta) – шку́рінка, шку́рка, скі́рочка.

кормилица – ма́мка, годувáльниця.

кормить – годувáти, харчува́ти; **кормление** – годува́ння, харчува́ння.

корневище (rhizoma) – корені́ще, корня́к.

корнеплодный – коренеплі́дний.

корнцанг – корнца́нг, клинці́.

коробочка – корóбочка, корóбка, ко́роб; (*из луба*) – ко́зуб, козубе́нька; (*из карто́ну*) – шаба́ту́ра, шаба́ту́рка.

корона (corona) – віне́ць; ко́рона; cor. glandis – жолуде́вий віне́ць; cor. Veneris – віно́к Венерин, круго́ва сму́га з сифілі́тичних (пранцьови́х) па́пулок (цято́к) на ло́бі.

короста (scabies) – коро́ста, чуха́чка.

корпия – понітчина, смиканіна, торочки.
согрога aliena – чужорідні (сторонні) речі (що попадають у різні частини тіла). Див. “инородный”.

корсет – корсét, -ту; шнурівка.

корточки – почіпки, карáчки; **на корточках** – на почіпках, навкарáчки.

корытообразный – коритува́тий.

корь (morbilli) – кір (ко́ру).

согуза – див. “насморк”.

косматый – патла́тий, волоха́тий, кудла́тий.

косноязычный – недорі́ка, недорі́кий, недомо́вний.

косо (oblique) – ко́со; навко́сі, на́вкіс, криво́.

косоглазие (strabismus) – косоо́кість, зизоо́кість; s. alternans – к. мінли́ва; переме́нна; strabismus externus – знадві́рня косоо́кість, (зизоо́кість); strabismus internus – се́редінна косоо́кість.

косоглазый – косоо́кий, зизоо́кий, кривоо́кий, зі́зий.

косой (obliquus) – ко́сий, криві́й, на́вко́сий.

косолапость (talipes) – клі́ша, клі́шавість; **косолапый** – клі́шавий, клишоно́гий; talipomanus – клі́шавість ру́ки, кі́тиці.

косоногий – кривонóгий, криві́й.

косоугольник – кривоку́тник, -ка.

костистый – кі́стявий, коща́вий, ко́стистий, окóстуватий.

костенеть – ко́стеніти; (*от холода*) – кля́кнути; дубі́ти.

костеразрушители (osteoclastae) – о́стеокла́сти; костеру́нники.

костлявость – кі́стлявість, -вості; ко́шавість.

костно-мозговой (medullaris) – кіс[т]но́мізко́вий, медуля́рний.

костный (osseus) – кі́стяний; **костное ядро** – кі́стяне ядро́.

костоеда (caries) – ка́рієс, кі́стко́дь, -ди; го́стєць; **костоеда зубов** (caries dentis) – ка́рієс зубні́й, ко́сто́дь зубна́, поро́шні́вця зубна́; car. ossium – ка́рієс кі́сто́к; кі́стко́дь; ро́зпад кі́стковий. Див. “ка́рієс”.

костотомия (costotomia) – ко́стотомі́я, ві́тин ча́стини ребра́.

кострец, крестец (os sacrum) – кри́ж, -жа; tuberositas sac. – кри́жова́ горбкюва́тість; promontorium – при́гірок; foramina sac. – кри́жові отво́ри; crista sac. – кри́жовий грéбінь; cornua sac. – кр. рі́жки; canalis sac. – кр. про́від; hiatus s. – ро́зтвір кр.; apex oss. sac. – ве́ршок кри́жово́ї кі́стки.

костыль – ми́лиця, ко́стур.

кость – кі́сть, кі́стка; (*мн.*) ко́сті, кі́стки; (*ум.*) кі́сточка.

котел – каза́н, котéл, -тла́.

кофе – ка́ва, -ви.

кофеин (cofeinum) – кофе́їн, -ну.

коченеть – дере́в'яніти, кля́кнути, дубі́ти.

кошениль (cocus) – черве́ць, ма́нія, бака́н.

краевой – крайові́й, кра́евий.

край (margo) – край, кра́ю; пруг, -га.

крайний (extremus) – кра́йний, кінце́вий, скра́йний.

крайняя плоть (praeputium) – пе́редня шку́рка (пру́тне́ва чи скобо́тне́ва).

краниокласт (cranioclast) – черепо́розкрі́шувач, краніо́кла́ст.

краниомаляция (craniomalatia) – розм'я́кшення че́репа, краніо́мала́ція.

краниотомия (craniotomia) – краніо́томія, черепо́прóтин, відкриття́ черепо́вої по́рожни́ни.

крапива (Urtica) – кро́пі́ва; **крапивный** – кро́пів'я́ний; **крапивная лихорадка** (urticaria) – кро́півни́ця, кро́пив'я́нка.

крапивница (urticaria) – кро́півни́ця, кра́су́ха, кро́пив'я́нка.

красавка (Atropa belladonna) – матрига́н, -ну.

краска – фа́рба, кра́ска; **красить** – фарбува́ти, кра́сити, ма́люва́ти.

красящее вещество, краситель – ба́рвник, -ка.

краснеть – черво́ніти, ша́ріти.

крахмал (amylum) – кро́хмаль, -лю́.

крахмальный сахар – кро́хмальний цу́кор.

кремаштер (cremaster) – кре́ма́стер; я́єчко́вий піді́ймач.

крематорий – трупопа́лі́льня, кре́мато́рій.

кремнезем – кре́м'я́нка, кре́міні́ця, кре́мінка, кре́мені́на.

крепитация (crepitatio) – скре́піт, хрум, хру́скіт, кре́піта́ція.

крестец (os sacrum) – див. “кострец”.

крестовидный – хре́щатий, хре́статий.

кретинизм (cretinismus) – крети́зм, -му; недо́умство.

кривизна (curvatura) – кривина́, збо́чення, криві́сть, кандзі́оба; curvatura ventriculi maj. – ве́лі́ка шлу́нкова кривина́.

кривобокий – кривобо́кий, кривоклу́бий.

кривоглазый – сліпоо́кий.

кривоногий – кривонóгий, клишоно́гий.

криворукий – кривору́кий, кривору́чка.

кривошея (torticollis) – кривоши́я, кри́вов'я́за; **кривоше́й** – кривов'я́зий.

кризис (*болезни*) (crisis) – кри́за, ра́пто́вий спад гаря́чки; **кризис наступает** – бі́ль перева́люється.

крикотиреотомия (cricothyreotomia) – об́ручко́во-борла́ковий ро́зтин.

крикотомия (cricotomia) – розтин обручкового хряща.

крикотрахеотомия (cricotracheotomia) – розтин обручкового хряща й трахеї.

крипторхизм (cryptorchismus) – крипторхизм, -му; відсутність яйця (яєць) в калітці.

кристалл (crystallus) – кришталь, -лю.

кристаллик (lens crystalina) – криштальчик, сочка; nucleus lentis – сочкове ядро; fibrae lentis – сочк. волокна; axis l. – сочкова вісь; polus l. – полюс кришталіковий; aequator l. – сочковий екватор; radii l. – сочк. радіуси (промені).

кристаллизация – кристалізація, кристалювання; **кристаллизироваться** – кристалізуватися, кристалюватися.

кристаллоидный – кришталюватий, кришталоподібний.

кристаллический – крис[ш]талічний.

кровоавый – кривавий; **к. понос** – різачка.

кровеносный – кровоносний; **кровеносный сосуд** – жила.

кровать, кроватка – ліжко, ліжечко, постіль, -стєли.

кровинка – кровінка.

кровонизлияние (haemorrhagia) – крововилив, кровотєча, кровосплїв; haemorrhagia retinae – крововилив у сїтківку.

кровообращение – кровообїг, -гу; **большой круг к.** – великий кровообїг, велике коло обїгу кровї; **малый круг к.** – малий кровообїг; малє коло обїгу кровї.

кровоостанавливающий – кровтамуючий.

кровоподтек – синяк, -ка.

кровоупускание – кровопускання.

кровосмешение – кровозмішення.

кровососный – крововисний; **кровососный аппарат** – кровосїсєнь.

кровоупорение, кроветворение – кровотворєння.

кровоупечение – кровотєча, кровотїч, -тєчи; **остановить кровоупечение** – затамувати, загамувати кров; **кровоупечение кишечное** (enterorrhagia) – кровотєча кишкова; **кровоупечение из носа** (epistaxis) – кровотєча, кровотїч носова (з носа).

кровоупочивый – кровоточївий, кровотїчний; **кровоупочивость** – кровотєчність, -ности.

кровохарканье (haemoptoe, haemoptysis) – кровохаркання, кровоплювання, кашель з кров'ю; haemoptysis (haemoptoe) tuberculosa – кровохаркання туберкульозне (горбковїчне).

кровь (sanguis) – кров, -ви; крївля; (из носа) –

мáзка, юшка (н.); **истекать кровью** – зїходити кров'ю, юшити.

кровоунистый – кривавистий.

кровоуной – кров'яний; **кр. сыворотка** – кров'яна сиробатка.

кролик – крїль (кроля); кролик, трусик, -ка.

круг – коло, -ла; круг, -га; **большой круг кровообращения** – велике коло обїгу кровї; великий кровообїг.

круглый – крїглий, окрїглий.

круговой (circulus) – коловїй, круговїй.

кругообразный, круговидный – крїглий-стїй.

кругообращение, круговращение – кругобїг, круговорот, -ту; коловорот, колообертання.

кружка – кїхоль, (ум.) кїхлик, водянчик, квáрта; (для сбора денег) – карнавка.

круп (laryngitis cruposa) – круп, -пу; гортанниця волокнїнна (крїпова, волокнїста).

крупозный (cruposus) – крїповий, волокнїнний, волокнїстий; bronchitis cruposa – бронхїт крїповий, дишїця волокнїнна (волокнїста); pneumonia cruposa – пневмонїя (легєнниця) крїпова (волокнїнна, волокнїста).

крушина (Frangula, Cascara sagrada) – крушїна, жостїр = (Rhamnus cathartica), крушїна, хрїбост.

крыловидный (pterygoideus) – крїлуватїй; fovea pterygoidea processus condiloidei – крїлувата яма виросткового паростка.

крылонебный (pterygopalatinus) – крїлуватопїднебнїний.

крыса – пацїок, -ка; шур; крїса.

крышка – пїкришка, накрївка.

крючковатый (hamatus) – гачкуватїй, карлючкуватїй; os hamatum carpi – гачкувата кїстка зап'ястка.

крючок (hamulus) – гачок, -ка.

ксантопсия (xanthopsia) – жовтозїрїсть, -рости; ксантопсїя.

ксеродермия (xerodermia) – сухошкїр'я, ксеродермїя.

ксероз (xerosis) – сїхїсть, -хости; ксероза; arthroxerosis – суглобова сїхїсть.

куб перегонный (destillator) – перегїнний котєл, -тла, казán; дестїляцїйний котєл, казán; лємбик.

кубовидный (cuboideus) – кубуватїй, гранчастїй; **кубовидная кость** (os cuboideum) – гранївка (гранчаста кїстка).

кувеза (couveuse) – термостат для недоносків, кувєза.

кукуруза – кукурї[д]за, пшїнка.

кулак – кулák, -ка.

культивировать – культивувати; **культивированный** – культивований.

культура (выращивание) – культура, розплід.

культя – кукса; кікоть, -ктя.

кумулятивный – кумулятивний, згуртований, скупчений, накопичений.

купание – купання.

купаться – купатися.

купировать – увірвати (перéбiг х[в]орóби).

купорос (vitriolum) – вітріоль, -лю; купрвас, -су; **железный к.** – к. заліза, к. залізний; **медный к.** – сінній камінь.

куриный – курячий; **куриная грудь** – к. огруддя; **куриная слепота** (hemeralopia) – куряча сліпотá, лунá.

курить (табак) – курити, палити.

курорт – курóрт, -ту.

курс – курс, -су; **курсовой** – курсовий; **курс лечения** – курс лікування.

кусать – кусати.

кухня – кúхня, пекарня, куховарня.

кушать – їсти.

кушанье – страва, їжа.

Л

Лабиринт (labyrinthus) – лабірінт; vestibulum – присінок; recessus sphericus – сферичний закуток; maculae cribrosae – решітчасті плями; canales semicirculares – півкružалові канали; ampullae osseae – кістяні ампули; crura ampul. – ампульні ніжкки; cochlea – слимак; cupula – баня (вершóк); scala tympani – бубонцéві схóди; meatus acusticus internus – внутрішній вушний óтвір; foramen singulare – одина́ка діра.

лаборатория – лаборатóрія.

ладан – лáдан.

lagophthalmus – зáяче óко.

ладонный (palmaris) – долóнный; antithenar – дол. противіпин; thenar – долóнный в́пин; aroneurosis palmaris – долóнна апоневрóза.

ладонь (palma) – долóня; **разжать ладонь** – розту́лити долóню; **сжать** – сту́лити долóню.

ладьевидный (navicularis) – човнуватий, човністий; os. naviculare – човéнце, човнува́та, кістка.

лакмус – ла́кмус, -су.

лакмусовый – лакмусóвий; **л. бумажка** – лакмусóвий папір.

лакрицы корень (Glycyrrhiza echinata) –

локри́ця, солóдкий ко́рінь, солоди́ка, солоде́ць.

лактацио (lactatio) – лакта́ція, годува́ння гру́ддю.

лактобутирометр или лактометр (lactobutyrometer s. lactometer) – лактоме́тр; мо́локомі́р.

лактозурия (lactosuria) – лактозу́рія; мо́ло́чний цу́кор у сéчі.

лактоскоп (lactoscop) – лактоско́п, в́мірник жи́ру в моло́ці.

лакуна (lacuna) – лаку́на, загли́бина, я́ма; lacuna vasorum – я́ма кров'я́них жил; lacuna musculorum – му́скульна я́ма.

ламбдовидный шов (sutura lambdoidea) – ламбдува́те шво.

ламинектомия (laminectomy) – ламіне́ктомія, в́тин хребóвого лу́ку.

лампа – ля́мпа; **калильная л.** – жаро́ва ля́мпа.

ландыш (Convallaria majalis) – конва́лія, -її.

ланолин (lanolinum) – ланолі́н.

ланцет – лансе́т, -та.

laparoggraphia – зшива́ння, зашива́ння че́рева.

лапаротомия (laparotomia) – лапаротомі́я, череворóзтин.

лапарогастротомия (laparogastrotomia) – рóзтин шлу́нку після рóзтину че́рева, лапарога́стротомія.

лапарогистерэктомия (laparohysterectomy) – в́тин у́разу після рóзтину че́рева, лапарогістеректо́мія.

лапаросальпингэктомия (laparosalingectomy) – в́тин яйцепровóду після рóзтину че́рева, лапаросальпінгекто́мія.

лапароэнтертомия (laparointerectomy) – рóзтин кишóк після рóзтину че́рева; лапаро́ентерто́мія.

лаповидный – лапа́тий.

laryngectomy – в́тин горля́нки; горля́нко-в́тин.

ларингит (laryngitis) – ларингі́т, -ту; горля́нкови́ця, запáлення горля́нки; **laryngitis catarrhalis acuta** – го́стре запáлення горля́нки (го́стрый ларингі́т); **laryngitis chronica** – ларингі́т хро́нічний, запáлення горля́нки хро́нічне (довготрива́ле); **laryngitis syphilitica** – ларингі́т сифілі́тичний (пранцё́вий), запáлення горля́нки пранцё́ве; **laryngitis tuberculosa** – ларингі́т туберкуло́зний (горбо́ковичний), запáлення горля́нки горбо́ковичне; **laryngitis chronica simplex** – зви́чайний хро́нічний ларингі́т, зви́чайне хро́нічне запáлення горля́нки; **laryngitis cruposa** – ларингі́т крúповий (воло́кни́нний, во́локня́стий); **laryngitis diphtherica** – ларингі́т

дифтерійний (обкладовий), запалення горлянки дифтерійне.

ларингорагія (laryngorrhagia) – кровотеча горлянкова, ларингорагія.

ларингоскопія (laryngoscopy) – ларингоскопія, огляд горлянки.

laryngospasmus – горлянкова спазма (спазматичне, скорчове закриття горлянкової щілини).

ларингостеноз (laryngostenosis) – ларингостеноза, звуження горлянки, горлянково-звуження.

laryngotomia – ларинготомія, розрізування горлянки; розтин горлянки.

ларинготрахеїт (laryngotracheitis) – ларинготрахеїт; горлянокдихавковіця.

ларингоєдема (laryngoedema) – набряк горлянки; ларингоєдема.

латентний, скрытый (latens) – захований, латентний.

lateroflexio uteri – загин уразу набік.

lateroversio uteri – нахил уразу набік; збочення уразове.

lactertus fibrosus – фіброзна частина двоголового плечового м'язу.

левша – шульга, манько, лівак.

левулоза – левулоза, овочевий цукор.

легких воспаление (pneumonia) – див. “пневмония”.

легковоспламеняющийся – палкий, займистий, пальний, горючий, легкозапальний.

легкое (pulmo) – легеня, -ні; (*множ.*) легені; *basis pulmonis* – основа легенева; *арех р.* – вершок леген.; *sulcus subclavius* – піддужковий ривчак; *margo anterior* – передній край; *hilus pulm.* – легеневі ворота; *incisura cardiaca* – сердечна вирізка; *alveoli* – альвеоли (дучки).

легколетучивающийся – легколеткий.

легочный (pulmonalis) – легеневий; **л. пухырек** – лег. пухирець; **легочная ткань** – легенева тканина.

лед – лід (льоду); крига.

ледяной – льодовий.

лежать животом вниз – долічерева лежати; **вверх** – горілиць, горічерева.

лежание – лежання; **лежащий** – лежачий.

лезвие – лезо, -за.

лейка (infundibulum) – лійка, -ки.

лейкодерма (leucoderma) – левкодерма, білошкір'я; *leucoderma syphiliticum* – білошкір'я сифілітичне (пранцьове).

лейкома (leucoma) – більмо, луда, полуда;

глаз с бельмом – більмове око.

лейкопения (leucopenia) – левкопенія (зменшення кількості білокрівців).

лейкоцит – білокрівець, левкоцит.

лейкоцитоз (leucocytosis) – левкоцитоза, збільшення кількості білокрівців у крові.

лейкемия (leucaemia) – білокрів'я, левкемія:

лейкемия лимфатическая – б. пасокове.

лейомиома (leiomyoma) – лейоміома; новотвір з м'язової тканини.

лекарство (medicamentum) – ліки.

лекарственный (medicamentosus) – ліковий, помічний.

лекарский – лікарський.

лекарь, -ка (medicus) – лікар, -ка.

лектор – лектор, -ра; -ський – лекторський.

лекция – лекція; **лекционный** – лекційний.

ленточный (lenticularis) – стрічковий, биндовий; **глиста** (taenia) – цип'як, глиста биндова.

лепесток – пелюстка, -ки.

лепешка – коржик, -ка.

lepra – проказа; *lepra tuberosa* – проказа горбкувата.

лепрозорий (leprosorium) – лепрозорій, притулок для прокажених.

leptomeningitis – лептоменінгіт, запалення м'якої опони мозку; м'якоопонниця.

лестница (scala) (*подвижная*) – драбина; (*неподвижная*) – сходи, східці; *scala tympani* – бубонцеві (барабанні) сходи; *scala vestibuli* – присінкові сходи.

лесничный (scalenus) – драбинчастий; *musculus scalenus* – драбинчастий м'яз.

летальный (letalis) – летальний, смертельний.

летаргия (lethargia) – обмирання, замирання, летаргія.

летучий (volatilis) – леткий, летючий; **л. (санитарный) отряд** – летючка.

лечебница – лікарня.

лечебный – лікарний, лікарчий, лікувальний; **лечебное заведение** – лікарня.

лечение – лікування; **занятие врачеванием** – лікарювання; **л. ран** – гоїння.

лечить, -ся – лікувати, -ся; **л. раны** – гоїти.

лечь – лягти.

лигатура (ligatura) – лігатура, зав'язка, перев'язка.

ligamentum – в'язло, зв'язка; *lig. ovarii* – зв'язка яєчникова; *l. suspensorium hepatis* – підвісничкова зв. печінки; *l. teres hepatis, uteri* – кругла зв. печінки, уразу. Див. “связки”.

лигнин (ligninum) – лігнін, деревина.

liquor – рідина; *liquor folliculi* – фолікулярна (мішечкова) рідина.

лиман – лиман, -ну.

лимон – цитрина, лимона; **-ный** (citricus) – цитриновий; **-ная кислота** (acidum citri-

sum) – цитрінова кислота.
лимонад – лимона́да, -ди.
лимфа (lymph) – па́сока, лі́мфа.
lymphangioma – лімфангіо́ма; па́соко-жилы́няк, -ка.
лимфатический (lymphaticus) – па́соковий, лімфатичний; **-ская система** – па́сокова систе́ма; **-ские сосуды** – па́сокові жи́ли.
лимфаденит (lymphadenitis) – лімфадене́т, запале́ння па́сокових за́лоз; па́сокозало́з-ни́ця.
lymphadenoma – па́соковий жовня́к, лім-фадено́ма.
лимфангоит (lymphangoitis) – лімфанго́їт, запале́ння па́сокових жил, па́сокожилы́ни́ця.
лимфобласты (lymphoblastes) – лімфобла́сти, молоді білокрі́вці.
лимфоистечение (lymphorrhoea) – лімфо-ре́я, па́сокотече́а, виті́кання па́соки.
лимфома (lymphoma) – пасочні́як, -ка; лім-фо́ма.
лимфообразование – па́сокоутво́рення, утво́рення па́соки.
лимфосаркома (lymphosarcoma) – лімфо-сарко́ма, па́соко-м'яса́к.
лимфоцит – лімфоці́т, пасокове́ць.
лимфоцитоз (lymphocytosis) – лімфоцито́за, збі́льшення кі́лькості лімфоці́тів у кро́ві.
линза – со́чка, лі́нза.
линия (linea) – лі́нія, сму́га; l. aspera femoris – шерстка́ лі́нія стегна́; l. demarcationis – демаркаці́йна (відмежува́льна) лі́нія, сму́га.
линейный – ліні́йний.
липкий (adhaesivus) – липкий, липу́чий, беркíй, чіпкíй; **липкий пластырь** – липкíй, (липу́чий) пля́стер.
липоид (lipoid) – лі́під; поді́бна до то́вшу речови́на.
липома (lipoma) – лі́пома, опáсок, товща́к; lipoma arborescens – лі́пома (опáсок) де-реві́ста (дере́вувата), розгалу́жена.
липоматоз (lipomatosis) – зажі́рілість, роз-жі́рілість, потові́стіння; lipomatosis uni-versalis – зажі́рілість загáльна; розжі́рі-лість загáльна; потові́стіння загáльне; li-pomatosis luxurians muscularis progressi-va – зажі́рілість зай́ва м'я́зе́ва посту́пова.
lipomixoma – товше́вий сли́зняк.
липурия (lipuria) – ліпу́рія, жиросо́ччя.
липемия (lipaemia) – лі́пемія, збі́льшення кі́лькості жи́ру в кро́ві; жирокрі́в'я.
листообразный – листува́тий.
лист, листик (folia) – лист, листо́к, листочо́к; (мн.) лі́стя; (бу́маги) – а́ркуш, а́ркуши́к.
литий – лі́тій, -ія; **фосфорнокислый л.** –

фосфоро́вокі́слий лі́тій; **бромистый л.** – бро́мовий лі́тій.
литопедион (lithopedion) – літопе́діон; ска-мені́лість пло́да в се́редині ма́тери.
литотомия (lithotomia) – лі́тотомія; ви́тин ка́мінців.
литотрипсия (lithotripsia) – лі́тотрипсі́я, розкрі́шування ка́мінців.
литотриптор (lithotriptor) – лі́тотрі́птор, розкрі́шувач ка́мінців.
лихорадит, меня лихорадит – я маю́ га-ря́чку; я в гаря́чці.
лихорадка (febris) – лихомáнка, пропа́сниця, трясови́ця, тря́сця, гаря́чка, палю́чка; **пе-ремежающаяся лихорадка** (febris inter-mittens) – пропа́сниця, (трясови́ця), гаря́ч-ка, лихомáнка пере́мінча́ста, пере́ривча́ста; febris gastrica – шлу́нкова лихомáнка, пропа́сниця; febris biliosa – жовче́ва гаря́ч-ка (пропа́сниця); febris intermittens quar-tana – пропа́сниця пере́мінча́ста четве́р-тя́чка; febris intermittens quotidiana – про-па́сниця пере́мінча́ста (пере́ривча́ста) що-де́нна; febris lactica – пропа́сниця мо́лочна; febris recurrens – гаря́чка пово́ротно́ (зворóт-на); febris scarlatinosa – пропа́сниця шка́р-ляти́нна; febris traumatica – пропа́сниця (га-ря́чка) травма́тична (забі́йна); febris inter-mittens pernicioса – пропа́сниця (гаря́чка) пере́мінча́ста злі́сна (злослі́ва), ли́ха.
лихорадочный (febrilis) – лихомáнський, гаря́чковий, пропа́сний, трясцеві́й.
лицевой (facialis) – лице́вий; nervus facia-lis – лице́вий нерв; **л. угол** – личні́к.
лицо (facies) – лице́, вид; облі́ччя; (*юри-дич.*) – о́соба; **измениться в лице** – по-міні́тися; **вверх лицом** – горі́лиць; **с кривым лицом** – кривові́дий.
лишай (lichen, herpes) – 1) лишáй, -аю́; 2) обрі́сник; мох; lichen circinatus – відгра-ні́чений лишáй; l. islandicus – ісла́ндський мох; l. tropicus – тропі́чна ви́сипка; l. scrophulosum – золоту́шний лишáй; her-pes tonsurans – стри́гучий лишáй; herpes zoster – опері́зуючий лишáй.
личинка – [г]робачо́к, -чка́; гу́сінь; личи́нка (*у пчел*) черва́; (*мух*) му́химка; **личинка овода** (oestrus hominis) – [г]робачкі́ о́вода (о́водо́ві) (на шкі́рі в люди́ни).
лоб (frons) – лоб, чо́ло.
лобарная пневмония (pneumonia lobaris) – лоба́рна, часткова́ пневмо́нія (легéнниця).
лобковый (pubicus) – ло́биковий; соромі́т-ний; os pubis – соромі́тна кі́стка; corpus oss. pubis – ті́ло сором. кі́стки; pecten oss. p. – гребі́нець с. к.; eminentia ileopectinea –

клубово-гребінцёве згір'я.
лобный (frontalis) – чоловий, лобовий.
лобок (mons pubis) – лобик, лобовий горбок.
ловкость – зручність, спритність; (*в движениях*) – вправність.
лодка – човен, -вна; **лодкообразный** – човнуватий.
лодыжка (malleolus) – колодочка; malleolus lateralis fibulae – бічна малогомілкова колодочка.
ложе (matrix) – приймище, притулок, ложе; matrix unguis – нігтьова матерінка.
ложечка (*хирург.*) – ложечка.
ложкообразный – ложкуватий.
ложный (spurius) – неправдивий; (*путь*) – облудний, зблудливий; **ребра л.** (costae spuriae) – неправдиві ребра.
локализация – локалізація; **локализовывать** – локалізувати.
локоть (cubitus) – лікоть, -ктя.
локтевой (cubitalis) – ліктевий; **локтевая кость** (ulna) – ліктівка; olecranon – ліктевий паросток; processus coracoideus – воронячий паросток; tuberositas ulnae – ліктева горбкуватість; capitulum ul. – голівка ліктівки; circumferentia articulationis – суглобовий обвід.
locus minoris resistentiae – місце найменшого опору.
ломкий – крихкий, ламкий.
ломкость – ламкість, крихкість, -кости.
ломота – ломота, ломець, гостець, -тця; гризь, -зи.
лопасть – лопасть, пелюстка.
лопатка (scapula) – лопатка; facies costalis – реброва поверхня; facies dorsalis – спинна пов.; spina scap. – лопатковий остіок; acromion – барковий паросток; angulus inf. – бічний кут; cavitis glenoidalis – суглобова влоговина; collum scapulae – шия лопатки; processus coracoideus – воронячий паросток (дзюбатий).
лопаться – лопатись, тріскатись, лускатись, репатись.
лопнувший – луснутий, луслий.
лордоз (lordosis) – лордоза, горб передній, викрив хребта вперед; **человек с искривленным позвоночником** – малигуватий.
лоскут – клапот, -птя; клаптик, шматина; **лоскутный** – клаптиковий, клаптяний.
лохии (lochia) – лóхії, післяпологові очістки.
лохиометра (lochiometra) – затримання лóхій в уразі; лохіометра.
лохиометрит (lochiometritis) – лохіометрит; запалення уразового м'язу від затримання лóхій.

лохиометрофлебит (lochiometrophlebitis) – лохіометрофлебіт; запалення уразових вен від затримання лóхій.
лубки – лёщата.
lues – див. “сифилис”.
луковица (bulbus) – бўльба, банька, цибуліна; bulbus urethrae – бўльба (цибуліна) сечівникова; bulbus oculi – очна цибуліна, банька, бўльба.
луковичный (bulbosus) – цибулінний.
lumbago – óхвát, уломи в крижах; люмбаго.
лунатизм (lunatismus, somnambulismus) – сновіддя.
лунатик (somnambulus) – сновіда.
луночка (alveola) – альвеола, дўчка.
lupus vulgaris – вóвчий лишáй, вовчáк, -ка. Див. “волчанка”.
луч – промінь, -меня.
лучевая кость (radius) – промінь, -меня; corpus r. – тіло; capitulum – голівка; fovea – яма; process. styloideus – шилуватий паросток; incisura ulnaris – ліктева вірізка.
лучевой (radialis) – промінєвий.
лучеиспускание (radiatio) – промінювання, сяяння, промінєння.
лучеобразный – промінєстий.
лучеотражение – óдсвіт; відкид проміння; промінеóдсвіт.
лучепреломление (refractio lucis) – променозлім, -злóму; ламання променів.
лучистый (radiatus) – променєстий.
luxatio – звих; luxatio congenita – звих вроджений.
лысеть – лисіти.
лысина – лісина, пліш.
лысый – лісий.
льняной – лянний; **льняное масло** – лянна олія.
любопытность – цікавість, допитливість, -вости.
любострастие – сласнóта, пóхить, -ти; похитливість.
любострастный – похитливий, сласний.
ляминария (laminaria) – лямінáрія, морське баговіння.
ляпис (lapis) – ляпіс, -су; пекельний камінь.
ларингит (laryngitis) – див. “ларингит”.
ляшка – стегно.
lyssa – див. “бешенство”.

М

Магистр – магíстр, -тра.
магнезия (magnesia) – магнєзія; **жженная м.** – палена магнєзія.

магний (magnium) – ма́гній.

магнит – магнёт, -ту; **магнитный** – магне́тний.

магнетизм – магнеті́зм, -му.

мазилка (кисть) – квач, квáчик, помазók.

мазь (unguentum) – мазь, -зи; масть, -ти; **жидкая мазь** – рідка́ масть; **мазь окиси ртути** – масть (мазь) живосріблóвого óкису; **серая ртутная мазь** (unguentum hydrargyrum cinereum) – політа́нь, політа́нія.

мазать – ма́зати; масти́ти, шмарува́ти; **мазанный** – ма́заний, ма́щений.

мак (Papaver) – мак; P. orientale – слі́пий мак, сліпа́к.

макродактилия (macrodactylia) – макродактилі́я, довгопа́лість, -лости.

макроглоссия (macroglossia) – макроглю́сія; збі́льшений язýк.

макроцефалия (macrocephalia) – велико́голів'я; **макроцефал** – велико́голові́й, макроце́фал.

макроциты – макроці́ти, червонокрі́вці збі́льшені.

macula (пятно) – пля́ма; macula lutea – жо́вта пля́ма; macula corneae – (невели́ка) пля́ма (незна́чна заму́тнілість) ро́гівки; бі́льмó.

malacia (размягчение) – розм'я́кання, розм'я́кшення, розм'я́кшування; **osteomalacia** – розм'я́кшення кісто́к; **myomalacia** – розм'я́кшування м'я́снів (м'ýскулів).

малина (Rubus idaeus) – ма́ліна.

malleus – див. “**cap**”.

малоберцовая кость (fibula) – ма́ла го́мілка; corpus fib. – ті́ло мал. го́міл.; crista interossea – міжко́стий грéбінь; capitulum – го́лівка; apex capituli – вершо́к го́лівки; malleolus lateralis – бі́чна коло́дочка.

малоберцовый (fibularis) – мало́гомі́лковий.

малокровие (anaemia) – недокрі́в'я, ма́локрі́в'я, ма́локрóвність, -ности; anaemia pernicioosa progressiva – недокрі́в'я (ма́локрі́в'я) злі́сне (злослі́ве, згублі́ве) посту́пове.

малокровный (anaemicus) – ма́локрóвний, недокрі́вний.

малосилие (debilitas) – ма́лоси́лля, безси́лля, сла́бість; квóлість, -лости; debilitas universalis congenita – сла́бість (квóлість) за́гальна в́ро́джена; хі́рість, квóлість на́ро́дженці́в.

малорослый – низькорóслий; приса́дкуватий.

малоумие – недо́умство.

малоупотребительный – ма́ловжіваний.

малочисленный – нечислі́нний.

мальва (Malva silvestris) – ка́ла́чики.

мальчик – хлопчи́к, хлоп'я́.

малярия (malaria) – маля́рія, бо́лoт'яна про́пасни́ця.

малярийный – маля́рійний; **малярийная местность** – маля́рійна місце́вість.

мамка – ма́мка.

манжета – манке́та, чо́хла; **манжетный** – манке́тний, чо́хловий.

манежное движение – мане́жні ру́хи.

маниак (maniacus) – ма́нія́к, наві́жений.

манипуляция – ма́ніпуля́ція.

манипулировать – ма́ніпулюва́ти.

мания (mania) – ма́нія, ша́ленство; **мания преследования** (mania persecutivnis) – ма́нія на́пастува́ння, ма́нія пере́слідува́ння.

манный крупа – ма́нні крúпи.

манометр – ма́нометр.

маразм (marasmus) – ма́ра́зм, ві́снага, ві́снажені́сть сил, хі́р'яві́сть; **marasmus senilis** – хі́р'яві́сть (квóлість) ста́реча.

мальтоза (maltosa) – ма́льтóза; солодо́вий цу́кор.

марантический (maranticus) – ми́ркля́вий, ма́ранти́чний.

марганец (manganum) – ма́нгáн, -ну; **перекись марганца** (calium hypermanganicum) – надма́нгáна́т ка́лія (ка́лійний).

марля – ма́рля.

маска – ма́ска, машкара́; **хирургическая** – на́лі́чина.

маскировать – маскува́ти; **маскирование** – маскува́ння.

маслина (Olea europea) – ма́сли́на, олі́вка.

масло (oleum) (коровье) – ма́сло; (древесное) – олі́ва; (растительное) – олі́я, -ї; олі́й, -ію; **касторовое м.** (oleum ricini) – о. ри́ци́нова; **льняное м.** – ля́нна олі́я; **прованское м.** (oleum provansale) – олі́ва прова́нська; **лимонное м.** – ци́три́новий олі́й.

маслянистый – ма́сли́стий.

масляный – ма́сляний, олі́йний; **масляная кислота** – ма́сляна кисло́та; **масляное брожение** – ма́сляна ферме́нтація (кисне́ння); **масляная краска** – олі́йна фа́рба.

масса – ма́са, то́вща.

массаж (massage) – маса́ж, -жу; **массажист** – маса́жист; **массажируют** – масажува́ти.

массивность – маси́вність, -ности.

массивный – маси́вний.

мастодиния (mastodynia) – мастоди́нія; бі́ль (нерво́вий) гру́дних за́лоз.

мастоидит (mastoiditis) – мастої́дит, за́па́лення смочкува́того па́ростку; смочко́ви́ця.

мастопексия (mastopexia) – мастопе́ксія,

пришивання грудної залози.
мастотомия (mastotomia) – розтин смочкуватого па́ростку; мастотомія.
мастурбация (masturbatio = onania = onanismus) – мастурба́ція, онані́зм; солоді́йство.
масштаб – ма[с]шта́б, -бу; мі́рюло.
масцит (mastitis) – масці́т, -ту; запáлення грудної залози, грудни́ця; mastitis interstitialis diffusa – масці́т (запа́лення грудної залози) промі́жний розпливни́й, розпливчасти́й; mastitis circumscripta gummosa – масти́т обме́жений (третне́вий) гумо́зний; mastitis puerperalis – масці́т (запа́лення грудної залози) поро́довий.
матернализація – матеріяліза́ція.
материнский – ма́тірний; **материнская часть последа** (placenta uterina) – ма́тірня части́на ложі́ська.
материя – ма́терія, твóриво.
материал – ма́терія́л, -лу; **перевязочный материал** – перев’язувальни́й (перев’язни́й) ма́терія́л.
матка (uterus) – ура́з, -зу; corpus uteri – ура́зове ті́ло; fundus – дно; cavum uteri – ура́зова дуплі́на; orificium uteri – ур. ві́чко; portio vaginalis – пі́хвяна части́на ура́зу; labium anterius – пе́редня губа́; parametrium – приура́ззя; plicae palmarum – па́льмові змор́шки, lig. teres uteri – крúгла ура́зова зв’язка; m. recto-uterinus – кутни́чно-ура́зови́й мýскул; processus vaginalis peritonei – пі́хвяний па́росток очеревини.
маточный (uterinus) – ура́зови́й.
матовый – ма́товий; (*о стекле*) – му́тний.
матрац – матра́ц, -ца; (*набитый сеном*) – сінни́к, -ка́.
мать – ма́ти, -тери.
мацерация (maceratio) – ма́цера́ція, розм’я́шення, розм’я́жування, вимóчування.
мацерироваться – ма́церува́тися, розмóчува́тися.
мацерированный (maceratus) – ма́церо́ваний, розмóчений, вимóчений.
маятник – вага́дло, ма́ятник, -ка.
мебель – ме́блі, -ів; **мебельный** – ме́бльови́й.
мегалобласт – великокрі́вець за́родкови́й, мегало́бла́ст.
мегалоко́рнеа (megalocornea) – ви́пин ро́гівки; мегалоко́рнеа.
мегалодактилия (megalodactylia) – великопа́лість, -лости; мегалодактилі́я.
мегалоцефалия (megaloccephalia) – мегалоцефа́лія, вели́кочере́п’я; голова́тість, -тости.
мегалоцит – мегалоци́т, великокрі́вець.
medialis – сере́динни́й; musculus vastus me-

dialis – ши́рокий сере́динни́й (ме́дія́льний) мýскул.
medianus – присере́дний; arteria mediana – присере́дня арте́рія.
медиасти́нит (mediastinitis) – ме́діастині́т; запáлення ме́жисті́ння; ме́жисті́нниця.
medius – сере́дний; musculus scalenus medius – сере́дний дра́бинчасти́й мýскул.
медик – ме́дик, -ка.
медикамент – ме́дикаме́нт, -ту; лі́ки.
медицинский – ме́ди́чний.
медицина – ме́дици́на.
медико-хирургический – ме́ди́чно-хіру́ргі́чний.
медленный (tardus) – по́вільни́й, забарни́й; (*при ходе*) – ти́хий.
медлительность – по́вільни́сть, -ности; га́яння, ба́ріння.
медь (cuprum) – ми́дь, -ди; **желтая м.** – мося́ж, -жу́; **красная м.** – то́мба́к, -ку́ (че́рво́на ми́дь).
медный – ми́дяний, ми́дний; **м. купорос** – ві́тріо́ль ми́дяний; си́ній ка́мінь.
меду́ллярна (нервна́я) пласти́нка – ме́ду́ля́рна нерво́ва платі́вка, пласти́нка.
медянка (змея) – ми́дяни́ця.
меж, между – ме́ж, між, по́між, промі́ж; **межклеточное вещество** – ме́жикомі́р’я, ме́жиклі́тиння; **межкостный** (interosseus) – ме́жикóсти́й; **межмышечный** (intermuscularis) – ми́жм’я́сне́вий; **межпозвоночный** (intervertebralis) – ми́жхре́бе́цьви́й.
междуплечие – ме́жира́м’я.
межреберье – ми́жре́бри́на; **межреберный промежуток** (spatium intercostalis) – ме́жребро́вий промі́жок.
межуточный (interstitialis) – промі́жний; hepatitis interstitialis chronica – гепа́тит (печі́нко́виця) промі́жний довго́часни́й, довготрива́лий.
мезентерит (mesenteritis) – мезе́нтери́т, запáлення ото́чини.
мезенхима (mesenchyma) – мезе́нхі́ма (промі́жна тка́нина).
мезокардий (mesocardium) – мезока́рді́й, серце́ва ото́чина (*эмбр.*).
мезоколон (mesocolon) – ото́чина товсто́ї кі́шки.
мезосальпинкс (mesosalpinx) – ото́чина ура́зово́ї тру́би, мезоса́льпи́нкс.
мезоцефал – сере́днеголо́вець, мезоце́фал.
Мейбомиевы железы (glandulae tarsales Meibomii) – тарза́льні (пові́ко-хряще́ві) за́лози (Мейбо́мієві); **воспаление Мейбомиевых желез** (Meibomitis) – запáлення Мейбо́мієви́х за́лоз.

меконий (meconium) – меконій, смілка; **испражняться меконием** – смілкувати.

мел (creta) – крейда; **красный мел** – лібірина.

мелазма (melasma) – чорне забарвлення шкіри; melasma suprarenale = morbus Addisonii – Адисонова хвороба; чорношкірість надниркового походження.

melanoderma – меланодерма; (темне забарвлення шкіри).

меланоглоссия (melanoglossia) – меланоглосія, чорне забарвлення язика.

меланолейкемия (melanoleucaemia) – меланолейкемія; білокрів'я з темним забарвленням білокріців.

меланома (melanoma) – меланіома; барвняк чорний.

меланхолия (melancholia) – меланхолія; сумовитість, задума; m. activa, s. agitans – м. рухлива; m. attonica, s. stupor – меланхолійне остоупіння; m. errabunda – м. надрухлива; надмірно рухлива сумовитість.

меланхолический (melancholicus) – меланхолійний, сумовитий.

меланхолик – меланхольник.

меланемия [чернокровие (melanaemia)] – чорнокрів'я, меланемія.

мелена (melaena) – меліена; чорноблювачка кривава, чорнопроніс; melaena neonatorum – меліена народжених; чорноблювачка (чорнопроніс) у народжених.

мелитоптиализм (melitoptyalismus) – мелітоптилізм; цукор у сліні.

мелитурия (melituria) – мелітурія, цукор у сечі, цукросеча.

мелитэмия (melithaemia) – мелітемія, цукор у крові, цукрокрів'я.

мелкозернистый – дрібнозернистий.

мелкозубый – дрібнозубий.

мелкоклетчатый – дрібнокомірковий.

меловой – крейдяний.

membrana – оболонка; membrana tympani – бубонцева оболонка; membrana vitrea – скліста оболонка; membrana chorii – оболонка хоріона; membrana vitellina – жовткова оболонка; membrana limitans – відмежна, гранична оболонка.

мензурка – мензурка, калібрована шкляночка.

менингит (meningitis) – менінгіт, запалення мозкової оболонки (опіони); опіоніція; meningitis spinalis – менінгіт спинний, запалення мозкової оболонки спинного мозку (спинна опіоніція); meningitis purulenta – (опіоніція), менінгіт гнійовий; meningitis tuberculosa s. basilaris – менінгіт

туберкульозний (горбковичний) s. базиллярний (основний), запалення мозкової оболонки туберкульозне (горбковичне); meningitis syphilitica – менінгіт сифілітичний (пранцовий); meningitis serosa – менінгіт сироватний; meningitis cerebrospinalis epidemica – менінгіт спинномозковий епідемічний (пошесний), опіоніція спинно-мозкова пошесна.

менингомалация (meningomalacia) – менингомалація; розм'якшення опіон.

менингомиелит (meningomyelitis) – менингомієліт, запалення стрижових опіон і стріжку; опіонострижиця; опіонотуберкульоз.

менинготиф (meningotyphus = typhus abdominalis) – черевний тиф з різко виразними мозковими явищами (головним чином з поразкою опіон); менинготиф.

менингоэнцефалит (meningoencephalitis) – менингоенцефаліт; запалення мозкових опіон і мозку; опіонотуберкульоз.

меноррагия (menorrhagia) – менорагія, надмірно кровотісна місячка.

менструация – (menstruatio, s. menses) – менструація, місячка, краски, червоний сплав, рубашня, свій час; menses praecox – місячка (менструація) дочасна; menses tarda – місячка запізнена.

менструировать – митися, бути в цвіту, менструювати.

ментагра (mentagra = sycosis) – ментагра; запалення волосяних мішечків; волосінь (паразитовий).

ментол (mentholum) – ментол, -лу.

меридиан – меридіан, -ну; південник, -ка.

мерка – мірка.

меркуриализм (mercurialismus) – меркуріалізм, отруєння живим сріблом.

мертвенность – помертвілість, -лості; мертвота, мертвоість, -вості.

мертвенный – помертвілий, завмерлий.

мертветь – мертвоіти.

мертвец – мерць (мерця); (мн. мерці); мертв'як, -ка.

мертвецкая – трупарня.

мертвецкий – мертвецький, мерцький; **мертвецки пьян** – п'яний як ніч.

мертвечина – мерлятина, мертвечина, мерло; (о животных) – падло, стерво.

мертвить – мертвоіти.

мертворожденный – мерчук, мертвонароджений.

мертвый – мертвий, мерлий, умерлий.

мерцание – блимання, мигтіння, миготіння.

мерцательный – блимаючий, мигтючий;

мерцательный эпителий – мигтлючий епітелій.

мерцать – миготіти, блимати; мигтіти.

местный (localis) – місцевий; **местная анестезия** (anaesthesia localis) – місцеве знечуження (анестезія).

местность – місцевість, -вості.

место (locus) – місце; (*должность*) – посада; **больное м.** – боліоче місце; **местожительство** – місце проживання; **детское место** (placenta) – ложисько, послід, зчйсток, місце.

месторождение – місценародження; (*геолог.*) родо́вище, -ща.

месячногонные (emmenagoga) – сплавогонні (середники, засоби); місячкогонні.

месячные (menses) – див. “менструация”.

металл – метал, -лу.

металлический – металевий, металічний; **металлический звук** – дзв'як, -ку; бряск, -ку.

металлоид – металоїд, -ду.

металловидный – металуватий, металоподібний.

метаморфоз – метаморфоза, переіна́кшення.

метан – метан, -ну (болотяний, багонний газ).

метастаз – метастаза, переніс, -носу.

метеоризм – метеорізм, -му; дмучка, надім.

метилен – метилен, -ну.

метил – метіл, -лу.

метиловый спирт – метіловий алкоголь (спирт); **метиловый эфир** – метіловий етер.

метод – метода, спосіб.

метлообразный – мітластий.

метр – метр, -ра.

метралгия (metralgia) – біль уразовий; метралгія.

метратрезия (metratresia) – заростання (зарощення) уразу; метратрезія.

метрейриз (metreuryxis) – метрейріза, розширювання уразової шийки гумовим мішком (метрейрінтером).

метрейринтер (metreurynter) – метрейрінтер; гумовий поширювач уразової шийки.

метрит (metritis) – метріт; запалення уразу, уразниця; metritis gonorrhoeica – уразниця гоноройна, збурова.

метровагинит (metrovaginitis) – метровагініт, запалення уразу й піхви; уразопіхвіця.

метролимфангоит (metrolymphangoitis) – метролімфангоїт; запалення пасокових жил уразу; пасокожиллиця уразова.

метроперитонит (metroperitonitis) – метроперитоніт; запалення уразу й очеревини; уразоочеревіця.

метроптоз (metroptosis) – метропто́за, опу́щення уразу.

метроррагия (metrorrhagia) – кровоте́ча уразова; metrorrhagia gravidarum – кровоте́ча уразова вагітних; **metrorrhagia puerperalis** – кровоте́ча уразова породова.

metrorrhexis – розрив уразу.

метросальпингит (metrosalpingitis) – метросальпінгіт; запалення уразу й уразової труби́; уразотру́биця.

метротомия (metrotomia) – розтин уразу, метротомія.

метроэндометрит (metroendometritis) – метроендометріт, запалення уразового м'язу й слизової уразової оболонки.

механизм – механізм, -му; будова, снасть.

механический – механічний.

мечевидный (xiphoides) – мечевий; processus xiphoides – мечевий паросток.

мешетчатый – торбінчастий, вóрочковий, мішечковий.

мешок (saccus) – мішо́к, міх; (**м. большой**) – лантух; (**м. маленький**) – торбінка, то́рба; **слезный мешок** (saccus lacrimalis) – слізний мішо́к; fornix sacci lacrimalis – склепіння слізного мішкa.

миазма (miasma) – міязма, злоповітря.

миазматический – міязматичний.

миалгия (myalgia) – біль м'язевий, міялгія.

миастения (myasthenia) – слабість м'язева, м'ясне́ва міастенія.

мигание – блимання, мигання, моргання, кліпання (*глазами*).

мигать – мигати; (**сверкать**) – блимати; (**моргать**) – моргати.

мигрень (hemicrania) – мігрена, біль полови́ни голови́.

мизинец (digitus minimus) – мізінець, -нця; мізі́нчик.

мидриазис (mydriasis) – розшир, розши́рення зіні́ці, мідріаза.

микозис (mycosis) – мікоза; плісняви́ця.

микроб – мікроб.

микрогастрия (microgastria) – мікрогастрія, малий шлу́нок.

микрогlossия (microglossia) – мікрогlossія; малий язик.

микродактилия (microdactylia) – мікродактилія, короткопа́лість, -лості.

микрококк (micrococcus) – мікроко́к; дрібноку́лька (мікроби).

микрон – мікрон, -ну.

микроорганизм – мікроорганізм, -му.

микроскоп – мікроско́п, -пу.

микроскопический – мікроскопічний.

микротом (microtom) – мікрото́м; прилад

для тонкого зрізування (розтину).
микроцефалия (microcephalia) – дрібног-
 лів'я, малоголів'я, мікроцефалія.
микроцит – дрібнокрівець, мікроцит.
миксома (мухома) – міксóма, слизняк, сли-
 ньовий наростень.
микстура (mixtura) – мікстóра, мішанина.
микседема (muchoedema) – мікседéма; [не-
 дуга, що залежить від зупинення (або
 зменшення) секретії борлакової залози
 й виявляється набряканням шкіри й пси-
 хічними розладами].
милиария (miliaria) – міліарія, потівка, про-
 сянйця.
миллиметр – міліметр, -тру.
мимика – міміка, міги.
миндалевидный – мігдалюватий; **м-ная**
железа (tonsilla) – мігдáлик, мігдáлина.
миндаль (Amygdalus communis) – мігдáль,
 -лю.
миндальный – мігдалéвий.
минерал (mineralus) – мінерáл, -лу; копáлина.
минеральный (mineralis) – мінерáльний;
минеральная вода – мінерáльна водá;
минеральный источник – м. джерелó.
myodegeneratio cordis – перерóдження м'я-
 зів сэрця, м'язоперерóдження сэрцевé.
миодиния (myodynina) – міодинія, біль м'я-
 зéвий. Див. “миалгия”.
миозит (myositis) – міозит, м'яз[ов]йця.
миокардий (myocardium) – міокарді́й; м'яс-
 не́ва оболóнка сэрця; сэрцевий м'яз, м'я-
 сень.
миокардит (myocarditis) – міокарді́т, за-
 пáлення м'ясне́вої оболóни сэрця, м'я-
 зосэрдия; myocarditis callosa – мозоля́с-
 тий міокарді́т; myocarditis acuta – гóстрый
 міокарді́т, гóстре запáлення м'ясне́вої
 оболóни сэрця; myocarditis chronica –
 міокарді́т хронічний (довготривáлий).
миология (myologia) – міоло́гія (на́ука про
 м'ясні́).
miosis – зву́зіння зини́ці, міо́за.
миома (myoma) – міо́ма, м'язáк, -ка; м'я-
 зовий наростень; mioma uteri – м'язáк
 урáзовий (урáзу); mioma laeicellulare –
 веретéноклітинний м'язáк; mioma strio-
 cellulare, s. rhabdomyoma – пересмужча́то-
 клітинний м'язáк, пересмужча́тий м'я-
 зáк; fibromyoma – волоконм'язáк, фібро-
 міо́ма.
миопатия (myopathia) – міопатія, м'язéва
 хóрість; myopathia rheumatica – міопатія
 ломце́ва, м'язéва хóрість ломце́ва.
миопия (myopia) – міопія, короткозо́рість,
 -рости.

миосаркома (myosarcoma) – міосарко́ма,
 м'язом'ясáк.
мираж (fata morgana) – ма́рево.
мирингит (myringitis) – мірингі́т; запáлення
 бубéнної перéтинки; бубéнно-перетинни́ця.
miserere = **ileus** – перéкрут кишкóвий, не-
 прохíдність кишкóва.
миэлемия (myelaemia) – міелемія, біло-
 крив'я від захорóввання шпíку.
миэлит (myelitis) – мієлі́т, -ту; запáлення
 стрі́жу (мóзку спинно́го); myelitis sacra-
 lis – мієлі́т крижовий, запáлення крижові́
 частіни спинно́го мóзку; myelitis lumba-
 lis – мієлі́т попере́ковий, запáлення по-
 пере́кової частіни спинно́го мóзку; mye-
 litis dorsalis – мієлі́т спинний, запáлення
 спинно́ї частіни спинно́го мóзку.
младенец – дитина; **неговорящий** – немов-
 ля, -ля́ти.
млекопитающее – ссавéць, -вця́.
млечный сок (chylus) – молóчина, хілу́с.
мнимобольной – ніби х(в)óрий.
мнимоумерший – завме́рлець, ніби вме́рлий.
мнительный – помісли́вий; **мнительность** –
 помісли́вість, -вості.
много – ба́гато; **многобрачный** – много-
 шлю́бний; **многогранный** – многогранча́с-
 тий; **многодетный** – ді́тний, многоді́тний;
многосемейный – многосі́мейний, сім'я-
 нистий; **многочисленный** – числе́нний;
многородящая – многополі́жна; **много-
 слойный** – многошаровий.
многоугольник – многоку́тник.
могила – я́ма, гробови́ще; (**курган**) – могі́ла.
модификация – модифіка́ція, відмі́на.
можжевельник (Juniperus communis) – яло-
 ве́ць (ялівця́).
мозг (cerebrum encephalum) – мóзок, мі́зок,
 -ку; facies inferior – нй́жня (долі́шня) по-
 ве́рхня; pedunculus cerebri – мозковá ніжка;
 tegmentum – по́кришка; substantia nigra –
 чо́рна субста́нція; corpora quadrigemina –
 чоти́рогорбко́ві тіла́; ventriculus tertius –
 трéтій шлу́ночок; tuber cinereum – сі́рий
 горб; thalamus – пала́ц; metathalamus –
 запала́цова часті́на; epithalamus – над-
 пала́цова часті́на; pallium – плащ; lobi
 cerebri – мозкові часткі́ (діля́нки); insu-
 la – о́стрів; lobus frontalis – чоло́ва частка
 (діля́нка); lob. temporalis – виско́ва частка
 (діл.); l. occipitalis – поті́лочна частка; l. pa-
 rietalis – ті́м'яна́ ч. (діл.); fornix – скле́піння;
 corpus callosum – мозоля́сте ті́ло; septum
 pellucidum – прозо́ра перéтинка; rhin-
 encephalon – ню́шний (ню́хальний) мóзок;
 meninges – мозкові оболóнки.

мозг продолговатый (medulla oblongata) – довгастий мозок; fissura mediana – присередня щілина; foramen caecum – сліпа дірка; pyramis (medul. obl.) – піраміда; decussatio pyramidum – пірамідне перехрестя; oliva – оливка; corpus restiforme – мотузкувате тіло; clava – булава.

мозг спинной (medulla spinalis) – спинний мозок, стриж; intumescencia cervicalis – шийне потовщення; pars thoracalis – огрудна частина; pars lumbalis – поперекова ч.; corpus medullaris – мозковий конус; filum terminale – кінцева нитка; sulcus medianus – присередній рівчак; funiculi medullae spinalis – спинномозкові мотузки.

мозговой (cerebralis) – мозковий (мізковий); **мозговые оболочки** (meninges) – мозкові оболонки; dura mater encephali – тверда мозкова оболонка; pia mater spinalis – спинно-мозкова м'яка оболонка; **паутинная оболочка** (arachnoidea spinalis) – спинно-мозкова павутинна оболонка.

мозг костный (myelos) – кіс[т]ний мозок; шпiк (Грінч.).

мозжечек (cerebellum) – мiзочок (малій мозок); gyri cerebelli – мiзiчковi закрутки; vallecula cer. – мiз. долинка; vermis – хробiк; lingula c. – мiзiчков. язичiк; monticulus – гiрка; culmen – верхiв'я; declive – схил; folium vermis – хробакiвий листiк; uvula – язичiк; nodulus – вiзлик; hemisphaerium cer. – мiзiчкова пiвкiля; tonsilla cer. – мiз. мигдiлик; flocculus – жмiток; nidus avis – пташинe гнiздi; pedunculus flocculi – жмiткова нiжка.

мозжить – мiзжити.

мозолистость (callositas) – мозолiстiсть, -тости.

мозолистый (callosus) – мозолiстий; corpus callosum cerebri – мозолiсте тiло мiзку.

мозолить – мiлити, мiляти, мiзолити.

мозольный – мозолiвий, мiзiльний.

мозоль (clavus, callus) – мiзiля, нагнiтка; (на п'ятi) – гiзка; **давит, болит м.** – нагнiтка мiляє, мiзiля мiляє.

мокрота (sputum) – харкотiння, флiгма (н.) флiгма, харкотiна, мокротiння; **слизистогнойная мокрота** – слизово-гноiйове (гнiйне) харкотiння; **ржавая мокрота** – iржаве харкотiння; **кровянистая мокр.** – кров'ясте (кровiависте) харкотiння; **пенистая мокрота** – пiняве харкотiння; **вязкая мокрота** – липкe харкотiння.

молекула (molecula) – молeкула; чiсточка.

молекулярный – молекулярний; **молеку-**

лярный вес – мол. вагi.

моллюск (molluscum) – м'якyн; молiоск; **м. кожный** (molluscum cutaneum) – шкiрянeць, -нця; molluscum contagiosum – м'якyн (молiоск) чiпкий (заразливий).

молниеносный – блискавичний.

молния – блискавка, блискавиця; (с гро-мом) – грiмниця.

молозиво (colostrum) – молiзиво.

молоко – молоко; **женское** – покорм, молоко (жiноче); **молоко кипяченое** – прi-жене молоко; **молоко цельное** – незбиране; **истечение молока** (galactorrhoea) – молокотeча, галакторея.

молочный сахар (lactosa) – молiчний цукор, лактоза; **молочная сыворотка** – сирiватка. **молот** – мiлот, молотiк; **молоточек** (malleolus) – молотiчок, колiдочка; malleolus medialis tibiae – середiнна колiдочка великоi гомiлки.

молочница (soor) – плiснявка.

молочная железа – молiчна залоза; **молочная кислота** (acidum lacticum) – молiчна кислотi.

monarthrosis – запiлення одного суглiбy.

моногамия (monogamia) – моногамiя; одношлiбнiсть, -ности.

монодактилия (monodactylia) – монодактилiя; однопiлiсть, -лости.

мономания (monomania) – мономiнiя; божевiлля на однiй iдeї (як от: пiдпiлювати – пiромiнiя; крiсти – клептомiнiя).

моноплегия (monoplegia) – монопарiлiч; моноплегiя, парiлiч одноi кiнцiвки (одноi грyпи м'язiв).

монорхист (monorchistus) – монорхiст, -а; людiна з одним яйцeм, клинуватий.

monstra – потвiри, почвiри, вiродки; **m. duplicia** – подвiйнi потвiри.

мор (epidemia) – пошесть, -сти; помiр, -мiру; (о чуме) – моровиця.

morbilli – див. “корь”.

morbus Addisonii – див. “бронзовая болезнь”; morbus Basedowii – див. “Базедова болезнь”; morbus maculosus Werlhofii – кривависта вiсипка; плямиста хорiба Верльгофова; самостiйна (iдiопатiчна) схильнiсть до кровотeч (пiдшкуряних).

морганье – моргiння, лiпання, клiпання.

моровая язва – морове повітря, моровиця, помiр.

морить – морити, губити, переводити, вигубляти.

морозить – морозити.

морской – морськiй; **свинка морская** – морська свинка, паця морське.

морфій, морфин (morphium) – морфін, -ну.
морфинизм – морфінізм, -му.

морфинист – морфініст, -та.

морфология – морфологія.

морщина (plica) – зморшка, бріжа; plicae ventriculi – шлункові зморшки; plica vocalis – голосова зморшка.

морщинистый – зморшкуватий.

морщиться – морщитись, морхнути; **морщить лоб** – сунитися, хмуритися.

мост, мостик (pons) – міст (мосту); місток, -стка; pons Varoli – місток Вароліів.

мостовая из дерева – поміст, -мосту; **мостовая из камня** – брук, буюрок, -рку.

мостовидный – буркуватий.

мотор (motor) – мотор, двигун, порушник.

mouches volantes – неначе мұхи літають (змiна прозорости в склістому тілі ока).

мох (muscus sphagnum) – мох (моху).

моцион – моціон, -ну.

моча (urina) – сеч, -чи.

мочевина (urea) – сечина, сечовина, мочовина.

мочевой (urinarius) – сечний, мочовий, сечовий; **мочевая кислота** – мочова кислота.

мочевой пузырь (vesica urinaria) – сечник, -ка; сечовий міхур; vertex vesicae – міхуровий завій; corpus ves. – міх. тіло; fundus v. – міх. дно; lig. umbilicale – пупкова зв'язка; urachus – урахус (сечовий прохід); uvula ves. – міх. язичок; orificium urethrae – вічко сечоводу; annulus urethralis – сечівникове коло; sphincter vesicae – затягач міхуровий (стискач).

мочегонное (diureticum) – сечогінний, мочогінний (засіб).

мочезнурение (сахарное) (diabetes mellitus) – цукросеччя, цукрівниця справжня; **мочезнурение несахарное** (diabetes insipidus) – цукрівниця несправжня, цукросеччя несправжнє.

мочепускательный канал (urethra) – сечівник; **мужской** (urethra virilis): pars prostatica – передсечникові частина; pars membranacea – оболонкова частина; pars cavernosa – печерна частина. Див. “уретра”.

мочепускание – сечопуск, сечотеча.

мочекислый диатез (podagra) – сечокісла діатеза, подагра.

мочеотделение – сечовиділення.

мочеполовой (urogenitalis) – сечополовий, сечопоголівний, сечостатевий; **мочеполовые органы** (urogenitalia) – сечоприродження.

мочеточник (ureter) – сечовід, -воду, сечопровід; pars abdominalis – черевна частина;

pars pelvina – мискова частина; tunica adventita – надвірня (зовнішня) оболонка (опона; stratum externum – надвірний шар; tunica mucosa – слизова оболонка).

мочеприемник – сечоприймач, -ча.

мочить – мочити; **мочиться** – мочитися.

мочка уха (lobulus auris) – вушна часточка, кліпа, кліпка.

мошонка (scrotum) – калітка; raphe scroti – калиткове шво; septum scroti – кал. перетинка; tunica dartos – м'ясиста оболонка (опона).

мрамор (marmor) – мармур, -ру; **мраморный** – мармуровий.

мрачный – темний; хмур-[н]-ий, похмурий;

мрачный человек – супій, понура, вовкуватий, дундук.

муж (vir) – муж; **супруг** – чоловік, дружина, подружжя.

мужеложство (paederastia) – мужоложство; педерастія.

мужский (masculus, s. virilis) – муж[е]ський, чоловічий; urethra virilis – чоловічий (мужський) сечівник; **мужские половые органы** (organa genitalia virilia) – чоловічі (мужські) дітородні органи.

мука – борошно; **мучной** – борошнний, борошняний.

multipara – багатополіжна.

муляж (mouflage) *фр.* – муляж, восковий відліток.

мумификация (mumificatio) – муміфікація, висихання трупу.

муравьиный – муравельний; **муравьиная кислота** – муравельна кислота.

mus articularum (articularis) – суглобові м'язи; вільнорухливі тільця суглобові.

мускатная печень – мушкатна (мушкатова) печінка.

musculus – мускул, -ла, м'яз, -зу; м'ясень, -сня; caput – голова; venter – черево, живіт, -вот; musculus fusiformis – веретенуватий мускул; m. unipennatus – одноперістий мускул; m. bipennatus – двоперістий мускул; m. sphincter – затягач, -ча; m. articularis – суглобовий мускул; m. sceleti – скелетовий мускул; tendo – тягло, сухожилок, -лка; (*збірн.*) сухожилля; aponeurosis – апоневроз, розтяг; peremismus – перемізія, -ія; fascia superficialis – поверхня фасція; inscriptio tendinea – сухожильний, тягловий переміжок; arcus tendineus – сухожильна (тяглова) дуга; ligamentum vaginale – піхвяна зв'язка; vagina fibrosa tendinis – волокнута піхва тяглова (сухожилкова);

vagina mucosa tendinis – слизова піхва тяглова (сухожилькова); trochlea muscularis – м'ясульне (м'ясне) коліщя; bursa mucosa – слизова кишеня.

musculi dorsi – спинні м'язи; m. trapezius – трапеціодальний м'яз; m. transversus nuchae – поперічний карковий м'яз; m. latissimus dorsi – найширший спинний м'яз; m. rhomboideus major – ромбуватий малий м'яз; m. levator scapulae – м'яз підіймач лопатки; m. serratus posterior inferior – зубчастий задній нижній (долішний) м'яз; m. splenius cervicis – шийний пляструватий (ремінчастий) м'яз; m. longissimus dorsi – спинний найдовший м'яз; m. spinalis – остюковий м'яз; m. semispinalis – півостюковий м'яз; m. multifidus – многодільний м'яз; m. m. rotatores – м'язи крутці; m. m. interspinales – міжостюкові м'язи; m. rectus capitis posterior major – великий простиий задній м'яз голови; m. obliquus capitis superior – верхній (горішний) косий м'яз голови; fascia lumbodorsalis – спинно-поперікова фасція; fascia nuchae – каркова фасція.

musculi capitis – м'язи голови; m. epicranium – надчереповий м'яз; m. frontalis – чоловий (лобовий) м'яз; m. occipitalis – потіличний м'яз; m. procerus – м'яз гордун, -на; m. nasalis – носовий м'яз; m. depressor septi – м'яз стягач носової перетинки; m. orbicularis oculi – коловий очний м'яз; m. triangularis – трикутний м'яз; m. risorius – м'яз смію, -на; m. zygomaticus – виличний м'яз; m. caninus – собачий м'яз; m. buccinator – м. трубачів (трубач), (щічний) м'яз; m. m. incisivi labii superioris – різаків м'язи верхньої губи (горішньої), верхньогубі різаків м'язи; m. mentalis – м'яз підборіддя, підборідний м'яз; m. temporalis – висковий м'яз; m. pterygoideus externus – крилуватий надвірний (зовнішній) м'яз; m. galea aponeurotica – апоневротичний шолом, -ма; m. digastricus ossis hyoidei – двочеревий м'яз під'язикової кістки (язульки); m. masseter – жуїний м'яз.

musculi colli – шийні м'язи; m. platysma – пласень шийний (підшкільний м'яз шиї); m. sternocleidomastoideus – грудніно-дужково-пипковий м'яз; m. longus colli – довгий м'яз шиї; m. scalenus anterior – передній драбінчастий м'яз; fascia colli – фасція шиї, шийна фасція;

fascia praevertebralis – передхребтова фасція.

musculi thoracis – огрудні м'язи; m. sternalis – груднийний м'яз; m. pectoralis major – огрудний великий м'яз; pars claviculalis – дужкова частина; pars sternocostalis – грудніно-реброва частина; m. subclavius – піддужковий м'яз; m. serratus anterior – передній зубчастий м'яз; m. m. levatores costarum – м'язи-підіймачі реброві; m. m. intercostales externi – міжреброві надвірні (зовнішні) м'язи; m. transversus thoracis – поперічний м'яз огруддя (огрудний); diaphragma – діафрагма, грудніно-черевна перетинка; fascia pectoralis – огрудна фасція.

musculi abdominis – черевні м'язи; m. rectus abdominis – простиий (прямий) черевний м'яз; falx (aponeurotica) inguinalis – (апоневротичний) черевний м'яз; m. pyramidalis – пірамідальний м'яз; m. obliquus externus abdominis – косий надвірний (зовнішній) черевний м'яз; m. cremaster – м'яз підіймач яєчка (ядря); m. transversus abdominis – черевний поперічний м'яз; annulus umbilicalis – пупкове (пупове) коло; linea alba – біла лінія; lig. suspensorium penis s. clitoridis – підвісник пруття (прутневий) або скоботня; lig. fundiforme penis – прашувата зв'язка пруття; lig. inguinale (Puparti) – пахвинна зв'язка (Пупартова); lig. lacunare (Gimbernati) – ямкова зв'язка (Жімбернатова); lig. inguinale reflexum (Collesi) – загнута пахвинна зв'язка (Колесова); m. coccygeus – куприковий м'яз.

musculi extremitatis superioris – м'язи верхньої кінцівки; m. deltoideus – дельтуватий м'яз; m. teres minor – малий круглий м'яз; m. subscapularis – підлопатковий м'яз; m. biceps brachii – двоголовий плечевий м'яз; m. coracobrachialis – дзюбовоплечевий м'яз; m. brachialis – плечевий м'яз; m. triceps brachii – триголовий плечевий м'яз; m. anconeus – ліктевий м'яз; m. pronator teres – круглий пронатор, -ра (м., що повертає долоню донізу); m. flexor carpi radialis – промінево-зап'ястковий згинач; m. palmaris longus – довгий долонний м'яз; m. flexor carpi ulnaris – ліктєво-зап'ястковий згинач; m. flexor digitorum sublimis – поверхневий згинач пальців; m. flexor digitorum profundus – глибокий згинач (пальцевий) пальців; m. flexor pol-

licis longus – довгий п'ястко-пальцевий згинач; m. pronator quadratus – квадратний пронаатор; m. extensor carpi radialis longus – довгий променево-зап'ястковий розгинач; m. extensor digitorum communis – загальний пальцевий розгинач; m. extensor digiti quinti proprius – власний мізинний розгинач; m. supinator – супінатор; m. abductor pollicis longus – довгий п'ястко-пальцевий відтягач; m. extensor indicis proprius – власний вказівниковий розгинач; m. palmaris brevis – короткий долонний м'яз; m. opponens pollicis – протиставляч п'ястко-пальцевий; m. m. lumbricales – хробакові м'язи; m. interossei dorsales – дорсальні міжкостні м'язи; m. interossei volares – волярні (долонні) міжкостні м'язи.

musculi extremitatis inferioris – м'язи нижньої (долішньої) кінцівки; m. iliopsoas – клубово-крижовий м'яз; m. iliacus – клубовий м'яз; m. psoas major – великий крижовий м'яз; m. gluteus maximus – сідничний найбільший м'яз; m. tensor fasciae latae – напінач широкої фасції; m. piriformis – грушкуватий м'яз; m. obturator internus – затульний, середовий (внутр.) м'яз; m. gemellus superior – близнюковий верхній (горішній) м'яз; m. quadratus femoris – квадратний стегновий м'яз; m. sartorius – кравецький м'яз; m. quadriceps femoris – чотириголовий стегновий м'яз; m. rectus femoris – простиий (прямий) стегновий м'яз; m. vastus lateralis – широкий бічний м'яз; m. articularis genu – м'яз колінного суглоба; m. pectineus – гребінний м'яз; m. adductor longus – довгий м'яз притягач; m. gracilis – тендітний м'яз; m. obturator externus – затульний надвірний (зовнішній) м'яз; m. biceps femoris – стegovий двоголовий м'яз; m. semitendinosus – півсухожилковий (півтягловий) м'яз; m. semimembranosus – півперетинковий м'яз; m. tibialis anterior – великогомілковий передній м'яз; m. extensor digitorum longus – довгий пальцевий розгинач; m. peroneus tertius – малогомілковий третій м'яз; m. extensor hallucis longus – довгий п'ястко-пальцевий розгинач; m. triceps surae – триголовий литковий м'яз; m. gastrocnemius – литковий м'яз; m. soleus – камбалуватий м'яз; m. arcus tendineus m. solei – сухожилкова (тяглова) дуга камбалуватого м'яза; m. plantaris – підш'яний м'яз; m. popliteus – під-

колінний м'яз; m. flexor digitorum longus – довгий пальцевий згинач; m. flexor hallucis longus – довгий п'ястко-пальцевий згинач; m. abductor hallucis – п'ястко-пальцевий відтягач; m. adductor hallucis – п'ястко-пальцевий притягач; m. quadratus plantae – квадратний підш'яний м'яз.

мускулистий – м'ясистий, м'язистий, жилий.

мусор – сміття.

мусорный – сміттєвий.

мутить, -ся – каламутити, -тися; баламутити, -ся.

мутнеть – каламутіти, каламутитись.

мутный – каламутний, мутний.

мутность – каламутність, мутність, -ности.

муть – каламутина, гуща, фус.

мутовка – вилочка, віночок (палочка з ріжками на кінці), колотівка.

муха шпанская (lytta vesicatoria) – майка (порошок з неї) – шпанська мушка.

мухомор (Agaricus muscarius) – мухомор; морем'х, мушірка, мушарка.

мучительный – болісний, тяжкий.

мучить, -ся – мучити, -ся; мордувати, -ся.

муцин (mucin) – муцин.

mucilago gummi arabici – слиз арабської гуми.

мушка врачебная (emplastrum vesicatorium) – мушка.

мыло (sapo) – мило, -ла; (небольшой кусочек после обмывания) – обмйлок, омйлок.

мыльный – мильний, мильний.

мыт (coryza contagiosa) – мит; залозіця.

мыть – мити; (стирать) – прати.

мытье – миття; (стирка) – прання.

мышечный (muscularis) – м'язовий, м'ясневий; **мышечная оболочка** (sarcolemma) – м'яснева оболонка, сарколема.

мышление (cogitatio) – мислення, думання.

мышца (musculus) – див. "мускул".

мышьяк (arsenicum) – арсен, -ну; мишак, -ку; **мышьяк белый** – аршеник; білий аршеник.

мышьяковистый (arsenicus) – арсеністий; **мышьяковистая кислота** (acidum arsenicosum) – арсеніста кислота.

мышьяковый (arsenicus) – арсенівий;

мышьяковая кислота (acidum arsenicum) – арсенова кислота.

мышцелок (condylus) – віросток, щиколотка (на руці); кісточка (на нозі); epicondylus – надвіросток; condylus lateralis femoris – бічний віросток стегна (стegovий); epicondylus medialis femoris – середній надвіросток стегна (стegovий).

мягкий – м'який.

мягковатый – м'якуватий, м'якенький.

мягчение – м'якшення.

мягчиться, размягчиться – м'якшитися, розм'якшитися.

мякоть, мякотное вещество (pulpa) – м'якушка, пұльпа; pulpa dentis – зубна м'якушка; **мякоть пальца** – пучка; pulpa lienis – селезінкова м'якушка (пұльпа).

мякотный – м'якушковий.

мясистый (carnosus) – м'ясистий.

мясистость – м'ясистість, -стости.

мясной (carneus) – м'ясний.

мясо (caro) – м'ясо; (уменьш.) м'ясце; **жареное** – печене, печеня; **мясо между салом** – проріст; **мясо, негодное в пищу** – трéбіж; **м. с ребрами** – порéбрин, рéбра; **м. с живота** – почерéвина; **м. с задка** – огу́зок, задóк; **дикое мясо** (caro luxuriens), – дике м'ясо, буйне м'ясо; carcunula salivarium – слінне м'ясце.

мята (Mentha) – м'ята; Mentha crispa – кучеря́ва м'ята; Mentha piperita – м'ята перцюва́, холо́дна; Mentha silvestris – м'ята лісова́ (ру́ська).

мятный – м'ятний; **мятные капли** – м'ятні каплі.

Н

Набивать – набивати, натóпувати, напихати.

набивка – набивання, напихання.

набитый – набитий, на́пханий (сеном, соломой).

наблюдатель – спостере́жник; спостері́гач; наглядя́ч.

наблюдать – спостері́гати; (**присматривать**) – доглядати, наглядати.

наблюдение – спостере́ження; (**присмотр**) – доглядання, догляд.

наболелый – наболі́лий; натру́джений.

набор войсковой – набирання, набір, -бо́ру; вербування, бра́нка; н. **хирургич. инструментов** – хірургі́чне прила́ддя, х. справі́лля, припа́с; н. **глазных стекол** – прила́ддя опти́чне.

набрюшник – начерéвник.

набухание (intumescencia) – набря́кання, на́бряк; intumescencia opaca – мутне набря́кання.

набухать – набря́кати, набря́кнути, бубня́вити, набу́нявити.

набухлость – набря́клість, набу́хлість, набу́нявілість, -лости; на́бряск.

набухлый – набря́клий, набу́хлий, набу́нявілий.

навеска – дова́жка, нава́жка.

навзничь – на́взнак, навзна́кі, горі́лиць.

навоз – гній (гно́ю).

навык – зві́чка, наві́чка.

навязчивость – насті́рливість, -вості; причéпливість.

навязчивый – насті́рливий, причéпливий, на́лазливий; **-ые иден** – причéпливі, насті́рливі іде́ї, думкі.

надрезывать – надрі́зувати; надрі́зати.

нагар – нага́р, -ру.

нагибание – нагинання.

нагиб – нагін, -ну.

нагибать, нагнуть – нагинати, нагну́ти; **-ться** – нагинати́сь, нахиля́тись.

нагишем – голяка́, гольце́м.

наглазник – нао́чник, -ка.

наглоутаться – наковта́тись, нагли́татись.

наглядность – нао́чність, -ности.

наглядный – нао́чний.

нагнаивать, -ся – нагно́ювати, -ся; нагни́вати, на́ривати, на́бирати.

нагнетательный – на́гніта́льний, на́гнітний; на́тискóвий.

нагнетать – на́гнітати; на́тискати.

нагноение (suppuratio) – на́гніва́ння; на́гноє́ння; гно́іння; **-ительный** – на́гні́ний.

нагой – го́лий; на́гий.

нагота – го́лізна, го́лість.

нагревание – на́гріва́ння, о́грів, -ву.

нагревать, нагреть – на́грівати, на́гріти.

нагревательный – на́гріва́льний.

нагрязнить – набрудни́ти, насмі́тити.

надавливание – на́да́влюва́ння, на́тискáння, на́тиск, -ку; на́ду́шування.

надавливать – на́да́влювати; на́тискати; на́ду́шувати.

надбровный – на́брівний, на́дбрі́вний.

надбрюшие – на́дчерéв'я; **надбрюшный** (epigastricus) – на́дчеревний.

надвлагалищный (supravaginalis) – на́дпі́хвяний, на́дпі́хво́вий.

надглазничный (supraorbitalis) – на́дорбі́тальний, на́до́чний.

надгрудинный (suprasternalis) – на́дгрудни́нний.

надключичный (supraclavicularis) – на́дду́жковий, на́дду́жечний.

надлопаточный (suprascapularis) – на́длопа́тковий.

надгортанник (epiglottis) – на́дгорля́ник.

надзиратель – дозо́рець, доглядя́ч.

надкожица (epidermis) – епіде́рміс, на́шку́рень: stratum corneum epid. – ро́говий шар; stratum germinativum (Malpighii) – за́родко́вий шар (Ма́льпігі́їв).

надколенник (patella) – надколінок; basis patellae – (осно́ва) підста́ва надколі́нка; apex pat. – вершо́к надк.; facies articularis – сугло́бова пове́рхня.

надколенный (patellaris) – надколі́нковий.

надкостница (periosteum) – окі́стя; periostitis – окі́с[т]ни́ця, запáлення окі́стя.

надлобье – надчі́лля; надлі́б'я.

надлом (infractio) – надлі́м, -ло́му; надко́лина, рóзщеп.

надорванность – надса́да, наді́рваність; **-ный** – надса́жений, наді́рваний; надде́ртий (*край чего-ниб.*).

надплечье – барк, надраме́но; **-чный** – ба́рковий.

надпочечник (glandula suprarenalis) – надни́ркова за́лоза; substantia corticalis – коро́ва субста́нція (тво́риво); substantia medullaris – мозко́ва субста́нція (тво́риво); hilus gland. supraren. – воро́та надни́рк. за́лози.

надпочечный (suprarenalis) – надни́рковий.

надколенная кость (talus) – надсту́пак, надп'я́ток; caput tali – голо́ва надсту́пакá; corpus t. – ті́ло надст.; collum t. – ши́я надсту́п.; processus lateralis t. – надсту́пакóвий бі́чний па́росток; processus posterior – за́дній па́росток.

надколенный (talaris) – надсту́пакóвий, надп'я́тковий.

надрез – надрі́з, надрі́зане місце; на́дтин.

надрезанный (incisus) – надрі́заний; над-тя́тий.

надрыв – надри́в, -ву; (*здоровья*) – надса́да, вере́д, по́рух.

надувание – надува́ння, надуття́.

надхрящница (perichondrium) – охря́стя; perichondritis – охря́сни́ця, запáлення ох-ря́стя.

надчерепный (epicranius) – надче́репний.

надчеревный (epigastricus) – надче́репний.

нажать – нада́вити; нати́сну́ти; на́гні́ти, наму́лити.

наждак – шме́ргель, -геля.

назойливый – на́лазливий, насти́рливий, в'ї́дливий, набри́дливий.

назревание – дости́гання, поспі́вання.

назревать, назреть – поспі́вати, доспі́вати, дости́гати, доспі́ти, дости́гти; (*про бо-лячки*) – висто́юватись, наби́рати, висти́гати, наба́ратися, висти́гти.

назревающий – доспі́ваючий, дости́гаючий.

наискось – на́вкісь, навко́ся; навко́сі, нав-ко́сяка.

накаливать, накалить – розпі́кати, роз-пекти́; розпа́лювати, розпа́літи; розжа́р-ювати, розжа́рити.

накаливание – розпі́кання, розпа́лення, роз-жа́рення.

накаленный – розпі́чений, розпа́лений, розжа́рений.

накапать – на́капати, накра́пати.

накипь – шум, шумови́ння; (*в посуде*) – на́кип, -пу.

наклон, наклонение – похі́лість, по́хил, схил, на́хил; нахи́ляння, нахи́лення.

наклонность – похі́лість, -лості; спа́ди-стість, -тості; на́хил.

наклонный – похі́лий, спа́дистий, зго́рис-тий; **в одну сторону** – збо́чений; **-нная**

плоскость – спа́диста плóскість.

наклоненный – нахи́лений, похі́лений.

наковальня (incus) – кова́дло; corpus incu-dis – кова́длове ті́ло.

накожный (cutaneus) – наші́[у]рний; шкі́р-ний, шкі́рянйй.

наконечник – наконéчник, -ка.

накопление (accumulatio) – ску́пчення, на-грома́дження.

налет – цвіт, сугá, поволо́ка; (*на теле*) – плі-ва́, плівка; па́дь; **снять налет** – поволо́ку спо́локати; **налет на губах** – сма́га.

наливать, -ся – налива́ти, налива́тися, на-би́ратися; (*кровью*) – наби́гати кро́в'ю.

наличность – ная́вність, -ності; (*о день-гах*) – го́тівка; го́тові гро́ші.

надлобный – чи́льний, на́чільний, нало́бний.

наложение – накла́дання.

намагни́тить – намагнесува́ти.

намазывать, намазать – нама́щувати, на-масти́ти; нама́зувати, нама́зати; нашма-ро́вувати, нашмарува́ти.

намазывание – нама́щування, нама́зування.

наматывать, намотать – намо́тувати, на-мота́ти.

наминать – намина́ти, на́м'яти; наму́люва-ти, наму́лити.

нанос – на́плинок, -нку; на́мул, -лу; на́плив; (*действие*) – на́несення.

наносный – на́несений, на́мивний, нанос-ний.

наоборот – на́впакі́, на́відворот.

наперстянка (digitalis) – стяга́ч, напер-стя́нка.

напильник – терпу́г, -га; терпу́жок; напі́-лок, -лка.

напиток – на́пій, -по́ю; питво́, -ва́; пиття́; **спиртный напиток** – тру́нок, -нку.

наплечник – наплі́чник, на́рамінник.

наплевывать – наплё́вувати.

наповал – відрáзу; ло́ском.

наполнять, наполнить – наповня́ти, на-по́внити.

напор – на́тиск, -ску; на́пира́ння; нава́льність.
напоследок – на зно́сі (про вагітну́ жінку).
направление – на́пря́м, -му; на́пря́мок, -мку.
напрягать – напру́жувати; **-ся** – напружа́-
 тись.
напряжение (turgor, tensio) – напру́ження,
 напру́га, нату́га, напру́женість; **напряже-
 ние полового члена** (priapismus) – дов-
 готривале напру́ження прутня.
напряженный (intensivus) – напру́жений,
 напру́гий.
напухать – напуха́ти, опу́хати, пу́хнути.
нарез, нарезка (действие) – на́різування;
 (насечка) – карб, -бу.
наркоз (narcosis) – нарко́за, замо́рювання,
 знечу́лення; **местный наркоз** – місце́ве
 знечу́лення (нарко́за); **общий наркоз** –
 за́гальна нарко́за, замо́рювання.
наркотизировать – наркоти́зувати, замо́рю-
 вати, знечу́лювати.
наркотизм (narcotismus) – зловжива́ння
 нарко́тиками; наркоти́зм.
наркотик – нарко́тик, -ка.
narcotica – за́соби на замо́рювання, на зне-
 чу́лення.
наркотический (narcoticus) – наркоти́чний.
нарко́тин – наркоти́н, -ну.
нарост (tophus) – на́ростень, -сня; на́рі́ст
 (-росту); **костный нарост** – на́костень.
наружный (externus) – надві́рний, зовні́ш-
 ний, зве́рхній, знадві́рний; **наружные по-
 ловые органы** – надві́рні поло́ві (ста́тєві)
 орга́ни; надві́рне приро́дження.
нарушение – пору́шення; (слова, закона) –
 лама́ння.
нары – пі́л (по́лу).
нарыв (abscessus) – гно́як, -ка́; гно́йові́к;
 боля́чка, чиря́к; (на́рыв, который про-
 рвал) ніри́ця, -ці; (под мышкой) – су́че-
 вим'я. Див. “abscessus”.
нарывание (suppuratio) – на́рива́ння, на-
 гно́ювання.
нарывать (suppurare) – на́рива́ти, наби́рати;
нарывает – на́риває, сі́пає.
нарывной – витя́жний.
насаривать, насорить – на́смі́чувати, на-
 смі́тити.
насасывать, насосать – на́смо́ктувати, на-
 тяга́ти; (н. ртом) – на́сиса́ти, на́ссати, на́с-
 мо́кати.
насекомое (insectum) – кома́ха, ку́зька.
насекомоядный – комахо́їдний, комахо́їд.
население (народ) – лю́дність, -ности.
насекать (scarificare) – на́сіка́ти, карбува́ти.
насечка (scarificatio) – на́руб, карбува́ння,
 на́сіка́ння.

насилие – на́сі́льство, си́лування; (до їжі) –
 прину́ка.
насилловать – си́лувати, приму́шувати; (**ли-
 шать невинности**) – гвалтува́ти.
наси́льственный – поневи́льний, гвалто́-
 вний; **-ные движения** – поневи́льні ру́-
 хи; **-ная смерть** – на́гла смерть, не своя́
 смерть.
наследие – спа́док, -дку; спа́дщина.
наследник – спадко́ємець, -мця; **-ца** – спад-
 ко́ємиця.
наследственность (hereditas) – спадко́вість,
 -вости.
наследственный – спадко́вий.
наслоение – напластува́ння, на́шарува́ння,
 на́верствува́ння.
на смерть – до сме́рти.
насморк (coriza, rhinitis) – не́жит, -ту; не́-
 жить, -ти; **н. зловонный** (ozæna) – смо́-
 рідний; **получить насм.** – не́жит захо-
 пі́ти; coriza syphilitica – не́жить сифілі́-
 ті́чна (пранцо́ва).
насос – по́мпа, смок, -ку; водотя́г, -гу.
настойка (tinctura) – на́сто́янка, тинкту́ра;
йодная – йоди́на; **на каком-нибудь рас-
 тении (или части его)** – до на́зви рослі́н
 дода́ється закінче́ння “і́вка”; **анисовая** –
 ганусі́вка; **валерьяновая** – валері́яні́вка
 (валері́янка).
настроение – на́стрій, -рою.
насыщение – на́сі́чення, на́годува́ння.
насыщать, насытить – на́сича́ти, на́сити́ти.
насыщенный – на́сиче́ний; **н. раствор** –
 на́сиче́ний ро́зчин.
натек – на́плив, -ву.
натиск – на́тиск, -ку; на́гні́т, -ту; (о тол-
 пе) – на́товп.
натрий (natrium) – со́д, -ду; на́трі́й, -ія;
двууглекислый н. (natr. bicarbonicum) –
 двоугля́н со́ду; **салициловый н.** (n. sali-
 cylicum) – са́ліцила́н, са́ліцила́т со́ду (со́-
 довий); natrium sulfuricum – Гла́вберова
 сі́ль.
натрий едкий – ї́дкий со́д; ї́дкий на́трі́й.
натощак – на́тщесе́рце, на́тще.
натронная селитра (natrium nitricum) – чи-
 лі́йська са́літра; со́дова са́літра.
натуги при испражнении (tenesmus) – на-
 ту́ги (напру́ги) при спо́ро́женні; по́тяг
 на низ.
натуживаться – на́дима́тися, напру́жува-
 тися, на́пина́тися, нату́жуватися.
натуральный (naturalis) – приро́дний, на-
 тура́льний.
натяжение (intentio) – на́тяга́ння, напру́-
 жє́ння.

научный – науковий.
нафталин – нафталін, -ну.
нахмуренный – нахмурений, насуплений.
начало – початок, -ку; зачаток, -ку.
начесывать, начесать – начісувати, начеса-ти; (*от зуда*) – начухувати, поначухувати.
нашатырь – сальм'як, -ку; салом'як; амо-няк, -ку; **-ный спирт** – жигунець, саль-м'яковий спирт; амоніякова вода, їдкий амоняк.
начальный – початковий.
нащупывать, нащупать – наляпувати, на-ляпати; намащувати, намащати.
наэлектризовать – наелектризувати.
неаккуратный – нечепурний; (**неисправ-ный**) – неретельний, неакуратний.
nearthrosis – утворення суглобу на незви-чайнім місці; неартроза.
небезопасный – небезпечний.
неблагоприятный – несприятливий; (*о по-годе*) – непогожий.
нёбо (palatum) – піднебіння; **palatum du-ctum** – тверде піднебіння; **pal. molle** – м'я-ке піднебіння.
небный (palatinus) – піднебінний.
небная занавеска – піднебінне вітрило (за-віса).
небрить – неголений.
неварение – нетравність, -ности.
невесомый – невагомий, неважкий, нева-говий.
невидимый – незримий, невидимий.
невинность потерять – вінок згубити.
невменяемость – неосудність, -ности; не-притомність.
невменяемый – неосудний, непритомний.
невнятный – невиразний; нерозбірний.
невкусный – несмачний; **-но** – несмачно.
невоздержание – нездержливість; нестри-маність, -ности; (**неумеренность**) – непо-мірність.
невоздержанный – нездержливий; нестри-маний; (**неумеренный**) – непомірний.
невозможный – незможний; недорослий.
невооруженный – неозброєний; **-ным гла-зом** – (голим) простим оком; на просте (голе) око.
невосприимчивость (immunitas) – неуз-разливість, -ности; невразливість; імуні-тет, -ту.
невыправимый – незаправний.
невралгия (neuralgia) – невралгія, нервовий біль, нервобіль, нервій, нервець.
neuralgia cordis – невралгія серцеві; нер-вовий біль серця, нервій (нервець) сер-цевий; **neuralgia intercostalis** – невралгія

міжреброва, нервовий біль міжребровий, нервій (нервець) міжребр.; **neuralgia nervi facialis** – невралгія лицевого (видового) нерву; нервовий біль лицевого нерву, нер-вій (нервець) лицевого (видового) нер-ву; **neuralgia nervi ischiadici** – невралгія сідничного нерву, нервовий біль сід-ничного нерву, нервій (нервець) сідн. нерву; **neuralgia nervi occipitalis** – не-вралгія потиличного нерву; нервовий біль потиличного нерву, нервій, нервець по-тил. нерву; **neuralgia nervi trigemini = tic douloureux s. convulsif (фр.)** – невралгія трійчастого нерву, нервовий біль трій-частого нерву (сіпання обличчя), нервій (нервець) трійчастого нерву; **neuralgia plexobrachialis** – невралгія плечового пле-тіва (нервового); нервовий біль плечово-го плетіва.
неврастения (neurasthenia) – неврастенія, нервова draжливість, -ности; нервове зне-сінлення; нерворозслаблення.
невредимый – непошкоджений.
невредный – нешкідливий.
неврит (neuritis) – невріт, -ту; нервиця, запалення нерву; **neuritis rheumatica** – невріт ревматичний (ломцевий); нервиця ломцева; **neuritis optica** – нервиця зорові.
нервобласты (neuroblastes) – нерволасти, зародкові нервові клітини.
невроглия (neuroglia) – нервоглія, мозкова злучна тканина.
невродиния (neurodynia) – нерводинія, нер-вовий біль.
невроз (neurosis) – невроза; функційні роз-лади нервової системи.
неврома (neuroma) – нервома; нерв[н]як.
неврология (neurologia) – неврологія; наў-ка про нерви.
невропатия (neuropathia) – нервопатія (хо-роба нервів), нервознеміг; **-тический (neuropathicus)** – нервохорій.
паевус (родимое пятно) – родімка, родіма пляма, луніна; **n. flammeus** – вогниста родімка; **n. pigmentosus** – забарвлена ро-дімка; **n. planus** – пласка родімка.
негашеный – непалений, негашений; **не-гашеная известь** – неперепалене, нероз-пущене, нелюсоване вапно.
невыносливость – невитривалість, -ности; невитримливість.
негибкий – негнучкий.
негладкий – нерівний, негладенький, не-гладкий.
негодность – негідність, -ности; нікчемність, -ности.

негодный – негідний, нездатний, нікчемний, негодящий.

недавний – недавній.

недвижный, недвижимый – нерушій, нерухомий, непорушний.

недействительный – недійсний.

недержание – нестрим, -му; нестримання; нестриманість, -ности; н. мочи (enuresis) – сечонестримання; enuresis nocturna – сечонестримання (сечонестриманість) ліжкова, у ліжку (нічна); enuresis spastica – сечонестримання спастичне (скорчове, стискове).

недеятельный – недіяльний, неактивний, нечінний.

недобор – недобір, -бору.

недовес – недовага, неповна вага.

недоедать – недоїдати.

недозрелый – нестиглий, неспілий, неостиглий, недоспілий.

недомогание – нездужання, недугування.

недомогать – нездужати, недужати, слабувати.

недомыслие – недо́мисел, -слу.

недоносок – недоно́сок, недоно́шена дитина; невчасна (нечасна) дитина; (о яйце) – виливок.

недосмотр – недо́гляд, -ду.

недоразвитая рука, нога – кі́кіть, -ктя.

недоразвитие умственных способностей (imbecillitas) – недо́умство, пришеле́пуватість, -тости.

недоразвитие – недорозві́й, -во́ю; недорозви́нення.

недосмотреть – недогля́дити, недодиві́тися.

недосмотр – недо́гляд, -ду.

недоставать (безлич. гл.) – бракува́ти; **недостаёт** – браку́є.

недостаток – 1) брак, ганч, хіба, ва́да; 2) недо́ста́ча, недо́ста́ток, неста́тки.

недостаточность (insufficiencia) – недо́ста́тність, -ности; ва́да, хіба, недо́ста́ча; insufficiencia valvulae bicuspidalis (mitralis) – недо́ста́тність (ва́да) дві́йча́стої (мі́тральної) за́слінки; **недостаточность кислотности желудка** (anchlorhydria) – анхлоргі́дрія (зме́ншення кислото́ности).

недостаточный – недо́ста́тний.

недоступный – непристу́пний, недо́ступний.

недосыпать, недоспать – недосипля́ти, недоспа́ти.

недосыпание – недосипа́ння.

недуг – недуга, хво́рість, -рости.

неестественность – неприро́дність, -ности.

неестественный – неприро́дний, ненату́ральний.

нежелание – нехі́ть (не́хоти); небажа́ння.

неженатый – нежона́тий, нео́дружений.

незаботливый – недба́ливий.

незаконнорожденный – нешлю́бний, байстрі́ок, неправи́ро́дження.

незамечаемый – на́по́мітний, незва́жний.

незаразительный – неза́разли́вий, нечі́пкий.

нездоровиться – незду́жатися; **-тся** – незду́жається, немо́жеться.

нездоровый – сла́бий, недужі́й, недужний;

(вредный) – нездо́ровий, непого́жий (напр., вода́).

нездоровье – сла́бість, -бости; не́міч, -мочи; незду́жання, незду́жність, -ности.

незначительный – не́зна́чний.

незрелый – неспі́лий, нести́глий; недо́ро́слий, зе́лений.

неизлечимый – не́зці́лимий, не́вигі́йний, не́виду́жливий.

неиспорченность – не́зі́псо́ваність, -ности.

неиспорченный – не́зі́псо́ваний.

неисправный – неспра́вний.

неистовство (furor) – ша́ле́нство; ша́л; несамо́вітість, лю́ть.

нейтральный (neutralis) – не́втра́льний, байду́жий.

нейтрализация (neutralisatio) – не́втралі́зація; усе́ре́днення.

нейтрализовать – не́втралізува́ти.

некоординированный (atactiens) – некоо́рдино́ваний; недола́дний, ата́кти́чний.

некроз (necrosis) – некрóза, змертві́ння, омертві́лість, за́вме́рлість, -лости.

нелюдим, -мый – відлю́дний.

нематоды (nematodes) – не́мато́ди, крú́гли хроба́кі.

немой – ні́мий, безрі́ка, безмо́вний.

ненасыщенный – не́насі́чений.

ненормальный – не́норма́льний.

неоднородный – не́одно́рідний.

неоплазма (neoplasma) – ново́тві́р, -тво́ру. Див. “опухоль”.

неопределенный – не́ві́зна́чений, не́вира́зний, неозна́чений.

неопрятность – неохáйність, -ности; нече́пурність; **неопрятный** – неохáйний, нече́пурний.

неорганический – неоргані́чний.

неосязаемый – недо́тика́льний.

неотвязный – невідча́пний, невідва́зний.

непарный (azygos) – не́парі́стий; vena azygos – не́парі́ста ве́на.

непереваренный – нестра́влений.

неплодный (бесплодный) – неплі́дний; (о земле) – не́ро́дючий.

неплотный – нещі́льний; на́ослаб.

неподвижность – нерухомість, -мости.
неподвижный – нерухомий.
непостоянный – нестійкий, змінний, змінливий, нестійкий.
непрерывный – безперервний, безнастанний.
непробудный – нерозбудний, неспівний.
непроизвольный – мимовільний, невольний.
непрозрачный – непрозорий; неспівний.
непромокаемость – непромокальність; водостійкість, -ности.
непромокаемый – непромокальний, водостійкий.
непроницаемость – непроникливість, -вости; -мый – непроникливий.
неработоспособный – нездатний до праці; непрацездатний.
неравномерный – нерівномірний; **н. деление** – нерівномірний поділ.
неразвитой – нерозвинений.
нерастворимость – нерозчинність, -ности, нерозпускальність.
нерастворимый – нерозчинний; нерозпускальний, нерозпустимий.
нерв (nervus) – нерв; **n. olfactorius** – нюшний (нюхальний) нерв; **n. opticus** – зоровий (оптичний) нерв; **n. oculomotorius** – очорухний нерв; **n. trochlearis** – коліщатий (баранцевий) нерв; **n. trigeminus** – трійчастий нерв; **n. ophthalmicus** – очний нерв; **n. maxillaris** – верхньо-щелеповий (горішньо-щелеповий) нерв; **n. mandibularis** – нижньо-щелеповий (долішньо-щелеповий) нерв; **n. abducens** – одвідний нерв; **n. facialis** – лицевий нерв; **n. intermedius** – межисередній нерв; **n. acusticus** – слуховий нерв; **n. utricularis** – нерв еліптичного мішечка (утрикулярний нерв); **n. cochleae** – слимаковий нерв; **n. glossopharyngeus** – язиково-горловий нерв; **n. vagus** – блудний нерв (блуденний); **n. accessorius** – додатковий нерв; **n. hypoglossus** – під'язиковий нерв; **n. p. spinales** – спинномозкові нерви; **n. p. cervicales** – шийні нерви; **n. ulnaris** – ліктьовий нерв; **n. radialis** – проміневий нерв; **n. p. thoracalis** – грудні нерви; **n. p. lumbales, sacrales, coccygeus** – нерви поперекові, крижові, куприкові; **n. iliohypogastricus** – клубово-підчеревний нерв; **n. ilioinguinalis** – клубово-пахвинний нерв; **n. genitofemoralis** – стегново-половий нерв; **n. cutaneus femoris lateralis** – бічний стегновий шкіровий нерв; **n. obturatorius** – затульний нерв; **n. femoralis** – стеговий нерв; **n. ischiadicus** – сідничний нерв; **n.**

peroneus – малогомілковий нерв; **n. tibialis** – великогомілковий нерв; **n. plantaris** – підшванний нерв; **plexus pudendus** – соромітне плетиво; **n. haemorrhoidalis** – гемороїдальний нерв; **n. vesicalis** – міхуровий нерв; **n. vaginalis** – піхвовий (піхв'яний) нерв; **n. pudendus** – соромітний нерв; **n. perinei** – нерв переміжжя; **n. scrotalis** – калитковий нерв; **n. dorsalis penis** – дорзальний прутневий нерв; **n. coccygeus** – куприковий нерв.

нервность (nervositas) – нервовість, -вости;
-но расстроенный – знервований.

нервный – нервовий; **-ная Швановская оболочка** (neurolema) – невролема, онерв'я, нервова оболонка.

несварение (dyspepsia) – нестрівність, -ности; нетравлення.

несвоевременный – невчасний, несвоечасний.

неспособный – нездатний, нездібний, нездольний, недотіпа.

нестотерапия (nestotherapia) – нестотерапія, лікування голодом.

нетерпеливый – нетерплячий.

нетрезвый – нетверезий.

неудержимый – невтримний, нестримний, неупинний.

неудобоваримый – нестрівний.

неудовлетворение – незадоволення.

неумеренный – непомірний, неуміркований, непоміркований.

неустойчивый – нестійкий, хиткий; **соединение н.** – нетривка сполука; **равновесие н.** – хитка рівновага.

нефрит (nephritis) – нирковіця, нирчіця; запалення нирки; нефрит; **nephritis acuta** – гострий нефрит, гостра нирковіця (нирчіця); **nephritis chronica interstitialis** – нефрит (нирковіця) хронічний (довготривалий) проміжний; **nephritis chronica parenchymatosa** – нефрит (нирковіця) хронічний паренхімовий (м'якушовий); **nephritis gravidarum** – нирковіця вагітних.

нефрокапсэктомия (nephrocapsectomia) – витин ниркового капшукі, нефрокапсектомія.

нефролит (nephrolith) – нирковий камінець, нефроліт.

нефролитиаз (nephrolithiasis) – хорування на ниркові камінці, нефролітіаза.

нефролитотомия (nephrolithotomia) – витин ниркових камінців, нефролітотомія.

нефрома (nephroma) – нефрома, лихий наростень нирки.

нефроомалація (nephromalacia) – нефроомалація, розм'якшення нирки.

нефропексія (nephropexia) – нефропексія, пришивання (блуканою) нирки.

нефроптоз (nephroptosis) – опущення нирки, нефроптоза.

нефрооррагія (nephrorrhagia) – кровотеча ниркова, нефрооррагія.

нефротиф (nephrotypus) – нефротиф; запалення нирок, спричинене черевним тифом.

нефротомія (nephrotomia) – розтин нирки, нефротомія.

нефроектомія (nephroectomy) – витин нирки, нефроектомія.

нефть (petroleum) – нафта.

нефтяной – нафтовий.

нечистоплотність – неохайність, -ности.

нецелесообразный – недоцільний.

нечистый (грязный) – нечистий; **(неаккуратный)** – неохайний, нечепурний.

нечистоты – нечисть, -сти; бруд, відходи.

нечувствительность – нечутливість, -лості; нечутливість, -ности.

нечувствительный – нечутливий, нечутливий.

неядовитый – неотруйний, неотруйний.

нижний (inferior) – долішній (*внизу лежачий*); спідній (*под низом*); низовий (*располож. ниже по течению реки*).

нижняя челюсть (mandibula) – нижня (долішня) щелепа; protuberantia mentalis – підборідний виступ; foramen mentale – підборідний отвір; angulus mandibulae – щелеповий кут; alveola dentales – зубні дучки.

нижнечелюстной (mandibularis) – нижнечелюстовий.

низ – низ, -зу; спід (споду); діл (долу).

низкорослый – низькорослий.

никотин (nicotinum) – нікотин.

никталгія (nyctalgia) – нічні болі; нікталгія.

никталопія (nyctalopia) – нікталопія, сліпота вдень (колі хорий краще бачить вночі або в затемненому освітленні).

нимфит (nymphitis) – запалення малих соромітних губ, німфіт.

нимфоманія (nymphomania) – німфоманія, хороблива полова́ дражливість у жінок.

нистагм (nystagmus) – ністагм, несправні рухи очей; коливання, хиткість очей; тремтіння очей.

нисходящий (descendens) – додільний.

нитевидный – ниткуватий; нитчастий.

нитробензол – нітробензол, -лу.

нітроглицерин – нітроглицерин, -ну.

нітросоединение – нітросполука.

нить семенная (spermatozoon) – заплідник, насінник, вёрчик.

нищета – убожество, злидні.

нищенский (бедный) – злиденний; старецький, старечий, жебрацький.

новообразование (neoplasma) – новотвір, -твору; новоутворення, неоплізма.

новорожденный (neonatus) – новонароджений; немовлятко, народженець.

нога (extremitas inferior) – нога, нижня (долішня) кінцівка; **ногами вверх** – догори ногами, горініж, сторч головою; **деревянная н.** – дерев'янка; **длинноногий** – циба́тий; **-ми ковыляющий** – петельгу́зий.

ноготь (unguis) – ніготь (нігтя); **matrix unguis** – нігтева́ матірка; **vallum ung.** – нігтевий валок; **corpus ung.** – нігт. тіло; **radix ung.** – нігт. корінь; **lunula** – місячко; **margo occultus** – прикритий край; **margo liber** – вільний край; **stratum corneum unguis** – роговий нігтевий шар; **stratum germinativum ung.** – зародковий нігтевий шар.

ногтевой – нігтевий.

ногтоседа (paranitium) – нігтьо́дь, -ди; (во́лос; во́лосень).

нож – ніж (ножа́); но́жик; **перочинный н.** – цезо́рик, складничок, чепе́лик; **обоюдоострый** – дволезник, дволезний; **острие ножа** – гостря́к, вістря́к; **резекционный н.** – обті́нач; **рукоятка ножа** – коло́дка; **сапожный** (*с косым концом*) – кніп, кніпе́ць; **стальная часть н.** – лі́зко, залі́зко; **тупой край н.** – тупий.

ножницы – но́жиці (но́жиць).

ноздреватый (porosus) – ніздрюва́тий, діркува́тий, порува́тий, дірчастий; **-тость** – ніздрюва́тість, діркува́тість, порува́тість.

ноздри (nares) – ніздрі (ніздер); (*един.*) ніздря́; (*у волов и коней*) – храп.

ноздряной – ніздря́ний, ніздровий.

нома (noma = cancer aquaticus) – но́ма, водня́к; во́гкий спа́лень облі́ччя.

нормальный (normalis) – норма́льний.

нормобласты (normoblastes) – норма́бла́сти, червонокрі́вці з ядрами.

нормоциты (normocytes) – норма́ці́ти, звичайні червонокрі́вці.

нос (nasus) – ніс (но́са); но́сик; **вздернутый** – кі́рпа, кірпа́тий; **с приплюснутым н.** – плеско́носий; **седлообразный** – сі́дла́тий н., сі́длува́тий н.; **части носа:** **basis nasi** – о́сно́ва (підста́ва) носова́; **radix nasi** – носовий ко́рінь; **dorsum n.** – носова́ спі́на; **margo n.** – нос. край; **apex n.** – нос. вершо́к; **ala n.** – нос. крило́; **septum mobile n.** – носова́ рухо́ма пере́тинка; **cartilagines**

n. – нос. хрящі; cartilago septi nasi – хрящ носової перетинки; crus mediale – середина ніжка; cartilagine alares minores – малі крилові хрящі; cartilag. sesamoideae nasi – носові сочкуваті хрящі; organon vomero nasale – лемішево-носовий орган; ductus incisivus – різаківий провід; **внутренние части носа:** nares – ніздрі; choanae – хоани; concha nasalis – носова скійка; meatus nasi – носовий хід; sinus maxillaris (Highmori) – верхнєщелепова затіка (Гайморова); glandulae nas. – носові залози.

носилки – нощі (ношів); (для умерших) – ма́ри, -рів.

носильный – носі́льний.

носильщик – носі́й, носі́льник, -ка.

носовой (nasalis) – носовий; **-вое отверстие наружное** – надвірний (зовнішній) носовий отвір.

носоглотка (cavum nasopharyngeale) – носогорло, носопро́лик; **-точный** (nasopharyngealis) – носогорловий; носопро́ликовий.

нрав (характер) – вда́ча; на́ту́ра, но́ров, -ву; (обычай) – звича́й, -чаю.

pubescula cervice – легі́нька змугні́лість ро́гівки, нубе́кула ро́гівки.

нутро (внутренность) – нутро́, се́редина.

нюхание – ню́хання.

нюхательный – ню́хальний, ню́шний; **табак нюх.** – таба́ка; n. olfactorius – ню́шний нерв.

нюхать – ню́хати.

нянька, няня – ня́нька, ня́ня.

нянчить – ба́вити, ня́нчити; (возиться) – па́нкатися, ця́цкатися.

О

Обваривание – опáрення, ошпа́рювання, обва́рювання.

обваренный – опáрений, ошпа́рений, обва́рений.

обваривать, обварить – опáрювати, опáрити; обва́рювати, обва́рити; ошпа́рювати, ошпа́рити; **обварил руку кипятком** – ошпа́рив ру́ку окро́пом.

обвивание – обвива́ння, обповива́ння, пови́вання; (**обматывание**) – обмо́тування, обкру́чування.

обвивать, обвить – обвива́ти; оповива́ти, обві́ти, опові́ти.

обвинение – обвинува́чення.

обвинитель – обві́нник, винува́ч, обвинува́тель, обвинува́ч, винува́тель.

обвинительный – обві́нний, винува́льний. **обвисать, обвиснуть** – обвиса́ти, обвисну́ти; звиса́ти, звисну́ти: (о много.) – пообвиса́ти, позвиса́ти.

обвислость – обвислі́сть, -лості, звислі́сть.

обвислый – обвислий, звислий.

обвитый – обві́тий.

обволакивание – обво́ліка́ння, обтяга́ння, укрива́ння.

обволакивать, обволочь – обво́ліка́ти, обво́локти; (что чем) – обтяга́ти; обтя́гти; укрива́ти, укрі́ти.

обвязывать, обвязать – обва́зувати, обва́зати.

обвязка – пов'язка, об́вязка, у́в'язка; **обвязывание** – обва́зування, у́в'язування.

обгаживать, обгадить – обгі́джувати, обгі́дити; обпаску́джувати, обпаску́дити.

обгорать, обгореть – обгора́ти, обгори́ти; обпала́тися, обпалі́тися.

обгорелый – обгори́лий, обпáлений.

обдирать, ободрать (кожу, кору) – обдира́ти, обде́рти, облуплюва́ти, облупі́ти; (оцарапать) – обдря́пувати, обдря́пати.

обед (еда) – обі́д; (о процессе) – обі́дання.

обедать – обі́дати.

обеденный – обі́дний; **о. час** – обі́дня пора́, обі́дний ча́с, годі́на.

обезболивание (anaesthesia) – анестезі́я, знечу́лювання, анестезува́ння.

обезболивать – знечу́лювати, анестезува́ти.

обезглавливать, обезглавить – стина́ти, стя́гати го́лову; відтинáти, відтя́гати го́лову; зі́тну́ти.

обезглавливание (decapitatio) – стина́ння, відтинáння, відтя́гття го́лови.

обеззараженный – знеза́ражений.

обеззараживание – знеза́ражування, відза́ра́знення, дезинфе́кція.

обеззараживать, обеззаразить – знеза́ражува́ти, знеза́разити, відза́ра́знювати, де́зинфікува́ти.

обеззараживающий – знеза́ражувальний.

обезитас (obesitas) – зажі́рлість, ото́вшення, опа́систість, -стости.

обезображение – спога́нення, спотво́рення, знекра́шування, знекра́са.

обезображивать, обезобразить (deformare) – знекра́шувати, знекра́сити; спога́нювати, спога́нити; спотво́рювати, спотво́рити.

обезумевший – збожево́лілий, знаві́сний.

обезуметь – збожево́літи, збезглу́здити, знаві́сніти, зду́рити; з глу́зду ссу́нутися; **он обезумел** – він збожево́лів; **обезуметь от боли, ужаса** – збожево́літи з жа́ху, з бо́лю.

обезьяна (simia) – мав[л]па.

обертка, обвертка – обгортка, окладина; (ботан.) – окріва.

обвертывание (abvolutio) – обгортання, обвивання, завивання; **обвернуть** – обмотати, завинути, обгорнути, завивати.

обертывать, обернуть – 1) обгортати, обгорнути; 2) повертати, повернути; обертати, обернути.

обескровливание – збезкрівлення, вікровлення, знекрівлення.

обеспложенный (sterilis) – безплідний, знеплідний.

обеспложивание, обеспложение – знепліднювання, знепліднення; (о корове) – з'яловіння.

обеспложивать, обесплодить – знепліднювати, знепліднити; робити, зробити неплідним.

обеспокоивать, беспокоить – турбувати, потурбувати; занепокоїти.

обеспокоенный – стурбований, занепокоєний, збентежений.

обессиловать, обесилить – знесілюватися, знесілитися; (после болезни) – виснажуватися, виснажитися; ослабити, підупасти на силі.

обессиловший, обессиленный – знесілений, виснажений, занепалий, охлялий.

обесиление – знесилення, виснаження, висілювання.

обесцвечивание – позбавлення фарби, кольору; відбавлення.

обесцвеченный – позбавлений фарби, кольору; відбавлений.

обесцвечивать, обесцветить – відбавити, відбавлювати; позбавляти, позбавити фарби, кольору.

обесчещивать, обесчестить – ганьбити, зганьбити; зганьбувати; безчестити, збезчестити.

обжигание, обпалювання (кирпича) – випал, випалювання; (волос) – обсмалювання.

обжигать, обжечь – обпалювати, обпалити; опікати, обпекти; (о кирпич.) – випалювати, випалити; **обжигаться** – обпалюватися, обпалитися; **обжигаться кипятком** – ошпарюватися, ошпаритися.

обжорство – ненажерливість, обжерливість, -вості.

обжорливый – ненажерливий, прожорливий, обжерливий, ненаїсний.

обзор – огляд, -ду.

обизвествление (calcination) – звапнення; **обизвествленный** – звапнений.

обилие – достаток, достача; (плодов, цве-

тов, листьев) – рясота, ряснота; **обилие** (силы) – буйність, -ності.

обильный – рясний, буйний, достатний; **обильный источниками** – джерелястий.

обкалывание – обколювання; (булавами) – обшпильювання.

обкалывать, обколоть – обколювати, обколоти; (булавами) – обшпильовати, обшпилити.

обкармливать, обкормить – обгодовувати, обгодувати.

обкормленный – обгодований.

обкладочный – обкладовий.

обкладывать, обложить – обкладати, обкласти; обмощувати, обмостити.

обклеивать, обклеить – обклеювати, обклеїти; обліплювати, обліпити.

обкуривать, обкурить – обкурювати, обкурити.

обкутывать, обкутать – обкутувати, обкутати; обпинати, обпінати (кого, що чим).

обламывание – обламювання, обломлювання.

обламывать, обломать, обломить – обламувати, обламати; обломлювати, обломити.

область (regio) – царина; обсяг, -гу; галузь, -зи; ділянка; **область** (географическ.) – край, країна; (в области наук) – в царині науковій; **исследование в области чего-либо** – дослід над чим; regiones capitis – головні ділянки; regiones faciei – лицеві ділянки; regiones colli – шийні ділянки; regiones pectoris – грудні ділянки; regiones abdominis – черевні ділянки; regiones dorsi – спинні діл.; regiones extremitatis superioris et inferioris – ділянки верхньої (горішньої) та нижньої (долішньої) кінцівок.

область действия – обсяг діяння.

облатка (capsula amylacea) – оплатка.

облаточный – оплатковий (оплаткове тісто).

облегать, облечь – облягати, облягти; оточувати, оточити.

облегчать, облегчить – улэгчувати, улэгчити, полэгчувати, попустити, попілжити; **болезнь моя несколько облегчилась** – мені тріхи полэгчало, попустило.

облегчение – полэгчення, улэгшення; полэгкість, пільга; **получить облегчение** – пільги дізнати; **почувствовать облегчение от болезни** – стати легше; полэгшати, попустити кому.

обледенелый – обмерзлий, вкритий кригою, льодом.

обледенеть – обмерзти, обмерзнути, узятися (вкритися) льодом, кригою.

облезать, облезть (*о волосах, коже*) – облязати, облізати, облізти.

облезлый – облізлий, полісілий.

обливание – обливання.

облинялый – вілинялий, облінялий, облізлий.

облинять – вілиняти, полиняти; (*о мног.*) – повилинювати, облізти.

облитерация (obliteration) – облітерація, зрощення, зарощення; obliteration pericardii – облітерація (зрощення) перикардія (осердя), зовнішньої серцевої оболони.

облитерироваться – зникати, облітеруватися.

обложенный (язык) – обкладений.

обломок (fragmentum) – уламок, -ка; відламок.

облыселый – вілисілий, полісілий, злісілий.

облысение – полісіння, вілисіння.

облысеть – вілисіти, полісіти, злісіти.

обмазка – обмáзання, обмáщення, обшмарування.

обмазывание – обмáзування, обмáщування, обшмаровування.

обмазываться, обмазаться – обмáщуватися, обмáститися; умáзуватися, умáзатися.

обмакивать, обмокнуть – умочати, умочати, умочити.

обман (*чувства*) – манá, омáна, марá; **обман зрения** – манá для óка; манá оптична (зорová); **надувательство** – ошукáнство, ошукáння, шахрайство, облóуда.

обманчивый – обмáнний, облóудний, звóдний.

обматывание – обмóтування, завивáння, обкрóчування.

обматывать, обмотать (*вокруг ч.-л.*) – обмóтувати, обмотáти; обвивáти, обвóити; обкрóчувати, обкрутíти.

обмачивать, обмочить – обмóчувати; обмочíти.

обмен веществ – вíміна, óбмін речовíн.

обмирание – завмиráння, обмиráння, умлі́вання, зомлі́вання, непритóмність, зомлі́лість, -лости.

обмирать и обмереть – завмиráти, завме́рти; (**впадать в обморок**) – обмиráти, обме́рти; умлі́вати, умлі́ти; зомлі́вати, зомлі́ти.

обмороживание – обмóрóжування, заморóжування.

обмороживать, обморозить – обмóрóжувати, обморóзити.

обмороженный – обморóжений, заморóжений.

обморок – млість (млость), -óсти; умлі́вання, непритóмність; **в полубомороке** – напівпритóмний; **очнуться от обморока** – опритóмніти, прийти до пáм'яти; **падать, упасть в обморок** – умлі́вати, млі́ти; умлі́ти, зомлі́вати; **он упал в обморок** – він зомлі́в.

обморочный – млóсний, пáморочний.

обмыливание – мйлення.

обнажать, обнажить – оголювати, оголі́ти; (*подымая одежду*) – заголювати, заголі́ти;

обнажаться – оголюватися, оголі́тися.

обнажение – оголювання, заголювання, оголення; (*меча*) – добу́вання.

обнаженный – оголений, го́лий, заголений.

обнаружение – вйявлення, викриття.

обнаруживать, обнаружить – вивя́ляти, вйявити; викривáти, вйкрити.

обновление – поновлення, онóвлення, відновлення.

обновитель – об[по]нóвник, онові́тель, віднові́тель.

обобщать, обобщить – узагáльнювати, узагáльніти.

обобщение – узагáльнення.

обогревание – огрівáння.

обогревательный – огрівáльний; **обогревательная печка** – огрівáльна гру́бка.

обогревать, обогреть – огрівáти, огрі́ти, зігрі́ти, обігрі́ти.

обогреть – огрі́тий.

обод, ободок – óбід (óбоду); обіде́ць, -дця; каблóчка.

ободочная кишка (colon) – ободóва кішка; col. ascendens – догрі́ня ободóва кішка; flexura coli – ободóва закру́тка; col. transversum – попере́чна ободóва кішка; col. descendens – доді́льна ободóва кішка; col. sigmoideum – сигму́вата ободóва кішка; plicae semilunares coli – півмісячні змóршки обод. кішки; haustrae coli – загли́бини обод. к.; tunica serosa – сирóваткова оболóна (опóна); appendices epiploicae – чепце́ві приві́ски; taenia coli – стрі́чки (смужкі) ободóвої кішки; taenia omentalis – чепце́ва смужка; gl. intestinales – кишкові зáлози.

ободраный – обідраний, обде́ртий, обшáрпаний; (*дерево, кожа*) – облóплений, лóплений, обідраний.

ободрение – підбадьóрення, заохóчення; (*длит.*) – підбадьóрювання, заохóчування.

ободрительный – підбадьóрливий, заохóтливий.

ободрять, ободрить – підбадьóрювати, підбадьóрити; заохóчувати, заохóтити.

обоесторонний – обобічний, двобічний, обопільний; **обоеполый** – двостатівий, двополый.

обоженный – обпалений, обпечений; (*кипятком*) – обпарений, ошпарений; (*кирич*) – випалений.

обои – шпалери.

оболочка (tunica) – оболонка, оболона, опона, плівка; **ворсинчатая оболочка** (chorion) – торочкувата оболонка, хоріон; **отпадающая оболочка** (membrana decidua) – відпадна оболонка, обрідок (децидуальна); **мышечная оболочка** (sarcolemma) – м'яснева оболонка, ом'яззя; **нервная об.** – онёрв'я, онёрвина; нервова об.; **сосудистая об.**: 1) наружная (tunica externa s. adventita) – надвірня (зовнішня) оболонка; 2) средняя (tunica media) – середня оболонка; 3) внутренняя (tunica intima) – внутрішня (середова) оболонка (опона); tunica dartos – м'яснева оболонка калітки (каліткова); tunica vitrea – скліста оболонка; tunica serosa – сироватна об.; **слизистая оболочка** (tunica mucosa) – слизова оболонка, слюзівка; **роговая об. глаза** (cornea) – рогівка, роговиця; **сетчатая об. глаза** (retina) – сітківка (ретіна); **белковая обол.** (sclera) – білкова, склєра, тверда (зовнішня) очна оболонка.

обомлевать, обомлеть – зомлівати, умлівати, зомліти, умліти.

обомлевший – зомлілий, умлілий.

обоняние (*чувство*) – нюх; (*действие*) – нюхання.

обонятельная доля (lobus olfactorius) – нюхальна (нюшна) ділянка.

обонятельный (olfactorius) – нюшний (нюхальний); **обонятельный нерв** (nervus olfactorius) – нюшний (нюхальний нерв).

обонять – чути; (*носом*) – нюхати, пахати.

оборудование (*мастерской, кабинета*) – устаткування, устатковування; опорядження, опорядкування; (*какого-либо дела*) – обору́дування, облаго́джування.

оборудованный – устаткований, обору́дований, опоряджений.

обоснование – уґрунтування.

обособление – відокремлювання; (*оконч.*) – відокремлення.

обособленный – відокремлений, відособлений; **обособленная жизнь** – відлюдне життя.

обострение – загострення; **обострение болезни** – роз'ятрєння хороби.

обостряться, обостриться – гострішати,

загострюватися, загостритися; роз'ятрюватися, роз'ятрїтися.

обоюдоострый – двогострий, гострий з обох боків, двосічний.

обоюдосторонний – двобічний, обобічний. **обрабатывать, обработать** – обробляти, обробіти; опрацю́увати, опрацюва́ти; (**обр-вать, обр-тать серною кислотой**) – розробляти, розробіти (*хем. сл.*).

обработка – обрóbка, опрацюва́ння, обрóbлення.

образец – зразок, -зка; взірець, -рця; взір, (взору).

образование (*создание*) – утво́рювання, утво́рення; (*просвещение*) – освіта; (**геол. терм.**) – фалдува́ння.

обрезание (circumcisio) – обріза́ння; обрі́з, обтинання; **обрезанный** – обріза́нець, обрізаний, обріза́н.

обрезок – обрі́зок, -зка; окра́йка, окра́вок, -вка; уті́нок.

обрезывать, обрезать – обкра́ювати, обкрóїти; (*укоротить*) – надрізувати, надрі́зати; зрізувати, зрі́зати; (*обрезывать, обрезать волосы*) – обтинати, обті́яти; (*обрезывать, обрезать руку, палец*) – урі́зати ру́ку, па́лець; (*религ. обряд*) – обрізувати, обрі́зати.

обременение – обтя́ження; (*длит.*) – обтя́жування.

обремененный – обтя́жений; **обременительный** – обтя́жливий, суту́жний.

обременять, обременить – обтя́жувати, обтя́жити.

обростание – оброста́ння, пророста́ння.

обростать, обрости – оброста́ти, обрості́; (*мохом, волосами*) – мохна́тїти, помохна́тїти.

обросший – обрóслий, порóслий; **обросший волосами** – волоса́тий, пелєха́тий.

обрывистый – кру́тий, спа́дистий, стрі́мкий, при́крый.

обрызгивание – опóрскування, оббри́зкування, обпрі́скування.

обрызгивать, обрызгать – оббри́зкувати, оббри́зкати, обпрі́скати, обхлю́пати.

обрызглый – брє́зкий, набрє́зкий, набря́клий, оду́тлуватий, оду́тлий; (*обрызглый от сна*) – за́спаний.

обрызгнуть – забрє́зкнути, набря́кти, оду́тлитися.

обрызглость – оду́тлість, -лості, брє́зклість, -лості.

обсахаривание – обцукро́вування.

обсахаривать, обсахарить – обцукро́увати, обцукрува́ти.

обсеменение – засівання, обсівання.
обсеменять, обсеменить – обсівати, засі-
 вати; засіяти.
обсервация (observatio) – обсервація; спо-
 стереження, спостерігання; нагляд, -ду.
обследование – обслідування, досліджування.
обстипация (obstipatio) – запертя, закріп,
 -репу.
обстригать, обстричь – обстригати, обстриг-
 ти.
обсыпать, обсыпать – обсіпати, обсіпати.
обсыпка – обсіпання.
обтуратор (obturator) – обтуратор, затуль-
 ник, затикач.
обувь – взуття, обуття; обув'я; **обувание** –
 взування, обування.
обугливание – обуглювання, вугління, звуг-
 лення.
обугливать, обуглить – звуглювати, звуг-
 лити.
обугливаться, обуглиться – братися, взя-
 тися вуглем; вугліти, звугліти.
обхватывать, обхватить – обхоплювати,
 обхопити; обіймати, обняти.
обход – обхід (обходу); обмін; (**обход де-
 журных**) – обхід, дозір, -зору; **доктор-
 ский обход больных** (в больнице) – лі-
 карський обхід хворих (у лікарні).
обходить, обойти – обходити, обійти.
обшивание – обшивання; (**окайм.ливание**) –
 облямовування, лямування.
обшивать, обшить – обшивати, обшити;
 (*край одежды*) – облямовувати, облямува-
 ти; (*бахромой*) – оторочувати, оторочити.
обшлаг – закарваш, карваш, вилога; (*на ру-
 башке*) – чохла, чохлиця.
общение – єднання, стосунки з ким; зноси-
 ни з ким.
общечеловеческий – вселюдський, загаль-
 нолюдський.
общий – загальний; (**совместный**) – спіль-
 ний.
объект – об'єкт, -ту; предмет.
объективный – об'єктивний.
объектив – об'єктив, -ву.
объем (volumen) – обсяг, -гу; обшир, -ру;
 об'єм, -му; місткість, -кости; **увеличивать-
 ся в объеме** – більшати, ширшати, товщати.
объемистый – обіймистий, укладистий.
объемный – обсяговий, об'ємний; **объем-
 ный анализ** – об'ємна аналіза.
объем атомный – атомовий об'єм.
объем молекулярный – молекулярний
 об'єм.
объем удельный – питомий об'єм; відно-
 сний об'єм.

овал – овал, -лу; **овальный** – овальний;
овальное отверстие (foramen ovale) –
 овальний отвір.
овариалгия (ovarialgia s. ovarialneuralgia) –
 оваріалгія, нервовий біль в яєчниках.
оварии (ovarium) – оваріи, вітяжка з
 яєчників.
овариотомия (ovariotomia) – оваріотомія,
 витин яєчників.
оварит (ovaritis = oophoritis) – оварит,
 запалення яєчника, яєчничовиця.
овод – овід (овода); дрік (дріку); гедзь, -зя.
овощи – горідина.
овсяный – вівсяний; (*хлеб*) – вівсяник.
овуляция (ovulatio) – овуляція, відходження
 яєчка.
овшиветь – завошівіти.
огиб, огибание – обгін, -ну; обгінання.
огибать, обогнуть – обгинати; обігнути;
 (**обходить**) – обходити, обминати.
оглохлый – оглухлий.
оглохнуть – оглухнути, оглухти; поглух[ну]-
 ти; **несколько оглохнуть** – приглух[ну]-
 ти.
оглушать, оглушить – глушити, оглушати,
 приголосувати.
оглушение – глушіння, приголосшення,
 приглушення.
огневик (carbunculus) – карбункул, боко-
 рван, -на; (*мин*) – кремень.
огненный – огнєний, вогнєвий, вогністий.
огнестрельный (sclopetarius) – вогнепаль-
 ний; **огнестрельная рана** – стрільна (стрі-
 ляна) рана.
огнеупорный – вогнетривалий, вогневід-
 порний.
оголенный – обголений, заголений.
оголять, оголить – заголювати, заголіти;
 обголяти, обголіти; (**брить**) – голити,
 віголити.
огонь – вогонь, -гню.
огорчать, огорчить – засмучувати; жалю,
 туги завдавати; прикрості чинити кому.
огорчение – прикрість, -крости; сміток,
 жаль, -лю; скорбота, досадонька.
ограничение (circumscrip̄tio) – обмеження.
ограниченность – обмеженість, -ности.
ограниченный (circumscrip̄tus) – обмеже-
 ний; (**обведенный**) – обмежований; **огра-
 ниченный умом** – недоумкуватий.
ограничивать, ограничить – обмежувати,
 обмежовувати, обмежувати.
огрубелый – зрубілий; (*о коже*) – зашкаруб-
 лий, закарубілий.
одежда – одєжа, -жі; одіж, -жи; одяг, -гу;
 убрання.

одеревенелость – здеревілість; здерев'янілість, -лости; (**оцепенелость**) – задубілість, затерптість, закліяклість.

одеревенелый – здеревілий; (*о руке*) – закліяклий, затерплий.

одеревенеть – здеревіти, здерев'яніти; (*о теле*) – задубіти, затерпнути, закліякнути.

одержимость (*в смысле душевн. заболев.*) – навіжєнство; **одержимый** – навіжєний; біснуватий, божевільний; (**одержимый**) – слабій на що.

одеяло – ліжник, укривало; ковдра.

одноатомный – одноатомовий, одноартісний, одновалентний.

однобокий – однобокий, однобічний.

одноглазый – одноокий; однозір, -зору.

одноименный – одноймєнний.

однократный – одноразовий.

однолепестковый – однопелюстковий.

однолетний – однолітний, однорічний.

однообразный – одноманітний.

одноосновная кислота – одноартісна (одновалєнтна) кислота.

одноосный – одноосєвий.

однородный – одностайний, одноцільний, однорідний.

однослойный – одношаровий.

одностворчатый (*двери, окна*) – суцільний; ординарний, поєдінчий.

односторонний – однобокий, однобічний, односторонний.

одноцветный – однобарвний, одноколірний.

одонтобласти – одонтобласти; клітини, з котрих втворюється зубовина.

однополый – однонастий, одностатний, однорідний.

однотонный – однотонний.

одонтогра (*odontogra s. odontalgia*) – зубний біль; біль зубів; одонтагра.

одонтит (*odontitis*) – одонтит, запалення зуба; зубнийця.

одонтолит (*odontolith*) – одонтоліт, вінник, зубний камінь.

одонтома (*odontoma*) – одонтома, зубчак.

одуванчик – кўльбаба.

одуревать, одуреть – одуріти, здуріти; чманіти, очманіти, очамріти.

одурелый – очманілий, одурілий, отуманілий.

одурение – одур, одурманення, запаморочення.

одуряющий – задурливий, дурманний; **одуряющее средство** – одур, дурман.

одутловатый – одутлий, одутлуватий, одутлявий, опухлий, брєзкий, набряклий.

одутлость, одутловатость – одутлість, -лости; опухлість; обрєзклість.

одушевленный – одушєвлений, животворчий, живлючий; (*настроение*) – підвищений, піднесений.

одушевление – одушєвлення, оживлення, оживлювання.

одышка (*диспноэ*) – ядуха, дихавиця, задих, задўха.

oedema – див. “отек”.

оживительный – живлючий, живучий.

оживление (*процесс*) – оживлення, відживлення; (*бодрое состояние*) – жвавість, бадьорість.

оживлять, оживить – оживляти, оживіти; відживляти, відживіти.

оживляющий – живлючий, відживчий; **оживляющее средство** – живлюче надіб'я.

ожигать, ожечь – обпалювати, обпаліти; (*шерсть, волосы*) – обсмалювати, обсмаляти.

ожигаться – крапліти.

ожигение – крапління.

ожирение – опасистість, -тости; розгляднення.

ожог (*ambustura, ambustio*); (*от огня*) – опік, -піку; опєчення, опал, -лу; опалення; (*от воды, пара*) – ошпарення, опар, опарення, обварення.

ожирелый – опасистий.

оздоровление – уздоровлення; (*от болезни*) – видужування, видужання, одужання.

оздоравливать, оздоровить – оздоровляти, оздоровіти; оздоровляти, оздоровити.

озена (*ozaena*) – сморідний нежит.

озлобление – злєба, лютість, злість (злєсти).

озлобленный – розлючений, роз'ятрений.

озноб (*состояние*) – хєлод, -ду; морєз; (*ознобл. место*) – остўда; **лихорадочный озноб** (*потрясающий*) – дриготє (від пропасниці), трясця, трясєвиця; **у него озноб** – його морєзить.

ознобление пальцев – зашпари.

ознобленный – заморєжений, остўджений.

озоление – зпопільння.

озон – озєн, -ну.

оказание (*помощи*) – подання (допомєги).

оказывать, оказать (*воздавать, делать*) – подавати, подати; (*помощь*) – учиніти; (*изъявлять, обнаруживать*) – виявляти, виявити.

окаймленный – отєчений, облямєваний, обрамєваний.

окалина – жўжелиця, цїндра, вїпса.

окаменевать, окаменеть – каменіти, закаменіти; кам'яніти, скам'яніти.

окаменелость – скам'янілість, -лости (*состояние*); (*предмет*) – кам'янина.

окаменелый – скам'янілий, закам'янілий; скаменілий, закамєнілий.
окаменение – скам'яніння, скаменілість.
окармливание – обгодо́вування; (**отравление**) – отру́їння.
окармливать, окормить – обгодо́вувати, обгодува́ти.
окисание – укиса́ння, скиса́ння, закиса́ння.
окисать, окиснуть – кі́снути, ски́сати, скі́снути; закі́сати, закі́снути.
окисел – о́кис, -су; за́кис, -су.
окисление (oxydatio) – о́киснення, закі́снення; закі́снення.
окисленный – закі́слений, о́киснений.
окислитель – закі́сник, -ка.
окислять, окислить – о́киснювати, окисні́тися, о́киснюва́тися, окисні́тися.
окись – за́кис, -су; о́кис, -су.
окись водная (hydroxyd) – водне́кис, -су; гідра́т о́кису; гідро́кис, -су; водне́вий о́кис.
окклюзио (occlusio) – за́ро́щення, за́ро́стання, непрохі́дність; occlusio pupillae – за́ро́щення (за́ро́стання) зі́ніці; зі́ничеза́ро́щення.
окно – ві́кно; (ум.) – ві́конце.
околевать, околеть (умереть) – здиха́ти, здо́хнути, одубі́ти; (*от холода*) – за́кля́кати, за́кля́кнути; за́вмира́ти, за́вме́рти.
околовагалищный (paravaginalis) – при́піх'я́ний, навколо́піх'я́ний, при́піх'во́вий.
околоплодная жидкость (liquor amnii) – плі́дний плин, брі́д, (бро́ду) (н); обті́к -то́ку.
околоплодник (бот.) – о́плодень, на́сінник.
оконечность (анат.) – кі́нці́вка; кі́нець; край, -ю; (**оконечность какого-либо предмета**) – рі́жок, -жкка́.
околососковый кружок (areola mammae) – гру́дні́ кружа́ло.
околосердечная сумка (pericardium) – перика́рдій, осе́рдя; надві́рня серце́ва обо́ло́на.
околосердечно-грудная полость (cavum pleuropericardiale) – осе́рдно огру́дна дуплі́на.
околоушная железа (glandula parotis) – ко́лову́шна за́лоза; приву́шна за́лоза.
окончание – скі́нчення, за́кінчення, до́кінчення; (конец) – кі́нець, -нця́; при́коне́ччя; (*работы, дела*) – за́кінчення, до́ве́ршення, за́ве́ршення.
окончатый (fenestratus) – ві́конча́тий.
окормленный – обгодо́ваний.
окостевать, окостеть – косте́нїти, за́косте́нїти.
окостенелость (ossificatio) – за́косте́нїння;

укі́с[т]нення, скосте́нїння.
окостенелый – скосте́нїлий, за́косте́нїлий.
окостевать, окостеть – кля́кнути, за́кля́кнути, дубі́ти, задубі́ти, одубі́ти; дере́в'я́нїти, задерев'я́нїти.
окоченелый – за́кля́кий, задубі́лий.
окочение – за́кля́кнення, задубі́ння; (*трупное окочение*) – задубі́ння тру́па; засти́гання ті́ла.
окраска (цвет, краска, колорит) – ба́рва; ко́лір, -льо́ру, заба́рвлення.
окрашивание – фа́рбува́ння, заба́рвлення, кра́шення.
окрашивать, окрасить – кра́сити, покра́сити, фа́рбува́ти, пофа́рбува́ти; (*придать окраску, цвет*) – забарвля́ти, забарв́ити.
окрашивать, окрасить (*в белый цвет*) – побі́літи, бі́літи; (*в красный*) – черво́ніти, почерво́ніти.
окрашиваться, окраситься (*в черный, красный цвет*) – кра́ситися, покра́ситися; фа́рбува́тися, пофа́рбува́тися; обкра́шуватися, обкра́ситися (*на черно, червоно*).
окрепнуть – змі́цніти, поду́жчати; покрі́пшати.
окривелый – слі́пий (те́мний) на одно́ око; (**хромой**) – о́криві́лий.
окриветь – ослі́пнути (оте́мніти) на одно́ око; (**сделаться хромым**) – о́криві́ти.
окровавленный – за́крива́влений, за́кро́влений, заю́шений.
окровавлять, окровавить, -ся – укрива́влювати, укрива́вити; за́крива́вити, скри́ва́вити, заю́шитися.
окровавливание – скри́ва́влення, за́кри́ва́влення.
окропить, окроплять – за́кро́піти, по́кро́піти; скро́піти; за́кро́пляти; оббри́зкати, оббри́зкувати.
округление – заокру́глення, обкру́глення.
округленный – обкру́глений, ві́круглений, скру́гле[я]ний, заокру́глений.
округлять, округлить – ви́кругля́ти, ві́круглити, о[б]кру́гліти; округля́ти, о[б]кру́глювати, закру́гля́ти.
окружать, окружить – ото́чувати, ото́чіти; обля́гати, обля́гті; (*очертить кругом*) – обво́дити, обве́сті.
окружающий – о́количний, нао[в]кру́жний; наоко́[і]льний, о́кру́жний; **окружающая среда** – ото́чення.
окружность (геометрич.) – обві́д (обво́ду); круг, -гу; кру́жина; (**окрестность**) – о́кіл (о́ко́лу), кру́жина, о́ко́лиця.
оксалурия (oxaluria) – оксалу́рія; щавеле́ва кислота́ в се́чі; сечо́шавлення.

оксиазосоединение – оксиазо-сполука, окси-
азова сполука.

оксибензол – оксибензол, -лу.

оксикислота – оксикислота; алкогольо-кис-
лота.

oxyuris vermicularis – див. “глисты”.

окулист – окуліст; лікар очних хвороб; оч-
ник; очний лікар.

окуривание – обкурювання; (**окуривание**
серой) – висіркювання.

окуривать, окурить – обкурювати, обку-
рити; підкурювати, підкурити.

окурок – недокурок.

окутывание – обкутування, укутання; окри-
вання, обгортання, оповивання.

окутывать, окутать – обгортати, обгорну-
ти; [о]повивати, [о]повіти; обкутувати,
обкутати.

оледенелый – зледенілий, зледілий.

оледенеть – зледеніти; закрижати; кри-
гою братись.

олеиновая кислота – олеїнова кислота.

олекранон (olecranon) – ліктьовий паросток,
олекранон.

олекранартрит (olecranarthritis) – запален-
ня ліктьового суглоба.

oleum jecoris aselli – риб'ячий жир, трін
(трону).

олива – оліва, масліна.

оливковый – олівний; (*цвет*) – олівковий,
оливкуватий.

олигодактилия (oligodactylia) – олигодакти-
лія, вроджена відсутність деяких пальців.

олигогалактия (oligogalactia) – олигогала-
ктія, зменшення кількості молока.

олигоглобулия (oligoglobulia) – олигогло-
булія, зменшення кількості червонокрів-
ців.

олигоменоррея (oligomenorrhoea) – олиго-
менорея, зменшена місячка.

олигоспермия (oligospermia) – олигоспермія,
зменшення кількості насіння.

олигурия (oliguria) – олигурія, зменшення
сечі.

oligozoospermia – зменшення кількості
живих тілець насіння.

олово – цінна, оливо; (**оловом покрытый**) –
цинкований.

омагра (omagra) – омагра, уліми в плечевім
суглобі.

омертельный, омертвевший (gangraenosus) – змертвілий, помертвілий.

омертвелость – змертвілість, -лості.

омертвение (gangraena) – змертвіння, мерт-
віння, змертвілість, -лості; гангрена. Див.
“гангрена”.

омертветь – змертвіти, помертвіти, обмерт-
віти.

омовение – обмивання.

омодиния (omodynia) – оmodинія, біль у
плечі.

омозолелость – намуленість, -ности; мозо-
лястість, -тості.

омолаживание, омоложение – відмолоджу-
вання, відмолодження.

омолаживать, омолодить – відмолоджува-
ти, відмолодити; змолоджувати, змоло-
дити.

омоложенный – відмолоджений, з[по]мо-
лоджений.

omphalitis – запалення пупця або пупо-
виння.

омфалолиз (omphalolysis) – розрив пупо-
виння.

омфалопроптоз (omphaloproptosis) – випа-
дання пуповиння.

омфалоррагия (omphalorrhagia) – крово-
теча з пуповиння, омфалорагія.

омфалотомия (omphalotomia) – омфалото-
мія, перетин пуповиння.

омфалотрипсия (omphalotripsia) – омфа-
лотрипсія, розчавлення пуповиння.

омфалофлебит (omphalophlebitis) – синє-
жілиця пупова (пупцева).

омывать, омыть – омивати, обмити; сполі-
скувати, сполоскати.

омыление – омйлення.

онанизировать – солодити, онанізувати.

онанизм (masturbatio) – онанізм, -му; соло-
дійство.

онанист – онаніст, солодій, -ія.

онемелый – занімілий, затерплий, замлілий.

онемение – заніміння, оніміння, замління.

онеметь – оніміти, заніміти; (*о частях тела*)
отерпнуть, затечь – затерпнути, замліти.

onychia syphilitica – сифілітичне (пран-
цьовé) запалення нігтьового ложа; нігте-
виця пранцьова.

онихоатрофия (onychoatrophia) – оніхо-
атрофія, зникання нігтя.

онихогрипоз (onychogryposis s. onychogry-
phosis) – оніхогрипоза, пазурі.

онихолиз (onycholysis) – злущування нігтя;
оніхоліза.

онихомикоз (onychomycosis) – оніхомікоза,
нігтевиця грибчаста.

онихоррексиз (onychorrhexis) – кріхкість
нігтів.

оогамия (oogamia) – оогамія, розмножуван-
ня заплідненими яйцями.

оогоний (oogonium) – оогоній, первісне
яйце.

оолемма (oolemma) – оолéма, яéчкова оболóна.

оофоралгия (oophoralgia) – оофоралгія, яéчниковий біль.

оофоргистерэктомия (oophorhysterectomy) – вiтин урáзу й яéчникiв, оофоргистеректомiя.

оофоритис – оофорiт, -ту; запáлення яéчника, яéчниковiця; oophoritis parenchymatosa – оофорiт паренхiматóзний, яéчниковiця паренхiматóзна; oophoritis interstitialis – оофорiт промiжний; яéчниковiця промiжна (з запáленням промiжної тканини); oophoritis acuta serosa – оофорiт (яéчниковiця) гóстрый сирóватний; oophoritis suppurativa – оофорiт (яéчниковiця) гнойовий (гнiйний); oophoritis haemorrhagica – оофорiт (яéчниковiця) геморáгiчний (кровоáйстий) кров'ястий.

оофорорафия (oophororrhaphia) – оофорорафiя, зшивáння яéчника.

оофоросальпингэктомия (oophorosalphingectomy) – вiтин яéчника й урáзової трубi.

оофоросальпингит (oophorosalphingitis) – оофóросальпiнгiт; запáлення яéчника й урáзової трубi; яéчниковiця й урáзотрубiниця.

оофоросальпинготомия (oophorosalphingotomy) – оофоросальпiнготомiя, вiдтiн (вiтин) яéчника й урáзової трубi.

опавший – опáлий, спáлий, стúхлий.

опадать, опасть – опадáти, обсипáтися, облетiти; (*об опухоли*) – спадáти, стухáти, стúхнути.

опаивать, опойть – обпоiювати, обпоiти.

опасность – небезпéка, небезпéчність, -ности.

операционный – операцiйний; **операционное поле** – опер. пóле (óбшар); **операционная комната** – операцiйна.

операция (operatio) – операцiя; tomia – рóзтин; ýтин; ectomia – вiтин; tripsia – крiшення; sectio – рóзтин, розтинáння; septesis – прóтин, прóтик.

оперировать – 1) оперувáти, робiти операцiю комú; 2) ору́дувати.

оперированный – оперóваний (*мед.*).

опеченение (hepatisatio) – упечiнкувáння, спечiнкувáння. Див. “гепатизация”.

опий (opium) – óпiй, -пiю; óбиюм, -му.

опилки (*дров.*) – тiрса, трiна; (*металл.*) – цiндра, ошúрка.

опиомания (opiomania) – óпиомáния, зловживáння óпiєм.

описание – óпис, -су; описáння.

описательный – описóвий.

opisthotonus – карковéць, -кiвця; óпiстотóнус.

оплесневелый – плiснявий, зацвiлий.

оплесневать – зацвiстi, заплiснявiти.

оплешивелый – вiлисилий.

оплешиветь – вiлисити.

оплодотворение (foecundatio) – зáплiд, -плоду; зáплiдження, зáплiдження; **органы оплодотворения** – ору́ддя споловнi, зáплiдновальнi óргани.

оплодотворенный – зáплiднений.

оплодотворяемый – зáплiднований.

оплодотворять, оплодотворить – зáплiдновати, зáплiднити.

оплотнение (induratio) – задúблення, одúблення; затвёрднення.

опоенный – опóсний.

опомниться – опам'ятáтися, отямитися, схаменúтися; (*от обморока*) – опритóмнити.

опорожнять, опорожнить – випорожняти; вiпорожнити; спорожняти, спорожнити.

опоясанный (zonatus) – пiдперézаний, оперézаний; **опоясывание** – пiдперéзування.

опоясывать, опоясать – пiдперiзувати, пiдперезáти; оперiзувати, опасувáти.

оправа – опрáва; **о. для очков** – опрáва, обiдцi, -цiв.

опрашиваемый – допiтуваний.

опрашивать, опросить – допiтувати, допитáти.

определение – 1) вiзначення, ознáчення; 2) постановóва, вiрок, присуд, рiшенéць.

определять, определить – визначáти, вiзначити.

опрелость – прiлiсть, -лости; запрiвáння.

опрокидывание – перекидáння, перевертáння.

опрокидывать, опрокинуть – перекидáти, переки́нути; перевертáти, звáлювати, обертáти, оберну́ти.

опрос (anamnesis) – óпит, опiтування, допит, допiтування, рóзпит.

опрошенный – допiтаний.

опрятный – чепурний, охáйний.

опсонинтерапия (opsonintherapia) – опсонiнтерапiя, лiкувáння впо́рскуванням малóї дóзи забiтих бактeрiй.

оптикотомия (opticotomia) – оптикотомiя, рóзтин зоровóго нерву.

оптический (opticus) – оптiчний, зоровий.

оптодинамометр (optodynamometer) – оптодинамометр, вимiрювач акомодáцiї.

оптометр (optometer) – оптóметр, вимiрювач сiли зору.

опускание (descensus) – опу́скáння, спу́скáння, осу́нення, зни́ження; (*почвы*) –

осідання; (*ртуті в термометре*) – зніження, опадання; *descensus ovarii* – зніження яєчника, осунення яєчника; *descensus renum* – осунення нирок (нирковé); *descensus uteri* – осунення уразу (уразове); *descensus vaginae* – осунення піхви (піхвовé).

опухание (*intumescencia*) – напухання, набрякання.

опухать, опухнуть – пухнути, спухнути, напухнути, напухти, спухти; обпухати, обпухнути; набрякати, набрякнуті.

опухоль (*tumor*) – опух, -ху; пухліна; пухлятина, пухленіна; (*дифтерийная*) – обклад, обкладка, гүлі, завалки; (*у коров на вымени*) – осовище; (*шейных желез*) – жовна, жовен; (*заушных желез*) – завушниця, свінка; (*опухоль с нарывом на пальце*) – волос; (*слюнных желез*) – залозиця; **опухоль спадает** – пухліна відтухає; *angioma* – жильняк, жилоняк, *adenoma* – жовняк, залозняк; *carcinoma* – пістряк; *granuloma* – зерняк, зернястий наростень; *epithelioma* – натканяк; *adeno-carcinoma* – залозопістряк; *chondroma* – хрястовець; *fibroma* – волокняк; *leiomyoma* – пластом'язак; *lymphadenoma* – пасоковий жовняк (злосливий жовняк); *lipoma* – товщак; *myoma* – м'язак, міома; *myxoma* – слизняк; *myeloma* – м'язак стріжу; **melanoma** – чорний барвняк; *poma* – водяний пістряк, водняк; *odontoma* – ясеняк; **thabdomyoma** – м'язак пересмужчатий; *teratoma* – чужотканяк; *osteoma* – кіс[т]няк; *papilloma* – бородавчак.

опухший – запухлий, опухлий, розпухлий, набряклий.

опыт 1) – спроба, дослід, експеримент; 2) досвід, -ду.

опьянение – сп'яніння, сп'янілість, -лості. **опьяненный, опьяневший** – сп'янілий з чого, сп'янений чим.

опьянять, опьянить – оп'яняти, оп'янити; п'янити, сп'янити.

опьяняющий – п'яний; п'янкій; (*немного*) – п'янкуватий.

оранжевый – жовтогарячий, червоно-жовтий.

оранжевая краска, оранжевый цвет – жовтожар, -ру; червоно-жовта фарба (колір).

орбита (*глазная*) (*orbita*) – орбіта.

ординарный – ординарний, простий, звичайний.

оргазм (*orgasmus*) – оргазм, почуття полового задоволення.

орган – орган, -ну; знаряддя; **органы чувств** – органи почуття, почувань; **половой орган** – природження (*жіноче й чоловіче*).

организация – організація, спорядження, улаштування.

организм – організм, -му.

органический – органічний.

органическое сжигание – органічне спалення.

орех (*nux*) – горіх; *n. aromatica* – мушкатна галка; *n. vomica* – г. блювотний.

ореховидный – горіхуватий.

ориентировка, ориентирование – орієнтування.

ороговелый – зроговілий, зроговатілий.

ороситель – зрошувач, іригатор.

орошать, оросить – зрошувати, зросіти; поливати, політи.

орошение – зрошування, зрошення, поливання, опорскування.

ортодонтия (*orthodontia*) – ортодонтія, вчення про виправлення зубів.

ортопедия (*orthopaedia*) – ортопедія, наука про скривлення тулуба й кінцівок та про їх лікування.

ортопед (*orthopediatr*) – лікар-ортопед.

ортофотография (*orthophotographia*) – ортофотографія, фотографування серця.

ортопноз (*orthopnoea*) – ортопноє, найвищий ступінь задихи.

ортотонус (*orthotonus*) – ортотонус, випростуючі корчі.

орхит (*orchitis*) – орхіт, яйковіця, шулят [ов]іця; *orchitis acuta* – орхіт (яйковіця) гострий; *orchitis chronica* – орхіт (яйковіця) довгий, довготривалий; *orchitis gonorrhoeica* – орхіт (яйковіця) збуровий; *orchitis syphilitica* – орхіт (яйковіця) сифілітичний, пранцьовий; *orchitis traumatica* – орхіт (яйковіця) травматичний, забійний; *orchitis tuberculosa* – орхіт (яйковіця) горбковичний, туберкульозний.

осадок – осад, -ду; фус, гуща, опад; (*після зоління*) – візол; (*атмосф.*) – опад, -ду.

осадочный – осадочний.

осаждают, осадить – осаджувати, робіти осад; осадіти, зробіти осад.

осаждаться, осадиться – осідати, осаджуватися; осісти, осадітися.

осаждение – осадження.

освежать, освежить – освіжувати, освіжити; відсвіжувати, відсвіжити; (*воздух*) – відсвіжити повітря.

освежаемый – освіжуваний.

освежение – відсвіжування.

освеженный – освіжений, відсвіжений; відволóжений.

освежительный – від[о]свіжений, відволóжений.

освещение (*процесс*) – освітлювання, висвітлювання; (*свет*) – освітлення, світло.

освещение искусственное – штóчне освітлення, світло.

осветительный – світловий, світляний.

освещать, осветить – освітлювати, освітлю́ти; (*о. вопрос*) – висвітлювати.

освидетельствование – óгляд, -ду; освідува́ння.

освидетельствовать – огля́нути, огля́дити; освідува́ти.

освидетельствованный – огля́нутий, освідова́ний.

осевой – осьовий, вісний.

осевший – осілий.

оседание – осідання.

оседать, осесть – осіда́ти, осісти.

осеребрять, осеребрить – посріблювати, посріблю́ти; серебри́ти, посеребри́ти.

осипать, осипнуть – хри́пнути, охри́пнути.

осиплость – охри́плисть, хрипотá.

осиплый – сиплий, хри́плий, охри́плий, хрипкий.

оскабливание – обскромáджування, обскриба́ння.

оскабливать, оскаблить – обскромáджувати, обскромáдити; обскриба́ти, обскреба́ти.

оскалывать, оскалить (*зубы*) – вищиря́ти (*зуби*), вищирити.

осколок – ска́лка, відла́мок, ула́мок.

оскомина – оско́ма.

оскопление – холощі́ння, валаша́ння, халашта́ння, викла́дування, заверта́ння (*бугаїв*).

оскоплять, оскопить – холости́ти, вихоло́щувати, вихолостити; валаша́ти, вівалашати; викла́дати, ви́класти; заверта́ти, заверну́ти (*бугаїв*).

оскопитель – валащій, холощій, холостій, холощу́н, -на́.

ослабевание, ослабление, (бессилие, измученность) – знемага́ння, знеси́лення.

ослабевать, ослабеть (*терять напряжение*) – сла́бнути, осла́бнути; **память о.** – пам'ять сла́бне; **о. физич.** – сла́бнути, осла́б[ну]ти; знеси́люватися, знеси́литися, висна́жуватися, висна́житися; охлява́ти, охля́нути, **о. здоровьем** – занепада́ти, занепа́сти на здоро́в'я; **о. силами** – підупа́сти на си́лах; **о. умом** – підупа́сти на ро́зум.

ослабелый, ослаблый – осла́блий; **зрение ослабело** – притупи́лись о́чі, осла́бли о́чі.

ослабление – осла́блення, сла́бшання, посла́бшання; (*о. организма*) – знеси́лення, висна́ження, знемо́щіння.

ослаблять, ослабить – ослабля́ти, осла́бити; знеси́лювати, знеси́лити; (*о. веревку*) – попусті́ти, попус́кати.

ослепительный – сліпу́чий.

ослепление – осліплюва́ння, ослі́плення, заслі́плення.

ослеплять, ослепить – сліпи́ти, ослі́пляти, ослі́пити.

ослепнуть – ослі́пнути; отемні́ти.

ослизнение – слізнє́ння, óслиз, -зу.

осложнение (complicatio) – ускла́днення.

осложнять, -ся, осложнить, -ся – ускла́днювати, -ся; ускла́дніти, -ся.

осложненный – ускла́днений.

осматривание – огляда́ння, обдивля́ння.

осматривать, осмотреть – огляда́ти, огля́нути; обдивля́тися, обдиві́тися.

осмидроз (osmidrosis) – смердю́чий піт, осмідрóза.

осмос (osmosis) – осмо́за, просо́чування (ріди́ни че́рез органи́чні пере́тинки).

осмиева кислота – осмі́йна кисло́та.

осмоление – осмо́лення.

осмотический – осмоти́чний; **давление** – ти́снення (*осмотичне*).

осмотр – óгляд, -ду; ро́згляд, -ду; огляда́ння.

основание (basis) – осно́ва, підста́ва, підва́лина, заса́да, гру́нт; (*процесс*) – заснува́ння, закла́дження; (*подножие, низ*) – спі́д (спóду); підста́ва; basis cranii – спі́д че́репа.

основной – основний, головний, провідний.

особенность (*свойство*) – особли́вість, -вості; вла́стивість, -вості; (*примета*) – відзна́ка.

особь (individuum) – óсобень, особі́на.

оспа (variola) – віспа; v. levis – в. леге́нька, лагі́дна; varicella – віспа вітряна́, гві́здки;

изрытый оспою – дзюба́тий, віспува́тий; таранкува́тий, ря́бий; **следы от оспы** – тарáн (Грінч.).

оспенный – вісп'я́ний.

оспопрививание (vaccinatio) – щепі́ння віспи; прищі́плювання віспи.

оспопрививатель, -ница – щепі́й, щепі́йка; віспа́р, віспа́рка; щепі́льник.

оспопрививательный – віспощепі́льний, щепі́льний.

остановить, останавливать (*кровь*) – затамува́ти, тамува́ти; гамува́ти, спини́ти, спиня́ти.

остановка кровотечения – затамува́ння кро́ви, кровотамува́ння.

остаток – рѣшта, лішок, остáнок, остáча, послід[ок], -[дку].
остаток весомый – рѣшта ваго́ма; **остаток отрезанного пальца, руки, ноги, а также недоразвитая рука, нога** – кі́кіть, -ктя; кушо́руб.
остеобласты – остеобла́сти; кісткотво́рці.
остеоанграна (osteogangraena) – остео-гангре́на, спáлень (вогне́ць) кістковий.
остеодентин (osteodentin) – остеоденти́н, кісткова́ зубови́на.
остеодиния (osteodynia) – остеодини́я, кістковий біль; біль у кістка́х.
остеоклазия (osteoclasia) – остеоклазі́я, на-сильне лама́ння кісто́к.
остеокласт (osteoclast) – остеокла́ст, при́лад для лама́ння кісто́к.
остеолиз (osteolysis) – зникáння кістки (всмо́ктування), остеолі́за.
osteosopi (doloros) – нічний біль у кістка́х при прáнцях.
остеология (osteologia) – остеоло́гія, нау́ка про кісткі.
остеома (osteoma) – остео́ма, кістча́к, кісткові́к.
остеомалация (osteomalacia) – остеомала́ція, кісткорозм’я́кнення.
остеомиелит (osteomyelitis) – остеомиєлі́т, за́па́лення кістково́го мо́зку, мозкові́ця кісткова́, кісткомозкові́ця.
остеонекроз (osteonecrosis) – остеонекрóза, змертві́лість (змертві́ння) кістки.
osteopaedion – звапні́лий плід.
остеопериостит (osteoperiostitis) – остеопе-ріості́т; кісткові́ця й окі́с[т]ни́ця; за́па-лення кістки й окі́стя; кісткоокі́с[т]ни́ця.
остеопластика (osteoplastica) – переса́джу-вання кісто́к.
остеокарцинома (osteocarcinoma) – остео-карцино́ма, пі́стря́к кістки.
остеосаркома (osteosarcoma) – остеосарко́ма, м’яса́к кістки.
остеотом (osteotom) – остеотóм; ніж для ро́зтину кісто́к.
остеотомия (osteotomia) – остеотомі́я, ро́з-тин кістки.
остит (ostitis) – ості́т, кісткові́ця, за́па́лення кістки; ostitis superficialis = caries simplex – кісткові́ця поверхо́ва, зве́рхня; ostitis syphilitica – кісткові́ця пранцо́ва; ostitis tuberculosa – кісткові́ця горбко́вична.
остеофиброма (osteofibroma) – остеофіб-ро́ма, кістковолокня́к.
остеохондрит (osteochondritis) – остеохон-дрі́т, за́па́лення кістки й хряща́.
остеохондрома (osteochondroma) – остеохон-

дро́ма, кістко-хрястя́к, кістко-хряща́к.
остистый (spinus) – остю́кува́тий.
остолбенение – остовпі́ння.
остолбенелый – остовпі́лий.
остолбенеть – остовпі́ти; остовпені́ти, оте-те́ріти, правце́м ста́ти, ослупі́ти.
острая желтая атрофия печени (atrophia hepatis acuta flava) – див. “**атрофия**”.
острие – ві́стря; (*иголки*) – жа́ло; (*ножа, бритвы*) – ле́зо, ле́зво, гостря́к; (*палки*) – наконе́чник.
острить – гостри́ти, точи́ти.
острица (oxuris vermicularis) – гострючо́к, глиста́ дитя́ча.
острогнойный отек (oedema malignum) – злослі́вий на́бреск (на́бряк).
острогубцы – обце́ньки; **щипцы для углей** – браткі́.
остроконечный (acuminatus) – шпича́стий, го́стрий, кінча́стий; (*о горах*) – шпиля́стий.
острота – го́стристь, -рости; гострини́я, го-стро́та.
остроугольный – гострокúтний.
острый (acutus) – го́стрий.
остуда (простуда) – осту́да; (*действие*) – осту́джування, прохоло́джування.
остужать, остудить – осту́джувати, осту-ді́ти; висту́джувати, ві́студити; прохоло́джувати, прохолоді́ти.
оступиться, оступаться – спотикну́тися, спотика́тися, спіткну́тися.
остывать, остыть – вистига́ти, ві́стигити; холóнути, прохоло́нути.
ось (spina) – остю́к; spina iliaca anterior superior – пе́редній ве́рхній (горі́шній) клу-бовий остю́к; spina ischiadica – сі́дничний остю́к.
осумкованный – окапш́учений, ото́чений, обме́жений.
осушка – обсу́шування, вису́шування.
ось (axis) – вісь (о́си); axis optica – зорова́ (опті́чна) вісь.
осязаемость – дотика́льність, -ности.
осязание (*чувство*) – до́тик, -ку; до́торк, чу́-лість у пучка́х; (*действие*) – дотика́ння, доторка́ння; **органы осязания** – о́ргани до́тику.
осязательность – дотикові́сть, -вости.
осязательный – дотиковий, доторко́вий, дотика́льний; **осязательно** – дотиково́, дошкúльно.
осязать (*чувствовать посредством осязания*) – чу́ти; (*прикасаться*) – дотика́ти-ся, доторка́тися; (*цунать*) – ма́цати, ла-пати.
отагра (otagra s. otalgia) – отáгра, біль у в́уці.

отапливать, отопить – опалювати, опалити; ogriváti, ogríti; **отапливаться** – опалюватися.

отбор – добір, -бору; вибір, -бору; добира́ння.

отбросы – покидь, -ди; непотріб, -ба; покидьки, -ків; відпадки; викиди, -дів; **отбросы мяса** – трéбіж, -жа.

отвар (decoctum) – вівар, -ру; відвар, -ру; **отвар трав** – вівар із трав.

отведение (abductio) – відведення, відхилення, абдукція, відводження, відпровадження.

отвердевание – твердіння, тужавіння.

отвердевать, отвердеть – твёрднути, затвёрднути, твердіти, ствердіти; (*высыхая*) – тужавіти, стужавіти.

отвердение – ствердіння, забучавіння; затвёрднення, ствёрднення.

отверстие (apertura, foramen, ostium, orificium) – отвір, -вору; apertura – відтулина; ostium – відтулинка (дірочка); orificium – вічко; hiatus – рóзтвір, -ору.

ответвление – відгалуження.

отвешивать, отвесить – відва́жувати, відва́жити.

отвисать, отвиснуть – обвиса́ти, обві́снути; звиса́ти, зві́снути; відвиса́ти, відві́снути.

отвислость – обві́слість, -лости; зві́слість, -лости.

отвислый – обві́слий, відві́слий.

отвлекать, отвлечь – відтяга́ти, відтягті́; відволіка́ти, відволікті́; (*медиц.*) – відверта́ти, відверну́ти; відтяга́ти, відтягті́.

отвлекающий (derivans) – відворóтний, відтяжний.

отвлечение – відтяга́ння, відверта́ння, відволіка́ння.

отвод (*на суде*) – усунення (*свідків*).

отводящий мускул (m. abductor) – відтяга́ч; (m. abductor pollicis brevis) – корóткий па́люхóвий відтяга́ч.

отращение (омерзение) – огі́да; огі́дливість; гидува́ння, обри́дливість; **отращение к пище** – не́хіть, -хоти.

отгибать, отогнуть – відгина́ти, відігну́ти.

отгивать, отгнуть – відгива́ти, відгні́ти.

отгонка – відгін, -го́ну.

отдавливать, отдавить – відда́влювати, відда́вити; відду́шувати, відду́шити.

отдел, отделение – 1) відді́л; (*в книге*) – ро́зді́л; 2) відді́лення, відокре́млення.

отделение (secretio) – відді́лення.

отделять, отделить – відді́ляти, вилуча́ти, відокре́млювати, виді́лити, вилучи́ти, відокре́мити.

отдохнуть, отдыхать – відпочі́ти, відпочи́вати; спочи́ти, спочи́вати; (*на короткое время*) – перепочи́ти.

отдушник – душні́к, -ка.

отдых – відпочі́нок, спочи́нок; (*на короткий час*) – перепочи́нок.

отдыхаться – відді́хатися, відса́патися.

отек (oedema) – на́бреск, на́бряк, на́плив, пухлі́на водя́на; oedema glottidis – горля́нковий на́бряк (на́бреск); oedema pulmonum – на́бряк легене́вий; oedema malignum – на́бряк злоякі́сний (злосли́вий); oedema circumscriptum acutum – на́бряк (на́бреск) обме́жений, го́стрій.

отечный – напу́хлий, набря́клий, набре́склий.

отека́ть, оте́чь – набряка́ти, набря́кнути; бре́скнути, набре́скнути.

отеляться, отелиться – телі́тися, отелі́тися.

отерпать, отерпнуть – те́рпнути, зате́рпнути; зомлі́вати, зомлі́ти.

отерплость – омлі́лість, -лости; зомлі́лість, зате́рплість, -лости.

отживший – віджи́лий, застарі́лий.

отжимать, отжать – ви́чавлюва́ти, ви́чави́ти; виду́шувати, відду́шити; (*белье*) – ви́кру́чувати, ви́кру́тити.

отжимание – виду́шування, ви́чавлюва́ння; (*белья*) – ви́кру́чування.

отиатрия (otiatría) – отіа́трія, на́ука про ву́шні хорóби.

отиатр (otiatros) – отіа́тр, ву́шний, лі́кар ву́шних хорóб.

otitis media catarrhalis acuta – [в]ухови́ця, го́стре катара́льне запáлення се́реднього ву́ха; otitis media purulenta acuta – го́стре гні́йне запáлення се́реднього ву́ха; otitis media purulenta chronica – хро́нічне (довготрива́ле) запáлення се́реднього ву́ха; otitis externa circumscripta – обме́жене запáлення зовні́шнього слухово́го прохóду; otitis externa diffusa – розлі́те (розплі́вча́сте) запáлення зовні́шнього слухово́го прохóду; otitis externa diphtherica – обкладо́ве (дифте́рійне) запáлення зовні́шнього слухово́го прохóду; otitis externa haemorrhagica – гемо́рагі́чне (кров'я́сте) запáлення зовні́шнього слухово́го прохóду; otiaematoma – кровня́к або кров'я́на гу́ля ву́ха.

откармливать, откормить – відгодо́вувати, відгоду́вати; розгодо́вувати, розгоду́вати; (*пастбой*) – відпа́сати.

откармливание – го́ді́вля, го́дува́ння, відгодо́вування; (*скота*) – відпа́сання.

откормленный – відгодований, годований; (*скот*) – випасений, відпасений.

откашливание – відкашлювання.

откашливать, откашлять – відкашлювати, відкашляти; **откашливаться** – відкашлюватися, відкашлятися.

отклонение – відхил, -лу; нахил; відхилення, відхиляння.

отклонять, отклонить – відхиляти, відхилити.

открытие (*больницы*) – відкриття; (*окна*) – відчинення, розчинення; (*глаз*) – розплющування; (*изобретение*) – винахід, -ходу, винайдення; (*книги*) – розгортання; (*преступления*) – викриття, віява.

откупоривать, откупорить (*бутылку*) – відтикати, відткнути; відкорковувати, відкоркувати; (*ящик, тюк*) – розпаковувати, розпакувати.

откупорка, откупоривание – відтикання, відкоркування, розпакування.

отламывать, отломать – відламувати, відломлювати, відламати; відломити; (*ветку*) – відчахнути.

отлив (*под краном*) – зливальниця.

отложение – відкладання; (*хим.*) – осідання.

отломок – уламок, відламок, зламок.

отличительный – відмінний, відмінний; **о. признак** – відміна, відмінна ознака.

отличать, отличить – відрізняти, відрізнити; відзначати, відзначити.

отлучение – відлучування, відлучення.

отмежевывание – відмежування.

отмежевывать, отмежевать – відмежовувати, відмежувати.

отмерзать, отмерзнуть – відмерзати, відмерзнути; (*о земле*) – розмерзатися, розмерзнутися.

отмораживать, отморозить – відморозжувати, відморозити.

отморозение (*congelatio*) – відморозження, відморозина.

отнимать, отнять – віднімати, відіймати, відняти; відбирати, відімати; (*жизнь у кого*) – позбавляти, позбавити, збавити комусь життя; (*ребенка от груди*) – відлучати, відлучити дитину; (*руку, ногу*) – відрізувати, відрізати руку; (*язык у кого отняло*) – відібрало (замкнуло) мову, (язик) комусь; заціпило мову, умкнуло мову; (*отняло руку, ногу у кого*) – відібрало ногу, руку комусь.

относительная влажность – відносна вологість.

отодиния (*otodynia*) – отодинія, біль у вусі.

отолит (*otolith*) – отоліт, вушний камінець.

отология (*otologia*) – отологія, наука про вушні хороби.

otomycosis – отомікоза, пліснявиця (грибкове захворювання зовнішнього слухового проходу).

отопление – опал, -лу; опалення; (*топливо*) – паливо.

отоплять, отопить – опалювати, опалити.

оторрагия (*otorrhagia*) – оторагія, кровотеча з вуха.

оторрея (*otorrhoea*) – течя з вуха, вухотеча, оторея.

отоскоп (*otoscop*) – отоскоп, вушна лійка, прилад для огляду вуха.

отоскопия (*otoscopia*) – отоскопія, вухогляд.

отпадающая оболочка (*membrana decidua*) – обрідок; відпадна (децидуальна) оболонка (опона).

отпиливать, отпилить – відпилювати, відпилити.

отпиливание – відпилювання.

отправление (*functio*) – функція; **точка отпр.** – вихідна, відповідна точка; **жизненные отправления** (*органа*) – життєві функції (органу).

отпускать, отпустить – відпускати, відпустити; (*о болезни*) – відпустити, полігшати.

отрава (*venenum*) – отрута, трутизна, трійло; отруа.

отравитель – отруйник, отрутник; **отравительница** – отруйниця, отрутниця.

отравить, отравлять – отру[о]їти, тру[о]їти; струїти, отро[у]ювати.

отравление (*intoxicatio*) – отруїння, отроєння.

отравленный – отруєний, отроєний, за-тру[о]єний.

отравливаться, отравляться – труїтися; отроюватися.

отражаться – відбиватися; (*о свете*) – відсвічуватися; (*о звуке*) – відгукуватися, лунати.

отражение – відбивання, одсїч, -чи; (*света*) – відсвіт, відблиск; (*звука*) – луна.

отраженный – відбитий.

отрезать, отнять – утяти, відрізати, відтяти; **отрезать** – відрізувати, відтинати.

отрезок, обрзок – урізок, обрізок; утінок, укрівок; (*хлеба*) – скїба, скїбка; (*мяса*) – кришєник; (*ткани или бумаги*) – клаптик.

отрезывание – відрізування, відрізання, утинання, відтинання, відтяття.

отрицательный – негативний, заперечний, заперечливий, відмовний.

отростать, отрости – відростати, відрости.

отросток (*processus*) – паросток, -тка; віро-

сток, -тка; відростень, на́ростень; (*на ко-сти*) – о́кіст (о́косту).

отрубать, отрубить – відрубувати, відрубати, відтинати, відтіяти.

отрубевидный – висівкуватий, присуватий.

отруби – висівки, грис.

отрубливание – відрубування, утинання, відтинання.

отрыгнуть, отрыгать – відригну́ти, відригати; зригувати, зригну́ти.

отрыжка – відриг, -гу; на́дха, -хи; відгик.

отсев – відсів, -ву; відсіва́ння.

отсекать, отсець – відсікати, відсікти; відтинати, відтіяти; утіяти, стяти.

отсечение (amputatio) – відсікання, відтинання, відтітгтя, ампута́ція.

отскабливать, отскоблить – відскрібати, відскребти; відскромáджувати, відскромáдити.

отслоение (exfoliatio, desquamation) (*технич.*) – відлущування, відлущення; (*хирург.*) – відлущування, відставáння пластáми.

отслаивать, отслоить – відлущувати, відлустити; відпластовувати; відпластувати; відлущувати, відлущити; осáджувати, осадити пластáми.

отслаиваться, отслоиться (*технич.*) – відлущуватися, відлуститися; (*хир.*) – відлущуватися, відлущитися; відставати, відстати пластáми.

отстаивать, отстоять (*жидкость*) – усто́ювати, всто́яти; відм́чувати, відмутити; **отстаиваться** – усто́юватися, устоя́тися, відм́чуватися, відмутитися.

отстой (sedimentum) – о́сад, -ду; ѓуща; фус, -су.

отстаивание (*жидкости*) – усто́ювання, відм́чування; (*кого-либо*) – обсто́ювання.

отсутствие (defectus) 1) (*недостача*) – брак, -ку; нестáча; 2) відсу́тність, -ности; небу́тність.

отсыреть – відволóгнути, відволóгти; відвільжати, звогчіти.

оттачивать, отточить – вигóстрювати, відгóстрювати; відгострі́ти; гострі́ти, вигострити; (*на точилі*) – наточі́ти, вйточити.

оттеснять, оттеснить – відтискати, відтисну́ти.

отток – 1) відплі́в, -ву; 2) рíнва.

отсырелый – відволóглий, відво́глий, відлégлий.

отторгать, отторгнуть – відривати, відірвати; відчахну́ти; відсмі́кувати, відсмикну́ти.

отторжение – відірва́ння, відчаха́ння, відча́хнення.

отупелый – отупі́лий, ступі́лий.

отупение, отупелость – отупі́ння, ступі́ння.

отупеть – отупі́ти, потупі́ти, ступі́ти.

отучнеть – погладшати, розтовстіти.

отхаркивать, отхаркнуть – відха́ркувати, відха́ркати, ви́харкнути.

отхаркивание (expectoratio) – відха́ркуван-ня, ви́харкування.

отход – відхі́д, -хóду; **больной на отходе** – х[в]óрий кона́є, на схóді, на скóні, кінча́ється.

отхожее место – ві́ходок, відхі́дник, ну́жник.

отцветать, отцвести – відцві́тати, відцві́сти; пере́квітнути; (*о запахах*) – відкрасува́тися, пере́квітну́вати.

отцеубийство – батьковб́йство, батькогуб-ство.

отцеубийца – батьковб́йця, батьковб́й-ник, батькогубе́ць.

отцеживать, отцедить – відці́джувати, відці́дити; **о. через край часть жидкости** – надто́чувати, надточі́ти.

отчаяние – рóзпач, -чу, -чи; від[од]ча́й; безна́дія, рóзпу́ка.

отчет – звіт, -ту (*з чого*); справóздання; відчит, -ту.

отчетность – зві́тність, -ности; відчі́тність, -ности.

отшнуровывать, отшнуровать – відшну-ро́увати, відшну́рвати.

отыскивать, отыскать – ви́шу́кувати, відшу́кувати; відшука́ти, знайті́; знахо́дити, познахо́дити.

отягчение – обтя́ження.

охладительная смесь – осту́дна міша́нина.

охлаждать, охладеть – холóнути, охолóну-ти, охолóти, прохолóти, прости́гати.

охладевший – охолóлий, прохолóлий.

охлаждать, охладить – охолóджувати, охолóдити; остуджа́ти, остуді́ти.

охлаждение – охолóда, осту́да; охолóдження, охолоді́ння; (*к кому*) – збайду́жіння.

охра (желтая) – во́хра; (*красная*) – черві́нь, -ни; черві́нька.

охранительный – охорóнний.

охрипать, охрипнуть – охрипа́ти, охрі́пнути; захрипа́ти, захрі́пти.

охриплость – охрі́плисть, -лости; захрі́п-лість.

охриплый – захрі́плий, охрі́плий.

охаепа – о́зена, смóрідний не́жит (но́са).

оцарапывать, оцарапать – дря́пати, подря́пати; удря́пну́ти, ушкря́бну́ти.

оцепеневать, оцепенеть – ці́пнути, заці́пе-ні́ти; за́кляка́ти, за́клякну́ти; дубі́ти, заду-бі́ти.

оцепенелый – задубілий, одубілий, закл'яклий.

оцепенение, оцепенелость – зціпеніння, одубіння, закл'якнення, зціпенілість, -лості; задубілість, закл'яклість.

очаговый – огніськовий.

очаг (focus) – 1) огнище, огнісько; фокус; 2) багаття; **очаг заразы** – огнище пошести, хороб; **очаг для беспризорных детей** – дитячий захисток, притулок.

очервиветь – зчервивіти, почервивіти.

очерк (описание) – нарис, -су; начерк, -ку; (контур) – обрис, -су; зарис, -су; обвід (оводу).

очертание – зарис, обрис, -су; (действие) – обчеркнення, обкреслення.

очистительный – прочісний, очісний;

очистительное средство – проносьне.

очистка, очищение – очіщення; (опорожнение) – випорожнення, спорожнення; **о. послеродовое** – бруд.

очищать, очистить – вичищати, вичистити; обчищати, обчистити; (убитую птицу) – обскубувати, обскубти; (хим.) – чистити.

очищенный – чищений, рафінований.

очки – окуляри.

ощелачивание – визолювання, олуження.

ощупывание (palpatio) – мацання, обмацування; лапання, облапування; вимацування.

ощупывать, ощупать – облапувати, облапати; обмацувати, обмацати.

ощупью – помацки, полапки, навромацки.

ощутительный – чутливий, дошкульний.

ощущать, ощутить – відчувати, відчуті; почувати, почути.

ощущение – відчуття, учуття, відчування; (ощущение вкуса) – посмак (який).

П

Пагубный – згубний, загібний, згубливий.

падаль – падло, (стёрво).

падать, пасть – падати, упати; (в обморок) – зомлівати, зомліти; (приходит в упадок) – занепадати, занепасти.

падеж (скота) – упадок, пошесть, виздих.

падение – падання, падіння; (упадок) – занепад, підупад; **нравственное падение** – моральний занепад.

падучая болезнь (epilepsia) – чорна неміч, -мочи; падучка, падавка, чорна хорість, бірса, причинна.

пазуха (sinus) – затіка, пазуха; sinus phrenicocostalis – затіка діафрагмально-ребровá.

пазушный (sinosus) – затіковий, пазуховий.

Пакелен (Raquelin) – прилад для припікання (Пакелена).

пакля – кліччя, пачоси.

палата (больничная) – палáта, покій, -кою; напр.: покій для божевільних.

палатка (tentorium) – намет, -ту; шатро; (базарная) – ятка.

палатодиния (palatodynia) – палатодинія, біль (половини) піднебіння.

палатопластика (palatoplastica) – палатопластика, штукування піднебіння.

палец (digitus) – палець; **большой палец** – палу́х, -ха; **указательный** – вказівник; **средний** – середній; **безымянный** – підмізінний; **мизинец** – мізіно́к; **палец от перчатки** – напáлок; **мякоть пальцевая** – пучка.

палечный – пальцевий, пальцьовий.

паллиатив – паліатів, -тиву; полékшувач; що полékшує.

паллиативный – паліатівний.

палочка (bacillus) – паличка, то́жка.

пальмитиновая кислота – пальмітінова кислота.

пальмовый жир – пáльмовий товщ.

пальмовое масло – пáльмова олія.

пальмоскопия (palmoscopia) – пáльмоскопія, вислу́хування живчика.

пальпаторный – пальпа́торний, дотикóвий, ма́цальний.

пальпация (palpatio) – пальпа́ція, обма́цування, ма́цання.

пальпитация (palpitatio cordis) – пальпі́тáція серце́ва; серцебиття; калатáння серця; стукотіння серця, колотіння (серця); за́колот, -ту (серцевій).

пальцеобразный – пальцюва́тий, пальча́стий.

палюдизм (paludismus) – палюді́зм, болотя́на пропа́сниця, маля́рія.

память – пам'ять, -ти; (**вспоминание**) – зга́дка, спо́мин, -ну.

panaritium – во́лосень, во́лос, -су; нігт[ев]і́ця; запáлення нігтя.

панартериит (panarteriitis) – панартері́їт, запáлення всіх шарі́в артерії.

панартрит (panarthrititis) – панартрі́т, запáлення всіх сугло́бів.

пандемия – вселю́дна пошесть, пандемія.

Пандерево ядро – Пáндерове ядрó.

панкреас (pancreas) – підшлункóва зáлоза; caput pancr. – голова́ підшлункóвої зáлози; processus uncinatus – гачкува́тий па́росток; incisura pancr. – ві́різка п. з.; tuber omentale – чепце́вий горб; cauda pancr. – хвіст

п. з.; ductus pancr. – провід п. з.; succus pancreaticus – підшлунковий сік.
панкреатин (succus pancreaticus) – панкреатин, -ну; сік підшлункової залози.
панкреатит (pancreatitis) – панкреатит, -ту; запалення підшлункової залози, підшлунковиця.
панкреатический (pancreaticus) – панкреатичний, підшлунковий.
pannus trachomatous – рогівковиця трахомова розпливиста жільста.
panophthalmitis – запалення всього ока; всебачниця.
панплегія (paraplegia) – панплегія, загальна параліза.
панталоны – панталони, штани; (*нижние*) – спідні.
папиллома (papilloma) – бородавчак, -ка; папілома.
папула – папула, цятка, гудзь, вузлик.
папулезный – папуловий, (цятковий), гудзювий.
пар (varor) – пара; дух; **выделять пар** – парувати; **превращение в пары** – обертання в пару.
пара – коло, при; parametritis – приуразниця; paraproctitis – прикутниця; paranephritis – припирчія (принирковиця).
параболический – параболічний.
пара гальваническая – гальванічне звено.
парагглютинация (paragglutination) – паргглютинація, скупчування різнорідних бактерій.
парагидроз (parahydrosis) – паргидроза, зміна якості поту.
парагипофиз (parahypophysis) – паргипофиз, бічний мозковий додаток.
параглоссия (paraglossia) – парглюсія, запалення під язиком.
параденит (paradenitis) – параденіт, навколожовниця.
парадерм, желточный листок, лецитифор (*эмбр.*) – парадерм, жовтковий листок, лецитифор.
паразит – паразит, -та; чужоїд, -да.
паразитизм – паразитизм, -му; чужоїдство.
паразитарный – паразитарний, чужоїдний, належний паразитові.
паракератоз (parakeratosis) – паракератоза, надзвичайне зроговіння шкіри чи слизової оболонки.
паралалия (paralalia) – паралалія, загиккування на голосівках.
паралгезия (paralgesia) – паралгезія, відчуження болю, як чогось приємного.
паралитик – паралітик, паралі[ж]чний.

паралитический (paralyticus) – паралітичний, паралі[ж]чний.
паралич (paralysis) – параліза, параліч, (*нар.* – грець); **он разбит параличем (он в параличе)** – його спаралізувало, paralysis accommodationis – параліза пристосування зору; paralysis agitans s. morbus Parkinsoni – тремтляча параліза; paralysis ascendens s. Landry – параліза догирня (Ландрі); paralysis bulbaris acuta – параліза бульбової гостра; paralysis diphtherica – параліза дифтерійна, обкладова; paralysis generalis progressiva alienorum – параліза загальна поступова (у) божевільних; paralysis glossolabio-laryngea (pharyngea) – параліза язико-губо-горлянова (язико-губо-проликова); paralysis musculorum oculi – параліза очних м'язів; paralysis nervi facialis – параліза лицевого нерву; paralysis infantilis essentialis – параліза дитяча есенціальна (хребтова); paralysis spastica spinalis = tabes dorsalis spasmatica – параліза судомна хребтова; paralysis spinalis Brown-Sequardi – параліза хребтова (спінальна) Броун-Секарова; paralysis veli palatini – параліза м'якого піднебіння.
параллельный луч – рівнобіжний промінь.
параметрий (parametrium) – приуразця, параметрій.
параметрит (parametritis) – параметрит, приуразниця.
паранефрит (paranephritis) – паранефрит; принирковиця.
параноя (paranoia) – параноя, божевілья з оманами.
параплазма (дейтоплазма) – параплазма, дейтоплазма.
параплегия (paraplegia) – півпараліч, півпараліза, параплегія.
парастернальная линия (linea parasternalis) – пригруднийна смуга.
параспадия (paraspadia) – параспадія, бічний отвір сечоводу.
паратиф (paratyphus) – паратиф.
паратифлит (paratyphlitis) – паратифліт, запалення навколо сліпої кишки; при[коло]-кишковиця сліпої кишки.
парафимоз (paraphymosis) – парафимоза, защемлення припунцєвє, удавка припунцєва.
параффиновое масло (oleum paraffini) – парафінова олія.
параффин (paraffinum) – парафін, -ну; земляний віск (воську).
парахордальный или гастральный мезобласт – парохордальний або гастральний

мезобла́ст (мезодерма) (середній зародковий листок).

парахордальный хрящ – пара[при]хордальный хрящ.

парацентез (барабанной перепонки) – парacentéза, протин (барабанної, бубонцевої) перетинки.

паргидроз (parhydrosis) – паргідроза, незвичайне потіння.

парез – парéза, півпараліза, півпараліч; **парезетический** – півпаралічний, парезетичний.

паренхима (parenchyma) – паренхіма, мезга.

паренхиматозный (parenchymatosus) – паренхіматозний, мезговий.

парижская зелень – парізька зелень.

париетальный (parietalis) – пристінний; peritoneum parietale – пристінна очеревина; pleura parietalis – пристінна плівра.

парный (gemellus) – парістий, парний, близнюковий; musculus gemellus – близнюковий м'якуш.

пароварий (parovarium) – приєчник.

паровой (мех.) – паровий; (овощ) – парниковий.

пародиния (parodynia) – пародинія, незвичайний біль при пологах.

пароксизм (paroxysmus) – пароксизм, перепадок, напад.

paronychia – занігтниця, запалення навколо нігтя, нігтьоїд.

паротит (parotitis) – привушниця, паротит; **parotitis epidemica** – привушниця поширена; parotitis simplex – привушниця проста, звичайна.

партеногенетические яйца – партеногенетичні (незапліднені) яйця.

парфюмерия – парфумерія; **парфюмерный** – парфумерний.

парши (favus) – пархи, шолуді, парші; **покрыться паршами** – запаршівити, зашолудівити.

паршиветь – паршівити, шолудівити, міршавити.

паршивость – паршівість, -вості; пархатість, шолудівість.

паслён (Solanum dulcamara) – паслін, -сльону; вівчі ягоди, надтінник.

пассивный – пасивний, нечинний.

пассивность – пасивність, -ности.

паста (pasta) – па́ста, мастиво, тісто.

пастеризация (pasterisatio) – пастеризування, знепліджування рідини нагріванням до 65° – 85° С.

пастозный – тістуватий, пастовий.

пасть (fauces) – паща, пелька; isthmus fau-

cium – ву́зінá пелькова; velum palatinum – м'яке піднебіння; uvula (palatina) – піднебінний язичок; arcus palatini – піднебінні дуги (лу́ки); arcus glossopalatinus – язиково-піднебінна дуга; arcus pharyngopalatinus – горлово-піднебінна дуга; plica salpingopalatina – трубно-піднебінна дуга; tonsilla pal. – мигдальник піднебінний; sinus tonsillaris – мигдаликова затіка; plica triangularis – трикутна зморшка; fossa supratonsillaris – надмигдаликова ямка.

пателлярный (patellaris) – надколінковий, пателлярний.

pater noster rachiticus – чоткі при криву́сі (на ребрах).

патогенный – хвороботворчий, патогенний.

патока – па́тока; (свеклови́чная) – маля́са, -си.

патология (pathologia) – патологія, наука про хвороби; **патологический** – патологічний.

пауза – пав́за, перерва, зупинка, перестанок.

паук – павук; **крестовик** – хрещатник, tetragantha – тенетник; lucosa tarantula – тарантул, тарантух.

паукообразный – павучастий, павукуватий.

паутина (соб.) – павутиння.

паутинный (arachnoideus) – павутинний; arachnoidea encerephali – мозкова павутинна оболонка.

пах (под мышкой) – пахва́; паха́; (в шагу) – пах, -ху; (у животных) – здуховина, здухи, пах.

паховой (inguinalis) – пахвінний; **паховая область (regio inguinalis)** – пахвінна ділянка; hernia inguinalis – пахвінна кіла (гилá).

паюсная икра – кав'яр, -ру.

пахтанье – сколо́тина, масля́нка; (действие) – збива́ння, колоті́ння.

пахучесть – паху́чість, -чости; запашність; **пахучий** – паху́чий, запашний.

пачкать – паску́дити, брудні́ти, ма́зати; му́рзати; **пачкаться (мараться)** – брудні́тися, паску́дитися, ма́затися.

паять – лютува́ти; **паяльный** – лютувальний, лютівий.

Пean (Pean) – стіскувач, затискач Pean'a; Пеа́н.

pectus carinatum – ку́ряче огру́ддя.

педераст (pederast) – педера́ст, мужоло́жник.

педерастия (pederastia) – педерастія, мужоло́жство.

педиатр (pediatros) – педіа́тр, ліка́р дитя́чих недуг.

педиатрия (pediatria) – педіа́трія, нау́ка про дитя́чі недуги.

pediculosis = phthiriasis – воші́вість, -вості.
педиометр (pediometer) – педіомётр, прилад для вимірювання дітей.
педофилия (pedophilia) – педофілія, полове почуття мужчини до хлопчиків.
пеленание – сповивання; (*оконч.*) – сповиття.
пеленать, спеленать – повивати, сповивати; повіти, сповіти.
пеленка – пелюшка; сповіток, -тка; повиття, повіточок; (*п. под голову*) – підголівач, приголівач; (*на руки*) – підручник.
пеллагра (pellagra) – пеля́гра; хвороба, що виникає після вживання зіпсутої кукурудзи.
пелиоз (peliosis) – пеліоза, кров'яні плямочки на шкірі; кров'яноплямистість шкіряна.
пелот (pelotte) – пелот, притискач.
пельвеоперитонит (pelveoperitonitis) – пельвеоперитоніт, запалення мискової очеревини, мискоочеревини.
пельвиметр (pelvimeter) – пельвіметр, вимірник мйски.
пельвиотомия (pelviotomia) – пельвіотомія, розтин ниркової мйски.
пельвицеллюлит (pelvicellulitis = parametritis) – пельвіцелюліт; запалення мискової ніздрі, ніздріця мискова, мисконіздріця.
пемфигус (pemphigus) – пемфігус, пухірниця; pemphigus acutus – гостра пухірниця (пемфігус); pemphigus benignus – лагідна (доброякісна) пухірниця; pemphigus conjunctivae – пухірниця (пемфігус) сполучні; pemphigus neonatorum – пухірниця (пемфігус) народжєнців; pemphigus syphiliticus – пухірниця (пемфігус) сифілітична (пранцьова).
пена – піна; (*на кушаньи*) – шумовіння;
пенной покрыться – запінитися.
пенистый (spumosus) – пінявий.
пениться – пінитися, шумувати, пінити.
пенящийся – шумний.
пень – пень (пня); (*сейчас над землею*) – прикорень.
пепел – попіл, -лу; **в пепел обращаться** – попеліти, спопеліти.
пепелистый – попелістий, попелястий.
пепелиться, испепелиться – попеліти, спопеліти.
пепловидный, пепельный – попелястий.
пепсин (pepsinum) – пепсін, травляник; травлянка.
пептонизация (peptonisatio) – пептонізація, перетворення білків у пептони.
первенец – первак, -чка; первісток, -ка.
первичный – первінний, первісний.

первичный спирт – першорядний спирт.
первобытный – первісний, первобутній, предковичний.
первоначальный – початковий, первісний.
первородный – перворідний.
первородящая (primipara) – породільниця у-первах; первістка.
пергамент – перга́мен, -ну.
пергаментная бумага – перга́меновий папір.
перебой – перебі́й, -ббю; перебі́вка (перебб́і серця, пульсу).
переболеть – перехворіти, переслабувати; (*перенести болезнь*) – віхворіти, виболіти; (*перестать болеть*) – переболіти.
перебродить – перешумувати, перегра́ти.
переваривать, переварить (*о желудке*) – перетравлювати, перетравіти; травіти, стравіти; переварювати, переваріти.
перевешивать, перевесить – переважувати, переважити; (*на другое место*) – перевішувати, перевісити; (*-ться, нагибаясь*) – перехилятися, перехилітися.
переворачивать, перевернуть (*опрокидывать*) – перевертати, перевернути; перекидати, перекинути; (*на изнанку*) – лицювати, перелицьовувати; вивертати, вівернути; (*-ться*) – перевертатися, перевернутися; перекидатися, перекинутися.
перевязывать, перевязать – перев'язувати; перев'язати; переповивати, переповіти.
перевязка (*действие*) – перев'язування; (*бинт, веревка*) – перев'язка; **итти на перевязку** – іти на перев'язування.
перевязочный – перев'язувальний; **-ный пункт** – перев'язувальний пункт.
перевязь – перев'язь, -зи; перевісся; (*через плечо у больных*) – черезплічник.
перегиб (versio) (*действие*) – перегинання; (*изгиб*) – залім, -лбму; пере́гін, -ну; нахил, -лу; anteversio uteri – нахил уразу вперед.
перегибать, перегнуть – перегинати, перегну́ти; (**наклонять**) – перехиляти, перехиліти.
переглохнуть – поглу́хнути, поглу́хти.
перегнивать, перегнить – перегнивати, перегніти; гніти, погніти; тру́хнути, потру́хнути.
перегнивший – перегнілий.
перегной – перегній, -гно́ю.
перегонка (destillatio) (*действие*) – перега́ннє, пере́гін, -го́ну, дестилля́ція.
перегонный – пере́гінний, дестилля́ційний, перепускний; **перегонный куб** – пере́гінний, перепускний куб; лѐмбик.
перегонять, перегнать – перега́няти, пере́гнати; перепуска́ти, перепустіти.

перегорать, перегореть – перегорáти, перегорíти; (*на пепел*) – попелíти, спопелíти.
перегородка (septum) – перéтинка, перегоро́дка, перéтика.
перегревание (hyperthermia) – перегрівáння; **перегреватель** – перегрівáч.
перегревать, перегреть – перегрівáти, перегрíти.
перегретый – перегрíтий.
перегрузка – переванта́ження, перекладáння; (*работой*) – переобтя́жування, переобтя́ження.
перегруппировка – перегрупóвування, перегрупувáння.
передавать, передать – передавáти, передáти.
передача – передавáння, передáння, передáча; (*на словах*) – перéказ, перекáзування.
передвижение – пересувáння, рух.
передвижной – пересувний, рухóмий; **передвижная лаборатория** – пересувна́ лаборато́рія.
переделять, переделит – переділя́ти, переді́лити.
передний (anterior) – перéдній, чі́льний.
передохнуть – ві́здихати, позди́хати; пови́здихáти.
передроглый – перемéрзлий.
передрожать, передрогнуть – перетремті́ти, перетрусі́тися; передри́жати, перемéрзти.
пережевывать, пережевать – пережóвувати, пережувáти; **пережевывать жвачку** – реми[г]га́ти (жу́йку), перереми[г]га́ти.
переживание – переживáння; (*эмоция*) – перечувáння.
пережигать, пережечь – перепáлювати, перепáлити.
пережженный – перепáлений.
перезнобить – перетрусі́ти, переморóзити; (*меня перезнобило*) – менé перетрусі́ло.
перезревать, перезреть – перестигáти, пересті́гнути; переспівáти, переспі́ти.
перезрелый – пересті́глий, переспі́лий, перестáрілий.
перекармливание – обгодувáння, обгодо́вування, переогодо́вування.
перекармливать, перекормить – переогодо́вувати, переогодувáти.
перекисать, перекиснуть – перекисáти, перекі́снути.
перекисленный (hyperoxydatus) – перекі́снений.
перекись – надóкис, -су; перéкис, -су; **перекись водорода** – надóкис вóдня; перéкис вóдня.

перекладина, перемычка (trabecula) – перéчка, поперéчка.
переключатель – перемика́ч.
переключать, переключить – перемика́ти, переми́кнути.
перекоситься – переко́ситися.
перекраска – перекра́шування, перефарбо́вування, перефарбувáння.
перекрашивать, перекрасить – перекра́шувати, перефарбо́вувати; перефарбувáти.
перекрестный – перехрéсний.
перекрест (chiasma) – перехрéстя; **перекрест зрительных нервов** (chiasma nerv. opticozum) – перехрéстя зорови́х нерви́в.
перекристаллизация – перекристалізувáння; перекристаліза́ція.
перекручивать, перекрутить – перекру́чувати, перекруті́ти.
перекусывать, перекусить – переку́шувати, переку́сити.
переливание – переливáння, перетóчування; (*о металле*) – перетóплювання.
переливать, перелить – переливáти, перелі́ти; перетóчувати, переточі́ти.
перелом (fractura) – злам, полóм, перелóм; (*о болезни*) – пересі́лення, перемóга; f. completa – ці́лковитий злам; f. complicate – ускла́днений з.; f. occlusa – за́мкнений, зачі́нений з.; f. incompleta – надло́м; f. penetrans – проло́м.
перемежающийся (intermittens) – перемі́нний, перері́вний, перері́вчастий; **перемежающаяся лихорадка** (febris intermittens) – пропа́сниця перемі́нна, перері́вчаста.
переменный – перемі́нний, змінний; **переменный ток** – перемі́нний струм, ток.
переменчивый – мінли́вий, неста́лий, перепáдистий, перемі́нчастий.
перемещение – перемі́щення, перестáвлення, пересу́нення.
перемычка (lacertus) – перéчка, поперéчка.
перенос – перенéсення.
переносить, перенести (*болезнь*) – перенóсити, перенéсти.
переносица (glabella) – перені́сся; (*у животн.*) – хря́пи.
переносной (*болезнь*) – заразли́вий.
переосвидетельствование – перéгляд, пересві́дування.
переосвидетельствовать – перегля́дити, перегля́нути, пересві́дувати (*кого*); **переосвидетельствованный** – перегля́нений, пересві́дований.
переохлаждать, переохладить – перехоло́джувати, перехолоді́ти; пересту́джувати, перестуді́ти.

переохлаждение – перестудження, перехолодження.

перепиливать, перепилить – перепілювати, перепиліти.

перепись – 1) перепис, -су; 2) список, опис.

переплавлять, переплавить (*металл*) – перетоплювати, перетопіти.

перепой – перепій, -пою.

переполнение – переповнення.

переполнять, переполнить – переповнювати, переповняти, переповнити.

перепончатый (*membranosus*) – оболончатий, перетінчастий; **п. позвоночник** – оболончатий хребет; **жаберные дуги** – оболончаті дуги.

перепонка (*membrana*) – оболонка, перетінка; *membrana tympani* – бубонцева (барабанна) оболонка (перетінка); *membrana aroneurotica* – розтяжна (апоневротична) оболонка (перетінка); *membrana obturatoria* – затульна оболонка; *membrana olfactoria* – нюшна оболонка; *membrana serosa* – сироваткова оболонка.

перепрививание (*revaccinatio*) – перещеплення, перещеплювання; **перепрививать, перепривить** – перещеплювати, перещепіти.

перепрелость – перепрелість, -лости.

перепуг – переляк, -ку; переполох, -ху.

перерабатывание – перероблювання, перероблення.

перерабатывать, переработать – переробляти, перероблювати, переробіти.

перерез – переріз, -зу; (*действие*) – перерізування.

перерезывать, перерезать – перерізувати, перерізати, перетинати, перетяти.

перерождасть, -ся – перероджувати, -ся; переродити, -ся; перетворювати, -ся; **п. казеозно** – сироватити.

перерождение (*degeneratio*) – переродження, перетворення, дегенерація. Див. “**дегенерация**”.

пересадка (*transplantatio*) – пересаджування, перещеплювання.

пересаживать, пересадить – пересаджувати, пересадити.

пересев – пересів, -ву; пересівання.

пересечение – перетинання, перерубування; перетин, перехрещування.

пересекается, перерезаться – перетинатися; (*встречаться*) – перехрещуватися.

переспелый – перестіглий, переспілий.

пересыщенный – пересичений.

пересыщение – пересичення.

перетапливание – перетоплювання, перетоплення.

перетапливать, перетопить – перетоплювати, перетопіти.

переутомление – перевтома.

переутомлять, переутомить – перевтомлювати, перевтоміти.

перехворать – переслабувати, перехворіти, переболіти, виболіти.

переходное явление – перехідне явище.

перец (*pirep*) – перець, пёрчик; (*стручковый*) – стручкуватий перець.

перееживать, перецедить – переціджувати, перецідити; переточувати, переточити.

перешеек (*isthmus*) – вузлина, шія, шийка; *isthmus faucium* – вузлина пелькова.

peri – о, об; *peradenitis* – ожовниція; *periartthritis* – осуглобція; *perimetritis* – обуразниція; *perinephritis* – онірчїя; *periproctitis* – окутнїя; *perisigmoiditis* – осигмобїя.

периаппендицит (*periappendicitis*) – периапендицит, запалення навколо хробакуватого паростку, охробаківїя.

periarteriitis gummosa – периаартерїїт гумозний (третнєвий, третінний); очервоножілиця гумозна (третнєва) третінна.

перибронхит (*peribronchitis*) – перибронхїт, одишківїя, навколодїшкове запалення; *peribronchitis tuberculosa* – одишківїя горбковїчна, перибронхїт туберкульозний.

periahepatitis – перигепатїт, опечїнківїя.

перикардальный (*pericardialis*) – осердний, перикардїяльний.

перикардий (*pericardium*) – перикардїй, осердя, надвїрня серцевї оболони.

перикардит (*pericarditis*) – перикардїт, осердниця; запалення надвїрної серцевї оболонки.

периметрит (*perimetritis*) – периметрїт, обуразниція.

периметрический – периметрїчний, обуразовий.

периметросальпингит (*perimetrosalpingitis*) – периметросальпїнгїт; обуразницетрубовїя; запалення очеревини уразу й уразової труби; *perimetrosalpingitis puerperalis* – обуразницетрубовїя породова.

перимизлит (*perimyelitis*) – перимїєліт, омозковїя.

перимизий (*perimysium*) – перемїзїй; м'язова пїхва, ом'яззя.

перина – перїна.

периневрит (*perineuritis*) – периневрїт, онєрвїя.

перинеопластика (*perineoplastica*, s. *perineograftia*) – перинеопластїка, штукування перемїжжя.

перинеотомия (perineotomia) – перинеотомія, розтин переміжжя.
перинефрит (perinephritis) – перинефрит онирковіця.
периодонтит (periodontitis) – періодонтит, окіст[н]иця зубова.
перионихия (perionychia) – періоніхія, запалення шкіри навколо нігтя, онігтіця.
периорхит (periorchitis) – периорхит, піхвоопонниця яєчкова.
периодический (periodicus) – періодичний, наворотний.
периофорит (perioophoritis) – періоофорит, об'ясничовиця.
перист (periosteum) – окістя, періост; **періостальний** (periostalis) – окіст[т]ний.
периостит (periostitis) – периостит, окіст[т]-ниця.
перипневмония (peripneumonia) – перипневмонія, олегенниця.
перипроктит (periproctitis) – перипроктит, окутніця.
перипростатит (periprostatitis) – перипростатит, опередсечниця.
перисальпингит (perisalpingitis) – перисальпингит, отрубниця.
перисигмоидит (perisigmoiditis) – перисигмоїдит, запалення навколо сигмуватої кишки.
периспленит (perisplenitis) – периспленит, оселезінковіця.
перистальтика – перистальтика, перевалькування.
перистальтический – перистальтичний, перевалькуватий.
периферия – периферія; обвід, -воду; **периферический** – периферичний, обводний.
peritoneum – очеревина, підчеревина. Див. “брюшина”.
перитонит (peritonitis) – перитоніт, -ту; запалення очеревини, очеревниці; peritonitis acuta – гострий перитоніт (гостре запалення очеревини); peritonitis diffusa – перитоніт розливчастий (розпливистий); peritonitis carcinomatosa – перитоніт пістряковий; (очеревниці пістрякова); peritonitis rheumatica – перитоніт ломцєвий (запалення очеревини ломцєве); peritonitis circumscripta – перитоніт обмежений; peritonitis chronica simplex – перитоніт хронічний (довготривалий) звичайний (простий); peritonitis tuberculosa – перитоніт туберкульозний, горбковичний; запалення очеревини горбковичне.
perityphlitis – запалення очеревини навколо

сліпої кишки; перитифліт.
periurethritis – осечівниця, запалення навколо сечоводу.
perichondritis – перихондрит, -ту; охрящниці, охрящниці; perichondritis arytanoidea – перихондрит (охрящниці) черпаків хрящів; perichondritis laryngea – перихондрит (охрящниці) горлянковий.
перкуссия (percussio) – перкусія, обстук, обстукання.
перкуторный – перкусійний, обстуківий.
перл – перло, -ла.
перламутровый – перламутровий; **п. блеск** – перламутровий блиск.
перо – перо; (*соб.*) – пір'я.
перпендикулярно – перпендикулярно, простопадно, сторч, насторч.
перспирация (perspiratio) – прódих, проди́хання, шкірне ди́хання, перспіра́ція.
перстень – перстін, -теня; перстень, -сня; каблúчка.
перстневидный (cricoideus) – перснєвий, каблúчковий; cartilago cricoidea – перснєвий хрящ.
перфоратор (perforator) – перфоратор, пробійник, протикач.
перхоть – лупа; (*у демеі*) – тім'яніця.
pertussis – див. “коклюш”.
перчатка – рукавичка; **перчаточный** – рукавичний.
першить – дёрти в горлі.
pes calcaneus – клишá ступакова; pes equinus – ступня коняча; pes valgus – клишá знадвiрня, надвiрня клишáвiсть; pes valgus – клишá середiнна; середiнна клишáвiсть; pes planus – плóска ступня.
песок – пісок, -ску; (*мн.*) – піскі.
песочный – пісковий, пісочний.
пестик (pistillum) – мáточка, мáточник; (*в ступке*) – товкáч, товкáчик.
пестреть – рябіти; **пестрит в глазах** – рябіє в очáх.
пестрый (versicolor) – рябій, строкáтий, сорокáтий, різноперістий (*о птицах*).
песчаный – піскуватий, пісковий; **п. ванна** – піскова ванна.
песчаник – пісковець; пісковік.
петехии (petechiae) – кров'яні крапáті, петехії.
петлесжиматель – петльостискáч.
петля (ansa) – петля, петелька, зáшморг, -гу.
петрификация (petrificatio) – скам'яніння, петрифіка́ція.
петролеум (petroleum) – на́фта, гас; **петролейный эфир** – петролі́йний (нафто́вий) ете́р.

печеночный (hepaticus) – печінковий.
печень (hepar) – печінка; *facies superior* – верхня (горішня) поверхня; *margo anterior* – передній край; *incisura umbilicalis* – пупова вирізка; *fossae sagitales dextrae* – праві стрілкуваті ями; *ligam. teres hepatis* – кругла печінкова зв'язка (в'язок); *ligam. venosus* (Arantii) – венозна зв'язка (в'язок) Ар.; *porta hepatis* – печінкові ворота; *lobus hep. dextr.* – права печінкова частина; *lobus quadratus* – квадратова частина; *lobus caudatus* (Spigeli) – хвостата частина (Спігелієва); *processus papillaris* – пупковий паросток; *proc. caudatus* – хвостатий паросток; *impressio cardiaca* – втиск пришлунковий; *lobuli hepatis* – печінкові часточки; *capsula fibrosa* (Glissoni) – фіброзна капсула (Гліссона); *venae centrales* – центральні вени; *ductus biliferi* – жовчеві провідники.
печени воспаление (hepatitis) – запалення печінки, печінковий, гепатит. Див. “гепатит”.
печь – піч (печи); (комнатная) – грівка; (кухонная) – варильна піч.
печень серная – сірчана печінка.
пещера (caverna) – печера.
пещеристый (cavernosus) – печерний; *corpus cavernosum penis* – прутневе печерне тіло.
пиартроз (pyarthrosis s. pyarthros) – піартроза, гноєсуглобиза.
пиво – півно; **пивной** – пивний; **пивные дрожжи** – пивні дріжджі.
пигмент (pigment) – пігмент, -ту; барвник, -ка; **пигментация** (pigmentatio) – пігментація, забарвлення.
пикриновая кислота – пікрінова кислота.
пила, пилака: дугообразная – лукова, дугова пила; **проволочная** – п. дротова; **ножевая** – ножівка.
пилиль – пиляти.
пилообразный (serratus) – зубчастий; *musculus serratus* – зубчастий м'якуш.
пилорический (pyloricus) – брамниковий, брамовий; *pars pylorica ventriculi* – брамна частина шлунку.
пилорус (pylorus) – брама шлункова (пілорус).
пилюля – пилюля, горішинка аптєчна.
пингвекула (pinguecula = pterigium pingue) – пінгвєкула, жовтятий горбочок на білчанці ока.
пинцет – пінцєт; **пинцет торсионный** – щипок, клєщатко.
пиобленоррея (pyoblenorrhoea) – піобленорєя, гноєслизотєча.

пиодермит (pyodermitis) – піодерміт, гноєйовє запалєння шкіри.
пиокольпоцеле (pyocolprocele) – піокольпоцєлє, піхвова гноєйова килà.
pyometra – гній в урãзі.
пиометрит (pyometritis) – піометріт, гноєурãз[н]їця, гноєйовє запалєння урãзу.
пионефрит (pyonephritis) – піонефріт, гноєнирковїця, гноєйовє запалєння нирок.
пиоофорит (pyoophoritis) – піоофоріт, гноєяєчниківїця.
пиопневмоторакс (pyopneumothorax) – піопневмоторакс, гноєповітрогруддя, олег[єн]-ниця гноєповітряна.
пиоррея (pyorrhoea) – піорєя, гноєтєча.
пиосальпинкс (pyosalpinx) – піосальпінкс, гноєскўпчення яйцєпроводовє; гноєнапівнення урãзової труби.
пиоспленит (pyosplenitis) – піосплєніт, гноєсєлєзїнковїця, гноєйовє запалєння сєлєзїнки.
пиперидин – піпєредїн, -ну.
пипетка – піпєтка, смоктãчка.
пирамида (pyramis) – піраміда; *pyramis medullae oblongatae* – піраміда довгãстого мóзку.
пирамидальный (pyramidalis) – пірамідальний; **пирамидный** – пірамідний.
пиридин – піридїн, -ну.
пироксилін – піроксилін, -ну; стрільна бãвовна.
питание – жївлення, віджїва, годування, харчування, поживання.
питательность – поживність, -ности; трївність, сїтність.
питательный – поживний, тривний, живний, ситний; (корм) – пашний; **питательный клистир** – поживний (живний) клїстїр (клїзма).
питать – годувати, харчувати, живїти; **питаться** – годуватися, харчуватися, живїтися.
питейный – питний, трунковий.
pityriasis versicolor – висїкуватий лишай, висїкуватєць.
питье – пиття; питвó; напїй, -пóю; напїток, -тку; (для скотa) – пїло.
питьевой – питний; **годная для питья вода** – погóжа водã; гóжа водã.
пиурия (pyuria) – гноєсєччя, піурїя.
пища – їжа, харч, -чи; їдã; стрãва; (для скотa) – корм, -му; пóкорм.
пищеварение – травлїння.
пищеварительный – травний, стравний.
пищевод (oesophagus) – стравохїд; *pars cervicalis* – шийна частина; *p. thoracalis* –

огрудна ч.; p. abdominalis – черевна ч.; tunica adventitia – надвірня (зовнішня) оболонка (опона); t. muscularis – м'яснева об. (оп.); m. bronchooesophageus – м. бронхостравохідний; tela submucosa – підслизова тканина; tunica mucosa – слизова оболонка; lamina muscularis mucosae – м'яснева плівка слизової оболонки (опони); gl. oesophageae – стравохідні залози.

пищевода воспаление (oesophagitis) – стравохідниця, запалення стравоходу; oesophagoscopy – огляд стравоходу; стравоходоогляд.

пищевой – харчовий, стравний; **пищевые вещества** – харчовина, харчові продукти **пищия** (pyaemia) – піємія, гноєкрів'я, гноєвця; pyaemia puerperalis – гноєкрів'я породове.

пиелит (pyelitis) – пієліт, мисочковийця, запалення ниркових мисочок; pyelitis gravidarum – мисочковийця вагітних.

пиелолитотомия (pyelolithotomia) – пієлолітотомія, вітин камінців з ниркової мисочки.

пиелонефрит (pyelonephritis) – пієлонефрит, мисочконирковийця, запалення мисочки й нирки.

пиелоцистит (pyelocystitis) – пієлоцистит, запалення мисочок і міхура.

пиявка – п'явка.

плавательный – плавальний, плавний, плавчий.

плавильный – топильний, гамарний.

плавить (металл) – топіти, перетопляти;

плавиться – топітися.

плавкий – топкий; **плавкость** – топкість, -кості.

плавление (металлу) – топлення.

плазма (plasma) – плазма, сировать; **плазма крови** – плазма кров'яна, пасочина.

пламя – полум'я, полумін, -меня; **восстановительное пламя** – редукційне полум'я. **plaques muqueuses** (фр.) – пранцові слизнясті цятки.

пласт (stratum) – шар, -ру; верства.

пластика – пластика, штукування.

пластинка (lamina) – пластинка, плівка; lamina cribrosa – ситувата плівка.

пластичность – пластичність, -ности; **пластический** – пластичний.

пластовой – шаровий, верстовий, скибчастий (пластовий).

пластырь – плістер, -стру; плістир.

платина – платина; **губчатая пл.** – губкувата платина; **группа пл.** – платинник.

платный – платний, заплатний.

платок – хустка, хустина.

платье – одяга; одіж, убрання, плаття;

платье женское – сукня.

платяной – одяжний.

плаун (lycopodium) – лікоподій, лепець, дереза.

плацента (placenta) – ложисько, позаддя, послід, чистило, зчисток; placenta praevia – впередне ложисько; попереддя місцем.

плацентарный круг кровообращения – плацентарне коло обігу крові (кровообігу).

плашмя – плазом, лєжма, лігма, лєжмом.

плева – пліва, плівка; **девственная плева** (hymen) – дівоча перетинка (гімен).

плевание – плювання; **плевать** – плювати, плінути; **пл. сквозь зубы** – чвіркати, чвіркнути.

плевательница – плювальниця, плювачка.

плевра (pleura) – плєвра, олєгня; cupula pleurae – плєвровá баня; pl. parietalis – пристінна плєвра; pl. mediastinalis – межистінна пл.; laminae mediastinales – межистінні платівки; pleura pericardiaca – перикардійна пл.; pl. costalis – ребровá; pl. diaphragmatica – діяфрагмáльна; sinus pleurae – затóка плєвровá; ligam. pulmonale – легенєва зв'язка; plicae adiposae – товщєві (жирові) змóршки; villi pleur. – плєврові торочки; septum mediastinale – межистінна перетинка; cavum mediastinale – межистінна дупліна.

плевральный (pleuralis) – плєвровий, олєгенєвий.

плеврит (pleuritis) – плєврїт, олєгєнниця, (олєгєнниця); pleuritis exsudativa – плєврїт (олєгєнниця) ексудатівний (просочний); pleuritis sicca – плєврїт (олєгєнниця) сухий; pleuritis tuberculosa – плєврїт туберкульозний (горбковичний); pleuritis purulenta – плєврїт гнойовий (гнійний), олєгєнниця гнойовá; pleuritis traumatica – плєврїт (олєгєнниця) травматичний, забійний; pleuritis fibrinosa – плєврїт (олєгєнниця) фібринозний (волоknястий); pleuritis serosa – плєврїт (олєгєнниця) сироватковий.

плевродиния (pleurodynia) – плєвродинія, колькї в грúдях.

плевролит (pleurolith) – плєвроліт, камінєць у плєврї.

плевроперикардит (pleuropericarditis) – плєвроперикардит, олєгноосєрд[н]иця; запалєння плєври й осєрддя.

плеввропневмония (pleuropneumonia) – плівропневмонія, олігнолегенниця, запалення олєгні й легєнів.

плевротомия (pleurotomia) – плевротомія, протин плєври.

плевротиф (pleurotyphus) – плевротиф; тиф з явищами хороблівих змін у плєврі.

пленка – плівка, шкурка.

пленчатый – плівч[а]с[т]ий.

плесень (mucor) – цвіль; пліснява; **заплеснелый** – цвілий; **плесень на языке** – (soor) – пліснявка.

плеск (succussio) – плєскіт, -коту; плєск, -ску; хліопання, пліоскання, пліоскіт, -коту.

плескание – плє[і]ю]скання, хліопання.

плескать, плеснуть – пліоскати, пліоснути; хліопати, хліопнути.

плесневеть – пліснявіти.

плессиметр – плєсімєтр.

плечо (humer) – раменó, р[а]м'я, плечé; caput humeri – голова плечá; collum anatomicum – анатомічна шія; collum chirurgicum – хірургічна шія; tuberculum – великий горбóк; sulcus intertubercul. – міжгорбóвий ривчáк; crista tubercul. majoris – грєбінь великого горбáк; corpus hum. – тіло плечá (раменá); tuberositas deltoidea – горбкуватість дельтуватого м[у]скула; sulcus n. radialis – ривчáк промінєвого нєрву; capitulum hum. – голівка плечá; trochlea hum. – коліщá плечá, (плечевé) коліщá (баранець); epicondylus – надвиросток; fossa olecrani – заглибина ліктевого п[а]ростка; fossa coracoidea – вороняча заглиб.; processus supracondyloideus – надвиростковий п[а]росток.

плечевой (brachialis) – раменний, плечевий; musculus brachialis – плечевий м[у]скул.

плешиветь – лісїти; **плешивость** – плішївість, лісїсть, голомшївість.

плешь – лїсина, пліш (голомóзина); **плешивый** – плішївий, (голомóзий), лїсий.

плод (foetus) – плід, плóду; вїплід; (*плод на деревьах*) (fructus) – óвоч, -чу; (*результат*) – здобóток, нáслідок; **садовые пл.** – садовина; **огородные** – горóдина.

плодить – плóдити; **плодиться** – плóдитися, розвóдитися.

плодовитость (*о людях*) – плідність, -ности; плóдіючість, -чости; (*о земле*) – родіючість, -чости; **плодовитый** – плідний, плóдіючий; (*о земле*) – родіючий.

плодовый – плодовий, овочєвий; **плодовый сахар** – овочєвий цóкор, лєвулóза,

плодогонный – порóнний, плóдозгінний.

плодоизгнание – порóн, плóдозгін, -гóну.

плодная смазка (smegma) (vernix caseosum) – пліднє мастїво.

плодоносный – плідний, плóдіючий, плóдовїтий.

плодопеременный – плóдозмінний.

плодородие – плóдіючість, -чости; (*о земле*) – родіючість.

пломба – плóмба, шпакліна.

пломбирование – плóмбування; **пломбировать** – плóмбувати; **запломбированный** – плóмбóваний, заплóмбóваний.

плоский (planus) – плóский, плєскáтий, пласкáтий, плáский; **п. стопа** – пласконóга, пласкáта ступн[я].

плоскодонная колба – плєскатодóнна кóлба; пласкодéнна, плоскодéнна к.

плоскостопный – плоскостúпий.

плоскость (*геом.*) – плóскість, -кости; (*ровная пов.*) – площина, плóща.

плотность (*о человеке*) – дебєлість, опáсистість, тїлістість, -стости; (*фїз.*) – щїльність, стїслість, густотá.

плотный (*сжатый*) – щїльний, густий, стїслий; (*телосложение*) – дебєлий, тїлістий, огрядний; (*упругий*) – напрúгий.

плотоядный – м'ясожєрний, м'ясоїдний; **плотоядное животное** – м'ясожєрець.

плоть (corpus) – тіло, плóть, (плоти); **крайняя плоть** (praeputium) – прутнєва перєдня шкурка.

плюсна (metatarsus) – плєсно: os. metatarsalia I–V – плєснякї I–V (плєсновї кїсткї).

плюсневый (metatarsalis) – плєсновий; **плюсневая кость** (os metatarsale) – плєсняк.

плющить – пліющити.

пляска святого Витта (chorea st. Vitti) – див. “хорєя”.

плацента – див. “плáцєнта”.

пневматический – пневматїчний; **пневматическая ванна** – пневматїчна ванна.

пневмограф (pneumograph) – пневмóграф, записувач дїхальних рúхів.

пневмогематоторакс (pneumohaematothorax) – пневмогематотóракс, повїтрокровогрудд[я].

пневмогеморрагия (pneumohaemorrhagia) – пневмогеморáгія, кровотєча з легєнів.

пневмококк Fraenkeli – дрібнокулькa, що викликáє запалення легєнів; пневмокóк Фрєнкєля.

пневмолит (pneumolith) – пневмолїт, легєнєвий камінєць.

пневмомалация (pneumomalacia) – пневмомалáція, розм'якнення легєнів.

пневмония (pneumonia) – легєнниця; запáлення легєнів; пневмонія; pneumonia

catarrhalis – пневмонія (легенниця) катаральна; pneumonia siccosa – пневмонія (легенниця) крупозна (волокняста); pneumonia cerebri – пневмонія (легенниця) мозкова (головним чином у дітей); pneumonia acuta – пневмонія (легенниця) гостра; pneumonia chronica – пневмонія хронічна (довготривала); pneumonia asthenica – пневмонія астенична (знеміжна); pneumonia interstitialis – пневмонія (легенниця) проміжна; pneumonia caseosa – пневмонія (легенниця) зсіла, сирчаста; pneumonia haemorrhagica – пневмонія геморагічна (кровависта, кров'яста); pneumonia putrida – пневмонія гниюча, гнилява, гнильна; pneumonia tuberculosa – пн. горбковична.

пневмоконіоз (pneumoconiosis) – пневмоконіоза, легенниця порошоква; запарошення легень; pneumoconiosis anthracotica – запарошення легень вуглем; pneumoconiosis siderotica – запарошення легень залізом.

пневмоперикардит (pneumopericarditis s. pneumopericardium) – пневмоперикардит, повітроосерд[н]иця.

пневмоплеврит (pneumopleuritis) – пневмоплеврит; олігнолегенниця.

пневмопоторакс (pneumopyothorax) – пневмопоторакс, повітрогруддя гнойове.

пневморрагія (pneumorrhagia) – пневморрагія, кровотеча з легень.

пневмотомія (pneumotomia) – пневмотомія, різтин легень.

пневмотиф (pneumotyphus) – пневмотиф; тиф з явищами хоробливих змін у легенях.

пневмоєктазія (pneumoecstasia) – пневмоєктазія, розширення легень.

пневмоторакс (pneumothorax) – повітрогруддя; пневмоторакс; haematothorax – кровогруддя, гематоторакс; hydrothorax – водогруддя, гідроторакс.

побагроветь – побагрянїти, зчервонїти, почервонїти.

побаливать – побольовати.

побег (stipes) – пагін, -гону; парїст, -росту; паросток, пагінєць.

побелка – побіл, -лу; побілення, білування.

побледневший, побледнелый – поблідлий, зблідлий; (как полотно) – сполотнілий, пополотнілий.

побледнеть – поблідути, зблідути; зблідувати, побіліти, сполотніти.

поблеклый – побляклий, збляклий; змарнілий (человек).

поблещут – поблякнути, зблякнути, зів'янути, помарніти, пополовіти, споловіти.

побочный – бічний, побічний, сторонній.

побой – побій, -бою.

поболеть – послабувати, похворіти, поболіти.

побрить – поголіти.

побрызгать – побризкати, покропіти, попоскати.

побудитель – спонукáč.

побудительный – спонукливий, спонукальний.

побуждать – спонукати, підохочувати; **побуждаемый** – спонукуваний.

побуждение – спонукання, спонукання, спонук, підохочування; підгін, -гону.

повальный – пошесний; (**всеобщий**) – загальний, поголівний.

поваренная соль – кухонна сіль, кухенна сіль.

поведение – поведіння, поведінка.

поверхностный (superficialis) – поверховий, зверхній, поверхнєвий; **разрез поверх** – неглибокий рїз.

поверхностное деление – поверхнєвий поділ.

поверхностное натяжение – поверхнєва напруга.

поверхность (facies) – поверхня.

поветрие – пошесть, повітра, -ри (Грінч.).

повешенный – шїбенник; повесившийся – вїшальник.

повесить, -ся – повїсити, -ся; повїшати, почепїти, -ся; **повесить голову, нос** – похнюпитись.

повивальный – сповивальний; **повивальная бабка** – повитуха, бábка.

повивание – сповивання; **повивать, повить** – повивати, сповивати, сповїти.

повислый (обвислый) – звїслий, обвїслий.

поворачивать, поворотить – повертати, повернути; (*назад*) – завертати, завернути; (*в сторону*) – звертати, звернути.

поворот (versio) – поворот, -ту; зворот, -ту; повертання.

повреждать, повредить – шкодити, пошкодити, ушкодити, псувати, попсувати.

повреждение – пошкодження, шкода, ушкодження; **повредить здоровью** – зашкодити, завадити (здоров'ю).

поврежденный – ушкоджений, пошкоджений.

повышать, повысить – підвищувати, підвищити; підїмати, підняти.

повышение – підвищення, піднесення; **повышение точки кипения** – підвищення тóчки кипіння.

повышенный – підвищений, піднесений.

повязка (fascia) – пов'язка; (*голов. убор*) –

пóв'язка; обв'язка, сповиття, обгóртка, завій.
повялый – зів'ялий.

погибать, погибнуть – гінути, загіннути;
загибати, загіннути.

поглощать, поглотить – глитати, поглину-
ти; влитати, влінути; втягати, втягти;
вбирати, вбрати.

поглощение (resorptio) – втягування, вби-
рання, втягання, всмо́ктування.

погода – погóда, годі́на; **хорошая погода** –
годі́на, добра́ годі́на, погóда; (**дурная**) –
негóда; (**мокрая, ненастье**) – сльотá.

пограничный (limitans) – пограни́чний,
поме́жний, ме́жний, межовий, прикор-
до́нний.

пограничная борозда – о́бміжок.

пограничный желобок – поме́жний рів-
ча́чок.

погребальный – похоро́нний.

погребать – хова́ти, поховáти, хорони́ти.

погребение – по́хорон, -ну.

погрешность – по́милка, хі́ба, о́гріх, -ху.

погружать, -зить – затопля́ти, затопи́ти;
зану́ряти, занури́ти; (*в какую-либо жид-
кость*) – опу́скати.

подавленность – пригно́блення, пригні́чен-
ня, приглу́шення.

подавиться – удави́тися, подави́тися.

подагра (arthritis urica) – пода́гра, сечова́
сугло́биця, уло́ми.

подалия (podalgia) – пода́лія, біль у нозі.

подартрит (podarthrit) – подартри́т, запá-
лення сугло́ба но́гі.

податливость – схи́льність, усту́пливість,
зда́тливість, -вості.

податливый – зда́тливий, схи́лчивий,
усту́пливий.

подача – подава́ння, пода́ння.

подбодрять, подбодрить – підбадьо́рювати,
підбадьо́рити.

подбор – підбира́ння; до́бір, -бо́ру.

подбородок (mentum) – підборі́ддя.

подбрюшинный – підчеревни́й.

подвал – підва́л, -лу; льох, те́мнік.

подвальный – підва́льний, льохови́й; **под-
вальное жилище** – підва́л, сутері́ни.

подвертывание – підгорта́ння.

подвешивать, подвесить – чи́пляти, поче-
пи́ти; підві́шувати, підві́шати.

подвздошный (iliacus) – клубови́й, здю-
ховинни́й; (**кость подвздошная**) (os ile-
um) – клубова́ кістка; crista iliaca – клу-
бови́й гре́бінь.

подвижной (*о человеке*) – мото́рний, рухли-
вий, меткий; (**передвижной**) – рухо́мий,
пересувни́й.

подвижность – рухли́вість, -вості; ру́ха-
ви́сть.

подглазной – підо́чний.

подгнивать, -гнить – підгнива́ти, підгни́ти;
(*о мног.*) – по́підгнива́ти.

подвывих (subluxatio) – підзві́х, -ху; під-
зві́хнення; на́двих.

подгнивший – підгни́лий.

подгорье – підгі́р'я.

подготовка – готува́ння; ла́годження; при-
гото́влення.

подгрудный – підгрудни́й.

поддиафрагмальный (subdiaphragmati-
cus) – піддіяфрагма́льний; abscessus sub-
diaphragmaticus – піддіяфрагма́льний гно-
йови́к.

подъем стопы – підбиття́, підйо́м, -му.

подергивание – сі́пання, смі́кання.

подергивать, подергать – сі́пати, посі́пати;
смі́кати, посмі́кати.

поджать, поджимать – підгорну́ти, підгор-
та́ти; піді́бгати.

поджелудочная железа – див. “**панкреас**”.

подкалывать, -лоть – підко́лнювати, під-
ко́лоти; (*булавкой*) – підшпи́лювати, під-
шпи́лювати.

подкармливать, подкормить – підгодо́ву-
вати, підгодо́увати; підживля́ти, підживи́ти.

подкидыш – підки́дьок, -дька; підки́дько;
поки́дько.

подкислять, -слить – заки́слати, закі́слити.

подключичный (subclavius) – піддужко́вий;
arteria subclavia – піддужко́ва арте́рія
(червоножи́ла).

подковообразный – підко́вувати́й.

подкожный (subcutaneus) – підшку́рний,
зашку́рний, підшкі́рний.

подколенный (popliteus) – підколі́нний;

подколенная ямка – підколі́нок.

подконъюнктивальный (subconjunctiva-
lis) – підсполучнико́вий, підкон'юкти-
ва́льний; **геморрагия подконъюнкти-
вальная** (hemorrhagia subconjunctivalis) –
крово́влив (крово́вплив) під сполучню́
(спі́йню).

подкомиссия – підкомі́сія.

подкрашенный – підкра́шений, підфарбо́-
ваний.

подкрашивать, -сить – підкра́шувати, під-
краси́ти; підфарбо́вувати, підфарбува́ти.

подкрыльцовый (axillaris) – пахво́вий;
ямка (axilla) – пахва́, підпахі́в'я; regio
axillaris – пахво́ва діля́нка.

подлежащий – підле́глий, підле́жний; **под-
лежащая ткань** – підле́гла (підле́жна) тка-
ни́на, підтка́ння.

подливание – підливання.
подливать, -лить – підливати, підліти; підсипати, підсипати.
подлинник – первотвір, -твору; оригінал, -лу; первопис, -су.
подлобный (subfrontalis) – підлобний.
подлопаточный (subscapularis) – підлопатковий.
подмесь – примішка, домішка.
подмешивать, -шать – примішувати, примішати; домішувати, домішати.
поднакостничный – підокіс[т]ний.
поднебный – піднебінний.
подогреть, подогреть – підогрівати, підігріти.
подозрение – підозріння, підозра.
подохлый – здохлий.
подошва – підошва; (*горы*) – підгір'я; **подошвенный** – підошовний.
подпиливать, подпилить – підпилювати, підпилюти.
подпочва – підгрунтя; **подпочвенный** – підгрунтовий, зашкурний, підшкурний.
подражание – наслідування (*кого, чого*); переймання; **подражательный** – наслідівний.
подразделение – підрозділ, -лу.
подреберный – підребровий, підреберний.
подреберье (hypochondrium) – підребер'я; regio hypochondrica – підреброва ділянка.
подрезка – підрізування, підтинання.
подрезывать, резать – підрізувати, підрізати; підтинати, підтяти; (*крылья*) – підборткувати, підбортати.
подросток – підліток, -тка; недоліток.
подсекать, -сечь – підтинати, підсікати, підтяти, підсікти.
подслеповатый – підсліпуватий, недобачливий.
подслизистый (submucosus) – підслизовий; **подслизистая ткань** (tela submucosa) – підслизова тканина, підслизів'я.
подсов – підсув, -ва.
подставка – підставка, підпірка, підмостка.
подсолнечник (Helianthus annuus) – сонячник; **подсолнечное масло** – сонячникова олія.
подстилать, подослать – підстиляти, підстеляти.
подстилка – підстилка, підклад; (*в сапогах*) – устілка; (*действию*) – підстеляння, підстелювання.
подсушивать, -шить – підсушувати, підсушити.
подсыхать, сохнуть – підсихати, підсохнути.
подушка – подушка; (*маленькая под голо-*

ву) – підголовок, думка.
подчелюстной (submaxillaris) – підщелеповий; glandula submaxillaris – підщелепова залоза.
подчеревной (hypogastricus) – підчеревний, здуховинний.
подчиняемость – підлеглість, підвладність.
подшивать, шить – підшивати, підшити.
подштанники – спідні, -ніх (штани); галатки (Грінч.).
подъязычный (hypoglossus, sublingualis) – під'язиковий; **подъязычная кость** (os hyoideum) – під'язикова кістка, язюлька; cornu minor oss. hyoidea – менший ріжок під'язикової кістки.
подщелачивать (промыывать щелочью) – лужити.
поедание – поїдання, з'їдання.
пожилой – літній.
позвонок (vertebrum) – хребець, хреб, в'язок; epistropheus – вертун, -на; atlas – атлант; vertebrae cervicales – шийні хребці, vert. thoracales – грудні хр.; v. lumbales – поперекові х.; v. sacrales – крижові хр.
позвоночник (columna vertebralis) – хребет, -бтá; стовп хребтовий.
позвоночный (vertebralis) – хребтовий; **позвоночные животные** (vertebralia) – хребетники.
позднейшее дробление – запізнене борознування.
поздороветь – поздоровшати, подужчати, поздоровіти.
позлащать, -тить – золотити, позолочувати, позолотити.
познабливание – поморозювання.
позлащение – позолочення.
позолота – позолота; **позолотить** – позолотити.
позыв – хіть, охота, потяг до чого.
пойть – поїти, напувати.
пойкилобласт (poikiloblast) – пойкилобласт, червонокрівець з ядром.
пойкилоциты (poikilocytes) – пойкилоцити, червонокривці незвичайної форми.
пойкилоцитэмия или пойкилоцитоз (poikilocythaemia s. poikilocytosis) – пойкилоцитемія = пойкилоцитоза (ріжноманітні червонокривці при недокрів'ї).
пойло – пійло.
показание (indicatio) – показ, віказ, віказка, свідчення, свідкування.
показатель – показник; покажчик; **показательница** – показниця; **показатель преломления света** – покажчик заломлення світла.

покалывать – колоти, штрикати, покóлювати, шпигати; **в боку покалывает** – у бік ко́ле, шпигає.

покатость – спа́дистість, -тости; похі́лість, зго́ристість.

покатый – спа́дистий, похі́лий, зго́ристий, покóбистий.

покашливать – кахі́кати, покáшлювати.

покой (*спокойствие*) – по́кій, -ко́ю; спо́кій, -кою; (*комната*) – по́кій, -ко́ю.

покойник – не́біжчик, по́кійник.

поколение – поколі́ння, рід, ко́ліно.

покормить – погодува́ти, похарчува́ти.

покрасить – покраси́ти, пофарбува́ти.

покрасневший – почерво́нілий.

покраснение – зачерво́ння, почерво́ння.

покраснеть – почерво́ніти, зачерво́ніти.

покров – покрі́в, -кро́ву; покриве́ць, -вця́; покриття́.

покровные кости – покрі́вні кісткі.

покрывное стекло (стеклышко) – покрі́вне скло, скельце́.

покромсать – покрéмсати, почикри́жити.

покрывало – покрива́ло, покриття́, на́кривка; **покрывало (на кровать)** – лі́жнік.

покрывать, покрыть, -ся – накрива́ти, -ся; покрі́ти, -ся; закрива́ти, закрі́ти.

покрытие – покриття́, покрива́ння.

пол (*sexus*) – ста́ть, -ти; рід (ро́ду); (*деревянный*) – підло́га, помі́ст, -мо́сту; (*паркетный*) – тафльо́вана підло́га; (*глиняный*) – ді́л (до́лу), до́лівка.

поле желточное (*area vitellina*) – жо́вткове по́ле.

поле сосудистое (*area vasculosa*) – жи́льне по́ле.

полечить – полікува́ти.

ползание – по́взання, плазува́ння.

ползать, ползти – по́взати, повзти́; плазува́ти.

ползучий (*serpens*) – плазови́тий; (*о растении*) – витки́й.

полиадения или полиаденит (*polyadenia s. polyadenitis*) – 1) поліаде́ніт, за́палення декілько́х за́лоз; 2) *pseudoleucaemia*.

полиаденома (*polyadenoma*) – поліаде́нома, числе́нні жо́внякі.

полиартрит (*polyarthritis*) – поліартри́т, ба́гатосугло́бця, числе́нна сугло́бця; *polyarthritis acuta* – поліартри́т (ба́гатосугло́бця) го́стрий; *polyarthritis rheumatica* – поліартри́т, сугло́бця ба́гатьох сугло́бів, сугло́бовий ломе́ць.

полидакрия (*polydacria*) – полідакри́я; надмі́рна сльо́зність, плаксі́вість.

полидипсия (*polydipsia*) – полідипсі́я; над-

мі́рна спра́га, жа́га.

полигалактия (*polygalactia*) – полігалакті́я надмі́рна мо́лочність.

полигамия (*polygamia*) – поліга́мія, співжиття́ чо́ловіка з декількома́ жі́нками.

Polygonum hydropiper – гірча́к.

полигидрия (*polyhydria*) – полігідрі́я, пі́тлі́вість.

полигидрамния (*polyhydramnia*) – полігідра́мнія, збі́льшення кі́лькості плі́дної во́ди.

полидактилия (*polydactylia*) – полідактилі́я ба́гатопа́лість, надмі́рпа́лість, -лості.

поликлиника – поліклі́ніка, лі́карня для ходя́чих хо́рих.

поликротизм (*polykrotismus*) – полікроті́зм, жи́вчик з до́датковими підне́сеннями.

полимастия (*polymastia s. polymazia*) – поліма́стія, збі́льшена кі́лькість мо́лочних за́лоз або смо́чків.

полименоррея (*polymenorrhoea*) – поліме́норéя, ба́гата мі́сячка.

полиморфный (*polymorphus*) – полімо́рфний, рі́знома́нітний.

полимиелит (*polymyelitis*) – полімієлі́т, по́ши́рена мозко́виця.

полимиозит (*polymyositis*) – поліміо́зит, за́па́лення декілько́х м'я́зів.

полиневрит (*polyneuritis*) – за́па́лення декі́лько́х нер́вів, поліне́врит, мно́гонер́виця; *polyneuritis diphtherica* – поліне́врит дифте́рійний (обкладко́вий); *polyneuritis syphilitica* – поліне́врит (за́па́лення декі́льк. нер́в.) сифілі́тичний (пранцо́вий); мно́гонер́виця сифілі́тична.

полинуклеарный (*polynuclearis*) – ба́гато-яде́рце́вий, полінуклеа́рний.

полинуклеоз (*polynucleosis*) – полінуклео́за, перева́га ба́гато́ядерних білокрі́вців.

полиодонтия (*polyodontia*) – збі́льшена кі́лькість зу́бів.

poliomyelitis – за́па́лення сі́рої субста́нції спі́нного мо́зку (пе́редніх ро́гів); поліо́мієлі́т.

poliosis circumscripta – сиві́ння обме́жене.

полипотом (*polypotom*) – поліпо́то́м; при́лад для ви́тину полі́пів.

полип (*polypus*) – полі́п, -пу; (*зоолог.*) – во́дяна́ губка; **полип слизистый** – на́слизень; **фиброзный** – фібро́зний, воло́кня́стий, воло́кнува́тий.

полисахариды – полісаха́риди.

полиспермия (*polyspermia*) – поліспермі́я, на́сінне́тча.

полиурия (*polyuria*) – поліу́рія, збі́льшення кі́лькості се́чи, ба́гатосе́ччя.

поллюция – вибірскування насіння у сні, поліція.

полнеть – повнішати, глэдшати, ситішати, грúbшати, набирати тіла.

полнокровие (plethora) – повнокрòвність, -ности; повнокрív'я, кровістість.

полнокровный – кровістий, повнокрòвний.

полнолицый – повновідий, повнолиций.

полнолуние – пòвня.

полнота – пòвність, пòвнява; **полнота згорання** – пòвність горіння.

полный – пòвний; (*тучный*) – гладкий, пòвний; ситий, грúbий, опáсистий, тілістий; (*деленне*) – цілковитий.

полная борозда (fissura) – цілкови́та мозкова́ борозна́ (*эмбр.*).

полное деление – цілкови́тий поділ.

половина – полови́на, полови́нка, пів; **половинный** – полови́нний.

половой (sexualis) – 1) статевий, сексуальний, полови́й; 2) підлòговий; **половой акт** (coitus) – сполòвання; **половое бессилие** – статє́ва (полова́) недолужність; **половой вопрос** – сексуальне (полове́) пита́ння.

половые органы (genitalia) – природження, диторòдні органи.

пологий – полòгий, полòжистий, спáдистий, похілий.

положение (situs, positio) – станòвище, стан, пози́ція, поста́ва; (*правило*) – пра́вило; (*устав*) – стату́т; (*логическое*) – тве́рдження; **положение** (positio) **при родах** – поста́ва; **затылочное положение** (плòда) – поти́лична поста́ва; **поперечное положение** – попе́речна поста́ва; **лобное положение** – чолова́ (лобова́) поста́ва; **лицевое положение** – лицева́ поста́ва; **ягодичное положение** – сідни́чна поста́ва.

полоса (stria, linea) – смуга, смужка, пáс-муга; stria malleolaris – молотóчкова смуга; stria terminalis – пограни́чна смуга; stria medullaris – мозкова́ смуга.

полосатый (striatus) – смугна́стий, посмугóваний, мерéжаний; **поперечно-полосатый** – попере́к-посмугóваний.

полоскание (gargarisma) – полоска́ння.

полоскаться, -ся – полоска́ти, -ся; плію́скати, -ся.

полостной – дуплі́нний, ямі́нний, порóжнявий.

полость (cavum) – дуплі́на, дупла́вина, порóжнява, я́ма, порожни́на, ямі́на; cavum oris – ротовá ямі́на; cavum pelvis – мисковá я́ма; cavum thoracis – огру́дна дуплі́на; cavum abdominalis – черевна́ дуплі́на; ca-

vum pericardii – дуплі́на осе́рдя (осе́рдна); cavum pleurae – плев́рова дуплі́на; cavum tympani – бубонце́ва (бараба́нна) дуплі́на (дупла́вина).

полость головной кишки – дуплі́на головної кі́шки.

полость дробления – дуплі́на борознува́ння.

полость тазовой кишки – дуплі́на мисковóї кі́шки; **пол. хвостовой кишки** – дуплі́на хвостовóї кі́шки.

полотенце – рушні́к, -ка.

полоумие – придуркуватість; недоумкуватість, -тости.

полоумный – придуркуватий, недоумкуватий, недоумок, прише́лєпуватий.

полування – півва́нна, півкупє́ля.

полувывих – півзв́их, півв́ивих.

полугнилой – напівзогни́лий, при́гнилий.

полуда – полу́да.

полудить – поцинува́ти, полуді́ти.

полуживой – лє́две живий, напівживий.

полужидкий – півпли́нний, напіврідкий.

полуканал (semicanalis) – півкана́л, -лу; півпро́від, -воду.

полукружный (semicircularis) – півокру́глий, півобі́жний, напівколовий, напівкру́глий.

полулунный (semilunaris) – півміся́чний, молодикóвий; valvula semilunaris – півміся́чна, молоді́кова за́слінка.

полумертвый – напівме́ртвий.

полуостров – півóстрів, -ва.

полукоткрытый (*окна, двери*) – напіввідчінений; (*о глазах*) – напіврозплі́щений; (*о рте*) – напіввідќритий.

полунаралич – див. “парез”.

полуперепончатый (semimembranosus) – півперетінчастий, півболончастий.

полупослед (semiplacenta) – півложі́сько, -ка.

полупроводник – півпрові́дник, -ка́.

полупрозрачный – напівпрозо́рий, напівпросві́тчастий.

полупроницаемый – напівпроні́кливий.

полусонный – напівсо́нний.

полусустав (hemiarthrosis) – півсугло́б'я, напівсугло́б.

полусухожильный (semitendinosus) – півсухожі́лковий, півтужне́вий, півтягловий.

полутень – півті́нь, -ни; су́тінь, -ни.

полуустойчивое равновесие – напівсті́йка рівнова́га.

полушарие (hemisphaerium) – півку́ля. Див. “мозг”.

полый (cavus) – дупла́вий, порóжний, дудча́стий, порóжнявий; vena cava – дупла́ва вє́на.

полынь (*Artemisia absinthium*) – полинь, -ню; полин, -нў.
польза – користь, -сти; **пользоваться** – користуватися.
пользовать – лікувати, гоїти, курувати.
полюс – бігун, полюс; **полюсный** – бігунівий, полюсний.
полюс отрицательный – негативний полюс; **положительный п.** – позитивний п.
поляризация – поляризація; **поляризация круговая** – колова поляризація.
полярность – полярність, -ности.
полярный – полярний.
полярная клетка – полярна клітина.
помада – помада.
помазать – помастити, помазати.
помертвелый – помертвілий, омертвілий, замёрлий.
помертветь – помертвіти, замёрти.
помесь – мішаніна; (*кровная*) – покруч, -чи.
помет – кал, -лу; (*сухие испражнения скота*) – кіз'як; (*куриный помет*) – послід.
помешанный – божевільний, навісний.
помешательство – божевільня, божевільність, навіженство.
помешаться – збожеволіти, знавісніти, зсунутись з глузду, стерятись.
помещение – приміщення, помешкання.
помирать, помереть – помира́ти, померти.
помои – помій, -мий; ви́полоски, -ів.
помойный – помійний; **помойная яма** – помійна яма.
помокреть – змокріти, помокріти.
помолодеть – помоло́дшати, помолодіти.
поморщенный – поморщений, зморщений;
поморщить, -ся – поморщити, -ся; зморщити, -ся.
помощь – поміч, -мочи; до́помога, підмо́га.
помпа (насос) – по́мпа; смок, -ку; водотя́г, -гу.
помрачать, -чить – тьма́рити, потьма́рити.
помрачение – потьма́рення, затума́нення, [за]моро́ка, на́пуст, о́мрак.
помутить, -ся – заму́тити, -ся; скаламу́тити, -ся; ско́лотити.
помутнение (opacitas) – змутні́ння, заму́тнілість, скаламу́чення.
помыть – помі́ти; (*белье*) – попра́ти, ви́прати.
понижать, понизить, -ся – зні́жувати, зні́зити; понижа́ти, пони́зити, зніжа́ти, зні́зити, опу́скати; (*про воду, опух*) – опада́ти, спада́ти, спа́сти; (**-ться**) – зні́жуватися, спада́ти.
понижение точки замерзания – спада́ння то́чки за́мерза́ння.

понижение – зні́ження, пони́ження; (*температуры*) – спада́ння.
пониженный – зні́жений, пони́жений, обни́жений.
понос (diarrhoea) – проно́с, -су; бігу́нка, біга́чка; **кровавый понос** – різа́чка, черві́нка.
пону́ждение – прі́мус, -су; си́лування, при́нево́лювання.
понятие (*понимание*) – розумі́ння; (*способность понимать*) – тя́ма, (*представление*) – тя́ма, ду́мка.
понюхать – поню́хати.
попарно – па́рами.
поперевязывать – попере́в'язувати.
поперек – упо́перек, попере́к, на́впо́перек.
поперечник – попере́чник, -ка; прогі́н, -го́ну; ді́аметр, -тру.
поперечно-полосатый – пересму́жистий, пересмуготрі́чатий, попере́к-посмугова́ний.
поперечный (transversalis) – попере́чний;
поперечное положение (плода) – попере́чна поста́ва (плода́); colon transversum – попере́чна ободо́ва кішка; musculus transversus abdominis – попере́чний черевни́й м'ускул.
поперечная складка (septum transversum) – попере́чна пере́тинка.
поперхнуться – попи́рхну́тися; (*питьем*) – за́хлину́тися.
печение – пеклува́ння, дба́ння, до́гляд; турбо́та.
попечь – попе́кти.
пополнить – поповні́шати, поповні́ти.
поправка (здоровья) – по́правка; (*исправление*) – пола́годження.
поправляются, поправиться (*после болезни*) – оду́жувати, оду́жати, ви́дужати, ви́чуняти.
попудрить – попу́дрити.
популяризировать – популяризува́ти.
попутный – подоро́жній; (*ветер*) – ходови́й, по́гожий, погі́дний.
пора (stoma) – шпа́ра (*мн.* – шпа́ри).
поражать, -зить – вража́ти, вразі́ти; (уди́вить) – дивува́ти, здивува́ти.
поражение – пора́зка; (affectio) – ура́за, ура́зка.
пораженный – вра́жений, ура́жений.
поранить – пора́нити; ура́зити; **поранение** – пора́нення.
поредеть – порі́дшати, зрі́днути, порі́діти.
порез – порі́з, -зу; порі́зка.
порезать – порі́зати; (*хлеб*) – по́кра́яти.
поржаветь – поржа́віти, поіржа́віти.

пористость – порува́тість, шпарі́стість.
пористый – порува́тий, шпарі́стий.
порнографический – порнографі́чний; **порнография** – порнографі́я.
поровну (ana) – рівно, на́рівно.
порода (genus) – поро́да; рід (ро́ду); плід (плóду); **породистый** – поро́дистий, до́брого плóду.
порождать, -дить – зроджа́ти, породі́ти, сплоди́ти, роді́ти; **(причинять)** – тво́рити створи́ти, чини́ти.
порозность – шпарува́тість. Див. “**пористость**”.
порок (vitium) – ва́да, хи́ба, га́нч, гандж, ганджа́; **порок сердца** – ва́да се́рця (серцева́).
поросший – зарóслий.
порох – поро́х, стрі́льний поро́х.
порочный (vitiosus) – вадли́вий, хи́бний.
порошинка – пороши́нка.
порошкообразный – порошкува́тий.
порошок – порошо́к, -шку́; **в порошок об- ратить** – спорошкува́ти; **в порошок из- мельченный** – спорошкований.
порошок древесного угля – деревнову́- гільний порошо́к.
порция – порці́я, па́йка, пайо́к; **порцион- ный** – порці́йний, пайко́вий.
порча – псува́ння, нівече́ння, шко́да; **пор- ченный** – зіпсо́ваний, попсо́ваний, зні- вечений, зба́влений.
поршень – шпі́ндель, -для́; по́ршень, -шня.
посадка – саджа́ння, садже́ння.
посесть – посі́вити.
посеребровать, -брить – посрі́бляти, посрі́б- ніти; посрі́блювати, посрі́блити.
посещение – відві́дини (відві́дин); відвіду- вання, одві́дання.
посиневший – посині́лий.
посинеть – посі́нїти.
посинить – посині́ти.
послабление – по́пуск, -ку, полéгкість, -кос- ти; пі́льга, по́пуст, -ту.
послаблять, -бить – по́пускати, по́пустити.
послед (placenta) – ложі́сько, -ка; по́зиддя, по́слід, чисті́ло, зчі́сток; **отделение п.** – відді́лення ложі́ська.
послед кольцеобразный (placenta zonaria) – ка́блучко́ве ложі́сько; **послед полный** (placenta vera) – ці́лкові́те ложі́сько.
последний мозг (myelencephalum) – оста́н- ній мо́зок (довга́стий).
последовательность – послі́довність, -нос- ти; **последовательный** – послі́довний.
последствие – на́слідок, -дку.
последующий – на́ступний.
последобеденный – пообі́дний.

послеоперационный – поопера́ційний.
послеродовой – післяполо́говий, післяро́до- вий, поро́довий, пополо́жничий.
послойный – пошаро́вий, поверство́вий; **(послойно)** – поша́рно, плат за пла́том.
посмертный – посме́ртний.
посоветовать – пора́дити, пора́яти, нара́дити.
постбранхиальные тельца – постбран- хіа́льні (зя́брові) ті́льця.
постель – по́стіль, постéля, лі́жко.
постельный – по́стільний.
постепенность – ступне́вість, -вості; посту- по́вість; **постепенный** – ступне́вий, пос- тупо́вний.
постигать, постичь, постигнуть – спо- тика́ти, спі́тка́ти; **постигло горе** – спі́т- ка́ло ли́хо; **понимать** – розумі́ти, зрозу- мі́ти, збагну́ти.
постилка – підсти́лка.
посторонний – сторо́нній, чу́жий.
постоянный – пості́йний; **(стойкий)** – ста́- лий, трива́лий.
постоянство – пості́йність, -ности; **(стой- кость)** – ста́лість, трива́лість.
пострел (lumbago) – уло́ми в кри́жах; о́хват, про́шиб.
построение – будова́ння, констру́кція, бу- до́ва; **построение цепью** – ланцюго́ва бу- до́ва.
постукивание (percussio) – обсту́кування, о́бстук, перку́сія, стукоті́ння.
постукивать (мед.) – сту́кати, обсту́кувати.
поступательный – посту́повий, посту́пний.
поступь – хо́да, по́ступ, -пу.
посуда – по́суд, -ду; начи́ння; **(одна)** – по- су́дина; **измерительная п.** – вимі́рова, ка́лібро́ва посу́дина.
пот – пі́т (по́ту).
поташ – пота́ш, -шу́.
поташный – поташо́вий; **поташный за- вод** – пота́шня.
потемнение – затéмнення.
потемнеть – потемні́ти, потемні́шати.
потемневший, потемнелый – потемні́лий, стемні́лий.
потение – пі́тні́ння, поті́ння.
потенция (potentia) – потéнція, сі́ла, зда́т- ність, можли́вість; potentia coeundi – зда́тність до споло́вання; potentia concipiendi – зда́тність до завагі́тнення; potentia generandi – плі́дність, -ности.
потеть, вспотеть – пі́тні́ти, упрі́вати; спі́т- ні́ти, упрі́ти.
потеря – утра́та, згу́ба.
потерять – утрати́ти, загубі́ти; **потерять зрение** – стемні́ти на о́чі; **потерять слух** –

занечу́яти; **потерять девственность** – вінóк згубити, дівóцтво, невинність; **потерять сознание** – опáморочитися, знепритóмніти.

потливость – пітня́вість, -вості.

потливый – пітня́вий, поті́вий.

потовый (sudoriferus) – потові́й; **железы потовые** (glandulae sudoriferae) – потові залози.

потогонный – потогóнный.

потоотделение – потовиді́лення; потовиді́л, -лу.

потребление – споживі́ння, ужива́ння.

потреблять, потребить – спожива́ти, спо-жити; ужива́ти.

потребность – потре́ба; **возникает потребность** – повста́є потре́ба, виника́є потре́ба.

потребный – потрі́бний.

потрескавшийся, потресканный – порéпаний, потрі́сканий.

потрескаться – порéпатися, потрі́скатися, полúскатися, розлúскатися, порозтрі́скуватися.

потроха – тельбу́хи, по́трух, -ху.

потрошение – тельбуші́ння, па́трання.

потрошить – тельбуші́ти, тре́бушіти, па́трати.

потрясать, -трясти – трясти́, потрясти́, то́рсати, потóрсати, тру́сити; (*колебать*) – хи́тати, захита́ти.

потрясение (*душевное*) – звору́шення, збу́рення; стра́сіння, стру́сіння, струс, -су.

потуги – нагу́ги, пере́йми, хва́тки.

потускнеть – помéркти, помéркнути, потьма́ритися, потьми́тися, потемні́ти.

потягивание – потяга́ння.

потягиваться – потяга́тися, витяга́тися.

потяжелеть – пова́жчати.

похварывать – слабува́ти, незду́жати, хо-рува́ти.

похлебка – ю́шка; (*гороховая*) – горо́хв'янка; (*с рыбой*) – сьорба́, шерба́.

походка – хода́; хід (хо́ду); хідня́; **с утиной походкой** – качконóгий.

похоронить – похова́ти.

похотливость (libido) – хті́вість, пожа́длі-вість, похі́тлівість, похі́ть, -хоти; сла́снóта.

похотливый – хті́вий, пожа́дливий, похі́тливий.

похотник – див. “**клитор**”.

похудание – сху́днення.

похудевший – сху́длий, поху́длий, змарні́лий.

похудеть – сху́днути, поху́днути, змарні́ти; (*на лице*) – спа́сти з лиця́; (*на теле*) – спа́сти з ті́ла.

поцарапать – подрýпати.

поцелуй – поці́лунок, -нку.

почва – ґрунт, -ту; (*черноземная*) – чорно́зем.

почвенный – ґрунто́вий.

почерневший – почорні́лий.

почернеть – почорні́ти.

почернение – почорні́ння.

почернить – почорні́ти.

почесать, почесывать – почу́хати, поче-са́ти, чу́хати, почу́хувати.

почесуха (prurigo) – свербе́ць, -бця́.

почесывание – почу́хування, чу́хання.

почечный (renalis) – нирко́вий; tubuli renales – нирко́ві трубочкі (рурочкі́), каналь-чики.

почечная воронка (nephrostoma) – нирко́ва лі́йка.

почка (*бот.*) – бру́нька, брость, -ти; брос-ті́на; (*цветочная*) – пúп'янок, пúп'яшок; (*на табаке*) – пасинкі́; **выбрасывать почки** – набрунькува́тися, брості́тися.

почка (ren) – ні́рка; hilus renalis – нирко́ві ворóта; sinus ren. – нирко́ва за́то́ка; extre-mitas superior – ве́рхній (горі́шній) кінéць; impressio – втиск; capsula adiposa – товщéва (жирова́) ка́псула; tunica fibrosa – фібро́зна оболóна; tubuli renales – нирко́ві трубочкі (рурочкі́), канальчики; tubuli renal. contor-ti – покру́чені нирко́ві трубочкі; tubuli ren. recti – про́сті нирко́ві трубочкі (ру-рочкі́); substantia corticalis – коро́ва суб-ста́нція (тво́риво); substantia medullaris – мозко́ва субста́нція (тво́риво); lobi renal. – нирко́ві часткі́; area cribrosa – решета́не по́ле; foramina papillaria – пипко́ві отво́ри; columna renales – нирко́ві стовпí; corpus-cula renis – нирко́ві тільця́; glomeruli – клубóчки; pelvis renalis – нирко́ва мі́ска; calyces renales – нирко́ві кéлихи.

почка первичная – перві́сна ні́рка, Во́ль-фове ті́ло.

почки первичной проток – прохі́д (про́від) перві́сної ні́рки.

почки первичной половая (передняя) часть – поло́ва (ста́те́ва) пе́редня части́на перві́сної ні́рки.

почки первичной половые тяжи – поло́ві па́сма перві́сної ні́рки.

почки воспаление (nephritis) – нефрі́т, -ту; нирко́вйця (нирчи́ця); запáлення нирóк. Див. “**нефрит**”.

почкование – брунькува́ння.

почкование клетки – клі́тинне бруньку-ва́ння.

почковидный – ниркува́тий.

почувствовать – відчу́ти, почу́ти, вчу́ти.

пощупать – помацати, полапати.

появление – поява, з'явлення, появленн^я з'ява.

появляться, явиться – з'являтися, з'явитися появлятися, появиться; (*зразу*) – виникати; (*много*) – висипати, висипати, виступати, виступити.

пояс (zona) – пояс, -са; поясок, -скá; пасок -скá; (*геогр.*) – пояс, смуга.

поясница – крижі; попереk, -ку.

поясничный (lumbalis) – поперековий; **позвонки поясничные** (vertebrae lumbales) – поперекові хребці; **область поясничная** (regio lumbalis) – поперекова ділянка.

поясной – поясний.

правоспособность – правоздатність, -ности.

правоспособный – правоздатний.

правая рука (manus dextra) – правіця.

правосторонний – правобічний; **паховая правосторонняя грыжа** (hernia inguinal dextra) – правобічна пахвінна килá (гилá).

практиковать – практикувати.

прачешная – пральня, прачкарня.

праща – прáща, швігал[в]ка, кідало; **пращеобразный** – пращуватий, швігалкуватий.

превращать, превратить, -ся – перетворювати, -ся; перетворити, -ся; перевертати, -ся; перевернути, -ся; обертати, -ся; обернути, -ся.

превращение – перетворення, перетворювання; заміна; обертання; обертання; перевертання; (*изменение*) – переіна́кшення.

преграда (septum) – перетинка, перегорóдження; перегорóда, перепóна, перешко́да, зава́да.

предбрачный – передшлюбний.

предварительный – попередній, завчасний, задалегідний.

предверие (atrium, vestibulum) – прісінок, -нка; (vestibulum oris) – ротовий прісінок.

предвестник (prodromus) – передвісник, віщу́н, віщувальник.

предвидеть – передбачати, вбачати, передбачити, завбачити.

предвкушение – засмак, -ку.

предельный – граничний, крайній, конечний.

придиастола (praediastola) – кінцева частина систоли.

предлежание – [на]передлежання, попереддя.

предлежащий – напередлежачий, попередній.

предок, предки – прéдок, -дка; прéдки, предків'я.

предостерегать, предостеречь – перестерігати, перестерегти; остерігати, остерегти.

предостережение – пересторо́га, перестерігання, осто́рога.

предосторожность – осто́рога, обережність, -ности; обáчність.

предохранение – охорóна, запобігання.

предохранитель – застерéжний, захісник.

предохранительный – застерéжливий, запобіжний.

предохранять, -нить – оберегати, оберегти; охороняти, охороніти.

предписание – пріпис, -су; на́каз, -зу.

предписывать, предписать – на́казувати, на́казати; приписувати, приписати.

предплечье (antibrachium) – передра́м'я, передпліччя.

предплюсна (larsus) – заплéсно; (ossa tarsi) – заплесня́кі (заплесно́ві кісткі).

предполагать, -положить – га́дати, припускати, припустіти; домисля́тися, домислитися.

предположение – припу́щення, здо́гадка, до́гад, га́дка, до́мисел, гіпо́теза.

предпочечная воронка – передниркова́ лійка.

предпочечный клубочек – переднирковий клубóчок.

предпочечный проток – прохі́д переднірки.

предпочки (pronephros) – передниркі.

предрасположенный – схі́льний; (*к болезням*) – хорові́тий, слабові́тий, схі́льний на хорóби.

предрасположение – схі́льність, -ности; на́хил.

предсердие (atrium cordis) – передсе́рдя; atrium dextrum – пра́ве передсе́рдя; mm. pectinati – гребі́нні м'я́сні; sulcus terminal. atr. dextri – пограни́чний рі́вчак прав. передсе́рдя; crista terminalis – пограни́чний гребі́нець; sinus venarum (cavarum) – за́то́ка (ду́плáвих) вен; limbus fossae ovalis (Vieussenii) – пруг о́вальної за́гли́бинки (Bіecéніїв); atrium sinistrum: auricula sinistra – лі́ве ву́шко; valvula foraminis ovalis – за́слі́нка о́вального отво́ру.

предсказание (prognosis) – прогно́за; прові́щення, віщу́вання, про́року́вання.

предсказывать, -сказать – прові́щати, прові́стіти, віщу́вати, про́року́вати.

предсмертный – передсме́ртний; **агония**

предсмертная – конáння; **предсмертные**

пятна – мура́ва, мураві́ця.

представление – уя́ва, уя́влення; (*канцел.*) –

подання, внісення; (*в теампе*) – вистава.
предстательная железа (prostata) – передміхурова залоза, передсечник; *isthmus prostatatae* – передсечникова вузлина; *corpus glandulare* – залозове тіло; *ductus prost.* – передсеч. проходи; *succus prostat.* – передсеч. сік; *glandula bulbourethralis* (Cowperi) – залоза сечівникової бульби (Куперова); *ductus excretorius* – екскреторний прохід.
предумышление – навмисність, умисність, -ности; **предумышленный** – навмисний.
предупредительный – запобігливий, запобіжний; (**вежливы́й**) – ввічливий.
предупреждать, предупредить – запобігати, запобігти (*чому*); попереджати, попередити; попереджати, попередити, перестерігати, перестерегти.
предупреждение – попередження, запобігання.
предусматривать, -смотреть – завбачати, завбачити, передбачати, передбачити.
предусмотрение – передбачення, завбачення.
предусмотренный – передбачений, завбачений.
предусмотрительность – завбачність, завбачливість; прозорливість, обачність; **предусмотрительный** – завбачливий, обачний, прозорливий.
предыдущий – попередній.
предчувствие – передчуття.
предчувствовать – передчувати.
предшественник ногтя – попередник нігтя (*эмбр.*).
преемственность – наступність, -ности.
преемственный – наступний.
преждевременный – передчасний, завчасний, нечасний; **преждевременный ребенок** – нечасна дитина, нечасне; **преждевременно** – передчасно, завчасно, нечасно; **преждевременные роды** – передчасні пологи.
презерватив – презерватива, захисник, охоронник.
прекращение – припинення.
прекращать, прекратить – припиняти, припинити; **-ться** – припинятися, припинитися.
преклонный (*возраст*) – похилий (вік).
преломление (refractio) – заломлення, переломлювання; **преломление света** – заломлення світла.
переломлять, -ломить – заломлювати, заломити, переломлювати, переломити; **-ться** – заломлюватися, переломлюватися.
преломляемость – заломлюваність, -ности; **-мленный** – заломлений.

преломляющая способность – переломна здатність.
прелость – заприлість, -лости; зліглисть.
прелый – заприлий; (*о муке*) – зліглий, приліглий.
прелюбодее́ние – чужолобство, чужолобство, перелюбство.
прение – 1) (*гниение*) – запривання, пріння; 2) дискусія, змагання; (*в суде*) – промова.
преобразование – перетворювання, перетворення.
преодолевать, -долеть – перемагати, перемогти, здолати, подужувати, подужати.
преодоление – перемога, подолання, подужання; **-лимый** – переможний, поборний.
препарат – препарат, -ту.
препарирование – препарування, оброблення.
препарировать – препарувати, оброблювати.
praeruptium – див. “плоть”.
препятствие – перешкода, перепона.
препятствовать, воспрепятствовать – перешкоджати, перешкодити; бути на перешкоді, на заваді.
прерванный – перепінений.
прерывать, прервать (*веревку*) – переривати, перервати; (*разговор*) – перебивати, перебити; перепиняти, перепинити.
прерывающийся – уриваний, уривчатий.
прерывистый – переривча[с]тий, перериваний; (**п. спектр**) – переривча[с]тий спектр.
presbyopia – далекозорість стареча, пресбіопія.
пресистола (praesystola) – пресістола, передсістола.
пресбиопрения (presbyophrenia) – пресбіопренія, старече здитинення.
пресистолический – передсistolічний; **шум пресистолический** – передсistolічний шум.
преследование (persecutio) – переслідування.
преследовать – переслідувати.
пресмыкание – плазування; **пресмыкающийся** – плазовитий, плазуватий; плазун, -на; гад, гадина.
пресный – прісний, солодкий.
пресперматиды – пресперматиди.
пресс – прес, гніт, давило, чави; **положить под пресс** – покласти під гніт, нагнітати.
прессование – стискання, пресування, тиск, гніт.
прессованный – гнічений, тіснений, пресований.

прессовать – гнітіти, пресувати, душити, відтіскувати, чавіти, вичавлювати.
престарелость – старощі; старість, -рости.
престарелый – престарий, старезний, староденний.
преступление – злочин, -ну.
преступный – злочинний.
пресыщенный (*раствор*) – пересичений (розчин).
преувеличение – прибільшення, прибільшування.
преходящий – минущий, перебутний, дочасний, минучий.
прибавочный (*accessorius*) – додатковий.
прибор – прилад, -ду; приладдя, пристрій, -рою.
приборка – прибирання.
приведение – припровадження, наведення;
приведение в порядок – порядкування, упорядковування.
прививальный – прищепний.
прививание – щеплення, щепіння.
прививатель, -ница – щепій, -ія; щепільник, -ница.
прививать, привить (*осту, дерево*) – прищеплювати, прищепіти; нащиплювати, нащепіти, щепіти.
прививка – щепіння, щеплення, нащиплювання.
привитой – прищеплений.
привидение – привид, -ду; марá; манá.
приводить, привести (*пример*) – наводити, навести (приклад); (*в движение*) – пускати в рух; (*в чувства*) – очутіти, відходити когó.
приводящий (*adductor*) – притягáч; *adductor hallucis* – пáлюховий притягáч.
привратник (*pylorus*) – бра́мник; бра́ма шлункóва (пілорус).
привыкание – привикáння, звикáння.
привыкать, привыкнуть – привикáти, привикнути; звикáти, звикнути, при звичáюватися, при звичáїтися.
привыкший – привиклий, звиклий.
привычка – звичка, нівичка; привичка.
привычный – звичний, при звичáсний.
привязчивость – причéпливість, -вості; налázливість.
привязчивый – причé[i]пливий, налázливий; причéпа (людина).
приглушить – приглушити, притлуміти.
приговор – вірок, -ку; присуд, -ду.
приготовление – готування, приготування, лаштування, лагодження; (*постели*) – слання.
приготавливать, приготовить – готувати

приготувати, лагодити, споряджати, лаштувати.
придавленность – пригноблення, пригніченість, -ности.
придаток (*appendix*) – додáток, -тка; привісок; **придаток яичка** (*epididymus*) – додáток яéчковий; **п. яичника** (*epiorphogon*) – над'яéчник.
придаточный – додатковий.
придыхание – прідих, -ху.
придыхательный – придохівий.
прием – приймáння, прийóм.
приемная – приймáльня, приймáльна кімна́та.
прижатие (*compressio*) – притискáння, притиск, -ску.
прижимать, прижать – притіскувати, притисну́ти, притискáти, придушити, причавіти; **-ся** – притулі́тися.
прижигание – припика́ння, припáлювання.
прижигатель – припика́ч, -ча.
прижигать, прижечь – припика́ти, припекти́; припáлювати, припáліти.
прижигающий – припальний, палючий.
призма – прізма; граня́к, -ка.
признак – озна́ка, прикме́та, позна́ка, призна́ка.
призрак – марá, -рі; приви́д, -ду; ма́рево, облúда, ома́на.
призрение – догляд, опікува́ння, пе[i]клува́ння, дба́ння.
прикасаться, прикоснуться – доторкуватися, доторкну́тися; торка́тися, торкну́тися.
прикидываться, прикинуться (*кем*) – удавати, уда́ти (когó); (*о болезни*) – прикинутися, причіпля́тися, причепі́тися (прикину́лася боля́чка).
прикосновение – до́тик (*до ко́го, до чо́го*) торка́ння (*когó, чо́го*), доторка́ння.
прикрепление – прикрі́плення.
прикреплять, закрепить – прикрі́пляти, прикрі́піти.
прикусывать, прикусить – прику́шувати, прикусі́ти.
прилегать, прилечь – приляга́ти, прилягти́; (*прилипать*) – пристава́ти, пристáти.
прилив (*congestio*) – приплі́в, на́плив, до́плив.
приливать, прилить (*доливать*) – долива́ти, доли́ти; (*подступать*) – приплива́ти, приплисти́, притіка́ти, притекти́; **кровь прилила к голове** – кров у́дарила в го́лову.
прилипать, прилипнуть – прилипа́ти, прилі́пнути; лі́пти, прилі́пти; прилі́плятися, прилі́питися; (*о болезни*) – чи́плятися, причепі́тися.

прилипчивость – причіпність, -ности; за-разливість.

прилипчивый (*о болезни*) – чіпкий, причіпний, заразливий; **прилипчивая болезнь** – чіпка хвороба.

применение (*силы*) – прикладання; (*машины, системы*) – пристосування, застосування, вживання.

примерзать, примерзнуть – примерзати, примерзнати.

примесь – примішка, домішка.

примета – прикмета, ознака, знак.

примешивание – примішування, домішування.

примешивать, примешать – примішувати; примішати, домішувати, домішати.

примочка – примочка; (*действие*) – примочування.

принимать, принять – приймати, прийняти (*кого за..., что за...*); вважати, мати когось за..., **принимать во внимание** – брати до уваги; **принимать, принять известную форму** – прибирати, прибрати певної форми.

приниматься, приняться (*за что*) – братися, узятися до чого; заходжуватися, заходитися (*коло чого*); (*о растениях*) – прийматися, прийнятися.

принудительный – примусовий.

принуждать, принудить – силувати, при-силувати; примушувати, примусити.

принуждение – примус, -гу; силування.

приобретенный – придбаний, набутий.

припадок (paroxysmus) – напад, -ду; пароксизм.

припадочный – 1) нападний; 2) причинний.

припарка – припарка, оклад; **ставит себе припарки** – оклад брати.

приподниматься, приподняться (*с кровати*) – підводитися, підвестися (*з ліжка*).

припухание – припухання, напухання.

припухать, припухнуть – підпухати, підпухнути; пухти, напухати, напухти, напухнути; набрякати, набрякнути.

припухлость – підпухлість, -лости; пухліна, пухлятина.

припухлый – при[на]пухлий, набряклий.

прирастание – приростання.

прирастать, прирости – приростати, прирости, зростатися, зростися.

приращение – прирощування, прирощення; (*увеличение*) – збільшення, приріст, -росту.

природа – природа; (*характер*) – вдача, натура; (*существо*) – суть, -ти; **от природы** – зроду.

природный – природни[и]й, (урожденный) –

природжений, родимий.

прирожденный – природжений.

прирост – приріст, -росту.

приростать, прирости – приростати, прирости.

приросший – прирощений, прирослий.

присасывать, присосать – присмоктувати, присмоктати; присисати, приссати.

присматривание – доглядання.

присмотр – догляд, -ду; нагляд.

присоединение – приєднання, прилучення.

присоединять, присоединить – приєднувати, приєднати; прилучати, прилучити; **-ться** – приєднуватися, прилучатися.

приспособление (*действие*) – пристосування, приладнування, приладнання; (*прибор*) – прилад, -ду; пристрій, -строю; (*к окруж. обстановке*) – пристосування, призвичаєння.

приспособленный – пристосований; (*к окруж. обстановке*) – призвичаєний.

приспособлять, приспособить, -ся – пристосовувати, пристосувати, -ся; прилагоджувати, прилагодити, -ся; приладнати; (*к окруж. обстановке*) – призвичаюватися, призвичаїтися; принатурюватися, принатуритися.

пристальный – пильний; **-ный взгляд** – пильний погляд.

пристеночный (parietalis) – пристінний; pleura parietalis – пристінна плівра.

приступ – див. “пароксизм”.

присыпать, присыпать – присипати, присипати; (*прибавлять*) – підсипати, підсипати.

присыпка (*действие*) – присипання, підсипання; (*порошок*) – присипка.

присыхать, подсохнуть – присихати, присохнути, присохти.

притворный – удаваний, нещирий.

притворство – прикидливість, -вости; удавання.

притворщик – прикидько, облудник.

притворяться, притвориться – прикидатися, прикинутися (*ким*); удавити, удати (*кого*).

приток (прилив) – приплив, -ву; доплив; **приток свежего воздуха** – доплив свіжого повітря.

приторный – нудний, нудкий.

притупление – затуплення, притуплення, приглушення.

притупленный – затуплений, притуплений, приглушений.

притуплять, притупить, -ся – затуплювати, затупити, -ся.

притягивать, притягать, притянуть – притягувати, притягати, притягти; (**привлечь**) – приваблювати, привабити.

притяжение – притягання, притяг-гу; тяжіння.

приучать, приучить – привчати, привчити; призивчаювати, призивчаїти; принагурювати, принагурити.

приучение – привчання, призивчаювання, принагурювання.

прихварывать – хорувати, нездужати, слабувати.

прихрамывание (claudicatio) – накульгування, шкандибання, налягання (на ногу).

прихрамывать – накульгувати, шкандибати.

прицветник – прицвіток, прицвітень.

причинный – причинний.

причинять, причинить – учиняти, учинити; удіяти, заподіяти; (**причинить смерть**) – заподіяти смерть.

пришивание – пришивання, приточування, приточення.

пришивать, пришить – пришивати, пришити.

прищемлять, прищемить – прищипувати, прищипнути, ущипнути, защипнути.

прищуривание – примружування, примруження.

прищуривать, прищурить – примружувати, примружити; прижмуривати, прижмурити, прищупити.

приют – притулок, -лку; захист.

pro autore – для автора; **pro die** – доза на день, денна доза; **pro dosi** – на одну дозу, одна доза; **pro paupero** – для бідного.

проба (experimentum) (*испытание*) – спроба, проба, спробунок, пробунок; (*образец*) – зразок, -зка.

пробка – корок, -рка; затичка; (деревянная) – чіп (чоп); **затыкать пробкой** – закорковувати.

пробковый – корковий.

пробный – пробний, спробний, взірцевий (зроблений на зразок, на пробу).

прободение – протин, проткнення.

прободенный (perforatus) – протятий, проколотий, прострмлений.

проболеть – прохворіти, прослабувати.

проведение – провідення, переведення.

проветривание – провітрювання, провітрєння.

проветривать, проветрить – провітрювати, провітрити.

провизия – харчі, провізія, живність, -ности.

провод (canalis) – провід, -воду; canales alveolares – дучкові проводи; (**прово́лока**) – дріт (дроту).

проводимость – провідність, -ности.

проводник – 1) провідник, -ка; 2) проводір, -ря.

проводящий – провідний.

прово́лока – дріт (дроту).

проглатывание – проковтування, ковтання, глитання.

проглатывать, проглотить – проковтувати, проковтнути; глитати, глитнути; ковтати, ковтнути.

прогноз (prognosis) – прогно́за; передрікання.

prognosis anceps s. dubia s. incerta – непевна прогно́за; **prognosis bona** – до́бра прогно́за; **prognosis infausta** – несприятлива прогно́за; **prognosis letalis** – передрікання сме́рти; **prognosis mala** – пога́на прогно́за; **prognosis pessima** – ду́же пога́на прогно́за; **prognosis quo ad functionem, somationem** – прогно́за що до ру́хів; що до виду́жання; **prognosis quo ad restitutionem** – прогно́за що до поворо́ту до мину́лого; **prognosis quo ad valitudinem completam** – прогно́за що до цілкові́того виду́жання.

прогорклый – згірклий, ілкий.

прогоркнуть – згіркнути, перегіркнути.

прогрессивный – поступовий, прогресивний; **паралич прогрессивный** (dementia paralytica) – недо́умство паралі́за, загальна поступо́ва паралі́за (параліч).

прогрессировать – поступувати, прогресувати.

продевать, продеть (*нитку в иголку*) – усиляти, усилити.

продолговатый (oblongus) – довга́стий, по́довгий, довгу́ватий; **medula oblongata** – довга́стий мо́зок. Див. “**мозок**”.

продолжаться – продовжуватися, тривати.

продолжительный – до́вгий, довгоча́сний, довготрива́лий.

продольный (longitudinalis) – подов́жний, повздо́вжний; **-ный разрез** – повздо́вжний розрі́з, ро́зтин.

продувание – проду́в, продува́ння.

продукт – здобу́ток, проду́кт; (*провизия*) – проду́кт, -ту.

продыравить – проді́рявити, проді́ркувати.

продыравленный (perforatus) – проді́равлений.

прожорливость – ненаже́рливість, -вости.

прозопалгия [prosopalgia = tic douloureux (фр.)] – прозопалгі́я, нерві́й трійча́стого нерву; нерво́вий біль ли́ця.

прозоплегия (prosoplegia) – прозоплегія, параліза обличчя.
прозоподиплегия (prosopodiplegia) – прозоподиплегія, обобічна параліза обличчя.
прозопоспазм (prosopospasmus) – сідання корчі обличчя.
прозрачность – прозорість, -рости.
прозрачный (pellucidus) – прозорий, прозорчастий, просвітчастий.
производительность – творчість, продукційність, -ности.
производительный – творчий, продукційний.
производить, произвести (*родить*) – родити, породити; (*создавать*) – утворювати, утворити; (*вырабатывать*) – виробляти, виробити; (*п. следствие*) – чинити; вчинити слідство; (*влияние*) – справляти, справити, зробити (вплив).
производство – виробництво; **производство операции** – переведення (виконання) операції.
произвольный (spontaneus) – самовільний, самохітний.
произносить, произнести – вимовляти, вимовити; **п. бессмысленные звуки** – белькотати; **п. невнятно** – мугікати, момотати, мімрити.
произношение – 1) вимова; 2) промовляння.
происходить, произойти (*совершаться*) – творитися, діятися, робитися; зробитися; чинитися, зчинитися; відбуватися, відбутися (*возникать*) – виникати; виникнути; повставати, повстати; (*о роде, происхождения*) – походити, піти.
происхождение (*начало*) – початок, -тку; (*род*) – походження.
прокаженный – прокажений.
проказа (lepra) – проказа; lepra maculosa – проказа плямиста; lepra tuberosa – проказа горбкувата.
прокаливать, прокалить – прожарювати, пропікати, прожарити, пропекти.
прокальвание – проколювання, протикання, проштрівування.
прокальвать, проколоть – проколювати, проколоти; протикати, проткнути.
прокипать, прокипеть – прокипати, прокипіти.
прокипятить – прокип'ятити, переварити.
прокисать, прокиснуть – прокисати, прокиснути, прокиснути.
прокислый – прокислий.
проклинания (proclinationo) – проклінація, схилення наперед.
проктит (proctitis) – проктит, кутніця, за-

палення кутні.
прокталгия (proctalgia s. proctagra) – прокталгія, біль у кутні нервовий.
проктодиния (proctodynia) – проктодинія, біль у кутні.
проктоцистотомия (proctocystotomia) – проктоцистотомія, розтин кутні й міхура.
проктэктомия (proctectomy) – проктектомія, витин частини кутні.
проктоперинеоррафия (proctoperineorrhaphia) – проктоперинеорафія, зшивання переміжжя й кутні.
проктоплегия (proctoplegia) – проктоплегія, параліза кутні.
проктоптоз (proctoptosis) – проктоптоза, випад[і]ння кутні.
прокторрагия (proctorrhagia) – прокторагія, кровотеча з кутні.
прокторрафия (proctorrhaphia) – прокторафія, зшивання кутні.
прокторрея (proctorrhea) – прокторея, слизотеча з кутні.
проктосигмоидит (proctosigmoiditis) – проктосигмоїдит, запалення кутні й сигміватої кишки.
проктоспазм (proctospasmus) – проктоспазм, м'язові корчі кутні.
проктостеноз (proctostenosis) – проктостеноза, звузіння кутні.
проктотом (proctotom) – проктотом, ніж для розтину кутні.
прокол (punctio) – протик, -ку; проколення.
проксимальный – найближчий (до голови); проксимальний.
prolapsus (выпадение) – випадіння; випадання; prolapsus uteri – випадіння уразу.
проламывать, проломать – проламувати, проламати; проломлювати, проломити.
пролежень (decubitus) – пролежень, -жня; відлєжина.
проливной – заливний; тучний, ливний.
пролиферация (proliferatio) – проліферація, розплід, розмноження, розростання.
пролом – проломлення, пролом, -му; (*проломл. место*) – вілом, -му.
промежностный (perinealis) – межниківий, межінний.
промежность (perineum) – переміжжя, проміжжя, межник, -ка, межикроччя; garhe perinei – шво переміжжя; musculi perinei – м'язні переміжжя.
промежуток – переміжок, -жку; промєжка; (*времени*) – протяг.
промежуточный (interstitialis) – проміжний;
-ная ткань (tela interstitialis) – проміжна тканина.

промокать, промокнуть – промокати, промкнути.
промокший – змочкий.
promontorium (мыс) – пригірок, пагірок, передгір'я.
промывание – промивання; **-ние желудка** – промивання шлунку.
промывательный – промивальний.
промыть, промыть – промивати, промйти.
пронация (pronatio) – пронація, обертання долоні вниз.
проникание – проходіння, проймання.
проникать, проникнуть (*проходить*) – проходити, пройти; (*достигать*) – збагнути; **-ться** – перейматися, пройматися, перейнятися.
проницаемость – пропускарність, -ности; **-мый** – пропускарний.
проносное (purgans) – проносне.
прописывание (*лекарства*) – припис, -су; призначення.
прописывать, прописать (*лекарство*) – писати, написати (ліки).
пропитывание (infiltratio) – просякання, промочування, інфільтрація.
пропитываться, пропитаться (*запахом*) – пропахатися, напахатися; (*сыростью*) – набиратися, набратися вогкості.
прополаскивать, прополоскать – прополіскувати, прополоскати, переполіскувати, переполоскати.
пропотевание (transsudatio) – просочення, трансудация.
пропотеть – спітніти, упріти, пропотіти.
прорезиненный – (про)гумований.
прорезывание – прорізування.
прорезывать, прорезать – прорізувати, прорізати; **-ться** – прорізуватися, прорізатися.
прорывать, прорвать – проривати, прорвати.
просачиваться, просочиться – просочуватися, просочитися.
просверливание – просвердлювання, просвердлення.
просверливать, просверлить – просвердлювати, просвердлити; провірчувати, провертіти.
просвет – прозір, -зору; просвіт, -ту; просвітло, -тку.
просветление – прояснення, просвітлість, -лости.
просвечивание – просвічування.
просвечивать, -ся – просвічувати, -ся; світитися.
просветлять, просветлить – прояснювати,

прояснити; (*жидкость*) – очістити.
прослабить – пронести, прочістити, промкнути шлунок (Грінч.).
прослойка – прошар, прошарок.
проснуться – прокинутися.
просовидный (miliaris) – просуватий, міліярний; tuberculosis miliaris acuta – гостра міліярна (просувата) туберкульоза (горбковіця).
простата (prostata) – передміхурова залоза, передсечник. Див. “**предстательная железа**”.
простатит (prostatitis) – простатит, -ту; запалення передсечникової залози (передсечника), передсечниці.
prostatorrhoea – передсечникотеча, витікання з передсечника.
проституция (prostitutio) – проституція, розпуста професійна.
простокваша – ржанка, кисле молоко.
пространство – обшир, -ру; простір, -тору; просторінь, -рони.
прострация (prostratio) – прострація, знемога, знесилення, занепад сили.
прострел – охват, уломи в крижах; [пр]остуда, застуда.
простреливать, прострелить – прострілювати, простреліти.
простуда – застуда, остуда, простуда, підвій, -вію.
простудный – застудний, остудний.
простуживать, простудить, -ся – застуджувати, -ся; застудити, -ся; заохолодити, -ся; охопатити, -ся.
простыня – простирало.
проталкивать, протолкнуть – пропихати, пропхнути; протіскувати, протиснути.
протанопия (protanopia s. protanopsia) – протанопія, сліпота на червоний колір.
протеин (proteinum) – протеїн, білковина.
протеинотерапия (proteintherapia) – протеїнотерапія, лікування білковинне.
протеолизин (proteolysin) – протеолізін; речовина, що розчиняє білок.
протез (prothesis) – протеза; штучна заміна втраченої частини тіла.
противо – проти.
противовоспалительный – протизапальний.
противовытяжение – противитягування, противитягання.
противоглистный (antihelminthicus) – протиглістий (протиглістовий).
противогнилостный (antisepticus) – протигнійливий, протигнійний, антисептичний.
противодействие – опір (опору), протидіяння.

противодействовать – óпiр чинити, проти-діяти, на перешкоді (на заваді) стояти.

противоестественный (praeternaturalis) – протиприродний, штучний, протинатуральний; anus praeternaturalis – відтулина відходова протинатуральна.

противозавиток (anthelix) – протизакруток.

противолежащий – протилежний, супротилежний.

противолихорадочный (antipyreticus) – протигарячковий.

противопоказание – протипоказ, протипоказання.

противоположный – протилежний.

противоречие – суперечність, -ности.

противосудорожный (antispasmodicus) – протикорчовий.

противоядие (antidotum) – протиотрута, протиотруя.

протозоа (protozoa) – протозо́а, найпростіші істоти.

проток (ductus) – проті́к, -то́ку; про́від, -воду; прохі́д, -ходу; ductus ejaculatorius – прохі́д сім'яно́го випо́рскувача; ductus lactiferi – мо́лочно́ прохі́ди; ductus excretorius – екскре́торний прохі́д; ductus lacrimalis – слі́зний про́від; ductus lymphaticus – лі́мфатичний (па́соковий) прохі́д; ductus thoracicus – о́грудний прохі́д (па́соковий).

протоплазма (protoplasma) – протопла́зма, клі́тинна пла́зма.

прототип (prototypus) – прототі́п, -пу; пер-воо́браз.

протяжение – протя́г, -гу.

профессиональный – професі́йний.

профессия – професі́я; фах, -ху.

профилактика – профіла́ктика, попере́дження, запобі́ження, застере́ження; **-тический** – профіла́ктичний, запобі́жний.

профильтровать – профі́льтрува́ти, проці́дити.

прохладный, прохладительный – прохо́лодний.

проход (canalis) – див. “**проток**”, “**канал**”.

проходимость – прохі́дність, -ности.

проходимый – прохі́дний.

процеженный – проці́джений, перепу́щений.

процеживание – проці́джування.

процезивать, процедить – проці́джувати, переці́дити; перепуска́ти, перепусті́ти.

процесс (processus) – проце́с, -су; пере́біг (хоро́би).

processus – па́росток, -стка; processus styloideus – ши́лува́тий па́росток; processus coracoideus – во́ронячий па́росток.

проявитель – виявни́к, -ка́.

проявление – ви́яв, ви́явлення.

проявлять, -ся, проявиться – виявля́ти, -ся; ви́явити, -ся; ви́значати́ся, ви́значити́ся.

прояснение – проясне́ння.

prurigo – свербе́ць; prurigo diathésique – свербе́ць при діяте́зі; prurigo gestationis – свербе́ць вагі́тних.

прыщ (pústula) – прищ, при́щик; **покрыться**

прыщами – запри́щитися, запри́щавити.

прыщеватый – прищувáтий.

прямая кишка (rectum) – прѐста кі́шка, кутні́ця, кутні́я, кутня́нка; proctitis – за-па́лення кутні́ці (кутні́), кутні́чниця; paraproctitis – ко́ло[при]кутні́чниця.

прямо – прѐсто, прѐмо; **прямой** – прѐстий, прѐмий.

прямокишечный – кутне́вий, кутні́чний.

пряный – корі́нний, го́стрый, прѐний.

псевдоангина грудная (pseudoangina pectoris) – нерво́ва серце́ва а́нгі́на.

псевдоартрит (pseudoarthritis) – псевдоар-трі́т, неспра́вжнє (позі́рне) запáлення су-гло́ба.

псевдоартроз (pseudoarthrosis) – псевдоарт-ро́за, неспра́вжній (позі́рний) сугло́б.

псевдогидрартроз (pseudohydrarthrosis) – псевдогі́драртро́за, неспра́вжня водя́нка сугло́ба.

псевдогипертрофия мышц (pseudohypertrophia musculorum) – бу́йне розроста́ння м'я́зів неспра́вжнє, позі́рне.

псевдодеменция (pseudodementia) – псе-вдодеме́нція, неспра́вжнє божеві́лля.

псевдодиспепсия (pseudodyspepsia) – псев-додиспе́сія, нерво́ва нестра́вність.

псевдокризис (pseudocrisis) – псевдокрі́за, неспра́вжній перело́м хоро́би.

псевдокруп (pseudocroup) – псевдокру́п, не-спра́вжній круп; горля́ниця до кру́пу по-ді́бна, горля́ниця на круп схѐжа.

псевдолейкемия (pseudoleucaemia) – псев-доле́вкемі́я = morbus Hodgkini – бі́локрі́в'я неспра́вжнє (позі́рне).

псевдомиопия (pseudomyopia) – псевдоміо-пі́я, неспра́вжня (позі́рна) короткозо́рість.

псевдопаралич (pseudoparalysis) – псевдо-пара́ліза, неспра́вжня (позі́рна) пара́ліза.

pseudotabes – стрижосухѐти неспра́вжні стрижосухѐти позі́рні.

pseudovaricella = varicella – неспра́вжня ві-спа, позі́рна віспа, вітря́на віспа.

психиатрический – психіа́тричний; **-ская больница** – божеві́льня.

психоз (psychosis) – психо́за, божеві́лля, ду-ше́вна хоро́ба.

психический (psychicus) – психічний, душевний.

психомоторный (psychomotorius) – психомоторний, психопорушний; **-ные центры** – психопорушні центри.

психопатия дегенеративная (psychopathia degenerativa) – психопатія дегенеративна, душевна хоробливість звиродніла (виродкова).

псоит (psoritis) – псоїт, запалення крижового м'язу; крижом'язовиця.

psoriasis vulgaris – лускатий (лускуватий) лишай, лускатець; psoriasis palmaris et plantaris syphilitica – лускатець долонний та підшовний сифілітичний (пранцювий).

pterygium – криляк, плівка криласта на очній спінні.

птиалин (ptyalinum) – птіялін, слинник.

птиализм (ptyalismus) – птіялізм, слинявість.

птиалолит (ptyalolith) – птіялоліт, слинний камінець.

птиалоррея (ptyalorrhoea) – птіялорія, слінотеча.

птомаин (ptomainum) – птомаїн, трупна отрута.

ptosis – повікоспад, -ду; повікоспадання, повікопускання, птоза.

пубиотомия (pubiotomia) – пубіотомія, лобикорозтин.

пудрить – пудрувати, пудрити.

пузырек (vesicula) (*сосуда*) – пляшечка; (*волдырь*) – пухирець, -рця; міхурець; vesiculae seminales – сім'яні пухирці, сім'яники; **пузырек на воде** – бульба, бульбашка.

пузырчатый (bullosus) – пухирчастий.

пузырь (bulla, vesica) – пухир, міхур; **мочевой пузырь** (vesica urinaria) – сечовий міхур; **покрыться пузырями** – спузиритися. Див. “мочевой пузырь”.

пульверизатор – пульверизатор, розбризкувач.

пульпа (pulpa) – мезга, м'якушка, пульпа; pulpa dentis – зубна м'якушка; pulpitis – м'якушний зубна, пульпіт, запалення мезги.

пульс (pulsus) – пульс, живчик; pulsus aequalis – пульс (живчик) рівномірний; pulsus arhythmicus – пульс (живчик) аритмічний, нерівномірний; p. celer – живчик швидкий; p. dicrotus – подвійний живчик; p. durus – твердий живчик; p. intermittens – переривчастий пульс; p. mollis – м'який живчик; p. plenus – повний живчик; p. rarus – повільний живчик; p. tardus – запізнений, забарений живчик; p. tre-

mulus – тремтливий живчик; p. vibrans – вібруючий живчик.

пульсаторный – живчиковий, пульсаторний. **пульсация** (pulsatio) – пульсація, пульсування, биття, токотіння; pulsatio epigastrica – пульсування (токотіння) надчерева.

пульсировать – пульсувати.

пульсирующий – пульсуючий.

пункция (punctio) – пункція, пробіт.

пупковидный – пупкуватий.

пуповина (funiculus umbilicalis) – пуповина, пуповиння; omphalitis – запалення пупця; пуповинниця, омфаліт.

пупок (umbilicus) – пупок, -ка; пупець, -ця; (umbo) – пиптик, сочка.

пупочный (umbilicalis) – пуповий, пупковий; vena umbilicalis – пупова вена.

пурпура (purpura) – пурпура, багрець, -ця; purpura variolosa – багрець вісп'яний.

пустеть – 1) пустіти, 2) безлюдіти.

пустой (vacuus) – порожній; (**напрасный**) – марний.

пустота (vacuum) – порожнеча, порожнява.

пустула (pustula) – пуста, гнояночка; pustula maligna, s. anthrax – телій -ія; сибірка.

путь – шлях; (*способ*) – спосіб, -собу.

пух, пушок (lanugo) – пух, пушок.

пухлый – спухлий, опухлий, пухлий.

пухнуть, распухнуть – пухнути, розпухнути; розпухати, розпухти.

пучеглазый (exophthalmus) – вирлоокий, баньканий, витрішкуватий.

пучок (fasciculus) – пуччок, пучок, жмутьок; fasciculus cerebrosppinalis lateralis – бічний спинномозковий пуччок (пірамідальний).

пучение (meteorysmus) – дмучка, обдимання.

пуэрперальный (puerperalis) – пологовий, пуерперальний.

пуэрперий (puerperium) – пологова доба.

пыль – порошок, -ху; пил; (*взбитая*) – курява, -вў; пилюка, пилюга, кіптяга.

пытливый – допитливий, цікавий.

пьяница (potator) – п'яниця, пияк, пияк.

пьянство – пияцтво, п'янство; **запойное**

пьянство (dipsomania) – запійне пияцтво.

пясть (metacarpus) – п'ясток, -стка; середруччя.

пятка (calx) – п'ята, п'ятка, ступак.

пятнистый (maculatus) – плямистий, плямуватий.

пятно (macula) – пляма; macula lutea – жовта пляма; **посмертные пятна** (livores mortuales) – муравія, мертвякові сині плями.

покрыться пятнами – заплямитися.

Р

Rabies – див. *lyssa* – сказ, скаженість, шаленість, -ности.

работа – робота, праця.

рабочий (*сущ.*) – робітник; (*прил.*) – робочий, робітничий.

работоспособность – працездатність, -ности.

равно – рівно; **равнобедренный** – рівнобедрий, рівнорамінний.

равновесие – рівновага.

равновесие неустойчивое – рівновага хитка.

равновесие устойчивое – рівновага стійка, стала.

равновесие химическое – рівновага хемічна.

равнодействующий – рівнодійний, рівночінний.

равнодушие – байдуж[н]ість, -ости.

равнодушный – байдужий.

равномерность – рівномірність, -ности;

равномерный – рівномірний.

равномерное деление – рівномірний поділ.

равноплечий – рівнорамінний.

радий – радій, -ію.

радиоактивность – радіоактивність, -ности.

радиоактивный – радіоактивний; **радио-**

активное тело – радіоактивне тіло.

радиодерматит (*radiodermatitis*) – радіодерматит; запалення шкіри від освітлювання променями.

радиометр (*radiometer*) – радіометр; вимірник чінности променів Roentgen'a.

радиоскопия (*radioscopy*) – радіоскопія, просвітлювання променями Roentgen'a.

радиотерапия (*radiotherapie*) – радіотерапія, лікування радієм (променями).

радиофор (*radiophor*) – радіофор, штучний радіоактивний засіб.

радужная оболочка (*iris*) – веселкова оболонка, веселка, райдуга; *margo pupillaris* – зінічний край; *mar. ciliaris* – війковий край; *annulus iridis* – веселкове кільце; *plicae iridis* – веселкові зморшки; *pupilla* – зініця; *m. sphincter pupillae* – затягач (стискач) зінічний; *stroma iridis* – веселкова строба; *m. dilatator pupillae* – м. зінічний розтягач; *lig. pectinatum iridis* – гребінцева веселкова зв'язка; *circulus arteriosus* – артерійне коло; *membrana pupillaris* – зінічна оболонка; **радужной оболочки выпадение** (*prolapsus iridis*) – веселковийпад; *iridectomy* – веселковитин; **радужной оболочки воспаление** (*iritis*) –

ірит, запалення веселкової оболонки (веселки), райдужниці. Див. **“iritis”**.

разбавленный – розріджений, розвідений; (*водою*) – розводнений.

разбавлять, разбавить – розбавляти, розводити, розпускати; розбавити, розвести, розпустити, розріджувати.

разбаливаться, разболеться – рознедужуватися, рознедужатися; розболітися, розхворітися.

разбередить, бередить – ятріти, роз'ятрувати, вражати, розвереджувати, розворушити, розразити, розранити.

разборный – складаний.

разбросанный – розкиданий.

разбрызгивать, разбрызгать – розбризкувати, розбризкати; розліпувати, розліпати.

разбухание – розбухання, набрякання, бучавіння, бубнявіння.

разбухать, разбухнуть – розбухати, розбухнути; набрякати, набрякнути; бучавити, набучавити; бубнявіти, набубнявіти.

разбухлый – розбухший, розбухлий, набряклий, бучавий, набубнявлий.

разведение (*dilutio*) – розбавлення, розпущення, розведення; (*растений*) – розвід, -воду; (*животн.*) – розплід, -пліду.

разведенный – розріджений, розпущений; (*водою*) – розводнений.

разведывание – розвідка; розвідини, розвідування.

разведывать, разведать – розвідувати, розвідати; довідуватися, довідатися.

развес – розважування, важення.

развешивать, развесить – розважувати, розважити; (*белье*) – розвішувати, розвішати.

развесы – гірки, важкі, тягаркі.

разветвление – розгалуження, розгалузок.

разветвлять, разветвить – розгалужувати, розгалузити; **-ться** – розгалужуватися, розгалузитися.

развивать, развить – розвивати, розвинути; (*веревку*) – розкручувати, розкрутити.

развилистый – розлогіий, розхилистий, розлогуватий.

развитие – розвиток, -тку; розвій, -вою; розвиття.

разводит, развести (*жидкость*) – розбавляти; (*животн.*) – розпліджувати, розплідити.

разводка (*cultura*) – розплідження, розвід, -воду.

разволноваться – розхвилюватися.

разворачивать, разворотить – розгортати, розгорнути.

развороченный, развернутый – розгóрнутий.

разврат – розпұста.

развратный – розпұсний, розпұтний, розб́ещений.

развращать, развратить – розб́ещувати, розб́естити; н́епутити, псува́ти, з́ипсува́ти.

развращение – псува́ння, розб́ещува́ння.

развязка – розв́язува́ння, розв́язáння.

развязывать, развязать – розв́язувати, розв́язáти.

разгар – рóзпал, -лу; **в разгаре** – в рóзпалі.

разгиб – рóзгин, -ну; рóзхил, -лу.

разгибание (extensio) – розгинáння.

разгибатель (extensor) – розгинáч; m. extensor pollicis brevis – корóткий пáлюховий розгинáч.

разгибать, разогнуть – розгинáти, розігн́ути, розту́ляти, розту́лити (пáльці).

разглаживать, разгладить – розѓладжувати, розѓладити; (*утюгом*) – прасува́ти, розпра́сува́ти.

разгнаиваться, разгниться – розгн́ивáтися, розгн́итися.

разгорячение – розпáлюва́ння, розпáлення, розп́икáння.

разграничение (demarcatio) – розмежóвува́ння, розмежува́ння.

разграничивать, разграничить – розмежóвувати, розмежува́ти.

раздавливать, раздавить – розд́ушувати, розду́шити; розд́авлювати, розда́вити; ча́вити, розча́вити.

раздавленный – розчáвлений, розд́ушений.

раздавливание – розчáвлення.

раздваивать, раздвоить – роздвóювати, роздвóїти; **-ться** – роздвóюватися, роздвóїтися.

раздвигать, раздвинуть – розсóбувати, розсува́ти, розс́унути.

раздвижной – розсувний.

раздевание – роздягáння.

раздевать, раздеть – роздяга́ти, роздягн́ути, роздяѓти.

раздвоение (dichothomia, bifurcatio) – роздвóєння, рóздв́й, -вою; розв́ильчува́ння, розв́ильчува́ння, розв́ильина (*на дере́ві*).

раздвоенный (bifidus) – роздвóєний.

разделение – по́діл, -лу; рóзділ, -лу.

разделять, разделить – розді́ляти, розді́лити; по́діляти, по́ділити.

раздирать, разодрать – роздира́ти, розі́драти, розде́рти.

раздражать, раздражить – роздратóвувати, роздратува́ти; роздрóчувати, роздрóчити; (*рану*) – роз’я́трувати, роз’я́трити.

раздражающий (irritans) – роз’я́труючий, дра́ту́ючий.

раздражение – роздратóвува́ння; (*раны*) – я́трення, роз’я́трóва́ння, роз’я́трення, дра́тува́ння.

раздраженный – роздратóваний, роз’я́трений (*рана*).

раздражимость – дра́жливість, -вості; ура́злив́ість.

раздражитель – дра́тивні́к, -ка.

раздражительность – дра́жливість, -вості; гн́ивлі́вість.

раздражительный (irritabilis) – ура́злив́ий, дра́жлив́ий, гн́ивлі́вий; (*о скоте*) – дро́члив́ий.

раздразнивать, раздразнить – роздрóчувати, роздрóчити; роздра́жнювати, роздра́знити.

раздробление – роздрі́блення; (*кости*) – розтрóщення.

раздроблять, раздробить – роздрóбляти, роздрóбити, розтрóщувати, розтрóщити.

раздувать, раздуть – роздува́ти, розд́ути, роздм́ухувати, роздм́ухати.

раздутость – оду́тлість, -лості; опу́хлість.

раздутый – розд́утий, оду́тлий, опу́хлий.

разжевывать, разжевать – розжóбувати, розжува́ти.

разжижать, разжидить – розрід́жувати, розрід́ити, розвóдити, розв́ести.

разжижение – розрід́жува́ння, розрід́ження.

разжимать, разжать – розту́ляти, розту́лити.

разлагать, разложить – розкла́дати, розкла́сти; **-ться** – розкла́датися, розкла́стися.

разламывать, разломать – розла́мувати, розла́мати; розлóмлювати, розлóмити.

разламывание – розла́млюва́ння, розлóмлюва́ння.

разливаться, разлиться – розлива́тися, розлі́тися, розі́ллятися.

разлитие – розлитт́я.

разлитой (diffusus) – розі́лланий, розпливний, розлі́вчастий, розплі́вчастий; hepatitis parenchymatosa diffusa – гепаті́т (печі́нкови́ця) м’яку́шний (па́ренхіма́тoзний) розплі́вчастий, розлі́вчастий.

различать, различить – розрі́зняти, розрі́знити; розпі́знава́ти, розпі́знати.

различие – рі́жниця, рі́знниця.

разлогий – розлóгий, розлóжистий.

разложение – рóзклад, -ду; рóзпад, -ду; гни́т-тя.

разлагающийся – розпадо́вий.

размагничивание – відмагнетизува́ння.

разматывать, размотать – розмóтувати, розмота́ти.

размачивать, размочить – розмочувати, розмочіти.
размачивание – розмочування.
размельчать, размельчить – роздробляти; розробіти; кришити, покришити.
размельченный – роздрібнений.
размер – розмір, -ру; міра.
разминать, размять – розминати; розімяти.
размножать, размножить – розмножувати, розмножити; розпліджувати, розплідити; **-ться** – розмножуватися, розпліджуватися, розплідитися.
размножение – розмножування, розмноження.
размозжать, размозжить – мізчити, розмізчити; розтрощувати, розтрощити.
размозжение – розчавлення; (*костей*) – розтрощення.
размягчение – розм'якшування, розм'якшення.
размягчать, размягчить – м'якшити, розм'якшити; **-ться** – розм'якати, розм'якнути, м'якшати.
размягченный – розм'якшений.
размякший – розм'яклий.
разновидность – відміна; відмінок; різнотать, -ти.
разновидный – різновидий, ріжний, різний.
разнообразие – різноманітність, -ности.
разнообразный – різноманітний.
разнородный – різнорідний, ріжнорідний.
разноцветный – різнобарвний, ріжнобарвний; різно- (ріжно-) колірний; різно- (ріжно-) кольоровий.
разобщать, разобщить – роз'єднувати, роз'єднати; розлучати, розлучити.
разобщение (*isolatio*) – роз'єднання; розлучення, відокремлення, ізоляція.
разобщик – відокремник, ізолятор.
разогревание – розігрівання.
разорванный (*laceratus*) – розідраний; роздёртий; (*на куски*) – пошматований.
разрастание, разращение (*proliferatio*) – розростання, різріст, -росту; розрощення, вибуялість.
разрастаться, разрастись – розростатися, розростіся.
разрастающийся – розріс[т]ний, вибуйний.
разредить, разредить – розріджувати, розрідити; **-ться** – розріджуватися, розрідітися.
разрежение – розрідження, розріджування.
разреженный – розріджений, порідшаний.
разрез (*incisio*) – розріз, -зу; (*продольный*) – подовжній; (*поперечный*) – поперечний.

разрезание (*tomia*) – рíзтин, -ну; розрізування; країяня.
разрезанный – розрізаний, розкраяний.
разрезной – розрізний.
разрезывать, разрезать – розрізувати, розрізати; країти, розкраювати, розкраяти.
разрешение (*от бремени*) – поліги; злогі; **разрешиться от бремени** – розродитися.
разрубать, разрубить – розрубувати, розрубати.
разрушать, разрушить – руйнувати, розруйновувати, розруйнувати, зруйнувати.
разрушение – руйнування, зруйнування.
разрушенный – зруйнований.
разрыв (*ruptura*) – розрив, -ву; розірвання; *ruptura colli uteri* – розрив уразової шийки.
разрывать, разорвать – розривати, розірвати.
разрывной – розривний.
разрыхление – підпушування, підпушення.
разрыхленный – розпушений.
разряжать, разрядить (*физ.*) – розряджати, розрядити.
разрыхлять, разрыхлить – підпушувати, підпушити.
разряжение (*физ.*) – розрядження.
разъедание – роз'їдання; (*раны*) – роз'ятрювання.
разъедающий – роз'їдливий, роз'ятрюючий, роз'ятрилиий.
разъедать, разъест – роз'їдати, роз'їсти; (*рану*) – роз'ятрувати, роз'ятрити.
разъединение – роз'єднування, роз'єднання.
разъединять, разъединить – роз'єднувати, роз'єднати.
рак (*carcinoma*) – пістр'як, -ка; *carcinoma intestini* – пістр'як кишківника (кишківний); *carcinoma laryngis* – пістр'як горлянковий; *carcinoma pancreatis* – пістр'як підшлункової залози; *carcinoma pleurae* – пістр'як плевровий; *carcinoma peritonei* – пістр'як очеревини; *carcinoma pulmonis* – пістр'як легенеий (легенів); *carcinoma hepatis* – пістр'як печінковий; *carcinoma oesophagi* – пістр'як стравоходу (стравохідовий); *carcinoma uteri* – пістр'як уразу (уразовий); *carcinoma ventriculi* – пістр'як шлунковий.
раковидный – пістр'якуватий.
раковый – пістр'яковий.
раковина (*concha*) – скійка; *concha auricularae* – вушна скійка; **р. под краном** – змивальниця.
ракообразный – ракуватий; **ракообразное животное** – [ш]скаралупник.
рана (*vulnus*) – рана, уразка, поразка; (*от пореза*) – обріз, -зу; (*от укуса*) – гідзло.

ранево́й – ра́нний, ра́новий.
ранение – поранення.
ранений – ра́нений, поранений.
ранить, поранить – ра́нити, поранити, уража́ти, ура́зити; (*ногу копы́том*) – осіка́ти, осі́кати.
rápula – під'язичниця (під'язичня́к).
раскармливать, раскормить – розгодо́увати, розгодува́ти.
раскашляться – розка́шлятися.
раскисать, раскиснуть – розкиса́ти, розкисну́ти; (*о многом*) – порозкиса́ти.
раскисление – розкисле́ння, відкисле́ння.
раскраснётся – розчервони́тися.
раскрашенный – розкра́шений, розмальо́ваний.
раскрашивать, раскрасить – розкра́шувати, розкраси́ти; розмальо́увати, розмалюва́ти, розфарбо́увати, розфарбува́ти.
раскрывать, раскрыть – розкрива́ти, розкрити́; (*глаза*) – розплю́щувати, розплю́щити; (*рот*) – роззя́вити, розту́лити; (*двери*) – розчиня́ти, розчини́ти.
раскрытие – розчи́нення, відкриття́, розкриття́, розчиня́ння.
раскрытие век – розчи́нення повік.
раскрытый – від[роз]чи́нений, відкритий.
распад (*detritus*) – ро́зпад, -ду.
распадаться, распасться – розпада́тися, розпа́стися.
распаивать, распаять – розлюто́увати, розлютува́ти.
распаторий (*raspatorium*) – відшкря́бувач; распато́рий, ра́шпиль.
распил – ро́зпил, -лу.
распиливание – розпи́лювання.
распиливать, распилить – розпи́лювати, розпи́ляти.
расписание – ро́зпис, -су; ро́зклад, -ду;
расписание лекций – ро́зклад ле́кцій.
расплавление, расплавка – розто́плення, то́плення.
расплавливать, расплавить – розто́плювати, розтопи́ти.
расплавленный – розто́плений.
распложать, расплодить – розплóджува́ти, розплóдити; розво́дити, розвести́, пло́дити.
расположение – розплóджування, розплóдження.
распыляться, распыляться – розплива́тися, розплі́тися; розхо́дитися, розійти́ся.
распылчатость – розпли́вчастість, -тости; плі́йність, -ности; розпли́в, -ву.
распылчивый – розпли́вчастий; (*хим.*) – плі́йний.

распознавание (*diagnosis*) – розпізнава́ння діагно́за.
распознавать, распознать – розпізнава́ти, розпізна́ти; (*на вкус*) – смакува́ти, розсмакува́ти.
расползаться, разползтись – розповза́тися, розповзті́ся, розла́зитися, розлі́зтися.
располагаться, расположиться – розташо́уватися, розташува́тися.
расположение (*комнат*) – розполі́г, -ло́гу (*духа*) – на́стрій, -рою; (*к чему*) – схи́льність, на́хил; (*к кому*) – прихи́льність, -ности; (*войск, пятен на теле*) – розташува́ння.
расправление – розпра́влення, випро́стування.
расправлять, расправить – розпра́вляти, розпра́вити, розпро́стати.
распределение – розпо́діл, розмі́щення.
распределитель – розподі́льник.
распределять, распределить – розподі́ляти, розподі́лити.
распределяться, -литься – розподі́лятися, розподі́литися.
распростирать, -ся – простяга́ти, -ся; розпростóрюватися, -ся.
распространение – розповсю́джування, розповсю́дження; поши́рювання, поши́рення.
распространенный – розповсю́джений, поши́рений.
распространитель – розповсю́дник, шири́тель.
распространять, распространить – розповсю́джувати, розповсю́дити; ши́рити, поши́рити.
распространяться – розповсю́джуватися; (*о сыти*) – розкида́тися.
распрямление – випро́стування.
распрямлять, распрямить – розпра́вляти, розпра́вити; розпрямля́ти, розпрямі́ти; розгина́ти, розігну́ти.
распухание – розпуха́ння, пу́хнення.
распухать, распухнуть – розпуха́ти, розпу́хнути, здува́тися, зду́тися.
распухлый – розпу́хлий, опу́хлий.
распыление – розпорóшення, розпи́лення.
распылять, распылить – розпорóшувати, розпорóшити.
рассадник – розса́дник, -ка.
рассасывать, рассосать – розсмо́ктувати, розсмо́кта́ти; -ться – розсмо́ктуватися, розсмо́кта́тися; розхо́дитися, розійти́ся.
рассасывающий – розсмо́ктуючий.
рассевание, рассевание – ро́зсів, -ву; ро́зсіва́ння.
рассевать, рассеять – розсіва́ти, розсі́яти.

рассекать, рассечь – розсікати, розсікти; розтинати, розтяти; розрубувати; розрубати.
рассекающий (dissecans) – розсічний, розтинаючий.
рассечение (sectio) – розтин, -ну; розтинання.
рассеянность – розкиданість; неуважність, розкидливість; розбіжність, -ности.
рассеянный – розсіяний, розкидливий, неуважний.
расслабление (atonia) – розслаблення, ослаба, квóлість, -лости; antonia ventriculi – квóлість шлункова (шлунку); квóлість перистальтики.
расслаблять, расслабить – розслабляти, розслабити.
расслабнуть – розслабнути, ослабти, підупасти на силах.
рассматривать, рассмотреть – розглядати, розглянути.
рассматривание – розгляд, -ду; розглядання.
рассол – росіл, -солу; (*сильный*) – ропá.
расспрашивание, расспрос (anamnesis) – розпитування, розпитки.
расспрашивать, расспросить – розпитувати, розпитати.
расстегивать, растянуть – розстібати, розстігнути.
расстояние – віддаль, -ли; віддалення; відстань, -ни; **на некотором расстоянии** – трóхи оддаля.
растраивать, расстроить (*что*) – розстроювати, розстроїти, розладжувати, розладити; (*кого*) – бентежити, збентежити.
расстройство – розлад, -ду; нелад, -ду; розладдя; (**р. желудка**) – несправність, -ности; (**р. нервное**) – нервовий розлад.
рассудок – розсудок; глузд, -ду; тьяма; **лишиться рассудка** – з глузду зсунутись, обезглуздити, розум загубити.
раствор (solutio) – розчин, -ну.
растворение (dilutio) – розчинення, розпущення, розведення.
растворитель – розчинник, -ка.
растворимый – розчинний.
растворимость – розчинність, -ности.
растворенный – розчинений, розпущений.
растворять, растворить (отворять) – розчиняти, розчинити; (*в жидкости*) – розпускати, розпустити; розчиняти, розчинити, розводити, розвести; **-ться** – розчинятися, розчинітися; розпускатися, розпуститися.
растение – росліна, ростіна; (*огородное*) – горóдина; (*садовое*) – садовина; **растение лекарственное** – лікова росліна, зілля.

растерянность – розгубленість, -ности; нестямність, нестяма.
растерянный – розгублений, нестямний.
расти – рості, зростати; (**растущий быстро**) – ростючий, ростовитий, гінкий.
растительный – рослинний, ростинний.
растительное масло – рослинна олія.
растлевать, растлить – розтлівати, розтліти.
растление (defloratio) – розтління, згвалтування.
растлитель – розтлитель, -ся.
растолстеть – погладшати, потóвшати.
растолочь – розтовкти, потовкти.
растравливать, растравить – розвереджувати, розвередити; роз'ятрювати, роз'ятрити.
растравление – роз'ятрення, розвередження.
растревоживать, растревожить – турбувати, розтурбувати; (*о ране*) – роз'ятрювати, роз'ятрити.
растрескиваться, растрескаться – розтріскуватися, розтріскатися; рéпатися, по-рéпатися.
растрескивание – розстріскування.
растягивать, растянуть – розтягати, розтягувати; розтягти, розтягнути.
растягивание – розтягування, розтягання.
растяжение (distorsio) – розтягнення, розтяглість, -лости.
растяжимость – розтяжність, -ности.
растяжимый – розтяжний, розтягливий.
растянутость – розтягненість, -ности.
растянутый – розтягнений.
расхвораться – розхворітися, рознедужатися, рознемогтися.
расходиться, разойтись – розхóдитися, розійтись.
расходящийся (divergens) – розбіжний; розхідний, розхильчастий.
расхождение – розхóдження.
расцарапывать, расцарапать – роздряпувати, роздряпати; розчухувати, розчухати.
расчесы (ragades) – роздряпи, розчухи.
расчесывать, расчесать – розчісувати, розчесати; (*тело*) – розчухувати, розчухати; (*о многом*) – порозчухувати.
расчищать, расчистить – розчищати, розчистити.
расчленение – розчáхнення, роз'єднання.
расчленять, расчленить – роз'єднувати, роз'єднати; розчáхувати, розчáхнути.
расширение (dilatatio) – розшірювання (*несоверш.*); розшірення (*сов.*); пошірення, рóзтяг, рóзшир; dilatatio cordis – пошірення сёрця, рóзтяг сёрця, розшірення

c.; dilatatio ventriculi – поширення, розширення, розтяг шлунку (шлунковий). Див. “dilatatio”.

расширяемость – розширність, -ности; розширяльність, -ности.

расширяемый – розширяльний, розширливий, розтягливий.

расширять, расширить – розширювати, розширити.

расширяться, расшириться – ширшати, розширюватися, розширитися.

расширитель – розширювальний, -ся; розширювач, поширювач.

расщелина (fissura) – щілина, розколина, шпára.

расщепление – розщип, -щепу; розщеплення; розкладання.

Рауберовский слой – Равбєрівський шар.

рафия (raphia) – зшивання, стóчення; рафія; perineographia – перинеорафія; зшивання переміжжя, переміжжозшивання.

рафинирование – рафінування, чіщення.

рахиодиния (rachiodynia) – біль у спині, рахіодинія.

рахиотомия (rachiotomia) – рахіотомія, розтин хребта.

рахит (rachitis) – рахіт, -ту; криву́ха (н.).

рахитичный – рахітичний, кривушний.

рваный – драний, рваний.

рвать, разрывать – рвати, дерти; (на части) – шматувати.

рвать (vomitare) – блювати, ригати; его

рвет – він блює, його блювачка напала.

рвота (vomitus) (процесс) – блювання, ригання, блювачка; (блевотина) – блювотина, блювачки, ригівина.

рвотный (emeticus) – блювотний; блювний;

рвотное – блювотне, блювнє.

рвотные массы – блювотина, вїміти.

реагировать – реагувати.

реактив – реактив, -ву; чинник.

реактивный – реактивний.

реакция – реакція; **первичная** – первинна; **вторичная** – вторинна, другорядова, другоступенєва.

реакция разложения – реакція розкладу, розпаду.

реакция соединения – реакція сполучення.

ребенок – дитина, дитинка; (грудной) – немовля, -ляти; немовлятко, -ка; (мертворожденный) – гризу́н, -на (Грінч.).

реберный (costalis) – ребровий.

ребро (costa) – ребро́; costae verae – правдіви ребра; costae spuriae – неправдіви; cartilago costalis – ребровий хрящ; capitulum costae – голівка ребра; crista capitiuli –

грєбінь голівки; tuberculum costae – ребровий горбок; collum costae – шія ребра (реброва шія); angulus costae – кут ребра (ребровий кут); tuberculum scaleni (Lisfranci) – Лісфранків драбінчастий горбок; sulcus costae – ребровий рівчак.

ребрышко – ребєрце, -рця.

ревакцинация – перещєплювання, ревакцинація.

ревень (Rheum) – рєвінь, -веню.

ревматалгия (rheumatologia) – ревматалгія, ломцєвий біль.

ревматизм (rheumatismus) – ревматізм, -му; ревматізма, -ми; ломєць, -мця; гостєць; rheumatismus musculorum acutus – м'яснєвий гострий ломєць (ревматізм); rheumatismus articulorum acutus – гострий суглобовий ломєць (ревматізм); rheumatismus articularis chronicus (arthritis deformans) – хронічний (довготривалий) ломєць (ревматізм) (суглобниця нївєчна); rheumatismus gonorrhoeicus – ломєць (ревматізм) гоноройний (збуровий).

ревматический (rheumaticus) – ревматичний, ломцєвий; arthritis rheumatica – суглобниця ревматична (ломцєва).

регенерация (regeneratio) – регенерація, відродження.

регистрация – реєстрування, реєстрування.

регистрировать – реєструвати.

регресс – регрєс, -су; занєпад, -ду; заник, -ку.

регрессивный – регресивний, заниковий.

регулирование – регулювання.

регулировать – регулювати.

регулы (menses) – місячка, місячне.

регулярный – регулярний, уладнений.

регулятор – регулятор.

редкий – рідкий; (редко встречаемый) – рідкий, незвичайний.

redressement – випростовування (скривлень).

редковатый – рідкуватий; обрідний.

редковоолосый – рідковоłosий.

редукционное деление – редукційний поділ.

резаний – різаний, порізаний.

резать – різати.

резекция (resectio) – вітин, резєкція; **резекция ребра** (resectio costae) – резєкція (вітин) ребра (ребровий), вирізування ребра.

резервуар – резервуар, -ру; (для воды) – водозбір, -бору; водоїма; (для рыбы) – саджал[в]ка.

резец, -зцы (dens incisivus) – різак, -ка; (мнж.) – різакі.

резина (gummi elasticum) – гума; **резин-ний** – гумовий.

резистенция – резистенція; **опір**, -піру.

резкий – різкий, гострий, прікрый; (*голос*) – верескливий, пронізливий.

резонанс – резонанс, -нсу; відголос, -су; відгук, -ку.

резонатор – резонатор, -ра; голоснік, -ка.

резорпция (resorptio) – резорпція, вбирання, втягування, всмоктування.

резорцин – резорцин, -ну.

результат – наслідок, -дку; результат, -ту.

реконвалесценция (reconvalescentia) – ви-дужування, відужання.

ректификация (rectificatio) – ректифікація, чищення; **rectificatus** – очищений.

ректовагинальный (rectovaginalis) – кут-нічно-піхв'яний (піхвовий).

ректококцигопексия (rectococcygopexia) – прикріплення (пришивання кутні до куп-рика); ректококцигопексія.

ректопексия (rectopexia posterior) – при-кріплення задньої стінки кутні, ректопе-ксія.

ректоперинеоррафия (rectoperineorrhaphia) – зшивання кутні й переміжжя; ректопери-неорафія.

ректопластика (rectoplastica) – ректоплас-тика, оперативне звузіння кутні.

ректороманоскопия (rectoromanoscopy) – ректороманоскопія, освітлювання й огляд кутні й сигмуватой кишки.

ректоскоп (rectoscopy) – ректоскоп, прилад для освітлювання кутні.

ректоскопия (rectoscopy) – ректоскопія, ос-вітлювання й огляд кутні.

ректотомия (rectotomy) – розтин кутні, ректотомія.

рельефный – рельєфний.

ремесло – ремесство; ремесло, ремесло.

ремонтрование – ремонтування.

ремонтровать – ремонтувати.

rep mobilis – мандрівна нірка; рухлива, блукаюча нірка.

рентгенизация (roentgenisatio) – рентгену-вання.

рентгеноскопия (roentgenoscopy) – рентге-носкопія, рентгеногляд, -ду.

репа (Brassica rapa) – ріпа.

репозиция (repositio) – репозиція; заправ-лення, впровадження.

ресница, -ы (cilium) – вія; -ії; (**с длинными ресницами**) – довговій.

ресничка мерцательная – мигучка.

ресничка (fimbria) – торочка; (fimbriae tu-бае) – трубові торочки.

ресничный (ciliaris) – війковий, вийовий.

респиратор (respirator) – респіратор, при-лад для вдихання.

restitutio ad integrum – поворот до пер-вісного стану.

ретенционная киста (retentionis cysta) – ретенційна кіста.

ретинит (retinitis) – ретиніт, -ту; сітківниця; retinitis syphilitica – ретиніт сифілітичний (сітківниця пранцьова).

реторта – реторта, хемічна банька.

ретробульбарный (retrobulbaris) – поза-бульбівий.

retroflexio uteri – загін уразу назад.

ретротонзиллярный абсцесс (abscessus retrotonsillaris) – абсцес (гноювйк) поза-мигдальковий.

retroversio uteri – нахил ураз назад.

рефлекс (reflex) – рефлекс, -су; відрух, -ху; **коленный рефлекс** – колінний рефлекс (відрух).

рефлекторный (reflectorius) – рефлектор-ний, відруховий.

рефлектор (reflector) – рефлєктор, відбивач.

рефракция (refractio) – рефракція, залом-лення, переломлення.

рецепт – рецєпт, -ту; припис, -су.

рецидив – рецидив, -ву; поворот, -ту; на-ворот.

речь – мова; (*слово*) – промова.

решетчатый (cribrosus, cribriformis, ethmoidalis) – решітчастий, ситкуватий; (os ethmoidale) – решітчаста (губчаста) кіс-тка; (lamina cribrosa) – ситкувата платівка.

ржавчина – [i]ржа, -жі.

ржаветь – ржавіти; **ржавый** – [i]ржавий.

ригидность (rigiditas) – ригідність, тяжко-рухомість, стужавіість, заклєклість, -ло-сти.

ригидный (rigidus) – ригідний, заклєклый, тяжкорухомий.

риналгия (rhinalgia) – риналгія, носовий біль.

ринейринтер (rhineurynter) – ринейрінтер; прилад для носової кровотєчі.

ринит (rhinitis) – риніт, нєжит[ь]; rhinitis acuta – гострий нєжить; rhinitis pseudomembranacea – нєжить носа позірноволєкняс-тий; rhinitis chronica atrophica – атрофіч-ний, хронічний (довготривалий) нєжить носа; rhinitis chronica hypertrophica – гіпертрофічний (вибуялий, перерощений) хронічний нєжить носа; rhinitis foetida, s. ozaena – нєжить носа сморідний.

ринолит (rhinolithom) – риноліт, носовий ка-мінєць.

ринопластика (rhinoplastica) – ринопластика, штукування носа.
риноррагія (rhinorrhagia) – носова кровотеча, ринорагія.
риноррафія (rhinorrhaphia) – ринорафія, зшивання носа.
ринофарингіт (rhinopharyngitis) – носопроликовий катар; ринофрангіт.
риносклерома (rhinoscleroma) – риносклерома; (стверднення носу).
риноскопія (rhinoscopia) – риноскопія, огляд носу.
ринофима (rhinophyma) – ринофіма (шишкуватий ніс, вкритий злучнотканінними розрощеннями та розширеними лійовими залозами).
рис (Oryza) – риж, -жу; **рисовий** – ріжовий.
ритм – ритм, -му; розмір, -ру.
ритмический – ритмічний.
ровный – рівний; (*движение*) – рівний, плавкий.
рог – ріг, рогу.
роговица (cornea) – рогівка; vertex corneae – рогівковий завій; limbus corneae – рогівковий пруг; epithelium corneae – рогівковий епітелій.
роговой – роговий; **роговое вещество** – рогівник, кератін, -ну.
род – рід (роду).
родильница – породілля, роділля, поліжниця.
родильный (puerperalis) – породільний, пологовий, породівий; febris puerperalis – породова гарячка.
родильный дом – породільний будинок; поліжничий заклад, будинок поліжничий.
родимчик (eclampsia puerilis) – дитинець.
родничок – тім'ячко; криничка.
родовой – родовий; **родовые боли** – дитинський біль; **родовые схватки** – перейми.
родовспомогательный – родивопомічний, поліжничий.
родовспомогательный приют – поліжничий притулок.
родственность – спорідненість, -ности.
родственный – споріднений, рідний; **родственное явление** – споріднене явище.
родство – споріднення; (*кровное*) – крвність, -ности.
роды (partus) – пологи, родиво; **перед родами** – на поступі; **послеродовой период** – післяпологовий період.
Roentgen'овские лучи – Рентгенове проміння.
рожа (erysipelas) – бешіха; **рожистый** – бе-

шіховий; erysipelas puerperalis – бешіха породова.
рожать, родить – родіти, породіти, вродіти; **-ся** – родітися, вродітися, народітися.
рожающая – поліжниця.
рождаемость – народімість.
рождение – народження.
роженица – роділля, породілля.
розеола (roseola) – розеола, червона плямка; roseola syphilitica – розеола (червона пляма) сифілітична (пранцьова).
розовый – рожевий; **розовое масло** – рожана олія.
ромашка – ромен, -ну; романець, -нця; **ромашковый** – роменовий.
Romberg'a симптом – Ромбергів симптом, (ознака).
рослый – рослий; (*о растен.*) – буйний, гінкий.
рост – зріст (зросту), ріст (росту); **ростом** – на зріст.
росток – кілець, колець; парост, -росту; **пускать ростки** – кільчитися, покільчитися.
рот – рот (рота); уста; **ротик** – роток.
ротовая полость (cavum oris) – ротова яміна.
ртутный – живосрібловий, живосрібний; **ртутная мазь** (unguent. hydrarg.) – політань, -ни.
ртуть (hydrargyrum, mercurius) – живе срібло; ртуть, -ти.
ртути окись – одноокис живого срібла; живосрібловий окис.
ртути закись – живосріблістий окис; півокис живого срібла.
рубец (cicatrix) – шрам; блізна, пруг; **покрытый рубцами** – близнуватий; **рубцы от оспы** – рябугіння.
рубить – рубати.
рубленный – рубаний, порубаний.
рубцеватый – шрамуватий.
рубцевание – ушрамування, заблізнення.
рубчик (cicaticula) – шрамчик.
рубцовый – шрамовий.
рудиментарный (rudimentarius) – рудиментарний, недорозвинений, зародковий.
рука (manus) – рука; (*правая*) – правіця; (*левая*) – лівіця; (*недоразвитая и остаток отрезанной*) – кикіть; **под рукой** – на похваті; **под руку** – під плечі.
рукоблудие, рукоблудство – солодування, солодійство.
рукоятка (manubrium) – держално, держак; (manubrium sterni) – груднінне держално.

ruptura colli uteri – розрив (уверед) уразової шийки.

рыбий – ріб'ячий; **рыбий жир** – ріб'ячий жир; трін (трону); трин.

рыльце (orificium) – вічко; (orificium uteri) – уразове вічко.

рыхлеть – ставати, крихким, сипким.

рыхлость – пухкість, -кости; крихкість.

рыхлый – пухкий, крихкий.

рычаг – підійма, важниця.

рыбить – рябити.

рыбой – рябий.

рядом – поруч, побіч.

C

S. = signa, signetur – зазнач.

сабельный – шабельний.

сабур (aloe) – алій, сабур.

саднить, ссаднить – саднити, зсаднити; натирати, натерти; здирати, зідрати.

салазки – саночки, санчата.

салат (Lactuca sativa) – салата.

салициловая кислота (acidum salicylicum) – салицилова кислота, салициловий kwas.

салициловой кислоты соль – салицилан, -ну; салицилат, -ту.

салицин – салицин, -ну.

сало (axungia, adeps) – сало; (*баранье*) – лій (лою); (*внутрен.*) – здір (здору); (*свиное топленое*) – смалець, -льцю.

салфетка – серветка; **салфеточный** – серветовий.

сальник (omentum, epiploon) – чепець, -пця; omentum minus – малий чепець; omentum majus – великий чеп.; bursa omentalis – чепцева кишень; recessus superior omentalis – верхній (горішній) чепцевий закуток; recessus inferior omentalis – нижній (долішній) чепцевий закуток; foramen epiploicum (Winslowi) – чепцевий отвір (Вінслівів).

сальника воспаление (epiploitis) – чепцевця, запалення чепця.

сальниковый (omentalis) – чепцевий.

сальный (sebaceus) – сальний; (*о свече*) – лойовий; **сальные железы** – сальні залози.

сальпингит (salpingitis) – запалення Фалопієвої труби; сальпінгіт, трубниця; haematosalpinx – гематосальпінкс, крововилив в уразову трубу; hydrosalpinx – гідросальпінкс, водянка уразової труби; pyosalpinx – гнійовилив в ураз. трубу.

сальпингоофорит (salpingoophoritis) – сальпінгоофорит, -ту; запалення (Фалоп.)

труби й яєчника (трубояєчниківця).

salpingoophorectomia – витин яєчника й труби; сальпінгоофоректомія.

salpingorrhaphia – зшивання труби (уразової), сальпінгорафія.

сальпингоэктомия (salpingoectomy) – трубовитин, -ну; витин труби (Фалопієвої).

самец – самець, -мця.

самка – саміця, самка.

самоанализ – самоаналіза.

самовнушение – самонавіювання, самонавіяння.

самодвижущийся – саморушний.

самодельствующий – самодійний.

самодетельность – самодіяльність, -ности;

самодетельный – самодіяльний.

самозарождение – самозародження.

самоистребление – самознищення.

самоистязание – самокатування, самомордування.

самолюбие – самолюбство.

самооплодотворение – самозапліднення.

самоотравление – самоотруїння.

самопоедание – самоїдство.

самопроизвольный (spontaneus) – самовільний.

саморазвитие – раморозвиток, -тку.

саморазложение – раморозклад, -ду.

самосветящийся (*сущ.*) – самосвіт, -ту.

самосохранение – самоохорона, самозахováння, самоощадність.

самоубийство – самогубство, самовбивство. Див. "suicidium".

самоубийством покончить – смерть собі заподіяти.

самоубийца – самогубець, -бця; самовбивець.

самоуничтожение – самознищування, самознищення.

самочувствие – самочуття, самопочуття.

санатория – санаторія; **санаторный** – санаторний.

сангвинический (sanguineus) – сангвінічний, кровистий, гарячекровний.

санитария – санітарія; **санитарный** – санітарний.

сап (malleus) – сап, -пу; носатізна.

сапрофиты (saprophytae) – сапрофіти, нешкідливі гниляві (гниттьові) бактерії.

сардонический (sardonius) – сардонічний, злісноглумливий.

сарколемма (sarcolemma) – сарколёма, ом'яззя.

саркома (sarcoma) – саркома, м'ясак; sarcoma uteri – саркома уразу (уразова); sarcoma mediastini – саркома межистіння.

сахар (saccharum) – цукор, -кру; са́хар, -ру;
с. виноградный – виноградний цукор;
с. тростниковый – тростинний, трости-
 нівий цукор; **с. молочный** – молочний
 цукор, лактоза; **с. свинцовый** – олив'яний
 цукор; **с. крахмальный** – крохмальний
 цукор.
сахарный – цукровий; **сахарная болезнь** –
 (diabetes mellitus) – цукросе́ччя, цукрів-
 ниця справжня; цукровий діабет.
сахарин (saccharinum) – сахарін.
сахаристый – цукрува́тий, цукрови́тий.
сахарное мочеизнурение – див. “диабет”.
сахариметр – сахариме́тр, цукроме́тр.
сберегать, сберечь – оща́дж[ув]ати, оща-
 дити; зберіга́ти, зберегти́; (*здоровье*) –
 шанува́ти здоро́вля (здоро́в'я).
сбивчивость – плу́таність, -ности; плута-
 ні́на, безла́дність, заміша́ння.
сближать, сблизить – зближа́ти, зблі́зити.
сближение – зблі́ження, набли́ження.
сбрасывать, сбросить – зго́лювати, зголі́ти.
свалка (*свалочное место*) – смі́тник, -ка.
сварливый – сварли́вий, сварки́й, чварува́-
 тий.
сведение (contractura) – контра́кту́ра, стяг-
 нення, зв́едення, (сколі́чення).
свежий – сві́жий.
свежесть – свіжі́шати, свіжі́ти.
свекла (Beta vulgaris) – бу́ряк; **свеклович-
 ный** – бу́ряко́вий.
свербеть – свербі́ти.
сверление – свердлі́ння, верті́ння.
сверлить – свердлі́ти.
свернувшийся – зсі́лий; (*о крови*) – скипі́-
 лий.
сверток – за́густок (*крови*); (*вещей*) – клу́-
 нок, -нка; (*матери*) – суві́й, -во́ю.
свертывание (coagulatio) – зсіда́ння, зці́п-
 лення, тужа́віння.
свертываться, свернуться (*о молоке*) –
 зсіда́тися, зсі́стися; (*о крови*) – тужа́вити;
створаживаться – ву́рдитися.
сверхестественный – надприро́дни[і]й.
сверхштатный – позашта́тний.
свет – сві́тло, -ла; сві́т, -ту; (*электрический*) –
 електрі́чне сві́тло; (*солнечный*) – со́нячне
 сві́тло.
светильный газ – світі́льний газ.
светить, -ся – сві́тити, -ся.
светловолосяй – ясноволо́сий.
светлоглазый – ясноо́кий.
светлокоричневый – рудува́тий, ясноцина-
 мо́новий.
светлый – я́сний.
светляк (lampiris) – сві́тля́к, -ка́; блища́к, -ка́.

светобоязнь – сві́тложа́х, о́страх до сві́тла.
светолечение – сві́тлолікува́ння.
светоощущение – сві́тлочуття́.
светочувствительность – сві́тлочутли́вість,
 -вості; сві́тлочуття́.
светочувствительный – сві́тлочутли́вий,
 сві́тлочу́лий.
свещающийся – ся́йний, блиску́чий.
свеча, свечка – сві́ча, сві́чка.
свечение – сві́тіння.
сवेशиваться, свеситься – звиса́ти, звисну́ти.
свивание – сповива́ння.
свивать, свить – звива́ти, зві́ти; **пеленать** –
 сповива́ти, спові́ти.
свидетель – сві́док, -дка; **свидетельница** –
 сві́дка, -ки.
свидетельство – посві́дчення, свідо́цтво.
свидетельствование – сві́дчення, сві́дку-
 ва́ння.
свидетельствовать – сві́дчити, сві́дкува́ти,
 посві́дчити.
свинец (plumbum) – о́ливо.
свинка (parotitis epidemica) – сві́нка, ко-
 лову́шниця, приву́шниця; periparotitis –
 оприву́шниця; **свинка морская** – мор-
 ша́к; па́ця морське́.
свинца окись – одноо́кис о́лива, о́кис о́лива.
свинцовый – олив'я́ний; **с. белила** – оли-
 в'я́ний бі́ль; бле́йвас; **с. сахар** – олив'я́ний
 цукор; **с. мыло** (пластырь) – олив'я́не
 мило́.
свирепствовать – лю́тува́ти.
вислый – зві́слий, висю́чий.
свих – ві́вих, -ху.
свихивать, свихнуть – звиха́ти, звихну́ти;
 ві́вихнути.
свищ (fistula) – норі́ця, фі́стула; fistula ani –
 норі́ця відхі́дника́, відхо́дова; н. від-
 хідника́; fistula dentis – н. зубова́; f. inter-
 costalis – н. мі́жреберна́; f. perinei – н.
 пере́міжжя; f. recti – н. кутні́ці, н. кут-
 ні́чна; f. recto-vaginalis – н. кутні́чно-
 пі́хвова́; f. sacci lacrimalis – н. слі́зного
 мі́хурця́, f. utero-intestinalis – н. у́разово-
 кишко́ва; f. uteri – н. у́разова́; f. vesico-
 recto-utero-vaginalis – н. се́чничко-ку́тні́чно-
 у́разово-пі́хвова́.
свищевой – нори́цевий; **больной фисту-
 лой** – норі́чуватий (Грі́нч.).
свободный – ві́льний; **с. кислота** – ві́льна
 кисло́та.
свод (arcus, fornix) – ду́га; скле́піння; fornix
 vaginae – скле́піння пі́хв'я́не (пі́хвовé);
 arcus pubis – соро́мітна ду́га.
сводит, свести – звóдити, звéсти; (*руки,
 ноги*) – судо́мити; ко́рчити.

сводообразный – склепістий, дужний.
сводчатый – дужний.
своевременный – вчасний; **своевременность** – вчасність, -ности.
своеобразный – своєрідний.
свойственный – властивий.
свойство – властивість, -ности.
связка (ligamentum) – зв'язка, в'язло; **голосовые с.** (ligamenta vocalia) – голосові зв'язки, голосники.
связочный – зв'язковий, в'язковий.
связывание – зв'язування, в'язання.
связывать, связать – зв'язувати, зв'язати.
сгарание – палення, горіння.
сгареть, сгореть – горіти, згоріти, згоріти.
сгиб (flexura, plica) – залім, -лому; закрут, загинка, зморшка; flexura duodeni – закрут дванадцятипалої кишки; plicae semilunares coli – півмісячні зморшки ободової кишки.
сгибание – згинання.
сгибатель (flexor) – згинач, -ча; m. flexor pollicis brevis – короткий палюховий згинач.
сгибать, согнуть – згинати, зігнути.
сглазить – наврочити, зурочити.
сгорание – див. “сгарание”.
сгорбить – згорбити; **сгорбиться** – згорбитися.
сгорбленный – згорблений.
сгустившийся – згустий, загустий.
сгусток – загусток.
сгущаемость – з[а]густливість, -ности.
сгущать, сгустить – згущати, згустити; -т[ь]ся – загусати, загуснути.
сгущение – згущення, згущування.
сгущенный (condensatus) – загустий, згустий.
сдавление (compressio) – стиск, стискання, стіски, зчавлення; **(стеснение в груди)** – стіски в грудях.
сдавливание – стіскування, стискання, здавлювання.
сдавливать, сдавить – стіскувати, стискати; стиснути.
сдвиг, сдвигание – зрушення, зсування.
сдвигать, сдвинуть – зсувати, зсунути; (*с места*) – зрушувати, зрушити; -т[ь]ся – зсуватися, зсунутися; зрушуватися, зрушитися.
сдвижной – зсувний.
сдвинутый – зсунутий.
сдирать, содрать – здирати, здерти здрати; (*кожуру*) – злущувати, злущити; (*шкуру*) – лупити, злупити; **содранный** – здертий, злуплений.
себоррея (seborrhoea) – себорея, лостеча.

себорройный – себоройний, лостечний.
сегмент – сегмент, -ту; відліка (Дубров.).
седалищный (ischiadicus) – сідничний; nervus ischiadicus – сідничний нерв.
седеть – сівити.
седина – сивизна, сивина.
седло (sella) – сідло; sella turcica – турецьке сідло.
седлообразный – сідластий.
седой – сивий.
Secale cornutum – ріжків.
секвестр (sequestrus) – секвєстр, змєртвіла частина (кістки).
секвестрация (sequestratio) – секвєстрація, відділювання відмєрлих частин тканини.
секвестральный – секвєстральний; секвєстровий.
секрет (secretum) – секрєт, -ту; виділення.
секреторный (secretorius) – секреторний, видільний.
секреция (secretio) – секрєція, виділювання.
селезенка (lien, splen) – коса, -сі; селезінка, сележінь, (сеledянка); hilus lienis – ворота косі; tunica serosa – сироваткова оболонка (опона); capsula lienis – капшук (капсула) косі; trabecula lienis – перєчки косі; pulpa lienis – пұльпа (мєзга) косі; penicilli – щіточкї; noduli lymphatici lienales (Malpighii) – лїмфатїчні вузлики косї (Мальпїгїєві).
селезенки воспаление (splenitis) – спленїт; селезїнковїця, запалєння селезїнки, запалєння косї.
селезеночный (splenicus) – селезїнковий, сележнєвий, сележїньовий.
селитра (kalium nitricum) – салїтра; **калиева с.** – потасова (калійна) салїтра; **натронная** или **чилийская с.** – чилїйська або содова салїтра.
семенной (seminalis) – насінний, насіннєвий, насінньовий.
семя (semen) – сїм'я, насіння.
семя (sperma) – сїм'я, -мє; рїжєння, спєрма.
семяистечение – винасїнення, вїплив насїння.
семянной – сїм'яний.
семявыносящий проток (vas deferens) – сїм'яовідний прохїд.
сера (sulfur) – сірка; **ушная сера** (cerumen) – вушна сірка; затїчка вушна (з сірки); **выкуривание серой** – висїрковування.
сердечный (cardiacus) – серцєвий.
сердце (cor) – сєрце; basis cordis – оснєва сєрця; apex cordis – вершєк сєрця (серцєвий); sulcus longitudinalis anterior et posterior – перєдний та задний поздовжний

ривчак; sulcus coronarius – вінцевий ривчак; pericardium – перикардій, осердя, надвірня серцевá оболóна; liquor pericardii – рідина (плин) осердя (осердна); epicardium – епікардій, надсердя; myocardium – міокардій, м'ясне́ва серцевá оболóна; endocardium – внутрішня (середóва) серцевá оболóна, ендокардій; ventriculus cordis – шлуночок серцевий; atrium cordis – передсердя; auricula c. – ву́шко серцеве; ostium arteriosum – артерійне гірло; trabeculae corneae – м'ясне́ві перечки; vortex cordis – завій серцевий; chordae tendineae – сухожилкові (тяглові) стру́ни; mm. papillares – піпкові м'ускули; trigona fibrosa – фібрóзні трику́тники; annuli fibrosi – фібрóзні каблучкі.

сердцебиение (palpitatio cordis) – серцебиття́; за́колот, то́кіт серця.

сердцевидный – серцюва́тий.

серебро (argentum) – срі́блò; **окись серебра** – срі́бловий óкис; півóкис срі́бла.

сернистый – сі́рча́стий, сі́рчі́стий; **кислота с-ая** – сі́рчі́ста кислотá; сі́рчі́стий квас.

сернокислая соль, калий серн. – сі́рчан потáсу (потáсовий) сульфáт кáлія (ка́лійний); **натрий с.** – сі́рчан со́ди (со́довий), сульфáт нáтрія (натрі́йний).

сероводород – сі́рководень; сі́рчак вóдня.

серный (sulfuricus) – сі́рча́ний; **серная кислота** (acidum sulfuricum) – сі́рча́на кислотá, сі́рча́ний квас.

серные воды – сі́рча́ні вóди.

серозный (serosus) – сирóватний; tunica serosa – сирóватна оболóна (опóна).

сероглазый – сирóкий.

серповидный (falciformis) – серпува́тий.

сесамовидный (sesamoideus) – сочеві́чний; ossa sesamoidea – сочеві́чні кі́стки.

сетчатка (retina) – сі́тківка (реті́на); pars optica retinae – зоровá (опті́чна) часті́нна сі́тківки; ora serrata – зубча́стий край; pars ciliaris retinae – війко́ва части́на сі́тківки; papilla n. optici – пі́пка зоровóго (опті́чного) нер́ву; excavatio papillae n. optici – загли́бина пі́пки зоровóго нер́ву; macula lutea – жо́вта пля́ма; fovea centralis – центрáльна я́мка; vasa sanguinea retinae – кров'яні жи́ли сі́тківки; circulus vasculosus n. optici (Halleri) – жи́льне ко́ло зоровóго (опті́чного) нер́ву (Га́ллерове); arteriolae et venulae retinae – арте́рійки та вéнки сі́тківки.

сетчатки воспаление (retinitis) – див. “**ретинит**”.

сетчатый (reticularis) – сі́тчаний.

сеткообразный (retiformis) – сі́ткува́тий.

сеть (rete, reticulum) – сі́ть, -ти; сі́тка; (*больничная, водопроводная*) – мере́жа.

сечение (sectio) – ро́зтин, -ну; ро́зрі́з, -зу; ро́зтинáння.

сжатие – стиск, -ску; сті́снення, сту́лення.

сжатость – сті́слисть, -лості.

сжатый – сті́снений, сту́лений, зда́влений; щі́плений (*зубы*). Див. “**сжимать**”.

сжечь – спáлити.

сжигание – спáлювання, спáлення.

сжигать, сжечь – спáлювати, спáлити; (*о мног.*) – по́пáлити.

сжимаемость – стиска́льність, -ності.

сжимаемый – стиска́льний, сті́скуваний.

сжатие – сті́скування, стиска́ння, сті́снення.

сжимать, сжать – стиска́ти, стисну́ти; зда́лювати, зда́вити; (*зубы, кулак*) – сту́лювати, сту́лити; (*зубы*) – щі́плювати, щі́пити, за́щипи́ти.

сжиматель – стиска́ч, -ча́.

сжиматься, сжаться – стиска́тися, сту́лятися; стисну́тися, сту́литися, щі́питися.

сибирская язва (pustula maligna) – телі́й, -і́я; сибі́рка.

сивушное масло – спиртвий недо́гін, -го́ну.

сигара – сигáра.

sigmoiditis – сигмо́ї́дїт, -ту; запáлення сигмува́тої кі́шки (ободóвої).

сигнатура (signatura) – сигна́тура, озна́чення.

сиделка – догляда́чка, сиді́лка.

сидение (*место*) – сиді́ння; (*действие*) – сиді́ння, сид́ження; (*продолжит*) – сидня́; **в сидячем положении** – навсі́дячки, сі́дячи.

siderosis pulmonum – запорóшення легéнів залі́зним поро́хом; сидерóза; легéниця залі́зопорошлі́ва.

сидячий – сидя́чий; **ванны сидячие** – сидя́чі ва́нни (купéлі).

сикоз (sycosis) – сикóза, запáлення волося́них мі́шечків, волосе́ць; sycosis parasitaria = mentagra – сикóза паразі́тна (паразі́това), сикóза від гри́бка trichophyton tonsurans, волосе́ць паразі́товий; sycosis vulgaris – сикóза зви́чайна, волосе́ць зви́чайний.

сила (vis) – сі́ла; мі́ць (мо́ци); змо́га, снага́; **через силу** – над сі́лу; **терять, потеря́ть силу** – безсі́літи, ві́снажитися, стра́тити сі́лу.

симбиоз (symbiosis) – симбі́оза, спі́вжиття́.

симблефарон (symblepharon) – симблефа́рон, зрóшення пові́к з о́ком; зрóшення сполучні́ пові́к з о́чною сполучне́ю.

симметрический (symmetricus) – симетричний.

симметрия (symmetria) – симетрія.

симпатический (sympathicus) – симпатичний; співчуйний; systema nervorum sympathicum – симпатична нервова система.

симптом (symptomus) – симптом, -му; ознака.

симулянт – симулянт, -та; **симулянтка** – симулянтка; прикидько (людина, що вдає хворого).

симуляция (simulatio) – симуляція, прикидування, удавання.

симфизис (symphysis) – симфіза, зрощення; symphysis ossium pubis – зрощення соротмітних кісток.

синартроз (synarthrosis) – синартроза, нерухливе сполучення кісток.

синдесмоз (syndesmosis) – синдесмоза, злучно-тканинне сполучення.

синева́тость – синюва́тість, -тости.

синева́тый – синюва́тий, синявий.

синерод (cyanum) – ціян, -ну; синець, -нця.

синеть, посинеть – синіти, посиніти.

синехия (synechia) – синехія (зліплення), зрощення.

синий (cyaneus) – сіній; **синий камень** – сінній ка́мінь, синя́к.

синильная кислота (acidum cyanicum) – сіння кислотá; сінній квас, ціянова кислотá.

синкопе (syncopere) – синкопе; глибока непритомність, -ности; раптова смерть від серцевої паралізи; syncopere puerperalis – синкопе породове.

синовия (synovia) – сино́вія (суглобове мас́тиво).

синовит (synovitis) – синові́т, запáлення синові́альної оболони; сугло́биця ома́сна, ома́с[т]ни́ця; synovitis chronica – синові́т хро́нічний (довготрива́лий); ома́сни́ця хро́нічна (довготрива́ла), сугло́биця ома́сна хро́нічна (довготрива́ла); synovitis gonorrhoeica – синові́т гоно́ррoйний (збу́ровий), ома́сни́ця збу́рова; synovitis rheumatica – синові́т ломце́вий, ома́сни́ця ломце́ва; synovitis syphilitica – синові́т пранце́вий (сифілі́тичний), ома́сни́ця пранце́ва; synovitis tuberculosa – синові́т горбко́вийчний (туберкуло́зний), ома́сни́ця горбко́вична, сугло́биця ома́сна горбко́вична.

синовияльный (synovialis) – синові́яльний; stratum synoviale – синові́яльний шар.

синус (sinus) – див. “пазу́ха”.

синусит (sinusitis) – синузі́т, запáлення за́то́ки.

синхондроз (synchondrosis) – синхондрóза, хрящова злу́ка.

синхрония (synchronia) – синхроні́я, одночасо́вість, -вості.

синька – сінька.

синюха (cyanosis) – сінява.

синяк – синя́к, -ка; синець, -нця.

сиплость – хриплі́сть, -лості; хриплі́вість.

сиплый – хрипли́й, хрипли́вий.

siriasis – си́ріяза, оголо́мшення со́нячне, оголо́мшення тепло́ве.

сирингомие́лия (syringomyelia) – сирингомі́єлія, утво́рення щілі́н (ду́плінок) у хребто́вому мо́зку.

сироп (syropus) – сиро́п, -пу.

система – систе́ма, укла́д, -ду.

систематизировать – систе́матизува́ти; **систематизация** – систе́матиза́ція, упоря́дкування.

системный – систе́мний; **систематический** – систе́матичний.

систола (systola) – сі́стола, стиска́ння, стяга́ння.

систолический – систо́лічний.

сифилидология (syphilidologia) – вче́ння про пранці́; сифілі́доло́гія.

сифилиды (syphilides) – сифілі́ди, пранце́вові ви́сипки (шкіряні).

сифилис (syphilis=lues) – сифілі́с, -су; пранці́, -ців; **с. первичный** – перві́сний сифілі́с (пранці́); **с. вторичный** – второ́рний, секунда́рний; **с. третичный** – трети́вий сифілі́с; **с. печени** (hepatitis syphilitica) – печі́нкови́ця сифілі́тична (пранце́ва); **с. гортани** (syphilis laryngis) – сифілі́с (пранці́) горля́нки (горля́нковий); lues congenitus – сифілі́с (пранці́) уро́дженний; syphilis neonatorum – сифілі́с (пранці́) наро́дженців; lues cerebro-spinalis – сифілі́с (пранці́) спинно-мо́зковий.

syphilis d'emblée – пранці́ без перві́сного боля́ка (без перві́сної ви́разки).

syphilis insontium – пранці́ непо́лові.

syphilis postconceptionalis – зара́ження пранця́ми пі́сля заплі́днення.

сифилитик – сифілі́тик, -ка; пранце́ва́тий; **сифилитичка** – сифілі́тичка; пранце́ва́та, -то́ї.

сифилитический (syphiliticus) – сифілі́тичний, пранце́вий.

scabies – див. “чесотка”.

скалестый – скеля́стий, скеля́стий.

скапель – ска́пель, -ля; рі́зець, -зця́.

скапулярный (scapularis) – див. “лопато́чний”.

скапулоэктомия (scapuloectomy) – ви́тин

лопатки, скапулоектомія.
скарификатор (scarificator) – скарифікатор, ніж для насікання.
скарификация (scarificatio) – скарифікація, насікання, карбування.
скарлатина (scarlatina) – шарлятіна.
скарлатинозный (scarlatinus) – шарлятинний; febris scarlatiosa – гарячка шарлятинна.
скарлатиноид (scarlatinoid) – шарлятині́д, так звана “четвёрта хвороба”, Dukes’ова хвороба.
скашивать, скосить (*траву*) – скошувати, скосяти; (*глаза, рот*) – кривіти, скривити.
скважина – щілина, щілінка, шпára, скалúбина, дірка.
скважистость – шпарувáтість, -тости; діркувáтість.
скважистый – шпарувáтий, діркувáтий, дірчáстий.
сквозной (penetrans) – [с]крі́зний, на́скрі́зний.
сквозник – прóтяг, -гу; брúя, -ї.
скелет – кістýк, -ка; шкелéт, -та.
скипидар (oleum terebinthinae) – шпигина́р, -ру; терпéнтин, -ну; терпéнтина; **скипидарный** – шпигина́ровий.
скисать, скиснуть – скисáти, скі́снути; (*створожиться*) – зсі́датися, зсі́стися, звúрдитися.
скислий – скі́слий.
складка (plica) – зморшка, брі́жа, зго́ртка, збі́рка; plicae transversales recti – поперéчні зморшки кутні́ці.
складчатый – збо́ристий, брижува́тий.
склеивание (agglutinatió) – скле́ювання, злі́плювання, зці́плювання.
склеивать, -ся, склеиться – скле́юватися, скле́їтися; злі́плюватися, злі́питися.
склера (sclera) – білча́нка, скле́ра.
склерема (sclerema) – склерéма, задубі́лість шкі́ри, здебéлення шкі́рянé; sclerema neonatorum – склерéма наро́дженців, задубі́лість підшкúр’я майже всьогó ті́ла (з одноча́сним пригні́ченням фу́нкцій жи́влення й ви́міни мате́рій).
склерит (scleritis) – склері́т, білчанко́віця, білча́ниця.
склеродермия (sclerodermia) – склероде́рмія, шкуроздебéлення, здебéлення шку́ри, задубі́ння шкі́рянé.
склероз (sclerosis) – склерóза, здебéлення, ува́пнення.
sclerosis multiplex, sive disseminata (sclérose en plaques disseminées) (*фр.*) – склерóза числéнна, склерóза розки́дана, скле-

рóза бляшáта.
sclerosis amyotrophica lateralis – склерóза аміотрофі́чна бі́чна.
sclerosis membranae tympani – склерóза (здебéлення) бараба́нної (бубéнної) перéтинки.
склерозироваться – склерозува́тися.
склонность – на́хил, -лу; схі́льність, -ности; по́тяг, -гу; охóта.
склянка – шкля́нка, скля́нка, слбóк, -ка; пля́шечка.
скобление – скромáдіння, скромáдження.
скоблить, выскоблить – скромáдити, ві́скромáдити; скреб́ти, ві́скребти.
скованность – скúтість; за́кутість, -тости.
сколиоз (scoliosis) – сколіóза, збо́чення хребта́; скрив́лення хребта́ вбі́к.
сколиолордоз (scoliolordosis) – сколіо́лордо́за, с[ві́]крив́лення хребта́ вбі́к і впе́ред.
скользкий (lubricus) – сли́зький, сковзýкий, ковзýкий.
скопёц (castratus) – кастрáт; валáх, халашта́н.
скопить – вала́шати, вихолóщувати.
скопия (scopia) – скопі́я, о́гляд, -ду.
скопление – скúпчува́ння; (*сов.*) – скúпче́ння.
скопляться, скопиться – скúпчува́тися, скúпчитися; зби́ратися, зіб́ратися.
скопчество – скопéцтво.
скорбут (scorbutus) – цинга́, с[ш]ко́рбут, -ту; гни́лець, -льця́.
скорбутный (scorbuticus) – с[ш]ко́рбутний, гни́льце́вий.
скорлупа – лушпи́на, лушпа́йка; (*твердая*) – шка́ралúпа, шка́ралúща.
скоряжный – кушні́рський, гарба́рський, чинба́рський.
скоропостижный – на́глий, рапто́вий; **скоропостижная смерть** – на́гла смерть.
скоропреходящий – скороми́нучий, недовгоча́сний, недовготривáлий.
скорость (celeritas) – шві́дкість, -кости; скóрість, -рости; ху́ткість.
скоротечный (floridus, fugans) – бистроплі́нний, невпíнний; **скоротечная чахотка** – (phtisis florida) – невпíнні сухóти.
скот – худóба, скот, -ту; това́р, -ру; бідло.
скота падеж – паді́ж това́ру, худóби, помі́рок.
скотома (scotoma) – скотóма, те́мна пля́ма в полі́ зору, невидя́чка в пе́вній часті́ні поля́ зору.
скрежетание, скрежет – скреготáння, скре́гіт, -готу.

скрежеть – скреготати.

скрещивание – парування.

скрещивать, скрестить (*случать*) – спаровувати, парувати, спарувати.

скрофулез (scrophulosis) – скрофульоза, золотуха.

скрофулодерма (scrophuloderma) – золотушні вузлясті набрякання під шкірою.

скрученный – скручений, закручений, зсуканий.

скручивание (torsio) – закручування, зсукання, скручування.

скручивать, скрутить – скручувати, скрутити.

скрытность – скритість, -тости; потайність, потайливість.

скрытый (latens) – захований, прихований.

скудоумие – недоумство.

скула (zygoma) – вилиця; **выступающие скулы** – пашеки.

скуловой (zygomaticus) – виличний.

скуловая кость (os zygomaticum) – вилична кістка, вилиця; *facies malaris* – щічна поверхня; *f. temporalis* – вискова п.; *f. orbitalis* – орбітальна п.; *processus temporalis* – висковий паросток; *foramen zygomatico-orbitale* – вилично-орбітальний отвір.

скупенность – скупченість, -ности; скупчення.

слабеть, ослабеть – слабіти, слабшати, слабшати, ослабнути, знесилитися.

слабительное (purgans) – проносне.

слабительная соль – гірка сіль; епсоніт, -ту.

слабить – проносити, прочищати.

слабогрудый – слабогрудий, квологрудий.

слабонервный (neurasthenicus) – неврастенічний; (нервознеміжний, нерворозслаблений).

слабосилie – малосілля, кволість, -лости.

слабосильный – малосілий, кволій.

слабость – слабість, -бости; недужність, кволість, недолужність.

слабоумие (dementia) – недоумство.

слабоумный – недоумкуватий; недоумок, -мка; недбум, -ма.

слабый – слабій, кволій, недужий, недолужний.

сладкий – солóдкий.

сладковатый – солодкуватий.

сладострастие (libido, satyriasis) – похiть, -хоти; похiтливiсть; хтiвiсть, слаcнóта.

сладострастный – похотливий, похiтний, ярливий.

сладость – солóдкiсть, -кости; (*мн.*) – солóдóщi.

сламывать, сломать, сломить – зламлюва-

ти, зламати; зломлювати, зломити; (*преодолевать*) – перемагати, перемогти.

сланец – лупак, -ка; **сланцеватый** – лупакуватий; **слядяной сланец** – лищакóвий лупак.

слечь – лягти (в ліжко).

следить – слідкувати, стежити, доглядати, пильнувати.

следователь – слідчий, -чого.

следствие (*судебное*) – слідство; (*результат*) – наслідок, результат, -ту.

слеза (lacrima) – сльоза, -зі.

слезливый – плаксивий; **слезливость** – плаксивість, -вости.

слезный (lacrimalis) – слізний; *apparatus lacrimalis* – слізний апарат; *glandula lacrimalis* – слізна залоза; *ductuli excretorii* (*gl. lacrimalis*) – екскреторні проводи (слізної залози); *rivus lacr.* – слізний жолобок; *lacus lacr.* – слізне озеро; *puncta lacrimalia* – слізні крапки; *ductus lacr.* – слізні проводи; *papillae lacr.* – слізні пипки; *ampula ductus lacr.* – а́мпула слізного проводу; *saccus lacr.* – слізний мішок; *fornix sacci lacr.* – склепіння слізного мішка; *ductus nasolacrimalis* – носовослізний провід; *plica lacrim.* (Hasneri) – слізна зморшка (Гаснерова).

слезотечение (lacrimatio) – сльозотéча, сльозотік, -оку.

слепень (*tabanus bovinus*) – сліпéнь, -пня; сліпий óвід; *oestrus bovis* – гéдз, -дза.

слепнуть, ослепнуть – сліпнути, осліпнути, отемніти.

слеповатый – підсліпуватий, сліпéнький.

слепая кишка (*intestinum coecum*) – сліпа кишка; **червеобразный отросток слепой кишки** (*processus vermiformis*) – хробакóвий паросток.

слепой – сліпий, сліпоóкий, незрячий, невидючий.

слепота – сліпотá; **куриная слепота** (*hemeralopia*) – кúряча сліпотá, лунá; **одержимый куриной слепотой** – лунáвий.

сливание – зливання.

сливающийся, сливной – зливний, спливний.

сливки (*молока*) – вершки, -ків; сметánка.

слизистый (*mucosus*) – слизовий; слизувати; *tunica mucosa* – слизова оболóна (опóна); **слизистое брожение** – слизовé шумування; **слизистые выделения женских половых органов** – слизóти; **железы слизистые** – слизові залози.

слизняк (*moluscum*) – слиз[н]як, -ка; **улитка** – слима́к; *Althea officinalis* – калáчики, проскурки.

слизь (mucus) – слиз, -зу, слизь, -зи; слизота; **выделять слизь** – слизити; **покрыться слизью** – ослизнати.
слипание (adhaesio) – зліплювання, зліплення.
слипаться, слипнуться – злипатися, зліпнутися.
слипчивый (adhaesivus) – зліпливий, зліпний.
слитие – злиття.
слияние – сплив, -ву; зливання; (*соверш.*) – злиття; сполучення.
сложение (constitutio) – склад, -ду; будова; **сложение крепкое** – міцна будова, кремезна будова; **слабо сложенный** – крихкотілий.
сложный (compositus) – складний.
слоистость – верствуватість.
слоистый – верствуватий, шаруватий.
слой (stratum) – шар, -ру; верства, -ви; **stratum corneum** – роговий шар; **верхний слой** – верхняк, -ка.
сломать – див. “сламывать”.
служитель – служник, -ка; слуга, -гі.
слух (auditus) – слух, -ху; **потерять слух, оглохнуть** – занечуяти; **повышенный слух** (auditus hyperacusis) – підвищене почуття слуху; **плохо слышать** – недочувати.
слуховой (acusticus) – слуховий; **nervus acusticus** – слуховий нерв; **слуховая труба** – слухавка, говірна труба.
случай (casus) – випадок, -дку; (*неблагоприятный*) – пригода; (*удобный*) – нагода.
случать, случить – парувати, спарувати.
случка – парування, припуск, -ску; спуск, -ку.
слухать – слухати.
слущивание (desquamatio) – злущування, злущення, лущення.
слущить – злущити; **слущиться** – злущитися.
слышать, услыхать – чути, почути, учути.
слышно – чути, чутно.
слюда – лицяк, -ка; лосняк, -ка; блисняк, -ка.
слюна (saliva) – сліна; **salivatus** – слінявий, пінявий, слинявий; **ptyalinum** – слінник, птіялін.
слюнный (salivalis) – слінний; **железа** – слінна залоза.
слюногонный – сліногінний.
слюноотечение (salivatio) – слинотеча, слінотік, -току.
смазка (вещество) – мастиво, омаста, омастка.

смазывание – мащення, мазання, намазування.
смазывать, смазать – мазати, змазати; мастити, помастити; шарувати, пошарувати.
смачивать, смочить – змочувати, змочити.
smegma (pгаerutii) – сме́гма, омастка, масть (переднєшкуркова).
смежность – суміжність, -ности.
смежный – суміжний; **смежно** – суміжно.
смена – зміна, заміна.
смертельный (letalis) – смертельний, смертєнний; **с. исход** (exitus letalis) – скін (скону); сконання.
смертность (mortalitas) – смертність; -ности; смертєльність, -ности.
смертный – смертний, смертельний.
смертоносный – смертельний, смертовий, смертяний.
смерть (mors) – смерть, -ти; **мнимая смерть** – завмертя; **скоропостижная смерть** – нагла смерть; **при смерти** – на вмерті.
смертоубийство – душогу́бство, вбійство.
смесь – сүмішка, мішанина.
смех (risus) – сміх, -ху; (*сильный смех*) – рєгіт, -готу.
смешение – змішання, змішка; (*смесь*) – мішанина.
смешивать, смешать – змішувати, змішати.
смещать, сместить – зміщати, змістити.
смещение (dislocatio) – зміщення; поруха; **здви́г**; **dislocatio uteri** – **здви́г з місця уразу**, зміщення уразу.
смирительный – ускрómний, втихомірчий.
смола – смола; (*белая*) – живиця.
сморкание – сякання.
сморкаться, сморкнуться – сякатися, ви-сякатися; шмаркатися, вишмаркатися.
сморщенный – мórхлий, змórхлий; **сморщенная почка** – [з]мórхла нírка.
сморщивание – змórщування, мórхлість, -лости.
сморщиваться, сморщиться – змórщуватися, змórщитися; брїжитися, побрїжитися.
смотритель – доглядач, -ча.
сморд – сморід, -роду; **смордный** (foetidus) – сморідний, смердючий, смердячий, смородливий.
смуглый – смáглий, смуглявий.
смущение (*состояние*) – збентєження, замішання.
смыкать, сомкнуть – змикати, зімкнути; стуляти, стулити; злучати, злучити; (*глаза*) – запліщувати, запліщити; сплющувати, сплющити.

смысл (*способность*) – розум, -му; т́яма; глузд; (*значение*) – розуміння, значення.

смягчать, смягчить – м'якшити, зм'якшити, пом'якшити.

смягчающий, смягчительный – пом'якшуючий, пом'якшливий, м'якшучий.

смягчение – зм'якшення, пом'якшення.

снабжать, снабдить – постачати, постачити (*кому що*).

снабжение – постачання (*кому чого*).

снадобье (*лекар.*) – зілля, ліки.

снаружи – з́окола, знадвору, зvéрху.

снаряжать, снарядить – на́ряжати, зна́рядити, споряжати, спорядити; лаштувати, налаштувати; ла́годити, налагодити.

снаряжение – лаштування, спорядження.

снизу – знізу; спі́дсподу; зі́споду, від до́лу; з дна.

сновидение – сон (сну, сна); снові́ддя, со́нні ма́ри.

сновидящий – снові́дний.

снотворный – снотво́рний, сноді́йний; **снотворные средства** (*narcotica*) – сноді́йні осере́дники, (середники́).

соблазнитель – споку́сник, -ка.

соблюдать, соблюсти – доде́ржувати, доде́ржати; (*приказ*) – ви́конувати, ви́конати.

соблюдение (*порядка*) – доде́ржування, доде́ржання; (*приказа*) – ви́конування, ви́конання.

собственный – вла́сний.

совершенный – доско́налий, доско́нальний, дове́ршений; по́вний, ці́лковитий.

совет, наставление – пора́да, ра́да.

советовать, посоветовать – ра́дити, пора́дити; ра́яти, поря́яти.

совокупление (*coitus*) – зля́гання, сполу[о́]ва́ння; (*у животных*) – парувáння; (*у рыб*) – не́ресть, -ти.

совокупляться, совокупиться – зляга́тися, злягті́ся; (*о животных*) – парувáтися, спарувáтися; (*о собаках*) – клі́щитися; (*о рыбах*) – те́ртися.

согбенный (*declinatus*) – зігну́тий, похі́лий, зго́рблений.

согласование (*coordinatio*) – пого́дження, зго́джування, коорди́нація.

согласовывать, согласовать – пого́джувати, пого́дити.

согнать, согнуть – згнива́ти, згни́ти.

согревание (*calefactio*) – о[на]гріва́ння, за́грівання.

согревать, согреть – зігріва́ти, зігрі́ти; грі́ти, о[на]грі́ти; -т́ся – зігріва́тися, зігрі́тися.

согревающий, согревательный – огріва́льний, огрі́йливий, за́грівний; **с. компресс** –

при́грівка, огріва́льний ко́мпрес.

сода (*natrium bicarbonicum*) – со́да; **содовая вода** – со́дова во́да.

содействие – по́мич, -мочи; підмо́га, допо́мога; (*благоприятствование*) – сприя́ння.

содержание (*статьи, книги*) – змі́ст, -ту; (*жалованье*) – утрі́мання; (*иждивение*) – ко́шт, -ту.

содержимое – вмі́ст, мі́стиво.

содержать (*заключать в себе*) – мі́стити (в со́бі); ма́ти (в со́бі); (*на своем иждивении*) – утрі́мувати.

содрогание – здрига́ння, тремті́ння.

содрогаться, содрогнуться – здрига́тися, здригну́тися.

соединение (*commissura*) – сполу́ка, злу́ка; з'є́днування, з'є́днання; сполу́че[а́]ння; *commissura palpebraum lateralis* – бі́чна пові́кова злу́ка.

соединения жирного ряда – сполу́ки товщ́евого ря́ду.

соединительно-тканый – злучнотка́ний, злучнотка́ний.

соединительный (*conjunctivus*) – сполу́чний, злу́чний, сполуча́ючий; **соединительная ткань** (*tela conjunctiva*) – злучнотка́нина.

соединять, соединить – сполуча́ти, сполучі́ти; з'є́днувати, з'є́днати, злуча́ти, злучі́ти.

сожжение, сожигание – спа́лення, па́лення.

созвучие – созвучні́сть, -ности; су́голос, -су.

сознавать, сознать – усвідо́блювати, усвідо́мити; визнава́ти, ві́знати.

сознание (*sensorium*) (*психич.*) – прито́мність, -ности, свідо́мість.

сознательность (*conscientia*) – свідо́мість, -мости.

созревание (*maturatio*) – дости́гання, доспі́вання, дозрі́вання.

созревать, созреть – дости́гати, дости́гнути; доспі́вати, доспі́ти; визрі́вати, визрі́ти.

созрелый (*maturus*) – дости́глий, доспі́лий; спі́лий, сті́глий; *praematurus* – передча́сно дости́глий.

сок (*succus*) – сі́к (со́ку); **желудочный сок** (*succus gastricus*) – шлу́нковий сі́к.

сократимость – скоро́тність, -ности; **сократимый** – скоро́тний.

сократитель – скоро́чувач, -ча.

сокращать, сократить – скоро́чувати, скороті́ти, зме́ншувати, зме́ншити; -т́ся – скоро́чуватися, скороті́тися.

сокращение (*contractura*) – скоро́чування, скоро́чення, стя́гнення, зме́нення.

сокращенный – скоро́чений.

соление – соління.

солитер (taenia) – солітер, -ра; ціп'як, -ка.

солнечный (solaris) – сонячний; **солнечная сторона** – осоння, відсоння осонь.

солод – солод, -ду.

солодовый – sóлодовий; **с. сахар** (malto-sa) – sóлодовий цукор, мальтоза.

солонина – солонина; (из баранины) – пас-трама.

соль (sal) – сіль (соли); (поваренная) – ку-хє[о]нна сіль.

соляной – соляний, сільний; **соляная кис-лота** (acidum hydrochloricum) – соляна кислота; сільний квас.

соматический (somaticus) – соматичний, тілесний, належний до тіла.

сомкнуть – див. “смыкать”.

сомнамбулист (somnambula s. somnambu-lus) – сновіда, сомнамбула.

сомнительный – сумнівний, непевний.

сон (somnus) – сон (сну, сна); **глубочайший с.** (coma) – кома, знемора, непам'ятство, нестяма; somnium – сон, сніще, марище.

сонливость – сонливість, -вості; сонно́та.

сонливый (somnolentus) – сонливий.

сонный – сонний; **сонная немочь** – сплячка.

сонорный (sonorus) – соно́рний, дзвінкий, гучний.

соображать, сообразить – міркувати, змір-кувати; розважати, розважити.

соображение – міркування; (рассудок) – т́яма, глуд; **без соображения** – нероз-ва́жно.

сообразительность – кметлі́вість, -вості; спрі́тність, второ́пність; **сообразитель-ный** – кметлі́вий, спрі́тний, второ́пний, тямкий.

сообщаться (о путях сообщения) – сполу-чатися; (передается) – передаватися, передатися.

сообщающийся (communicans) – сполу́ч-ний, сполучений.

сообщение (извещение) – спові́щення, спо-ві́щення, повідомлення; (передавание) – на-дава́ння, нада́ння; (сношение) – зно́-сини; (связь) – злу́чення, сполу́чення.

соог – див. “молочница”.

соотношение – співвідно́шення, взає́мини.

соответственный – відпові́дний.

сопливость – соплі́вість, -вості; **сопли-вый** – соплі́вий, шмарка́тий.

сопор (sopor) – со́пор, -ру; змо́ра, безтя́ма.

сопоставление – зіста́вляння, зіста́влення, порі́вняння, рівноста́влення.

сопревать, сопредеть – прі́ти; запрі́вати, за-прі́ти.

соприкасание, соприкосновение – сти́кан-ня, зіткне́ння, приляга́ння (до чо́го).

соприкасаться, соприкоснуться – сти́ка-тися, зіткну́тися, приляга́ти, прилягті́.

сопроводительный – супрові́дний.

сопротивление – о́пір (опо́ру); **сила сопро-тивления** – відпо́рна сі́ла.

сопротивляться (действие) – опи́ратися (кому); проти́витися (кому); опо́ром ста-ва́ти, ста́ти (проти́ кого); (словами) – спе-реча́тися, змага́тися.

сопутствовать – супрові́дити, товаришу-ва́ти (іти́ за кі́м).

сор – смі́ття.

соразмерность – помі́рність, -ности; **сораз-мерный** – помі́рний, відпові́дний.

соринка – пороши́нка; **с., попавшая в глаз** – за́поро́ха.

сорить – смі́тити; (глаз) – поро́шити; **со-рится** – смі́титися; (в глаза) – поро-ші́тися.

сорный – засмі́чений; **сорное место** – смі-тник, -ка.

сосальщики (trematodes) – ссунці́.

сосание – смокта́ння, сса́ння.

сосать – сса́ти, смокта́ти.

соседний – сусі́дній, сумі́жний.

соска – мі́зюк, -ка.

соскабливание – вискріба́ння, зі́шкрабу-вання.

соскабливать, соскоблить – зі́шкрабува-ти, зі́шкраба-ти; вискріба́ти, ви́скребти; (о мног.) – пови́скрєба-ти.

соскальзывание – зі́сковзува́ння, спо́рс-нення.

соскальзывать, соскользнуть – зі́сковзува-тися, зі́сковзну́тися; спо́рсати́, спо́рсну́ти, [i]зслиза́ти, [i]зслизну́ти.

сосковатый – пипкува́тий

сосок (papilla) – пі́пка; (у коровы) – ді́йка; papilla mammae – гру́дна пі́пка; papillae linguales – язикові́ пипкі́. Див. “язык”.

сосредоточение, сосредоточенность (con-centratio) – зо́серє́дження; -нний – зо-се́реджений.

сосредоточивать, сосредоточить – зо́серє́-джувати, зо́серє́дити; -ся – зо́серє́джува-тися, зо́серє́дитися.

состав – скла́д, -ду.

составление – скла́дання.

составлять, составить – скла́дати, скла́сти; **с. лекарство** – скла́дати лі́ки.

составной (compositus) – складо́вий.

состариться – [i]зста́рити(ся); поста́рити; **состарившийся** – [i]зста́рїлий.

состояние – стан, -ну; стано́вище.

сострадание – жалісливість, -вості; жаль; жаль, -лю.

сосуд (*кровеносный*) (vas) – жила; судина; vas collaterale – бічна жила; vas anastomoticum – зжілення, анастомотична ж.; vas capillare – капіляр, волоснік, пажила; vas lymphaticum – лімфатична жила.

сосуд (*посуда*) – посуд, начиння; (*одна штука*) – посудина.

сосудистый – жильний, судинний, жиловий; **сосудистая оболочка** – ожилля.

сосцевидный (mastoides) – пипкуватий, смочкуватий; **сосцевидный отросток** (processus mastoideus) – пипковий паросток; incisura mastoidea – пипкова вирізка; foramen mastoideum – пипковий отвір.

сосцевидного отростка воспаление (mastoiditis) – мастоїдит, смочковиця, запалення смочкуватого паростка.

сочитывание – лічба; **сочитывать, сочитать** – лічити, полічити, облічити; рахувати, порахувати, зрахувати.

сотрясать, сотрясти – стрясати, стрясти, струсити; **-ся** – здвигатися, здвигнутися.

сотрясение (commotio) – струс, -су; струшення, здвигтіння.

соцветие – сукуття, цвітостан.

сохнуть – сохнути, сохти, схнути; (*о теле, растении*) – марніти, чахнути; (*о губах*) – смарнути.

сохранение – схов, -ву; ховання, заховання.

сохранять, сохранить – зберігати, зберегти; заховувати, заховати; (*здоровье*) – шанувати.

сочленение (articulatio) – суглоб, -ба; сугтав, -ву; зчленовання; articulatio simplex – простий суглоб; artic. spherioidea – сферіодний суглоб; artic. cochlearis – шрубуватий суглоб; artic. elipsoidea – еліпсуватий с.; artic. trochoidea – коловоротний; artic. sellaris – сидлуватий суглоб.

сочленовный – суглобовий.

сочный (succosus) – соковитий, січний.

сочувственный (sympathicus) – спочутливий, спочуйний, спочуйливий.

спадание, падение – спад, -ду; спадання, опадання; зменшення, пониження.

спадать, спасть – спадати, спасти; (*об опухоли*) – слухати, стухнути; (*о температуре*) – пересідатися, пересістися; (*с тела*) – марніти, змарніти; худнути, схуднути; (*о волосах*) – вилазити, вилізти.

спазм, -ы; спазм, корчі, стіски, судома; **с. в животе** – завійна, завійниця; spasmus facialis, s. tic convulsif – мішки, сіпання обличчя; **спазм сердца** – спазм, завійна

серця; angiospasmus – жілоскорч, стіски жил.

спазматический (spasmaticus) – спазматичний, спазмовий, [с]корчовий.

спавать, спаять (*металл*) – злютовувати, злютувати; приварювати, приварити.

спайка (commissura) – злука; (*металлов*) – злютовування, злютування; commissura anterior cerebri – передня мозкова злука.

спалзывать, сползти – сповзати, сповзти; зсовуватися, зсунутися.

спаржа (Asparagus ofic.) – шпарага; **с. ди-кая** – заячий холодок.

спаривание (coitus) – парування, сполу[б]вання.

спасание – рятунок, -нку; порятунок, -нку; рятування; (*освобождение*) – визволення.

спасать, спасти – рятувати, врятувати, відволати; (*освободить*) – визволяти, візволити.

спастический – див. “судорожный”.

спеленать – сповіти.

спереди – спереду.

сперма – див. “семя”.

сперматозоид – сперматозоїд, заплідник, насінник.

сперматоррея (spermatorrhoea) – сперматорея, насінньотеча, насінньовитікання.

сперматоцеле (spermatocele) – насінникова кила, міхурчак яєчковий.

сперматоцистит (spermatocystitis) – сперматоцистит, запалення насінньового міхурця, міхурниці насінньова.

сперматоцистэктомия (spermatocystectomy) – витин насінникової килі, сперматоцистектомія.

спертость (*о воздухе*) – задущливість, -вості; (*в груди*) – стіснення, тяжкість, -кості.

специальный – спеціальний, фаховий, особливий.

спиливать, спилить – спілювати, спилати.

спина (dorsum) – спіна.

spina bifida – щіліна в хребцях; щіліна хребтова.

спинной (spinalis, dorsalis) – спинний, дорзальний; sulcus nervi spinalis – рівчак спинного нерву; facies dorsalis – дорзальна поверхня.

спинномозговой (cerebrospinalis) – спинномозковий; meningitis cerebrospinalis epidemica – менінгіт спинномозковий епідемічний (пошесний).

спиральный – спіральний, шрубуватий, гвинтуватий.

спирилла (spirillum) – спіріла, гвинтівка, свёрдлика.

спирохета (spirochaeta) – спірохета, свёрдличка закручена.
spirochaeta Duttoni – кліщова спірохета; spirochaeta Obermeieri – спірохета поворотного тифу; spirochaeta pallida – бліда, пранцьова спірохета; spirochaeta Vincenti – спірохета Vincent'ова (при ангіні); спірохета Theileri – спірохета сонної хороби.
спирт (spiritus) – спирт, -ту; алкоголь, -лю; **спиртний** – спиртовий.
спиртометр – спиртометр, -ру; спиртомір, -ру.
сплав – стоп, -пу; стоплення.
сплевывать, сплюнуть – спльовувати, сплюнути.
спленемия (splenaemia) – спленемія, білокрів'я селезінкове.
спленит (splenitis) – спленіт, селезінковіця – див. “селезенки воспаление”.
спленоцеле (splenocele) – селезінка в килі, кила селезінки (косій).
спленомалиция (splenomalacia) – розм'якшення селезінки (косій), спленомалачія.
спленомегалия (splenomegalia) – збільшення косій (селезінки).
спленопексия (splenopexia) – пришивання косій (селезінки); спленопексія.
спленоптоз (splenoptosis) – зсунення, опущення селезінки (косій), спленоптоза.
спленоррагия (splenorragia) – кровотеча селезінкова, спленорагія.
сплетение (plexus) – плетиво, заплітка; (*действие*) – плетіння; (plexus pudentalis) – соромітне плетиво.
сплин – сплін, -ну; нудьга, осоруга.
сплошной – суцільний.
сплюснутый, сплющенный – сплюснений.
сплющенность – сплюсненість, -ности.
сплющивание – сплюснення, сплющення.
сплющивать, сплющить – сплющувати, сплющити.
спокойный – спокійний.
спондилит (spondylitis) – спондиліт, хребцевіця; запалення хребця; spondylitis tuberculosa – спондиліт туберкульозний (горбковичний).
спора (spora) – зародень.
спорадический (sporadicus) – спорадичний, поодинокий.
спорангий (sporangium) – спорангій, бросня.
споруляция (sporulatio) – споруляція, утворення спор.
спорынья (Secale cornutum) – ріжкий, -ків.
способ (modus) – спосіб, -обу; чин, -ну.
способность – здатність, -ности; здібність, дотепність; хист, -ту.

способствовать – сприяти; (*помогать*) – допомагати.
спотыкание – спотикання; **спотыкаться** – спотикатися, спіткну́тися.
справка – довідка.
спринцование – [в]пórскування.
спринцовка – прискавка, сікавка.
сплячка (sopor, coma) – сплячка, кома, знемора; coma puerperale – кома породова, знемора породова.
спутанность – поплутаність, -ности; плутаніна.
срастаться, срастись – зростатися, зростіся.
сращение – зрощення, зрощування.
среда (*о веществе*) – осередок, середовище; (*общество*) – оточення.
средний (medius) – середній; medialis – середінний; medianus – присередній; intermedius – міжсередній; (*матем.*) – пересічний; (*в среднем*) – пересічно; (*умерен.*) – помірний.
средостение (mediastinum) – межистіння; mediastinitis – межистінниця, запалення межистіння.
средостенный (mediastinalis) – межистінний; septum mediastinale – межистінна перетинка; cavum mediastinale – межистінна дупліна; pleura mediastinale – межистінна плівра.
средство (remedium) – лік, засіб; **с. антисептическое** (antisepticum) – відзаразник; **с. жаропонижающее** (antipyreticum) – засіб протигарячний; **с. кровоостанавливающее** (haemostaticum) – кровотамуючий засіб, кровоспінний; **с. купирующее** (abortivum) – засіб (засобу) уривний; **с. молочногогонное** – молочновидільний засіб; **с. отвлекающее** (derivantium) – відворотний засіб; **с. плодогонное** – плодозгінний; **с. прижигающее** (causticum) – припікаюче; **с. рассасывающее** – розісмóктуючий засіб; **с. снотворное** (somniferum) – снодійний засіб.
срез (*действие*) – зрізування, зрізання; (*место*) – зріз, -зу; стин, -ну.
срезывать, срезать – зрізувати, зрізати; стинати, стяти.
сродство – споріднення.
сростаться, сростись – див. “срастаться”.
ссадина (excoriatio) – екскоріяція; пошморг, садно, -на; уразка, шмуга; **сделать ссадину** – ошмугляти, пошмугляти.
стаж – стаж, -жу; **стажировать** – стажувати; **стажист** – стажіст.
стадия (stadium) – стадій, стан, доба.
stadium akmes – найвищий ступінь хороби;

stadium algidum cholerae – закліякість (при холері); stadium amphibolicum – перехідний стан; stadium decrementi – полékшення хорóби; stadium desquamationis – добá лущення; stadium eruptionis – добá висипання; stadium fastigii – стан найвищої гарячки; stadium floritionis – рóзквіт висипки; stadium incrementi – добá рóзвитку хорóби; stadium incubationis – схóваний, потайний стан хорóби; stadium kriseos – добá пересілення хорóби; stadium prodromorum – добá передвісників хорóби; stadium reconvalescentiae – добá видóжування.

стаз (stasis) – стаз, -зу; спин, -ну; застій, -тою.

сталь (acies) – сталь, -ли, криця; **стальной** – сталевий, крицевий, кричний, сталевий.

старообразный (senilis) – старкуватий, пристаркуватий.

старость (senectus) – старість, -рости; старощі; **глубокая ст.** – похилий вік; **преждевременно состарившийся** – застарений, передчасно постарілий.

старческий – старечий.

стафилококк (staphylococcus) – стафілокок, гроновік, грониста кóлька.

стафилома (staphyloma) – ви́пин, ви́пинання очної стінки, стафіло́ма; staphyloma corneae – стафіло́ма ро́гівки, ви́пин (ви́пинання) ро́гівки, ро́гівковийпин; staphyloma congenita – стафіло́ма урóджена, ви́пинання урóджене; staphyloma sclerae – стафіло́ма білчанки (скле́ри), білчанковийпин, ви́пин (ви́пинання) білчанки.

ствол (truncus) – стóвбур, -ра.

створаживаться, створожиться (coagulare) – зсі́датися, зсі́стися; (*о молоке*) – вóрдитися, провóрдитися, звóрдитися.

створка – стóлка, хліпавка.

створчатый – стульча́[с]тий; хліпавча́тий.

стеарин – стеарин, -ну.

стеаторрея (steatorrhoea) – лостéча, стеаторéя.

стебель (pedunculus) – стеблó, стеблі́на; **стебелек** – стебéльце, стеблі́ночка.

стебельчатый – стеблувáтий.

стекло (vitrum) – скло, -ла́; (*ум.*) – скéльце; (*оконное*) – ші́бка; **покровное стекло** – накривне скéльце.

стекловидный (vitreus) – склі́стий, склува́тий; **стекловидное тело** (corpus vitreum) – склі́сте ті́ло; **стекловидная перепонка** (membrana hyaloidea) – оболóнка склі́стого ті́ла; lamina vitrea – склі́ста платі́вка.

стеклышко – скéльце, шкéльце.

стеклянка (vitrum) – див. “склянка”.

стенание – стогна́ння, зойк, -ку; зойкання, скі́гління.

стенка – сті́нка; сті́на; (*каменная*) – мур.

стеноз (stenosis) – стено́за, зву́зіння; stenosis aortae – стено́за (зву́зіння) аóрти; stenosis valvulae bicuspidalis – стено́за (зву́зіння) дві́йча́стої за́слінки; stenosis oesophagi – стено́за (зву́зіння) стравохо́ду (стравохо́дова); stenosis pylori – зву́зіння ви́хідника́ шлу́нкового.

стенокардия (stenocardia) – грудна́ да́ва, грудна́ жа́ба, стенокарді́я.

стержень (*в нарыве*) – стрі́жень, -жня; (*в дереве*) – се́рце, -рця.

стерилизатор – стериліза́тор, -ра; відзарáзник, -ка; знеплі́джува́ч.

стерилизация (sterilisatio) – стериліза́ція, відзарáзнення, знеплі́днення.

стерилизовать – стерилізува́ти, відзарáзнюва́ти.

стерилизованный – стерилізо́ваний, відзарáзнений, знеплі́днений.

стерильность (sterilitas) – стері́льність, -ности; відзарáзність, -ности; неплі́дність.

стерильный (sterilis) – стері́льний, відзарáзний, неплі́дний.

стеркоральный (stercoralis) – стеркоральний; ка́ловий.

стеснение – стискáння, сті́снення; (*в груди*) – сті́ски, -ів.

стетоскоп (stethoscop) – стетоско́п, -па; обслухóва тру́бка.

стигма – сті́гма, озна́ка.

стимул – сті́мул, -лу; спону́ка, побóдник.

stiptica – стя́гні середники́ (стя́гуючі за́соби).

стирать (*белье*) – пра́ти, попрáти; (*стереть*) – стирáти, стéрти.

стирка – прання́.

стискивать, стиснуть – сті́скувати, стиска́ти, стисну́ти; (*зубы*) – зці́плювати, зці́пити.

стойкость – тве́рдість, -дости; непохі́тність.

стойкий – тве́рдий, непохі́тний, витривáлий, сті́йкий; **система ст.** – сті́йка систе́ма.

сток – спад, -ду; відлі́в, -ву.

столб (columna) – стовп, -па; слуп, -па; **позвоночный столб** (columna vertebralis) – хребéт, -бта́; стовп хребтові́й.

столбенеть – стовпі́ти.

столбняк (tetanus) – правéць, -вця́; пряме́ць, -мця́; остовпі́ння; **привести в столбняк** – правце́м поста́вити; **на него нашел столбняк** – він остовпі́в.

столование – харчування.

столовать – харчувати; **столоваться** – харчуватися.

столовка – їдальня.

стомакаце (stomakace) – стомака́це, виразкове запалення слизової оболони рота, ротови́ця виразко́ва (ранча́ста).

стоматит (stomatitis) – стоматит; запалення слизової оболони рота, ротови́ця; stomatitis aphthosa – ротови́ця афто́ва, вісплявка ротовá; stomatitis catarrhalis – ротови́ця катарáльна (слизнiвча́ста); stomatitis scorbutica – ротови́ця гнильце́ва (скорбуто́ва); stomatitis ulcerosa. Див. “стомакаце”.

stomatomycosis = **soor** – пліснявка.

стоматоррагия (stomatorrhagia) – кровоте́ча ротовá (з *pota*), стоматора́гія.

стоматоскопия (stomatoscopia) – огляд рота, стоматоско́пія.

сто́н – сто́гін, -гону.

стонать – стогна́ти.

стопа (pes) – ступня́, -ні; pes equino-varus – ступня́ клиша́во-ко́няча; р. equinus – ступня́ ко́няча; pes planus – ст. плóска, плáска; pes valgus – ступня́ клиша́ва; pes varus – клиша́ва, ви́кривлена (до се́редини) ступня́.

сторона – сторо́на, бік (бо́ку); **солнечная ст.** – відсо́ннє; **правая ст.** – правору́ччя; **левая ст.** – лівору́ччя; **в сторону** – убі́к; **со стороны** – з бо́ку; **по правую сторону** – правору́ч.

сточная труба – рíнва.

страдальческий – страда́льницький, стра́дницький.

страдание – стражда́ння, страждува́ння, му́ка.

страбизм (strabismus) – страбі́зм; зизо́бість; косо́бість; криво́бість, -кости.

страдать – стражда́ти, страждува́ти, му́читись; (*чем*) – слабува́ти.

странгуляция (strangulatio) – странгуля́ція, за́шморк; зду́шення, заще́млення.

странгуляционный – странгуляці́йний, за́шморго́вий.

странность – чудно́та, дiвни́сть, -ности; хiме́ра, хiме́рність.

страстный – при́страстний, жагу́чий; **страстный мужчина, с. женщина** – яркі́й чолові́к, ярка́ жі́нка.

страсть – при́страсть, -сти; жага́, -ги; (*любовная*) – любо́щi, -щiв; (*к чему*) – уна́да.

стреловидный (sagittalis) – стрiлкува́тий, стрiльча́стий, сагіта́льний; sutura sagittalis – сагіта́льне (стрiлкува́те) шво.

стрельный яд (curare) – стрiльне трiйло, кура́ре.

стремительность – нава́льність, -ности; рапто́вість; прожо́г, -гу.

стремительный (rapidus) – нава́льний, валкі́й, бíстрый.

стремление – по́тяг, -гу; порива́ння (*до чо́го*); змага́ння (*до чо́го*); **половое стр.** – пожа́дливість.

стрема – стреме́но, -на; (*ум.*) – стремíнцє.

стремянный (stapedius) – стремíнний; musculus stapedius – стремíнний м’ясе́нь.

стрептококк (streptococcus) – стрептоко́к, ланцю́жник, ланцю́жко́ва ку́лька.

streptococsaemia – стрептоко́кокрiв’я; розплíднення в кро́ві стрептоко́ка (ланцю́жника) й відповíдне отру́їння органі́зму; streptococsaemia puerperalis – стрептоко́кокрiв’я поро́дове.

streptomycosis – стрептоміко́за, плісня́виця стрептоко́кова.

стригущий лишай (herpes tonsurans) – стриже́ць, стригу́чий лиша́й; **грибок** (trichophyton tonsurans) – волосо́мoр.

стричь – стрíгти.

стриктура (strictura) – стрикту́ра, зву́зіння, зву́зєння; strictura callosa – стрикту́ра (зву́зіння) мозоля́ста; strictura spastica – стрикту́ра спасти́чна (скорчо́ва); strictura urethrae – стрикту́ра (зву́зіння) сечíвни́ка; strictura vaginae – зву́зіння пі́хви; зву́зіння присíнку ура́зового.

striae gravidarum – сму́ги вагі́тних.

строение (*вещества, тела*) – будо́ва; у́стрiй, -рою; (*действие*) – будува́ння; (*постройка*) – будíвля, будо́ва.

строма (stroma) – стрóма, сна́сть, -сти; stroma ovarii – я́єчникова стрóма.

struma – во́ло; struma Basedowiana – во́ло при хо́рoбі Basedow’a; struma retropharyngea – во́ло позапроли́ко́ве.

strumitis – запáлення во́ла, воли́ця, струмі́т.

струмэктомия (strumectomy) – ві́тин во́ла, струмекто́мія.

строфант (Strophantus) – строфа́нт.

струп (crusta) – стру́п, -па; (*мн.*) – стру́пи, шо́луді; **стру́пя на голове** – по́рплиця, -ці; **покрыться -пьями** – застру́пiтися; **покрытый стру́пиями** – шо́лудíвий, стру́пли́вий.

струпеть, острупеть – застру́плюватися, застру́пiтися, стру́пiти.

strupovidный – стру́пува́тий.

стряхивать, стряхнуть – стру́шувати, стру́сити.

студенистый – драгли́стий.

студень (gelatina) – дра́глі, -лі́в; холоде́ць, -дця.

ступка – ступка, муші́р.

ступор (stupor) – осто́впіння, ступо́р, -ру.

стыд – со́ром, -му; **стыдливость** – соромли́вість, -вості.

стягивание – стя́гування, зтя́гування; стя́гання, зтя́гання.

стягивать, стянуть (*что чем*) – стя́гувати, стягну́ти; стяга́ти, стягті́.

суб (sub) – під; glandulae sublinguales – під'язикові залози.

subaciditas – недокі́слення; недокі́слість, -лості.

субъективный – суб'єктивний.

субинволюция матки (subinvolutio uteri) – субінволю́ція ура́зу, кво́ле скорочування ура́зу (після поло́гів).

subluxatio – непóвний звих, неповнозвіхнення.

субстрат (substratum) – субстра́т, -ту; тло (тла).

судебный – судовий; **медицина с.** – судовá медицина.

судорога (spasmus) – судо́ма, су́дорга; корч, -чу; (*мн.*) – ко́рчі, перело́ги, -гів; **сводит**

судорогою – судо́мити, ко́рчити.

судорожный (spasmaticus) – конвульсі́йний, корчо́вий, спазматичний.

суеврие – забобо́н, -ну; суеві́р'я, суеві́рство.

suicidium – самогу́бство; suicidium per acceptionem veneni – самогу́бство отру́їнням; самогу́бство вжива́нням отру́ти; s. per acceptionem substantiaecorrosivae – с. вживши їдо́чої мате́рії, їдо́чими речáми; s. per lapsum de altitudine – с. кину́вшись з височини́, звисо́ка стрибну́вши; s. per contusionem – с. розду́шенням, с. розча́вленням; s. per inspirationem gazi toxici – с. отру́їним га́зом; s. per instrumento pyrobulo – с. з самопа́льної збро́ї, с. застрéленням; s. per instrumento incisivo et puncto – с. рі́жучим та колю́чим струме́нтом; s. per strangulationem – с. самопо́вішенням; s. per submersionem – само́вто́плення.

сужение (stenosis, strictura) – зву́зіння, зв́узення, стено́за, стрикту́ра, повужчання.

суживать, сузить – зв́ужувати, зву́зити; -т́ся – зв́ужуватися, зву́зйтися.

сукровица – сукрови́ця; (*из мертвого*) – мураві́ця.

сукровичный – сукровáтий.

сулема (hydrargyrum chloratum) – сулемá, субліма́т, -ту.

сульфат – сі́рчан, -ну; сульфáт, -ту.

сульфонал – сульфона́ль, -лю.

сумасшедший (insanus) – божеві́льний, збожево́лілий; **с. дом** – божеві́льня.

сумасшествие (psychosis) – божеві́лля.

сумасшествовать – божево́літи.

сумеречное состояние – па́морочний стан, па́морочність, -но́сти; отума́нення.

сумка (capsula) – торби́нка, ка́псула, капшук, -ка; capsula glomeruli – ка́псула клу́бчкова (ні́рки) нирко́ва; **сумка сердечная** (pericardium) – перика́рдій, осе́рдя.

сумочный – капшукóвий.

суп – суп, -пу; ю́шка; (*рыбный*) – щербá.

supplritium – ка́ра на ті́ло; ка́ра на сме́рть (Гал.).

suppositorium – супозито́рій, сві́чка.

суппурация (suppuratio) – супура́ція, нагно́єння, нагни́вання.

супружество – подру́жжя.

сурьма (antimonium, stibium) – антимо́н, -ну; сурма́.

суспензорий (suspensorium) – підтри́мувач, підві́шувач, суспензо́рій.

сустав (articulatio) – сугло́б, -ба; **артродий** (arthrodia) – артро́дія, куля́стий сугло́б;

блоковидный (gynglymus) – циліндри́чний або ко́ліщатий с.; **плоский** (amphiarthrosis) – амфіартро́за, плеска́тий сугло́б (малорухо́мий); **седлообразный** (sellatus) –

сідлува́тий, сідла́стий; **яйцевидный** (ovoideum) – яйцюва́тий; cavum articulare –

сугло́бова дуплі́на; cartilago articularis – сугло́бовий хрящ; capsula art. – сугло́б.

ка́псула; synovia – сино́вія (сугло́бове масти́во); **суставы** – (articulationes) – див.

“сочленения”; articulatio atlanto-occipitalis – атла́нто-поті́личний сугло́б; art. atlanto-epistrophica – атла́нто-верту́новий

сугло́б; art. costo-vertebrales – ребро́во-хребце́ві сугло́би; art. costo-transversariae –

ребро́во-попере́чні с.; art. sterno-costales – груди́ннно-ребро́ві с.; art. mandibularis –

ще́леповий с.; art. acromioclavicularis – ба́рково-дужко́вий с.; art. sterno clavicularis – груди́ннно-дужко́вий с.; art. humeri –

плече́вий с.; art. cubiti – лі́ктевий с.; art. radio-ulnaris distalis – диста́льний

промі́нєво-локте́вий с.; art. manus – ручни́й (кі́тичний) с.; art. ossis pisiformis –

сугло́б горошкүва́тої кі́стки; art. carpo-metacarpeae – зап'я́тко-п'я́сткові сугло́би; artic. carpo-metacarpeae pollicis – зап'я́тко-

п'я́стковий с. ручно́го па́люха; art. intermetacarpeae – міжп'я́сткові сугло́би; art. metacarpo-phalangeae – п'я́стково-маслач-

ко́ві с.; art. digitorum manus – сугло́би

ручних пальців; art. sacroiliaca – крижівов-клубовий с.; symphysis ossis pubis – зрощення соромітних кісток; art. coxae – кульшевий с.; art. genu – колінний с.; art. tibio-fibularis – міжгомільковий с.; syndesmosis tibio-fibularis – синдесмоза (злучно-тканинне сполучення) міжгомількова; articulatio pedis – суглоби ступні (ступові); art. talo-cruralis – надступаківго-гомільковий с.; art. intertarseae – міжзаплеснові с.; art. talo-calcaneo-navicularis – надступаківго-човенцевго-ступаківгий с.; art. talo-calcaneo – ступаківго-надступаківгий с.; art. tarsi transversa (Chopart) – поперекийний заплесновий с. (Шопартів); art. talo-navicularis – надступаківго-човенцевгий с.; art. calcaneo-cuboidea – ступаківго-гранівковий с.; art. caneo-navicularis – кликуватог-човенцевгий с.; art. tarso-metatarsae – плесновго-заплеснові с.; art. intermetatarsae – міжплеснові; art. metatarso-phalangeae – плесновго-маслаківбі с.; art. digitorum pedis – суглоби ножаніх пальців.

суставной (articularis) – суглобовий, сус-тавний; **суставной ревматизм** (rheumatismus articularis) – ревматизм (ломець) суглобовий.

сутуловатий – згоблений, сутулий.

сухожилие (tendo) – сухожильок, -лка; тягло; (збірн.) – сухожилля; tendo calcaneus (Achillis) – ступаківгий (п'ятковий) сухожильок (Ахіллів).

сухожильный (tendineus) – сухожильний, тягловий; arcus tendineus – сухожильна (тягловá) дугá.

сухость (siccitas) – сұхість, -хости; **сухость губ** – смáгá.

сухотка (tabes) – сұхоті, -хот.

сухоядение – сұхоїжа, сұхá їжа.

сушильня – сушáрня.

существо (substantio) – істóта, створіння; (суть) – сұть, -ти.

существование – існóвання.

существовать – існóвати.

сущность – сұть, -ти; сұття; існість, -ности.

сфера (шар) – сфéра; (действія) – óбсяг, -гу;

(среда, общество) – отóчення, сфéра.

сферический – сферійний.

сфинктор (sphincter) – зятягáч; стискáч; musculus sphincter ani – відхідниковий зятягáч (стискáч).

схватки родовые – перéйми.

схематический – схематічний.

сходящиеся лучи – збіжні промені.

сцарапать, сцарапнуть – здряпати, здряпнути.

сцеживать, сседить – зціджувати, зцідіти.

счесывать, счесать – зчісувати, зчесáти.

сшивание – зшивáння.

сшивать, сшить – зшивáти, зшіти.

сыворотка – сирóватка; **кровенная с.** – кров'яна сирóватка.

сывороточный (serosus) – сирóватковий; tunica serosa – сирóваткова оболóна (опóна).

сыпной (exanthematicus) – висипний; плямистий; **с. тиф** (t. exanthematicus) – висипний тиф.

сыпь – вйсип, -пу; вйсипка; **сильная на-кожная сыпь** – блиндá, -дй.

сыроватый – вогкуватий; (о хлебе) – глевкуватий.

сырой (материал) – сировий; (влажный) – вогкий; (о хлебе) – глевкий; (несварен.) – сирйй.

сырость – вогкість, -кости; вйльгість; вольга.

сухотка спинная (tabes dorsalis) – див. “**tabes dorsalis**”.

syphilis – див. “**сифилис**”.

Т

Табак (Nicotiana tabacum) – тютюн, -нұ; **нюхательный** – табáка, -ки.

табес (tabes dorsalis) – табес, -су; сұхоті спинного мóзку, сұхоті стрйжу; tabes Friedrich'a – спадковá дискоординáция рұхів; tabes lactea – вйснаження в нáс-лдок молокотечі (галакторей); tabes mesenterica – горбковйця залоз отóчини.

табетик – табéтик, -ка; стрижосұхотний.

таблица, табличка – табліця, таблічка.

taenia echinococcus – ехінокок, цйп'як пухйрчáстий; taenia echinococcus cerebri – цйп'як пухйрчáстий мóзковйй, пухирчáк мóзковйй; taenia echinococcus hepatis – цйп'як пухйрчáстий печйнковйй, пухирчáк печйнковйй; taenia echinococcus pulmonum – цйп'як пухйрчáстий легенёвий, пухирчáк легенёвий.

taenia mediocanellata – цйп'як волóвий, глистá волóва.

taenia solium – цйп'як. Див. “**глисты**”.

таз (pelvis) – мйска; arcus pubis – соромітна дугá; pelvis minor – малá миска; linea terminalis – межовá лінія; pars sacralis – крижовá частіна; pars iliaca – клубовá частіна; pars pubica – соромітна частіна; apertura pelvis (minoris) inferior – нйжня (долйшня) відтулина (малóй) мйски; apertura pelvis (minoris) superior – вёрхня (горйшня) відтулина (малóй) мйски; axis

pelvis – мискова вісь (р. оси); conjugata – кон'югата (передньозадній промір); diameter transversa – поперечний діаметр (промір); diameter obliqua – косий діаметр (промір); inclinatio pelvis – нахил миски.

тазик – полумисок, -ска.

тазобедренний – кульшостегновий, кульшевий; **т. сустав** (articulatio coxae) – кульшевий суглоб.

тазовой (pelvicus) – мисковий.

тазомер – мискомір.

taxis – 1) вправлення, заправлення, вбгання; 2) тропізм.

такт (tactus) – такт, -ту; розмір; лад.

талалгія (talalgia) – талалгія, біль у п'яті.

thalamus (opticus) – палац, -цу.

тальк (talcum) – тальк, -ку; talcum pulveratum – порошківаний тальк.

тампон (tampon) – тампón, -ну; затичка; шпýнок, -ка.

тампонація (tamponatio) – тампонація, тампонування; затикання; зашпунтовування, зашпунтування.

тампонировать, затампонировать – тампонувати, затампонувати; затикати, заткнути, зашпунтувати.

таннин (acidum tannicum) – танін, -ну; гарбнікова кислота.

таракан (blata orientalis) – таргán, таракán.

таранная кость (talus) – надступак, -ка; trochlea tali – коліщátkо надступакá (надступакóве); facies malleolaris medialis – середінна колóдочкова поверхня; processus posterior tali – задній надступакóвий пáросток.

тарантул (tarantula) – тарáнтул, мизгír, -ря; волóський паву́к, тарáнтля, -лі.

тарсалгія (tarsalgia) – тарсалгія; нервовий біль заплєсні; нервовий заплєсневий.

tarsitis syphilitica – сифілітичне (пранцьовé) запáлення повікóвого хрящá.

тахикардия (tachycardia) – тахікардія; надмірне й частé биття серця; прискóрена діяльність серця.

таяние – то́плення, та́нення.

таять, растаять – та́нути, розта́нути; то́питись, розто́плюватись, розто́питись (*про віск*).

твердеть, отвердеть – твѣрднути, затвѣрднути; твѣрдішати, затвѣдіти; (*про рідке*) – тужáвити, затужáвити.

твердоватость – твердува́тість, -гости; по́твердість.

твердоватый – твердува́тий, по́твердий.

твердость – твѣрдість, -дости; твѣрдо́та.

твердый – 1) твѣрдий, мі́цний; 2) (*о па-*

мяти) – до́брий; 3) (*непоколеб.*) – непохі́тний, незмі́нний.

творог – сир, -ру.

творожистый (caseosus) – зсілий, сирува́тий; **творожистое перерождение** (degeneratio caseosa) – зсі́ле переро́дження; заву́рдження; **творожистый распад** – зсі́лий ро́зпад.

творожиться, stworожиться – ву́рдитися; зсіда́тися, зсі́стися.

теин – те́ін, -ну.

текучесть – теку́чість, -чости; плі́нність.

текучий – теку́чий, плі́нний.

teleangiectasia – телеангіектазія, жілопоши́рення; поши́рення синьожи́л (вен).

телесный – ті́лесний.

тело (corpus) – ті́ло; corpus glandulare – залозóве ті́ло; corpus vitreum – склі́сте ті́ло; **тело Вольфово** – ті́ло Во́льфове, первісна нírка.

телодвижение – ру́хи ті́ла.

телосложение (habitus) – будóва ті́ла; ста́тура.

тельце (corpusculum) – ті́льце, ті́лечко; **тельца кровяные** – ті́льця кров'яні.

темнеть – темні́ти, темні́шати.

темноволосый – темноволóсий.

темный – те́мний.

темперамент (temperamentum) – темпе́рамент, -ту; вдáча.

температура – темпе́рату́ра, теплі́на; **т. кипения** – темпе́рату́ра кипі́ння; **средняя т.** – пересі́чна темпе́рату́ра.

темя (vertex) – ті́м'я.

темянная кость (os parietale) – ті́м'яна кі́стка; foramen parietale – ті́м'яний óтвір; tuber parietale – ті́м'яний горб; sulcus sagittalis – стрі́лкува́тий рі́вчак.

темянной (parietalis) – ті́м'яний.

tendo – сухожи́лок, -лка; тяглі́о, -ла́; (*зб.*) – сухожи́лля; tendoplastica – штукува́ння (пла́стика) ту́жнів (сухожи́лля); tendographia – зшивáння сухожи́лка (ту́жня); tendotomia – ро́зтин сухожи́лка (ту́жня), тендотомі́я.

tendovaginitis – сухожи́лопі́хвіця, ту́жнепі́хвіця; тендовагі́ніт, запáлення сухожи́лкової (ту́жневої) пі́хви.

tenesmus – тенéзм, кишкóві бо́лі (скорчóві); по́тяг на низ.

тенонит (tenonitis) – теноні́т, запáлення Тенóнової ка́псули (на óці); запáлення Тенóнового капшукá, капшукóвиця Тенóнова.

тенонтагра (tenontagra) – ту́жневий (сухожи́лковий) біль, тенонта́гра.

тенопластика = tendoplastica.

тенорафия – див. “*tendorrhaphia*”.

тенотомия – див. “*tendotomia*”.

tensio – напру́га, напру́ження.

tensor – напина́ч, -ча; *musculus tensor veli palatini* – м’я́скул напина́ч м’яко́го підне́біння.

теобромин (*theobrominum*) – теобромі́н, -ну.

теплокровный – теплокрóвний.

теплоемкость – тепломі́сткість, -кості; теплоо́ємкість.

тепловатый – по́теплий, тепле́нький.

тепло, -та (*calor*) – тепло́, -ла́; (*на́реч.*) – те́пло.

теплообмен – теплообмі́н, -ну; тепло́міна; теплоза́міна.

теплообразование – тепло[у]тво́рення.

теплоотдача – теплови́ддання.

теплоотделение – теплови́дділення.

теплородный – теплотво́рний.

тепловой удар (*insolatio*) – со́нячне ого́ло́мшення.

теплый (*callidus*) – те́плий; **теплая вода** (*напр., для ванны*) – літе́пло, літе́плечко.

терапевт – терапе́вт, -та.

терапевтический – терапе́втичний; **терапевтическая клиника** – терапе́втична клі́ніка.

терапия – терапі́я; лікува́ння.

тератоид (*teratoid*) – тера́тоїд; вро́джений мішаний новотві́р, -ору.

тератокардия (*teratocardia*) – тера́токарді́я, вро́джений недорóзвиток се́рця.

тератома (*teratoma*) – тера́то́ма; (вро́джений новотві́р з недорозві́нених о́рганів).

тереть – те́рти; (*об обуви*) – му́ляти.

термин – те́рмін, -ну; ви́раз, на́зва.

термический – термі́чний.

термокаутер (*thermocauter*) – термока́втер, припіка́ч.

термометр – термо́метр, -ру; тепло́мір; **термометрический** – термо́метри́чний, тепло́мірний.

термоплегия (*thermoplegia*) – термопле́гія, паралі́за мозко́ва (або се́рце́ва) від ве́ликого те́пла.

терморегуляция (*thermoregulatio*) – термо́регуля́ція; регулюва́ння те́пла (в ті́лі).

терморегулятор (*thermoregulator*) – термо́регуля́тор, при́лад для регулюва́ння те́пла.

термотерапия (*thermotherapia*) – термо́терапі́я, лікува́ння те́плом.

термотонометр (*thermotonometr*) – термо́тоно́метр, вимі́рювач змін то́нуса м’я́зів під впли́вом те́пла.

термофор (*thermophor*) – термофо́р, о́грива́ч.

термостат (*thermostat*) – термоста́т; при́лад, що дає по́стійне те́пло.

термохимический – термохе́мічний.

термохимия – термохе́мія.

терпентин – терпенти́на, -ни; **терпентинное масло** (*oleum terebenthinae*) – терпенти́нова олі́я.

терпен – терпе́н, -ну.

терпкий – те́рпкий.

терпкость – те́рпкість, -кості.

терпнуть, отерпнуть – те́рпнути, поте́рпнути; дере́в’яні́ти, за́дере́в’яні́ти.

тестит (*testitis*) – тес́тїт, за́па́лення яйці́я, яє́чкови́ця, яйкови́ця.

тесто – ті́сто; **тестообразный** – ті́стувати́й.

testudo – по́в’язка (в ко́трій один за́вій пок-рива́є дру́гий поді́бно до черепа́хи).

tetragenus – чві́рки (мі́кроко́ки, що скла-да́ються по чо́тири).

тетания (*tetania*) – тетані́я, ско́рчі (кін-ці́вок).

tetanus (столбня́к) – праве́ць, -вці́я; пряме́ць, -мці́я; остовпі́ння; *tetanus hydrophobicus* – праве́ць (остовпі́ння) гідрофо́бічний (від водожа́ху); *tetanus neonatorum* – праве́ць наро́дженці́в. Див. “**столбняк**”.

тетраплегия (*tetraplegia*) – тетрапле́гія, па-ралі́за всі́х чо́тирьо́х кінці́вок.

течение (*болезни*) (*cursus*) – пере́біг, -гу; протя́г, -гу; (*реки*) – те́чія, бі́г рі́ки.

течка (*о животных*) – ті́чка.

течь – текті́, бі́гти; (*тонкой струей*) – дзю́рити; (*о крови*) – ю́шити, текті́.

тигель – ті́гель, -гля.

tic douloureux (*фр.*) = *neuralgia nervi trigemini* – нерво́вий біль трійча́стого нер́ва, нер-ві́й (нерве́ць) трійча́стого нер́ва, сі́пання облі́ччя.

тимпанит (*tympaanitis*) – тимпа́ніт; за́па́лення пере́тинки бубонце́вої, бараба́нної; *tympaanicus* – тимпа́нічний; бубонце́вий (бараба́нний).

thymus – підгруди́нна (підгруди́нна) за́лоза.

тимит (*thymitis*) – тимі́т, за́па́лення підгру-ди́нної (підгруди́нної) за́лози.

тимэктомия (*thymectomy*) – тимекто́мія, ви́тин підгруди́нної за́лози.

тинктура (*tinctura*) – тинкту́ра, насто́янка.

тип – тип, -пу; **типический** – типі́чний.

тиранить – тира́нити, мордува́ти, катува́ти.

тиреоидизм (*thyreoidismus*) – тиреоі́дизм; збі́льшена дія́льність борлако́вої за́лози.

тиреоидин (*thyreoidin*) – тиреоі́дін, екстра́кт борлако́вої за́лози.

тиреоидит (*thyreoiditis*) – тиреоі́дит, за́па́лення борлако́вої за́лози.

тиреопения (thyreopenia) – тиреопенія, зменшена діяльність борлакової залози.

тиски – лёщата, -щат; кліщі.

титрование – титрування.

титровать – титрувати.

тиф (typhus) – тиф, -фу; t. abdominalis – черевний тиф; t. exanthematicus – висипний, плямистий тиф; t. recurrens – зворотний, поворотний тиф.

тифлит (typhilitis) – тифліт, запалення сліпої кишки, сліпокишковіця.

тифлотомия (typhlotomia) – тифлотомія, розтин сліпої кишки.

тифоид (typhoid) – тифоїд; захворювання, подібне до тифу.

тифозный (typhosus) – тифозний; status typhosus) – тифозний стан.

тихий – тїхий.

тканевой – тканинний; **тканевая жидкость** – тканинна рідина.

ткань (tela) – тканина; tela submucosa – підслизова тканина; **грануляционная т.** – грануляційна тканина; м'язозерниста; **железистая т.** – залозувата тканина.

тление – тління; (*о дереве*) – порохнявіння; (*горение без пламени*) – жевріння.

тлеть, истлеть – тліти, зітліти; (*о кости, дереве*) – тріхнути, порохнявіти; потріхнути, спорохніти.

ток (*воздуха*) – течія, плив; струмінь, -меня; (*электрич.*) – струм, -му; ток, -ку.

токсин (toxinum) – токсин; отрута, трійло;

токсический – токсичний, отруйний.

токсикэмия (toxikaemia) – токсикемія, отруїння крові, кровоотруїння.

толстая кишка (intestinum crassum) – товста кишка; colon – ободова кишка; colon ascendens – догірна ободова кишка; colon transversum – поперечна ободова кишка; colon descendens – додільна ободова кишка; colon sigmoideum – сигмувата ободова кишка; intenstinum saesum – сліпа кишка.

толстеть, потолстеть – товстіти, потовстіти; товщати, потовщати; глїдшати, погладшати.

толстый – товстий; (*о человеке*) – гладкий, опїсистий.

толчок – товчок, -чка; постук, поштовх; **сердечный толчок** – товчок серцевий; удар серцевий (серця); постук серцевий.

толчение – товчїння.

толща (massa) – товща, грубїня.

толщина – товщинїна.

тон – тон, -ну; лад, -ду.

тонический (tonicus) – тонїчний, стягаючий.

тонкий – тонкий; **тонкокожий** – тонкошкурій.

тонкоклетчатый – тонкоклітїнний; болонкуватий.

тонкость – тонкїсть, -кости; (*мн.*) – тонкощі.

tonsillitis – тонзилїт; запалення мигдаликів, мигдали[кови]ця.

тонус (tonus) – тонус, -су; пружнїсть, -ности; напруг, -гу.

tophi urici – сечокїслі вузли (гудзі) суглобові.

топливо – пїливо.

топырить, растопырить (*руки*) – розставляти, розставити; (*ноги*) – розчепірювати, розчепірити; (*глаза*) – витріщати, вітрїщити.

thorax – огруддя.

торакобронхотомия (thoracobronchotomia) – розтин дїшки через груди, торакобронхотомія.

торакодинамометр (thoracodynamometer) – вимірювач сили вдїху, торакодинамометр.

торакодиния (thoracodynia) – біль у грудях, торакодинія.

торакопластика (thoracoplastica) – штукування (пластика) грудей, торакопластика.

торакотомия (thoracotomia) – розтин огруддя, торакотомія.

торакотом (thoracotom) – ніж для розтину огруддя, торакотом.

торакоцентез (thoracocentesis) – протик грудей, торакоцентеза.

тормоз – гальмо, -ма; гальма, -ми; **тормозящий** – гальмуючий.

торпидный (torpidus) – торпідний; зціпенїлий, негїйний, миршавий.

торс – тїлуб, -ба.

torsio – скрїчування, закрїчування, перекрїчування.

torticollis – кривов'яз, кривошїя; torticollis congenita – кривошїя вроджена.

торф – торф, -фу; **торфяной** – торфовий, торфяний.

тоска (angor) – тїга, нудьга, сум, -му, журба, тоска.

тосковать, затосковать – тужити, затужити; сумувати, засумувати; нудьгувати, занудьгувати.

точка – 1) тїчка, 2) крїпка; **т. кипения** – тїчка кипїння; **т. плавления** – тїчка тїплення; **т. замерзания** – тїчка замерзання.

точность – тїчнїсть, -ности; докїднїсть, достїтнїсть.

тошнить, стошнить – нудїти, занудїти; млоїти; **тошнит** – нудити, нудї пориває.

тошно – нудно, млосно, вадко; **тошнота** (pausea) – нуд, -ду; нудота, млость, -сти.

тошнотворный – нудотний.

тошнотное – нудкувате, вадкувате.

тошный – нудний, нудкий, вадливий.

тощать, отощать (*ослабевать*) – охлявати, охлянути; (*худеть*) – худнути, схуднути; з тіла спадати, спасти.

тощий 1) (*желудок*) – порожній; 2) (*лицо*) – худий, схудлий.

трабекула (trabecula) – поперечка, брусок, -скá.

травá (herba) – травá; (*ум.*) травіця, травичка; (*лекарств., целебная*) – зілля.

травить – труїти, отруїти.

травма (trauma) – травма; забій, -бою, ушкодження.

травматизм (traumatismus) – травматизм, забиття.

травматический (traumaticus) – травматичний, забійний; neurosis traumatica – невроза травматична (забійна).

травник (herbarium) – 1) гербарій, зільник, -ка; 2) (*настойка*) – трав'янка.

травоядный – травоядний; **травоядное** (*сущ.*) – травояд, -да.

тракт (tractus) – тракт, -ту; шлях, -ху; tractus opticus – зоровий (оптичний) шлях (тракт).

трансплантация (transplantatio) – трансплантація; перещеплювання; перещеплення; пересадження.

транспирация (transspiratio) – транспірація, проди́хання; шкі́рне ди́хання.

транссудат (transsudatum) – транссудат, -ту; просо́чина; **транссудация** (transsudatio) – транссудація, просо́чення, прося́кання.

трансформация (transformatio) – трансформація, перетво́рення, змінли́вість, -вости; пере́міна.

transfusio – трансфу́зія; перелива́ння, перели́в, -ву; autotransfusio – автотрансфу́зія, самоперели́в, -ву; самоперелива́ння.

трапецевидный (trapezius) – трапецоїда́льний; musculus trapezius – трапецоїда́льний м'я́скул.

трахея (trachea) – трахе́я, дихавка; ди́шник; cartilagines tracheales – трахе́йні хря́щі; lig. annularia (trachealia) – каблучко́ві зв'язки (трахе́йні); gland. tracheales – трахе́йні за́лози.

трахеит (tracheitis) – трахе́їт; запале́ння ди́хавки (ди́шника); дихавко́виця, ди́шникови́ця.

трахеобронхит (tracheobronchitis) – трахеобронхі́т, запале́ння ди́хавки (ди́шника) й ди́шок; ди́хавко-ди́шкови́ця.

трахеобронхоскопия (tracheobronchoscopy) – трахеобронхоскопі́я, о́гляд ди́хавки (ди́шника) й ди́шок.

трахеоларинготомия (tracheolaryngotomy) – трахеоларинготомі́я, ро́зтин ди́хавки (ди́шника) й горта́ни (горля́нки).

трахеоррагия (tracheorrhagia) – кровоте́ча з ди́хавки (ди́шника); трахеора́гія.

трахеоскопия (tracheoscopy) – о́гляд ди́хавки (ди́шника) особли́вим при́ладом; трахеоскопі́я.

трахеоспазм (tracheospasmus) – ди́хавко-ско́рч, ди́шникоско́рч; судо́ма ди́шніко́ва, трахеоспа́зм.

трахеостеноз (tracheostenosis) – зву́зіння (пову́жчання) ди́шніко́ве; ди́хавкозвужі́ння; трахеостено́за.

трахеотом (tracheotomy) – трахеотом; ніж для ро́зтину ди́хавки (ди́шника).

трахеотомия (tracheotomy) – трахеотомі́я, ди́шникоро́зтин.

трахома (trachoma) – трахо́ма; сухі́й во́лос.

треглавый (triceps) – триго́ловий; musculus triceps brachii – триго́ловий плече́вий м'я́скул.

tremor – тремті́ння, дрижа́чка; tremor senilis – тремті́ння старе́че.

трение (tritus) – тертя́; **внутреннее тр.** – вну́трішнє тертя́; **шум трения плевры** – шаруді́ння плев́ри.

тренирование – тренува́ння, муштрува́ння.

тrenoжник – трині́жок, -жка; тага́нок.

трепан (trepan) – трепáн, ко́ловий свёрдлик для че́репа.

трепанация (trepanatio) – трепана́ція; свердлі́ння че́репа, чере́посверді́ння.

трепанировать – трепану́вати, до́вбати.

треск (crepitatio) – трі́ск, -ку; хру́ск, луск, хря́ск; (*при переломе костей*) – хру́ск.

трескаться, истрескаться – трі́скатися, розтрі́скатися; ре́патися, поре́патися.

трескучий – трі́скучий.

треснувший, расколотый – трі́снутий.

треска (*рыба*) (gadus morhua) – трі́ска́, ка́б-ліо́н, до́рш.

третичный (tertianus) – третне́вий, треті́нний.

треугольник (trigonum) – трику́тник, -ка.

трехатомный – триатомо́вий, тривале́нтний.

трехгранный – триграня́стий, трибі́чний.

трехмесячный – трьо́хміся́чний, тримі́сячний.

трехстворчатый (tricuspidalis) – трійча́стий, триля́довий; valvula tricuspidalis cordis – трійча́ста (триля́дова) серце́ва за́слінка.

трещать, треснуть – трі́щати, трі́снути;

хряскати, хряснути; *(на части)* – лускати, луснути; репати, репнути.

трещина (fissura, rima) – щіліна, розколина, поріпина *(на ногах)*; fissura orbitalis superior – верхня (горішня) орбітальна щіліна; rima glottidis – горлянькова щіліна; **тр. в костях** – розколина; **тр. на ногах, на подолвах** – поріпання; писклята (Грінч.); **покрыться трещинами** – порисуватися (Грінч.).

тризм (trismus) – тризм, -му; корчі, судома жувальних м'язів; trismus neonatorum – тризм народжених.

трипер (gonorrhoea) – трипер, -пу; гонорея, збурія; gonorrhoea urethrae = urethritis gonorrhoeica – збурія, трипер, сечівниковиця збурова. Див. “**гоноррея**”.

триперный (gonorrhoeicus) – гоноройний, збуровий; conjunctivitis gonorrhoeica – кон'юнктивіт гоноройний (збуровий); **триперное отделяемое** – збур, -пу; rheumatismus gonorrhoeica – ревматизм (ломець) гоноройний (збуровий).

триплегия (triplegia) – триплегія, параліза одної горішньої й двох долішніх кінцівок.

трихиаз (trichiasis) – трихіяза, вкрут вій, волосорізачка вівкрутна.

трихина (trichina spiralis) – трихіна; волосічка, гвинтовічка; trichinosis – трихіноза, волосінниця, гвинтець.

трихиноз (trichinosis) – трихіноза, трихінна хвороба.

трихомикоз (trichomycosis) – трихомікоза, волосяна пліснявиця.

трихофития (trichophytia) – трихофітія; грибчаста хвороба шкіряна.

тройни – трійнята, -нят; трійня, -ні; троєшки, -шок.

тройничный (trigeminus) – трійчастий; nervus trigeminus – трійчастий нерв.

тромб (thrombus) – тромб, (затичка кров'яна).

тромбоз (thrombosis) – тромбоза; заснітєня; зятнєня, затулення; **т. сосудов** – жилотаснітєня, тромбоза жил; trombo-phlebitis – кровотаснітєня синьожілиця; tromboarteritis – кровотаснітєня червоножілиця; запалєня й тромбоза артерій.

thrombosis vasorum cerebri – тромбоза (жилотаснітєня) жил мозкових.

thrombosis vasorum retinae – тромбоза (жилотаснітєня) жил сітківки.

тростниковый – тростінний, тростовий; **тр. сахар** – тростінний цукор, сахароза.

трофический – трофічний, споживний, живний.

трофоневроз (trophoneurosis) – трофоневроза, нервовий розлад (розладдя) в живленні тканин.

трупаносомиязис – трипанозоміяза, сонна хвороба.

trypsin – трипсін; речовина, що розщиплює білок.

труба, трубка (tuba) – труба, трубка, рурка, цівка; tuba auditiva Eustachii – слухова труба (Євстахієва); **трубочка** (tubulus) – трубочка, рурочка, цівочка.

трубный (tubarius) – трубовий, трубний, рурковий; **трубная беременность** (gravitas tubaria) – вагітність руркова; вагітність трубова.

трубчатый (tubulosus) – трубуватий, руркуватий, цівкуватий; **трубчатая кость** – гольонка (Грінч.).

труп (cadaver) – труп, -пу; *(животных)* – падло, -ла.

трупный (cadaverosus) – трупний, труповий; **трупное отделение, трупная** – трупарня; **трупные пятна** – муравія сіня, мерлякові плями; **трупное окоченение** – див. “**окоченение**”.

тряпичный – ганчірковий.

туалет – туалєт, -ту; спорядження.

туберкулез (tuberculosis) – туберкульоза, горбковіця, сухоти; tuberculosis peritoneae – туберкульоза (горбковіця) очеревини; tuberculosis laryngis – туберкульоза горлянки; tuberculosis pulmonis s. phthisis – туберкульоза легенєва, сухоти.

туберкулезный (tuberculosis) – туберкульозний, горбковичний; bronchitis tuberculosa – бронхіт туберкульозний, дишиця горбковична; arthritis tuberculosa – суглобівця горбковична, артрит туберкульозний.

туберкулиды (tuberculides) – туберкуліди, горбковики.

туберкулин (tuberculinum) – туберкулін, -ну; горбковична отрута.

тугой – тугий; *(крепкий)* – цупкий; **тугой, туговатый** *(на ухо)* – приглухуватий, такий, що недочуває.

тугоплавкость – тяжкотопність, -ности; тугопотність; **тугоплавкий** – туготопний, тяжкотопний, тяжкотопкий.

тугоподвижность (rigiditas) – заклікність, -лости; **тугоподвижный** – закліклий.

туловище (truncus) – тулуб, -ба; стовбур, -ра; *(ум.)* – тулубець, -бця.

туловищный – тулубовий.

туманность – туманність, -ности.

tumor – опух; новотвір, -твору; tumor albus – білий опух суглобовий; tumor benignus –

новотвір незлосливий, новотвір нелихий; tumor malignus – новотвір злосливий, новотвір лихий; tumor ovarii – óпyx (новотвір) яєчника; tumor uteri – новотвір (óпyx) уразовий; tumor vaginae – óпyx (новотвір) піхвовий; tumor vulvae – óпyx (новотвір) соромітні. Див. “**опухоль**”.

tupelo – розширювач уразової шийки (з коріння дерева Nyssa).

туповатий – тупуватий; (*о человеке*) – тупак, -ка; безтямний.

тупой – тупий; (*нож*) – затупілий, тупий.

тупость – тупість, -пости; **т. сердца** – тупість серцевá (серця).

тупоконечный – тупокінчастий.

тупоумие – туподумство.

тур (tour) – тур, -ра; обіг, -гу; зворот, -ту.

тургесценция (turgescencia) – тургесценція, набряклість, напруження.

тургор (turgor) – тургор, -ру; напруження.

турунда (turunda) – турунда, затинка, заволічка.

тусклость – тьмяність, -ности; **тусклый** – тьмянний, неясний, темний.

тускнуть, потускннуть, тускнеть – мёрхнути, помёрхнути; темніти, потемніти.

тухлость – тухлість, -лости.

тухлый – тухлий, прітхлий.

тучнеть – глáдшати.

тучность (obesitas) – глáдкість, -кости; опáсистість.

тучный (obesus) – гладкий, опáсистий.

тыл (tergum) – тил, -лу; зад, -ду; **т. кисти руки** (dorsum manus) – спінка (тил) рукі (кітиці).

тыльный – тільний, задній.

тычинка – пиляк, -ка.

тяга – тяга, протяг, -гу.

тяготение – тяжіння, тяготіння.

тяготить, отяготить – обтяжати, обтяжувати, обтяжити; **тяготиться** – тяжітися.

тягучесть – тягучість, -чости.

тяж ткани нефрогенный – нефрогєнне (ніркотворче) пасмо тканіни.

тягучий – тягучий.

тяжелеть, отяжелеть – тяжчати, потяжчати; вáжчати, повáжчати.

тяжелый – тяжкий, важкий.

тяжесть – вага, -гі; тягар, -ра.

У

Убавлять, убавить – відбавляти, відбавити, змєншувати, зменшити.

убавочный – уємний, змєншуючий, убут-

ковий.

убежище – притулок, -лку; пристановище.

убивать, убить (*лишитъ жизни*) – убивати, убійти.

убийственный – убійчий.

убийство – убівство, душогу́бство.

убийца – вбівця, душогу́б, убійник.

убирать, убрать – убирати, прибирати, убрáти; прибрáти; опоряджáти, опорядити.

ублюдок (hybridus) – по́круч, -ча; лішанець, -нця.

убой – убій, -бою; забій, -бою; убивання, зарі́з, -зу.

убойный – убійний.

уборная – убирáльня; **клозет** – відхóдок, -дку; клозє́т, -ту.

увеит (uveitis) – увеї́т, запáлення пігментового шару жиловóї (жильно́ї) оболóнки óка, пігментошарі́ця.

увеличение, увеличивание – збі́льшення, побі́льшення, збі́льшування, побі́льшування.

увеличивать, увеличить – збі́льшувати, збі́льшити; побі́льшувати, побі́льшити; **-ться** – збі́льшуватися, збі́льшитися, побі́льшати.

увеличительный – збі́льшувальний, побі́льшуючий.

увериться – упéвнитися, пересвѣ́дитися.

увечивать, изувечить – кáлічити, скалі́чити.

увечный – кáліка, покáлічений.

увечье (mutilatio) – кáліцтво.

увлажнение – відволóжування, звóгчування, відволóження.

увлажнять, увлажнить – зво́лжувати, зво́лжити; відволóжувати, відволóжити; звóгчувати, звóгчити.

увулит (uvulitis) – увулі́т, запáлення язичка́, язичкові́ця (піднебі́нна).

увулоптоз (uvuloptosis) – увулоптóза, парáліза язичкóва (язичка́).

увулотомия (uvulotomia) – ві́тин язичка́, увуло́томія.

увядание – в’я́нення.

увядать, увянуть – в’я́нути, зів’я́нути; (*о человеке*) – марні́ти, змарні́ти, помарні́ти.

увядший – зів’я́лий, помарні́лий.

угар – чад, -ду; **угар издавать** – ча́діти.

уга[о]рать, угореть – ча́діти, уча́діти.

угарный – чадний; **угарно** – ча́дно.

угасание – згáсання, погáсання.

угасать, угаснуть – гáснути, згáсти; погáсати, погáсти; згáсати, згáснути; (*о человеке*) – ча́хнути, зача́хнути; ко́нати, ско́нати.

угасший – згáслий, погáслий.

углевод – вуглеводáн, -ну.

углеводород – вуглевóдень, -дня.
углекислая соль – вугля́н, -ну; карбона́т, -ту.
углекислота – (acidum carbonicum) – вуглекислота́.
углекислый (carbonicus) – вуглекі́слий.
углекислый источник – вуглекі́сле дже́релó.
углекислый кальций (calcium carbonicum) – вугля́н ва́пня (ва́пу), вугля́н вапне́вий (ва́повий); карбона́т ка́льція (кальці́йний).
углекислый магний (magnium carbonicum) – вугля́н (карбона́т) ма́гнія (магні́йний).
углекислый натрий (natrium carbonicum) – вугля́н со́ду (со́довий); карбона́т на́трія (на́трі́йний).
углерод – вугле́ць; **углеродный** – вуглеце́вий.
угловой (во внутреннем углу) – ку́тний; (снару́жи) – рого́вий; (краеугольный) – нарі́жний.
уголомер – кутомі́р, -ра.
углубление (действие) – погли́блювання, погли́блення; загли́блювання, загли́блення; fossa (впа́дина) – улогóвина; загли́бина; fossa trochanterica (femoris) – óворотня загли́бина (стегна́).
углублять, углубить – погли́блювати, погли́бити; загли́блювати, загли́бити.
угнетатель (depressor) – гнобі́тель, -ля; стяга́ч, -ча́; musculus depressor septi nasi – му́скул стяга́ч носово́ї перéтинки.
угнетать, угнесть – пригні́чувати, пригні́тити; гнобі́ти, пригно́бити.
угнетение (depressio) – пригні́чення, пригно́блення.
угнетенность – пригно́бленість, -ности; пригні́ченість.
угнетенный – пригні́чений, пригно́блений;
угнетенное состояние – стан пригно́блення, пригні́чення.
угол (внутренний) – кут, -та; кутóк, -тка́; (наружный) – рі́г, ро́гу.
уголовный – ка́рний, криміна́льний.
уголь (carbo) – вугі́ль, -ля; (соб.) – вугі́лля, -лля; вугля́.
угольный – вугля́ний.
угорать, угореть – див. “угарать”.
угорелый – уча́ділий.
угорь (comedo) – ву́гор, -гра́; при́щик, -ка; comedones = acne punctata – [в]угрі́.
угреватый – вугрува́тий, прищувáтий.
угрожать – загро́жувати, погро́жувати.
угрожающий – загро́зливий.
угроза – загро́за, погро́за, гри́зба́.
угрюмость – похму́рість, -рости; пону́рість.
угрюмый – похму́рий, пону́рий.

удавленник – вішальник, -ка; **удавленица** – вішальниця.
удавливать, удавить – душі́ти, задуші́ти.
удаление (ablatio) – віддаля́ння, відда́лення; (части тела) – ві́тнення, витя́ття, ві́тин; (зубов) – ви́ривання.
удалять, удалить – віддаля́ти, відда́лити; (зуб.) – ви́ривати, ві́рвати; (вырезать) – ви́тинати, ві́тяти, ві́дтяти.
удар – уда́р, -ру; (удар кулаком) – сту́сан, -на́; (удар по лицу) – ля́щ, -ща́; (апоплекс.) – уда́р, -ру; гре́ць.
ударять, ударить – бі́ти, уда́рити; -т́ся – бі́тися, вда́ритися, забі́тися.
удачный – уда́лий, уда́тний.
удваивать, удвоить – подво́ювати, подво́їти; -т́ся – подво́юватися, подво́їтися.
удвоение (duplicatura) – подво́бнення.
удельный (partialis) – пито́мий; **удельный вес** – пито́ма вага́.
удерживать, удержать – заде́ржувати, заде́ржати; затрі́мувати, затрі́мати; (кровь) – затамо́вувати, затамува́ти.
удлинение – подов́ження.
удлинять, удлинить – подов́жувати, подов́жити; здо́вжувати, здо́вжити; -т́ся – до́вшати, подо́вшати.
удобоваримый – легкотра́вний, травні́й; **удобоваримость** – легкотра́вність, -ности.
удручать, удручить – пригні́чувати, пригні́тити; гнобі́ти, пригно́бити.
удрученность – пригні́ченість, -ности; пригно́бленість.
удрученный – пригні́чений; **удрученное состояние** – пригні́чення.
удушение – заду́шення.
удушливый – заду́шливий.
удушье (asthma) – а́стма, заду́ха, яду́ха; asthma cardiacum – а́стма серцева́; **страдающий удушьем** – яду́шливий, яду́шний. Див. “астма”.
ужас – жах, -ху; страх, -ху; **ужас, как больно** – страх як бо́літь; страше́нно бо́ляче́.
узаконение (действие) – узакóнення; за́ко́н, -ну; пра́во, -ва.
узаконенный – узакóнений.
узаконять, узаконить – узакóняти, узакóнити.
узда (frenulum) – гнуздéчка, вуздéчка; frenulum preputii – гнуздéчка передно́ї прутне́вої шкі́рки.
узел (nodus, ganglion) – ву́зол, -зла́; гудз; ганглі́й; ganglion semilunare (Gasseri) n. trigemini – півміся́чний (молоді́ковий) ганглі́й (ву́зол) (Га́серів) трійча́стого нерву.

узелок (nodulus) – ву́злик, -ка; nodulus Arantii – Ара́нціїв ву́злик.

узкий – вузький, тісний.

узколобий – вузьколобий, низьколобий, вузькочолий.

узловатый (nodosus) – вузлува́тий, гудзува́тий.

usuga – шму́га, натертя́, вижолобіна.

указатель (index) – пока́жчик, -ка; **указательный палец** (index) – вказі́вник, -ка́; вказни́й па́лець.

укалывать, уколоть – уко́лювати, уколо́ти.

уклон – схил, -лу; по́хил, -лу; (*в действиях*) – у́хил.

уклонение (declinatio) – відхил, -лу; ухиля́ння, відхиле́ння, збо́чення.

укорочение (abbreviatio) – укороче́ння, скороче́ння, покоротша́ння.

укорачивать, укоротить – вкорочува́ти, вкороти́ти; **-ться** – вкорочува́тися, коротша́ти, вкороти́тися, покоротша́ти.

укол (punctura) – уко́л, -лу.

укрепительный – зміцня́ючий, підси́льний.

укрепление (fixatio) – закрі́плювання, скрі́плювання; закрі́плення, скрі́плення; змі́цнення.

укреплять, укрепить – скрі́плювати, скрі́пити; зміцнюва́ти, зміцни́ти; підси́лювати, підси́лити; **-ться** – зміцнюва́тися, зміцни́тися.

укрощать, укротить – приборкува́ти, приборка́ти; усмиря́ти, усмири́ти.

уксус (acetum) – о́цет (о́цту); **уксус древесный** – деревни́й о́цет.

уксусный (aceticus) – оцето́вий, о́цтовий;

уксусная кислота (acidum aceticum) – о́цтова (о́цтова) кисло́та.

уксусно-кислая соль – о́цта́н, -ну; а́цета́т, -ту.

укус, укушение (morsus) – у́кус, -су; **у. бешеной собаки** – у́кус скаже́ного соба́ки.

укусывать, укусить – куса́ти, укуси́ти.

укутыгать, укутать – укúтувати, укúтати.

ulcus ventriculi – див. “**язва**”.

улетучивание (volatilisatio) – ви́пар, -ру; ви́паровува́ння; ви́вітрюва́ння.

улетучиваться, улетучиться – ви́вітрюва́тися, ви́вітритися; ви́парюва́тися, ви́паритися, ви́паровува́тися.

улика – до́каз, -зу; ви́каз, -зу.

улитка (ухо) (cochlea) – слима́к, -ка́; cupulae (cochleae) – ба́ня (слимако́ва); scala vestibuli – присі́нкові сходи́; scala tympani – бубонце́ві сходи́.

улитковый (cochlearis) – слимако́вий; ductus cochlearis – слимако́вий про́від.

улиткообразный – слимакува́тий.

улучшать, улучшить – полі́пшувати, полі́пшити; **-ться** – кра́щати, покраща́ти; лі́пшати, полі́пшати.

улучшение – полі́пшува́ння; (*сов.*) – полі́пшення.

ум (mens, ratio) – ро́зум, -му; глúзд, -ду; **лишаться ума** – з ро́зumu спа́сти; **сойти с ума** – збожево́літи, обезглу́здіти; **не в своем уме** – не сповна́ ро́зumu.

умалишенный – божеві́льний, безрозу́мний.

уменьшать, уменьшить – зме́ншувати, зме́ншити; вбавля́ти, вбави́ти; **-ться** – зме́ншувати́ся, зме́ншити́ся, поме́ншати; (*об опухол*) – спада́ти, спа́сти.

уменьшение – зме́ншува́ння, зме́ншення (*сов.*).

умеренность – помі́рність, -ности; помі́ркованість.

умеренный – помі́рний, умі́ркований, помі́ркований; **умеренный образ жизни** – умі́рковане життя́.

умереть – див. “**умирать**”.

умерший – уме́рлий, поме́рлий, поме́рший.

умерщвление – умертві́ння.

умерщвлять, умертвить – умертвля́ти, умертви́ти; уби́вати, уби́ти; (*страсть*) – угамо́увати, угамува́ти.

умирание – умира́ння.

умирать, умереть – умира́ти, уме́рти; **умереть от чего** – уме́рти з чо́го.

умирающий (moribundus) – умиру́щий, ко́наючий.

умоизступление (mania) – несамо́вітість, -тости; шале́нство.

умопомешательство (absentia) – божеві́лля, збожево́ління.

умопомрачение – па́мороча.

умственный – розумо́вий.

умывальник – умива́льний, -ка; умива́льница.

унаследование – діста́ння в спа́дщину, унаслі́дува́ння.

унаследовать – діста́ти в спа́дщину, оди́дічити; унаслі́дувати.

унимать, унять – угамо́увати, угамува́ти; (*кровь*) – тамува́ти, затамува́ти, затамо́увати.

уничтожать, уничтожить (*разрушать*) – зни́щувати, ни́щити, зні́щити; руйнува́ти, зруйнува́ти; (*отменять*) – касува́ти, скасува́ти.

уничтожение (abolitio) – ни́щення, зні́щува́ння; (*оконч.*) – зні́щення; (*отмена*) – касува́ння, скасува́ння.

унция – у́нція.

унятие, унимание – угамовування, -ння; угамування; **у. крови** – затамування, затамування.

упадок – занепад, -ду; підупад, -ду.

упитанный – годований, вгодований.

уплотнение – ущільнення, здебеління, згущення.

упор – 1) підпора, супора; 2) упір.

употребление (usus) – ужиток, -тку; уживання; **для домашнього употребления** – для домашнього (хатнього) вжитку.

употребляемый, употребительный – уживаний, уживальний.

употреблять, употребить (средства) – уживати, ужити чогось; (*в пищу*) – споживати, спожити; **-ться** – уживатися.

упражнение (exercitio) – вправа.

упражнять (тренировать) – муштрувати; вправляти; **-ться** – вправлятися.

упругий (elasticus) – пружний, пружистий, напрутий; *membrana elastica* – пружна оболонка.

упругость – пружність, -ности; пружистість.

уравнять, уравнивать – рівняти, вирівнювати; вірівняти, зрівняти.

уравнитель (regulator) – регулятор; вирівнювач, -ча.

уравновешенность – урівноважність, -ности.

уравновешивание – урівноважування; (*оконч.*) – урівноваження.

уравновешивать, уравновесить – урівноважувати, урівноважити.

urachus – сечовий мішок.

ураты – сечани, сечні солі.

урегулирование – урегулювання.

урегулировать – урегулювати.

урезывать, урезать – урізувати, урізати; відрізувати, відрізати.

уремия (uraemia) – уремія, сечоотруїння, сечокрів'я.

уреометр (ureometer) – уреометр, сечовиномір.

uresis (uresis) – мочення, урєза.

уретер (ureter) – сечовід, -воду; сечопровід, -воду.

уретералгия (ureteralgia) – біль (р. болю) сечоводу, уретералгія.

уретерит (ureteritis) – уретеріт, запалення сечоводу (сечопроводу).

уретероцистопиелит (ureterocystopyelitis) – уретероцистопієліт, запалення сечоводу, сечника й ниркової миски.

уретеролит (ureterolith) – камінець сечоводу, уретероліт.

уретеролитиаз (ureterolithiasis) – уретеролітіяз, хорування на камінці сечоводу.

уретеролитотомия (ureterolithotomia) – уретеролітотомія, вітин камінців сечоводу (сечоводових).

уретеротомия (ureterotomia) – уретеротомія, розтин сечоводу.

уретероектомия (ureteroectomy) – уретероектомія, вітин сечоводу.

уретра (urethra) – сечівник, -ка; частини чоловічого сечівника: *pars prostatica urethrae* – передсечникові частини сечівника; *pars membranacea* – оболонкова частини; *pars cavernosa* – печерна частини; *colliculus seminalis ur.* – сім'яний горбочок; *fossa navicularis urethrae* (Morgagnii) – човенцева заглибинка сечівникова (Морганієва); *orificium urethrae externum* – надвірне (зовнішнє) вічко сечівниково; *lacunae ur.* (Morgagnii) – сечівникові лакунки (Морганієві); *crista urethrae* – сечівниковий гребінь; *urethra muliebris* (жіночий сечівник); *orificium ur. externum* – надвірне сечівникове вічко; *corpus spongiosum urethrae* – губчасте сечівникове тіло; *crista urethralis* – сечівниковий гребінь.

уретрит (urethritis) – сечопровідниця, уретрит, -ту; *urethritis gonorrhoeica* – трипер; збуріця, сечопровідниця збурова; *urethritis anterior* – уретрит, (сечопровідниця) передній.

уретрогеморрагия (urethrohaemorrhagia) – уретрогеморагія, кровотеча сечівникова.

уретродиния (urethrodynia) – уретродинія, нервовий біль сечівника (сечівниковий).

уретрометр (urethrometer) – уретрометр, вимірник широчини (ширини) сечівника (сечівникової).

уретроррагия – див. “уретрогеморрагия”.

уретроррафия (urethrorrhaphia) – уретрорафія, зшивання сечівника.

уретроррея (urethrorrhoea) – уретрорея, слизотеча сечівникова (з сечівника).

уретроскоп (urethroscope) – уретроскоп, прилад для огляду сечівника.

уретроскопия (urethroscopia) – уретроскопія, огляд сечівника.

уретроспазм (urethrospasmus) – сечівникоскорч, судоба сечівникова.

уретростеноз (urethrostenosis) – звужіння сечівниково, уретростеноза.

уробилин (urobilinum) – уробілін, -ну; сечочожовчень.

уровень – рівень, -вня.

урод, уродина (monstrum) – віродок, -дка; почвара, потвора.

уродливость – потворність, -ности.

уродовать, изуродовать – калічити, скалічити; спотворювати, спотворити.

уродливый – потворний.

уродство (monstra) – див. “уродливость”.

урожденный – уріджений, урождений.

уролит (urolith) – уроліт, сечовий камінь.

уролитиаз (urolithiasis) – уролітіаза, хорування на сечові камінці, сечокамінниця сечокаміння.

уролог (urolog) – уролог, лікар сечових хороб.

урология (urologia) – урологія, наука про сечові хороби (недуги).

урометр (urometer) – урометр, вимірник питомої ваги сечі.

уроскопия (uoscopia) – уроскопія, досліджування сечі.

urticaria – кропивниця, красуха, кропив'янка; кропив'яна пропасниця.

урчание – бурчання.

урчать – бурчати.

ус – вус, -са; (мн.) – вуса.

усваивать, усвоить – засвоювати, засвоїти.

усвоение (assimilatio) – асиміляція, засвоювання, засвоєння.

усекать, усечь – утинати, утяти; відтинати, відтяти; усікати, усікти.

усеченный – утятый, стятий, зрізаний.

усиление – зміцнювання; (оконч.) – зміцнення.

усиленный – зміцнений, збільшений; (о работе) – напружений.

усиливать, усилить – зміцняти, зміцнювати, зміцнити; підсилювати, підсилити; збільшувати, збільшити; **-ться** – зміцнятися, зміцнитися, зміцніти.

усилие – зусилля, -лля.

ускорение (acceleratio) – прискорювання; (соверш.) – прискорення.

ускорять, ускорить – прискоряти, прискорювати, прискорити; **-ться** – прискорятися, прискорюватися, прискоритися.

условие (conditio) – умова.

усложнение – ускладнення.

усложнять, усложнить – ускладняти, ускладнити.

усмирять, усмирить – втихомірювати, втихомірити.

усмотрение – розгляд, -ду; погляд, -ду; розсуд, -ду.

усовершенствование – удосконалювання.

усовершенствованный – удосконалений.

усовершенствовать – удосконалювати, удосконалити.

усопший (mortuus) – покійник, -ка; небіжчик, -ка.

успокаивать, успокоить – заспокоювати,

заспокоїти; **-ться** – заспокоюватися, заспокоїтися; (после гнева) – відходити, відійти.

успокоение – заспокоєння; спокій, -кою; угамування.

успокоительный – заспокоючий, заспокойливий.

уста – уста (уст); **уста закрылись** – уста склепилися.

уставать, устать – зморюватися, зморітися; втомлюватися, втомитися.

усталость (defatigatio) – втома, знемога.

усталый – втомлений, стомлений, зморений.

установка – устанавлення, уставлення; **у. титра** – уставлення титру.

устаревший – застарілий, задавнений.

устойчивость (stabilitas) – сталість, -лости; стійкість.

устойчивый (stabilis) – стійкий, ста́лий, тривалий; **устойчивое равновесие** – стійка рівновага.

устранение – усування, усунення.

устрица (ostrea) – ўстриця; **устрица речная** – скойка.

устройство (вещества) – будова; (оборудование) – устаткування, влаштування.

устье (orificium, ostium) – уста, вічко, відту́лка; orificium urethrae externum – на́двірне сечівникове вічко; ostium tympanicum tubae auditivae; бубонцева (бара́банна) відту́лина слухової труби.

усыпать, уснуть – засипати, заснути.

усыпительный (narcoticus) – усыпляющий, усыпли́вий.

усыпление – усыпля́ння, присипля́ння, приспа́ння.

усыпять, усыпить – усыпля́ти, присипля́ти; приспа́ти; заморювати, заморіти.

усыхать, усохнуть – всихати, всохнути; (о мног.) – повсихати.

утероскопия (uteroscopia) – огляд ура́зу, утероскопія.

uterus – ура́з, ма́тиця, ма́тка; uterus arcuatus – дугува́тий (дуга́стий, лукува́тий) ура́з; uterus biangularis s. bicornis – дво́ро́гий ура́з; uterus bicornis unicollis – дво́ро́гий одноши́йний ура́з; uterus dissepatus s. septus – переді́лений, перегородже́ний ура́з; uterus duplex – подві́йний ура́з; uterus duplex unicollis – подві́йний ура́з з одно́ю ши́йкою; uterus infantilis – дитя́чий ура́з; uterus septus unicollis – переді́лений ура́з з одно́ю ши́йкою (одноши́йний); uterus subseptus – частко́во переді́лений ура́з; uterus unicornis – одноро́гий ура́з. Див. “ма́тка”.
утихать, утихнуть – стиха́ти, сти́хнути.

утолщаться, утолститься – товщати, потовщати.

утолщение – потовщення, товщення.

утомление (fatigatio) – вто́ма, змо́ра.

утомленный – вто́млений, сто́млений, змо́рений.

утомляемость – вто́мленість, -ности; змо́рення.

утомляться, утомиться – вто́млюватися, втомі́тися.

уточнять, уточнить – тончи́ти, уточни́ти; витончува́ти, витончи́ти; **-ться** – то́ншати, пото́ншати.

уточнение – сто́нчення, уто́нчення; заго́стрення, ви́тончення.

утопление (submersio) – вто́плення; submersio accidentalis – вто́плення випадко́ве – (ненавми́сне); submersio voluntaria – само-вто́плення.

утопленник (submersus) – уто́плений, уто́пленик, -ка; **утопленница** – уто́плена, уто́плениця.

утрачивать, утратить – утрача́ти, утра́тити; губи́ти, згуби́ти.

утробный – утробни́й, черевни́й.

уха – ю́шка, ще́рба.

ухо (auris) – ву́хо; cartilago auriculae – вушні́й хрящ; helix – за́витка; anthelix – проти́за́витка; concha auriculae – вушна́ ско́йка; tragus – козе́л; antitragus – проти́козе́л; lobulus auriculae – вушна́ часточка; scapha – чо́вен; incisura anterior (auris) – передня́ вушна́ ви́різка; sulcus auriculae posterior – задній вушні́й рі́вчак; eminentia conchae – ско́йкове згі́р'я; muscoli helices major et minor – за́виткові му́скули (м'я́сні) – бі́льший і ме́нший; auris interna – вну́трі́шне (середо́ве) ву́хо; labyrinthus membranaceus – оболонча́тий лабі́ринт; ductus cochlearis – слимако́вий про́від; organon spirale (Corti) – спіра́льний о́рган (Ко́ртиїв); labyrinthus osseus – кістя́ний лабі́ринт; vestibulum labyr. – присі́нок; cochlea – слима́к; meatus acusticus internus – вну́трі́шній (середови́й) вушні́й хід; cavum tympani – бубонце́ва (бараба́нна) дупли́на; membrana tympani – бубонце́ва оболонка́; ossicula auditus – слухові́ кісточки́; tuba auditiva (Eustachii) – слухова́ тру́ба (Євста́хієва); meatus acusticus externus – надви́рний (зовні́шний) слухови́й хід.

уход (за больным) – до́гляд, -ду; пі́клува́ння.

ухудшать, ухудшить – погі́ршувати, погі́ршити; **-ться** – гі́ршати, погі́ршати.

ухудшение – погі́ршення.

учащаться, участиться – части́шати; става́ти, ста́ти части́шим.

ушиб (contusio) – уда́р, -ру; конту́зія; **ушибл. место** – за́бите місце.

ушко (auricula) – ву́шко, -ка.

ушной (auricularis) – вушні́й; ligamentum auriculare anterius – передня́ вушна́ зв'язка́;

ушная сера (cerumen) – вушна́ сі́рка.

ущемление (incarceracio) – заще́млі́ння, заще́млення, прі́тиск, -ку; **защемленный** (incarceratus) – заще́млений; **ущемленная грыжа** – (hernia incarcerata) – заще́млена кі́ла (гилá).

ущемлять, ущемить – ущи́кну́ти, защи́кну́ти, прищи́кну́ти.

уязвление – ура́за, ура́зка.

уязвленный – ура́жений.

уязвлять, уязвить – уража́ти, ура́зити.

Ф

Favus – па́рхи, шо́луді.

фаголиз (phagolysis) – фаголі́за, незда́тність білокрі́вців зни́щувати мікро́би.

фаготерапия (phagotherapia) – фаготе́рапія, лікува́ння відгодо́вуванням.

фагоцитарный (phagocytaris) – фагоцито́зний, клі́тинно-па́жерливий.

фагоцитоз (phagocytosis) – фагоцито́за, па́жерливість клі́тинна.

фагоциты (phagocytes) – фагоці́ти; клі́тини, що пої́дають бакте́рії.

фактор (factor) – фа́ктор, -ра; чинни́к, -ка.

фаланга (phalanx) – фала́нга, маслачо́к; phalanges digitorum pedis – маслачкі́ ножани́х пальці́в; phalanx prima – пе́рший маслачо́к; basis phalangis – маслачко́ва підста́ва; trochlea phalangis – маслачко́ве ко́ліщатко.

фалангит (phalangitis) – фалангі́т, запале́ння маслачка́, маслачкови́ця.

фаллокарцинома (phallocarcinoma) – піс-тра́к прутне́вий (пру́тня), фалокарцино́ма.

фаллопластика (phalloplastica) – штукува́ння прутня́, фалопла́стика.

фальсификация (falsificatio) – фальсифіка́ція, підроблюва́ння, фальшува́ння.

фальсифицировать – фальсифікува́ти; фальсифициро́ванный – фальсифіко́ваний.

фантазия – фанта́зія, мрія́, химера́.

фантом (phantoma) – фанто́м, моде́лі рі́зних о́рганів.

фарадизация (faradisatio) – фаради́зація, електризува́ння перері́вчастим стру́мом.

фарадотерапия (faradotherapia) – фарадо-терапія, лікування фарадічним струмом.
фарингит (pharyngitis) – фарингіт, запалення гортла, горловія; pharyngitis syphilitica – фарингіт (горловія) пранцовий, сифілітичний; pharyngitis tuberculosa – фарингіт (горловія) горбковичний (туберкульозний).
фарингориноскопия (pharyngorhinoscopia) – огляд носопроліку й гортла, фарингориноскопія.
фарингоскопия (pharyngoscopia) – огляд гортла, фарингоскопія.
фарингоспазм (pharyngospasmus) – горло-скорч, судоба горлова.
фарингостеноз (pharyngostenosis) – горло-звуження, фарингостеноза.
фаринготомия (pharyngotomia) – фаринготомія, горлорозтин, розтин гортла.
pharynx – гортло. Див. “гортло”.
фармакология (pharmacologia) – фармакологія; наука про ліки.
фармакопея (pharmacopoea) – фармакопéя, державний реєстр ліків і способів їх готування.
фармацевт – фармацевт, -та.
фасция (fascia) – фасція, стéяга; fascia temporalis – вискова фасція; fascia pectinea – гребінна фасція; fascia cribrosa – решітчаста фасція.
faux lupina – вовча паша, вовчий пісок.
faeces – виміт, -ту; (мн.) – виміти.
febris – пропасниця, лихоманка; (*сознобом*) – трясавиця, трéяця; (*при остро заразных болезнях*) – палючка, гарéяка; (*перемежающаяся лихорадка*) – пропасниця перемінна, перемінчаста, переривчаста; (*изнурительная*) – гнітючка, гнітюха. Див. “лихорадка”, “горéяка”.
фекальный (faecalis) – фекальний, вимітовий.
фельдшер – фéльдшер, -ра; **фельдшерица** – фéльдшерка; **фельдшерский** – фéльдшерський.
fenestra – віконце, вікно.
фенол – фенол, -лу.
феномен (phenomen) – феномен; явище; з’ява.
фермент (fermentum) – фермéнт, -ту; бродило, шумило.
ферментативный – ферментаційний, шумильний; дріжджéвий.
ферментация (fermentatio) – ферментація, шумування.
foetor ex ore – сопух з рота; на́дха.
фибрилла (fibrilla) – волоконце, фібри́ла;

фибриллярный – волоконцевий, фібри́лярний.
фибрин (fibrinum) – волокно, фібрін, -ну; волокни́на.
фибринозный (fibrinosus) – фібриновий, волокняний, волокнястий; bronchitis fibrinosa – бронхіт фібриновий; дишіця волокняна; дишіця волокняста.
фибробласты (fibroblastes) – фібробла́сти; пе́рвісні злучнотка́нні кліти́ни.
фиброзный (fibrosus) – волокнува́тий; stratum fibrosum – волокнува́тий шар.
фиброма (fibroma) – фібро́ма; волокня́к, -ка.
фибролипома (fibrolipoma) – волокножи́ряк, фіброліпо́ма.
фибромиома (fibromyoma) – фіброміо́ма, волокном’яза́к.
фибромиксома (fibromyxoma) – фіброміксо́ма, волокнослизні́вча́к.
фибропапиллома (fibropapilloma) – фібропапіло́ма, волокноборода́вча́к.
фибросаркома (fibrosarcoma) – фібросарко́ма, волокном’яса́к.
физиатр (physiatr) – фізія́тр; ліка́р, що ліку́є си́лами приро́ди.
физиатрия (physiatria) – фізія́трія, лікува́ння си́лами приро́ди.
физиотерапия (physiotherapia) – фізіотера́пія, лікува́ння си́лами приро́ди.
физиологический – фізіологі́чний; **физиологический раствор** – фізіологі́чний ро́зчин.
физиология (physiologia) – фізіоло́гія, нау́ка про норма́льні життєві про́яви орга́нізмів.
физический – фізі́чний.
фиксация (fixatio) – фікса́ція, закрі́плення.
фиксирование – фіксува́ння.
фиксировать – фіксува́ти, закрі́плюва́ти.
фиксированный – фіксований.
филей – поля́двизця, крижі́вка.
фильтр – фі́льтр, -ра; ціди́лок, ціди́льце.
фильтрат – фі́льтра́т, -ту; про́цід, -ду.
фильтрование, фильтрация – фі́льтрува́ння, фі́льтра́ція, проці́джування.
фильтровать – фі́льтрува́ти, проці́джувати; (*оконч.*) – проці́дити.
фимбрия (fimbria) – торóчка; fimbria ovarica – я́єчника́ва торочі́нка; fimbriae tubae (uterinae) – трубові́ торочкі́ (ура́зові).
фимоз (phimosis) – фі́моз, звуження прутне́вої пе́редньої шкі́рки.
фины (cysticercus) – решети́на, фі́ни.
fissura – щі́лина, трі́щина; fissura palati congenita – щі́лина підне́біння уро́джена.
фистула (fistula) – норі́ця, фі́стула; fistula ani – норі́ця відхі́дника́, норі́ця відхі́дни-

кова, н. відходова; *fistula colli congenita* – норія шийна уроджена; *fistula dentis* – норія зубова; *fistula ducti Stenonii* – норія Стенонієвого провідника; *fistula intercostalis* – норія міжреберна, міжреброва н.; *fistula mammae puerperalis* – норія грудна (цицькова) породова; *fistula pectinei* – норія переміжжя; *fistula recto-vaginalis* – норія кутнічно-пів'яна (півхвова); *fistula sacci lacrimalis* – норія слізного міхурця; *fistula utero-intestinalis* – норія урзово-кишкова; *fistula uteri* – норія урзова; *fistula vesico-recto-utero-vaginalis* – сечниково-кутнічно-урзово-півхвова норія.

флебит (*phlebitis*) – флєбіт, -ту; запалення синьожіли, синьожилиця; *phlebectasia* – флєбектазія; поширення (пошир) синьожіла.

флебометрит (*phlebometritis*) – флєбометрит, запалення синьожіла урзу, синьожилиця урзова.

флебодоррґія (*phleborrhagia*) – кровотєча з синьожіла, флєборґія.

флебосклероз (*phlebosclerosis*) – ствєрдження синьожіла, флєбосклероза.

флебостаз (*phlebostasis*) – кровоспін синьожильний, флєбостаз.

флеботромбоз (*phlebothrombosis*) – флєботромбоз, синьожилиця кровозаснітена.

флеботомія (*phlebotomia*) – рзтин синьожіла, флєботомія.

флєбектомія (*phlebeetomia*) – вітин синьожіла, флєбектомія.

флєґма (*phlegma*) – харкотіння, хрґяки (хрґяк); флєґма.

phlegmasia – бешанія; *ph. alba dolens* – бешанія породільниц, бєховий болючий білий опух стєґна у породіль; флєґмазія.

флєґмона (*phlegmone*) – флєґмона; (ніздрія), наґній підткання; бєх, -ха (н.).

флєґмонозний (*phlegmonosus*) – флєґмонозний, бєховий.

flexura – закрут, -ту; закрутка, заворот, -ти; *flexura coli* – ободовий закрут, ободова закрутка; *flexura duodeno jejunalis* – дванадцятпало-порзньє-кишковий закрут; *flexura sacralis* – крижовий закрут.

fluor albus (бели) – білотєччя; білі; білячка; уплави; білий цвіт.

флюктуация (*fluctuatio*) – флюктуация, коливання, бовтання.

флюктуировать (*fluctuare*) – флюктувати, коливатися, бовтатися.

флюоресценция – флюоресценция, блискотіння.

флюс (*parulis*) – флюс; гнойовик зубовий.

фокус – фокус, -су; оґнісько.

фолликул (*folliculus*) – фолікул, -ла; ворочок, -чка; торбінка, мішєчок, -чка; *folliculi oophori primarii* – первісні яєчникикові мішєчки; *folliculi oophori vesiculosi* (Grafi) – пухірчасті яєчникикові мішєчки (Графіві).

фолликулит (*folliculitis*) – фолікуліт; *f. simplex* – фолікуліт звичайний.

foramen – дірка; отвір, -вору; *foramen mentale* – підборідний отвір; *foramen caecum* – сліпий отвір; *foramen obturatorium* – затульний отвір; *foramen opticum* – оптичний (зоровий) отвір.

форма – форма, зразок, -зка; **формирование** – формування.

фосфор – фосфор, -ру; **фосфор желтый** – жовтий фосфор.

фосфорная кислота – фосфорова кислота.

фосфорнокислая соль – фосфоран, -ну; фосфат, -ту; (*напр.*) **ф. с. натрия** – фосфоран соду (содовий); фосфат натрія (натрійний).

фотометр – фотометр, -тру; світомір, -ра.

фотофобия (*photophobia*) – фотофобія, світлоляк, -ку; ляк світла.

фрагментация (*fragmentatio*) – фрагментація, ламання; *fragmentum* – зламок, -мку.

fractura – злам, -му; полім, перелім, -ому; *fractura cranii* – злам чєрепа; *fractura costae* – перелім ребра; *fractura completa* – цілковитий злам.

fremitus – муркіт, -коту; брєніння, фрємітус.

фрукты – садовина, -ні.

фтизис (*phthisis*) – сухоти, легенєва горбковія; *phthisis bronchialis* – сухоти бронхіяльних залоз; *phthisis carculosa* – горбковія зі звпненням; *phthisis florida s. gallopicans* – прискорєні сухоти, швидкі сухоти.

фтизиология (*phthisiologia*) – фтизіолоґія, вчєння про сухоти.

фтизиофобия (*phthisiophobia*) – фтизіофобія, страх перєд сухотами.

фуксин – фуксин, -ну; хлорак (хлорид) розаніліну.

фунгозный (*fungosus*) – фунґозний, грибочастий; *arthritis fungosa* – суглобція грибочаста.

fungus articuli = *tumor albus* – гриб суглобовий; білий опух суглобовий (суглобовія горбковічна).

фуникулит (*funiculitis*) – фунікуліт, -ту; мотузниця насінньова; *funiculitis gonorrhoeica* – мотузниця збурова (гонорійна).

функционировать – функціонувати, працювати, робити.

функция (functio) – функція; чинність, -ности.

фунт – фунт, -та.

фурункул (furunculus) – чиряк, -ка; **фурункулёз** (furunculosis) – фурункульоза, чиряків'я, зачирявилість, очирявилість, чирякуватість, -тости.

furfur – висівки, шолудіння; *furfuraceus* – висівкуватий; *dermatomycosis furfuracea* – дерматомікоза висівкувата; *шкурогриб* – частість висівкувата.

Х

Халазион (chalazion) – халац[з]іон, -ну; ячмінець, -нця.

халикоз легких (chalicosis pulmonum) – халікоза легенів (-ёва); легенниця вапняна (крем'яста); легенниця від вапняної або крем'ястої порохняві, пороку (куряви).

характер – характер, -ру; вла́да, -чі; на́ту́ра, -ри.

характерний – характерний.

харканье – харкання, -ння; хрякання.

харкать, харкнуть – харкати; харкнути; хрякати.

харкота – харканіна, хárки, харкотіна.

charta – папір, -пéру; аркуш папéру.

хейлит (cheilitis) – хейліт, запáлення губі.

хейлоколобома (cheilocoloboma) – хейлоколобо́ма, за́яча губа́.

хейлопластика (cheioplastica) – хейлопла́стика, губошткува́ння.

хемотропизм (chemotropismus s. chemotaxis) – хемотропізм, притя́гування чи відштовхування клі́тин хе́мічними реа́гентами.

chylus (хилус) – хі́лус, -су; мо́ло́чина.

chyluria (хилурия) – хілу́рія, -її; мо́ло́чосéччя.

хилость – кво́лість, -лости; хі́рність.

хилый – кво́лий, хі́рний, слабові́тий, недо́лугий.

химик – хе́мик, -ка.

химический (chemicus) – хе́мічний; **химическое действие** – хе́мічне ді́яння, хе́мічний впли́в.

химия (chemia) – хе́мія, -її; **х. аналитическая** – аналіти́чна хе́мія; **х. органическая** – органі́чна хе́мія; **х. физиологическая** – фізіологі́чна хе́мія; **х. медицинская** – ме́ди́чна хе́мія.

chymus (химус) – хі́мус, -су; чі́р, -ру; стра́вна́ ка́шка.

хинин (chininum) – хіні́н, -ну.

хинон – хіно́н, -ну.

хирагра (chiragra) – хіра́гра; сечоква́сса ру́к(и́).

хиреть – хирі́ти.

хирургия – хіру́ргія, -її; **хирургический** – хіру́ргічний.

chloasma – хло́азма, печі́нкува́та пля́ма на шкі́рі, печі́нкува́та роді́нка; осту́ди; *chloasma cachecticum* – хло́азма (печі́нкува́ті пля́ми) від кахексі́ї (ві́снаження); *chloasma gravidarum* – хло́азма (печі́нкува́ті пля́ми) у вагі́тні́х; *chloasma solare* – хло́азма (печі́нкув. пля́ми) від со́нячного про́міння (со́нячна); *chloasma traumaticum* – хло́азма травма́ти́чна (від тра́вми); *chloasma toxicum* – хло́азма токсі́чна (пі́сля шпа́нської му́шки, горчі́чника).

хлопчатобумажный – бавовня́ний.

хлопчатый – клочча́ний; **хлопчатый осадок** – клочча́ний фу́с.

хлопья – клóччя, -ччя; пла́стівці, -ів; пла́стивні; **хлопьевидный** – клоччува́тий.

хлор – хлор, -ру; **хлорный** – хлóровий, хлóрний; **хлорная вода** – хлóрна вода́.

хлористая соль – хлора́к, -ка; хлорі́д, -ду; (*напр.*) **хлористый амоний** – хлора́к (хлорі́д) амо́нія (амоні́йний); **хлористый натрий** – хлора́к со́ду (со́довий); хлорі́д на́трія (на́трійний).

хлористая ртуть (каломель) (hydrargyrum chloratum) – ка́ломель, живо́срі́блїстий хлора́к (хлорі́д).

хлороводород – хлорово́день, -дня.

хлороз (chlorosis) – хлорóза, блі́дні́ця, блі́да́чка, бі́ла не́мі́ч.

хлорофил (chlorophylus) – хлорофі́л, -лу; ба́рвник зе́ле́ний.

хлороформ (chloroformium) – хлорофо́рм, -му.

хлороформирование – хлорофо́рмува́ння.

хлороформированный – хлорофо́рмований.

хлороформировать, захлороформировать – хлорофо́рмува́ти, захлорофо́рмува́ти.

хлынуть – рі́нути, хля́нути.

хлыстовик (trichocephalus dispar) – воло́со-го́ловець, рі́зно́го́ловець, -вця.

хмель – хмі́ль, хме́лю.

хоаны (choanae) – хоа́ни (за́дні носо́ві отво́ри).

ход (meatus) – хі́д (хо́ду); шля́х; *meatus nasi superior* – ве́рхній (го́рі́шний) носові́й хі́д; *meatus nasopharyngeus* – носово-го́рловий хі́д.

холангит (cholangitis) – хо́лангі́т, -ту; запáлення жо́вче́вих про́водів.

холелитиаз (cholelithiasis) – хо́леліті́яза, жо́вчо-камі́нна хворо́ба.

холемия (cholemia) – холемія, жовчокрів'я, жовчeve отруєння.

холера (cholera) – холéра; cholera asiatica – холéра азійська, х. справжня; cholera infantum – холéра дитяча, бігунка дитяча епідемічна; cholera nostras = cholerina – холеріна, холéра свійська.

холецистит (cholecystitis) – холецистит, -ту; запалення жовчового міхурá, жовчоміхуріця.

холиурия (choliuria) – холиурія, жовчосéччя.

холод – хóлод, -ду; **холодный** (frigidus) – хóлодний, зімний; abscessus frigidus – гнойовік хóлодний.

холодеть, охолодеть – хóлодіти, похолодіти; хóлонути, прохóлонути.

холодильник – хóлоднік, -ка.

холостить – див. “кастрировать”.

хондрин (chondrinum) – хондрін, -ну; хрящовий клéй.

хондрит (chondritis) – хондріт, хрящніця, хряснїця, запалення хрящá (хрящовé); ch. syphilitica – хрящніця пранцьовá (сифілітична).

хондрома (chondroma) – хондрóма, хрястовік, хрящáк, хряс[т]няк.

хондромалия (chondromalacia) – хондромалаци́я, розм'якшення хрящá.

хондросаркома (chondrosarcoma) – хондросаркóма, хрящом'яса́к.

хондротомия (chondrotomia) – хондротомі́я, рóзтин хрящá (хрястки).

хондрофиброма (chondrofibroma) – хондрофібрóма, хрящоволокня́к.

хордит (chorditis) – хорди́т, -ту; запалення голосових зв'язок, запалення голосників, голосникови́ця.

хорея (chorea) – хорéя, танóк, -ка; chorea electrica – хорéя електри́чна, блискавична; chorea Huntingtoni = chorea hereditaria chronica – хорéя Гентінгто́нова, х. спадковá хроні́чна; chorea senilis = chorea chronica hereditaria – хорéя старéча, хорéя спадковá хроні́чна, х. Гентінгто́нова; chorea minor = chor. st. Vitti – хорéя малá, танóк малий, танóк Віттів; chorea st. Vitti – хорéя Віттова, танóк Віттів, сїпання Віттове.

хориоидит (chorioiditis) – хориоїди́т, -ту; запалення жи́лової оболонки очно́ї (жилньї, живілки); жи́льни́ця; ch. tuberculosa – хориоїди́т горбкові́чний (туберкульозний).

chorion – хóріон, -ну; торочкува́та оболонка.

хорионэпителиома (chorionepithelioma = deciduoma malignum) – хорионе́пителио́ма, децидуо́ма ли́ха (злосліва), злослівий новотві́р відпадно́ї (децидуально́ї) оболони́.

хориоретинит (chorioretinitis) – хориоретині́т, -ту; запалення жи́льні та сітківки; жи́льни́ця й сітківни́ця, жи́льно-сітківни́ця.

хоронить, похоронить – ховáти, поховáти.

хрипение – хрипіння.

хрипеть – хрипіти.

хриплость – хриплі́сть, -лості.

хриплый – хрипкий.

хрипнуть – хри́пнути.

хрипота – хрипли́вість, -вості, хри́павка, хри́пка.

хрипы – хри́пи, ше́лесті.

хромание – кульга́ння, накульгува́ння, шкандиба́ння, шкутильга́ння.

хромазия (chromasia) – хромазі́я, розсіюва́ння барв.

хроматизм (chromatismus) – хроматі́зм, відчува́ння барв.

хроматометаблепсия (chromatometablepsia) – хроматометаблепсі́я, сліпотá на ба́рви.

хроматофобия (chromatophobia) – хроматофобі́я, страх перед ба́рвами.

хромать – кульга́ти, накульгува́ти, шкандиба́ти, шкати́льга́ти, шкути́льга́ти.

хромовая кислота (acidum chromicum) – хро́мова кислотá.

хромой (claudus) – кривий, кульга́вий; (*суц.*) – кульга́, -гі́; **стать хромым** – закриві́ти.

хромоген (chromogenum) – хромоге́н, -ну; ба́рвник; **хромогенный** – хромоге́новий, ба́рвниковий.

хронический (chronicus) – хроні́чний, довготривáлий; arthritis chronica – суглобни́ця хроні́чна (довготривáла).

хрупкий – крихкий; (*х. человек*) – крихкоті́лий, тенді́тний.

хрупкость (fragilitas) – кри́хкість, -кості.

хруст, хрустение (crepitatio) – хрум, хру́скіт; хрускоті́ння, хрумті́ння.

хрусталик (lens crystalina) – кришта́лик, со́чка; nucleus lentis – со́чкове ядро́; fibrae lentis – воло́кна с.; polus lentis – по́люс с.; axis lentis – со́чкова вісь; aequator l. – еква́тор сочкови́й.

хрустеть, хрустнуть – хрусті́ти, хру́снути; хрускоті́ти, хрупоті́ти.

хрящ (cartilago) (chondros) – хря́щ, -ща́; хря́стка; chondritis – хрящні́ця, хряснї́ця, запалення хрящá (-овé); perichondritis – охрящни́ця, охря́снї́ця; perichondrium – охря́стя. Див. “chondritis”.

хрящевой – хрящовий; **хрящевидный, хрящеватый** – хрящуватий.

худеть, похудеть – ху́днути, сху́днути; марні́ти; змарні́ти.

худой (*тощий*) – худий, худорля́вий.

худосочие – віснага, віснаження, хирля-вість.

худосочный – хирлявий, хірявий, хірий.

Ц

Царапать, царапнуть – дряпати, дряпнути, удряпнути; шкрябати, шкрябнути.

царапанье – шкрябання, дряпання.

царапина – уразка, рózдряп, дряпак, -ка; вдряпнуте, подряпане місце.

цвель – цвіль (цвіли).

цвести – цвісти, квітувати.

цвет (color) – цвіт, -ту; (*краска*) – колір, -льору; бårва; **синеватый цвет** – синюватий (синявий) колір; **терять цвет** – линяти; **цвет лица** – цера, -ри (Грінч.).

цветистый – квітчастий, барвістий.

цветной – барвістий, кольоровий, бårвний;

цветная капуста – кучерява капуста.

цветок (flos) – квітка; (*ж.*) – квіточка.

цветоложе – осадень квітки.

цветоносный – квітаний, цвітаний.

цветоощущение – кольорове відчущання.

цедить, процедить – цідити, процідити.

целебный (sonabilis) – цілющий, цілючий;

целебное средство – гоїниця.

целесообразный – доцільний.

целлюлярный (cellularis) – целюлярний, клітинний.

целить, исцелить – зціляти, зціліти; **-ться** – зцілятися, зцілітися.

цель – метå, -ті; ціль, -ли.

цельное молоко – незбіране молоко.

цемент зубной (Zahnzement) – цемент зубний.

цементировать, зацементировать – цементувати, зацементувати.

центр (centrum) – центр, -ру; осередок, -дка (*y*).

центральный – центральний, осередковий, осередній; **центральные вены (venae centrales)** – центральні вени.

центробежный – відосередковий, відбіжний.

центростремительный – доосередковий, центротяжний, прибіжний.

цепенеть, оцепенеть – ціпнути, заціпнути; (*от холода*) – клікнути, заклікнути; дубіти, задубіти.

цепкий – чіпкий.

цепень (taenia) – ціп'як, -ка; глистюк біндовий.

цепной – ланцюговий.

цепочка – ланцюжок, -жка.

цепь – ланцюг, -га.

цервикальный (cervicalis) – цервікальний,

шийний; **цервикальный канал (canalis cervicalis)** – цервікальний (шийний) канал (прóвід); *pars cervicalis medullae spinalis* – шийна частина спинного мóзку.

церебральный (cerebralis) – церебральний, мозковий.

цереброспинальный (cerebrospinalis) – спинномозковий, стрижовий; *fasciculus cerebrospinalis anterior* – передній спинномозковий пуччок.

цефалгия (cephalgia) – цефалгія, біль голови (нервовий).

цефалит (cephalitis) – цефаліт, -ту; запалення головного мóзку.

цефалоцеле (cephalocele) – цефалоцэле; килå мозковå; *cephalocele congenita* – килå мозковå урóджена.

сегитен – див. “сера ушная”.

циан (cyanum) – ціян, -ну; **циановая кислота (acidum cyanicum)** – ціянова кислотå (квас).

цианистая соль – ціянак, -ку; ціянід, -ду; **цианистый калий (kalium cyanicum)** – ціянак потåсу (потåсовий); ціянід калія (калійний).

цианоз (cyanosis) – ціяноза; посинілість, -лости; синява, синюха; *cyanosis adultorum* – ціяноза дорóслих; синюха, посинілість дорóслих; *cyanosis neonatorum* – ціяноза (синюха) народжéнців.

циклит (cyclitis) – цикліт, -ту; запалення війкового тїла; війковотїлиця.

цилиндр (cylindrum) – циліндр, -ру.

цилиндрический – циліндрічний.

цинк (zincum) – цинк, -ку; цінок, -нку; **окись цинка (zincum oxydatum)** – óкис цінку (цинковий).

цинковый – цинковий.

циркуль – ціркуль, -ля.

циркулярный (circularis) – циркулярний, обїжний.

циркуляция (circulatio) – циркуляція, кругообїг; **циркуляция крови** – кровообїг.

circumcisio – обріз, обтігн (прутня); обрізування.

цирроз (cirrhosis) – цирóза; мотліця; *cirrhosis atrophica s. Laenneci* – цирóза атрофічна (заниковå); *cirrhosis ovarii* – цирóза яéчника (яéчникова); *cirrhosis pulmonum* = *pneumonia interstitialis* – цирóза легéнів; пневмонія проміжна, легéнниця проміжна; *cirrhosis renum* = *nephritis interstitialis* – цирóза нирковå, нирковїця проміжна.

цирротический – циротічний, мотлицевий.

цистаденома (cystadenoma) – цистаденома, міхуровий жовняк (залозняк).

цисталгія (cystalgia) – біль міхуровий, цисталгія.

цистерна (cysterna) – цистерна, водойма.

cysticercus corporis vitreae – пухирчастий глист склістого тіла (прозорки).

цистикоэктомия (cysticoectomy) – цистикоектомія, вітин жовчового проводу.

цистикоэнтеростомия (cysticoenterostomia) – цистикоентеростомія, зв'яз[т]нення жовчового проводу з кишкою.

cystis vulvae – кіста, міховиця, торбинчак соромітні.

цистит (cystitis) – цистит, -ту; запалення міхура; міхурниці, сечниці; cystitis gonorrhoeica – цистит гоноройний; міхурниці, (сечниці) збурова.

цистолит (cystolith s. cystolithon) – міхуровий камінець, цистоліт.

цистолитиаз (cystolithiasis) – камінці міхурові, міхуро-камінниця, цистолітіаза.

цистопексия (cystopexia) – пришивання міхура до передньої черевної стінки, цистопексія.

цистопластика (cystoplastica) – штукування міхура, пластика міхурова.

цистоплегия (cystoplegia) – цистоплегія, сечнико-параліза.

цистоптоз (cystoptosis) – цистоптоза, зниження сечника.

цисторрагия (cystorrhagia) – кровотеча міхурова (з міхура), цисторагія.

цисторрафия (cystorrhaphia) – зшивання міхура, цисторафія.

cystorrhexis – розрив міхура.

цистоскопия (cystoscopy) – цистоскопія, сечникообгляд; огляд сечника.

цистоспазм (cystospasmus) – цистоспазм, -му; сечникоскорч; сечникостіски.

цистоцеле (cystocele) – кіла міхурова, цистоцеле.

цынга (scorbutus) – цинга, -гі; [с]шкорбут, -ту; гнилець, -льця.

цынготный – ш[с]корбу́тний, гнильцевий.

цитварное семя (Artemisia sercheona stegm.) – гілс[т]ник, -ка; цитварне сім'я, хробачник.

Ч

Чай – чай, -ю.

час (hora) – година; **каждый час** – щогодини; **через 2 часа** – через дві години.

частить – частіти; учащати, (мелко ступать) – дріботіти.

частица – частинка, частка; часточка.

частота – частість, -тости; **частый** – частий; (густой) – густий, рясний.

часть (pars) – частина, -и; частина; верхня частина (pars superior) – верхня (горішня) частина; нижня (inferior) – нижня (долішня); правая (dextra) – права; левая (sinistra) – ліва; глубокая (profunda) – глибока; поверхностная (superficialis) – поверхова, зверхня; восходящая (ascendens) – догіння; нисходящая (descendens) – додільня; средняя (media) – середня; срединная (medialis) – середіння; медиальная (medianus) – присередня; передняя (anterior) – передня; задняя (posterior) – задня; наружная (externa) – зовнішня; внутренняя (interna) – внутрішня (середова); вертикальная (verticalis) – вертикальна (сторчова); части тела: горизонтальная ч. (horizontalis) – горизонтальна, позема; боковая (lateralis) – бічна; поперечная (transversalis) – поперечна; продольная (longitudinalis) – поздовжня; интермедиальная (intermedialis) – межисередня; проксимальная (proximalis) – проксимальна (найближча); дистальная (distalis) – дистальна (дальша); лучевая (radialis) – промінєва; локтевая (ulnaris) – ліктьова.

чахлый – змарнілий, помарнілий, міршавий.

чахнуть – чахнути, сохнути, марніти.

чахотка (phthisis) – сухоти (сухо[і]т); phthisis florida – невпінні сухоти.

чахоточный (phthisicus) – сухотний, сухітний; сухітник, -ка.

чашечный – чашковий.

чашка, чашечка – чашка, чашечка; миска, мисочка; **весовая** – шала, шалькі; **коленная** (patella) – наколінок, -нка; **для лабораторных работ** – мисочка, мишцінка.

чашкообразный – чашкуватий.

человек (homo) – людина; чоловік.

человеческий (humanus) – людський.

человекообразный – людиноподібний.

челюстной (maxillaris, mandibularis) – щелеповий; maxillaris – верхньощелеповий; mandibularis – нижньощелеповий.

челюсть верхняя (maxilla) – щелепа; sinus maxillaris – щелепова затіка; canalis infraorbitalis – підорбітальний канал (пробід); fossa canina – собача заглибина; tuber maxillare – щелеповий горб; foramina alveolaria – дучкові отвори; canalis nasolacrimalis – слізно-носовий канал (пробід); alveoli dentales – зубні дучки; hiatus maxillaris – щелеповий розтвір.

челюсть нижняя (mandibula) – нижня (долішня) щелепа (mandibula); protuberantia mentalis – підборідний віпін; juga alveolaris – дучкові віпини; angulus mandi-

bularis – нижній щелеповий кут; tuberositas masseterica – жувальна горбкуватість.

червеобразный (vermicularis, s. vermiformis) – хробакуватий, хробаковий; processus vermiformis – хробаковий паросток.

червеобразного отростка воспаление (appendicitis) – апендицит, -ту; хробаковійця; запалення хробакового паростка.

чепец – очіпок, -пка; чепець, -пця; (*сорочка, в которой иногда родится ребенок или животное*) – чепчик, -ка.

червиветь, очервиветь – червивіти, зчервивіти.

червивый – червивий.

червь, червяк (vermix) – хробак, -ка; червак, -ка; черва, -ві.

чердак – горіще, піддашня.

через – через; (*сквозь*) – крізь; **через месяц** – за місяць, через місяць.

черенок (*ножа*) – колодочка, окладка.

череп (cranium) – чере́п, -па; calvaria – скле́піння чере́па; diploe – межипла́стя; vertex – тім'я; frons – чо́ло, ло́б (ло́ба); occiput – поти́лиця; basis cranii – підста́ва чере́па (чере́пова); jugacerebralia – мозко́ві ви́пини; cavum nasi – носова́ дуплі́на; orbita – орбі́та; meatus nasi – носовий хі́д; choanae – хо́ани (за́дні носові отво́ри); **кости чере́па** (ossa cranii): os basilare – основна́ кі́стка; os occipitale – поти́лична кі́стка; os sphenoidale – кли́нкува́та к.; ala os. sphen. – кри́ла кли́нкува́тої кі́стки; processus pterygoideus – кри́лува́тий па́росток; sella turcica – ту́рецьке сі́дло; os temporale – виско́ва кі́стка; pars mastoidea ossis temporalis – пипко́ва (смо́чкува́та) ча́стіна виско́вої кі́стки; pars petrosa (piramidis) – ка́м'яни́ста ча́стіна (пира́міди); pars tympanica – бубо́нцева ч. виско́вої кі́стки; os parietale – тім'яна́ кі́стка; os frontale – чоло́ва (лобо́ва) к.; os ethmoidale – ре́ші́тчаста (гу́бча́ста) к.; concha nasalis inferior – ни́жня (до́лі́шня) носова́ ско́йка; os lacrimale – слі́зна к.; os nasale – носова́ к.; vomer – ле́міш, -ша́; maxilla – ве́рхня (го́рішня) ще́лепа; os palatinum – підне́бінна кі́стка; os zygomaticum – ви́лична к.; mandibula – ни́жня ще́лепа; os hyoideum – під'язи́кова к., язю́лька.

черепной (cranialis) – чере́повий, чере́пний; **черепные кости** (ossa cranii) – чере́пні кі́стки; **черепные швы** – див. “швы”.

черепные синхондрозы (synchondroses cranii) – чере́пні синхо́ндрози (зхря́щування).

черепномозговой (cerebralis) – че́репно-мозко́вий.

чернеть, почернеть – чо́рніти, по́чорніти; чо́рніша́ти, по́чорніша́ти.

черника (Vaccinium myrtillus) – чо́рні́ця, боро́ви́ця.

черноватый – чо́рня́вий, чо́рнува́тий.

черноволосый (брюнет) – чо́рноволо́сий, те́мноволо́сий, чо́рня́вий.

черноглазый – чо́рноо́кий, те́мноо́кий.

черпаловидный (arytaenoideus) – че́рпако́вий; **черпаловидный хрящ** (cartilago arytaenoideus) – че́рпако́вий хря́щ.

черпаловидно-надгортанный (aryepiglotticus) – че́рпако́во-на́дгорта́льний.

черствый – че́рствий.

черта – ри́са; (*пограничн.*) – смю́га; **черта характера** – ри́са вда́чі (ха́ра́ктеру).

чесание – че́са́ння; **чесать** (*тело*) – чу́хати; (*волосы*) – че́са́ти; **чесаться** – чу́хатися, че́са́тися.

чесаться (свербеть) – ве́рбі́ти.

чеснок (Allium sativum) – ча́сник, -ка; **чесночный** – ча́сничо́вий.

чесотка (scabies) – коро́ста, чу́ха́чка; **заразиться, заболеть чесоткой** – зако́роста́-віти, по́короста́вити.

чесоточный (scabiosus) – коро́стя́вий.

четверохолмие (corpora quadrigemina) – чо́тирогору́бкові ті́ла; colliculus superior corpor. quadrigem. – ве́рхній (го́рі́шний) гору́бок; brachium quadrigeminum – чо́тирогору́бкова ру́чка.

четверть – че́рть, -ти.

четковидный, четкообразный – чо́ткува́тий.

четырёхглавый (quadriceps) – чо́тироголо́вий; musculus quadriceps femoris – чо́тироголо́вий сте́гновий му́скул.

четырёхмесячный – чо́тиримі́сячний.

четырёхсторонний – чо́тирибі́чний, чо́тирограна́стий.

четырёхугольник – чо́тироку́тник, -ка; **четырёхугольный** – чо́тироку́тний.

чечевица – со́чка, со́чеві́ця; lens crystalina – кри́шта́лик, со́чка.

чечевицеобразный (lenticularis) – со́чкува́тий, со́чевичку́ватий.

чесется – ве́рбі́ть.

чешуйчатый, чешуеобразный (squamosus) – лу́скува́тий.

чешуйчатый шов (sutura squamosa) – лу́скува́те шво́.

чешуйчатая болезнь (ichthyosis) – іхтіо́за; ри́б'я́ча лу́ска́ (*на шкі́рі*); лу́ска́тість шкі́ри.

чешуя (squama) – лу́ска́, -кі́.

чилибуха (pux vomica) – блюво́тний го́ріх.

чилийская селитра – чилійська салітра; содова салітра.

чирей (furunculus) – чиря́к, -ка; кустре́ць, -реця́.

чирьеватость (furunculosis) – фурункульо́за; чиря́ків'я; чирякува́тість, -тости.

чирьеватый (furunculosis) – чирякува́тий.

чистоплотность – оха́йність, -ности; че́пурність; **чистоплотный** – оха́йний, оха́йливий; чепу́рний.

чистота (munditia) (*тела*) – оха́йність, -ности; чистотá, -ті́; чисті́сть, -сти.

чистый (*негрязный*) – чи́стий; (*опрятный*) – чепу́рний.

чихание – чха́ння, чихання; **чихать** – чха́ти, чихати; **чихнуть** – чхну́ти.

член (membrum) – член, -на; **половой член** (penis) – пру́тень, -тня.

членовредительство – скалі́чення.

чревосечение (laparotomia) – ляпаротомі́я, че́реворозтин, -ну.

чрезмерный – надмі́рний; **чрезмерно** – надмі́ру; надмі́рно.

чресла – кри́жі, -ів.

чувственность (*плотоугодие*) – похі́тлі-ві́сть; по́хить, -хоти.

чувственный (*вообще*) – чу́ттєвий; (*пред. плотским наслажд.*) – похі́тлівий.

чувствительность (sensibilitas) – чу́лість, почутли́вість, уразли́вість, -вости; дотк-ли́вість; (*о холоде*) – дошку́льність; **повышенная чувствительность** (hyperaesthesia) – підви́щена чу́лість (чу́тливість, ура-зли́вість); пере́чу́лення; **пониженная ч.** (hypoesthesia) – зме́ншена чу́тливість.

чувствительный (sensibilis) – чу́лий, чу́тлив-вий; (*о боли*) – уразли́вий, дошку́льний.

чувствительный прибор – чу́ле прила́ддя.

чувство (sensus) – чу́ття, почуття́; **лишиться чувств** – знепритомні́ти, зомлі́ти; **привести в чувство** – одвола́ти, очуті́ти;

прийти в чувство – опритомні́ти, отя́мити-ся; **чувствуется не по себе** – почува́-ється ніяково; **чувство зрения, слуха, обоняния, осязания, вкуса** – чу́ття (по-чу́ття) зо́ру, слуху́, ню́ху, до́тику, смаку́;

чувство меры – чу́ття мі́ри.

чувствовать, почувствовать – почува́ти, почу́ти; відчува́ти, відчу́ти; **чувствовать себя** – ма́тися, ма́ти себе́, почува́ти себе́;

чувствуется нехорошо – не до́бриться́ (*кому*); **чувствовать себя** – почува́ти себе́.

чудесный – чуде́сний, чуде́вий, дивний.

чудодейственный – чуде́дійний.

чужеродный (parasiticus) – чужо́дний; па-разит.

чумный – чумні́й, джумні́й, морові́й; **чум-ная зараза** – морови́ця.

чума (pestis) – чума́, джума́, -мі́; pestis bovina – чума́ (джума́) на худобу́; **легочная чума** – легенє́ва джума́; **бубонная ч.** – бу-бонна; **кожная чума** – наші́рна ч.

чуткий – чу́тливий, чу́йний.

Ш

Шалфей (Salvia officinalis) – шавлі́я, -ї́; шальві́я.

шалфейный – шавлі́євий, шальві́євий.

шампиньон (Agaricus campestris) – пече-ри́ця, печери́чка.

шанкерный – ша́нкерний.

шанкр (ulcus venericus) – ша́нкер, -кра; венери́чна ура́зка; ulcus durum – тверд́як, -ка́; ulcus molle – м'я́кий ша́нкер, м'я́кець, -кця́.

шар (globus) – ку́ля; (*из стекла*) – ба́нька, -ки; (*земной*) – ку́ля (земна́).

шарик – ку́лька; **кровяные ш.** – кров'яні ку́льки; **белые кровяные ш.** – білокрі́вці;

красные кровяные ш. – червонокрі́вці.

шарканье (*ногами*) – чо́вгання.

Шарко-Лейдена кристаллы – восьми-ку́тні кришта́лі Шарко́-Лейдена (при бронхіа́льний а́стмі).

шаровидный, шарообразный – куля́стий, кулюва́тий, опу́кий, кругля́стий.

шатание – хита́ння, колива́ння.

шатать, шатнуть – хита́ти, хитну́ти; колиха́-ти, колихну́ти; **-тсья** – хита́тися, хитну́ти-ся; то́читися, пото́читися.

шатающаяся походка – хитка́ хода́, хибка́ хода́.

шаткий – хиткі́й, хисткі́й; неста́лий, непев-ний.

шаткость – хі́ткість, хі́сткість, -кости; не-ста́лість.

шафран (Crocus sativus) – шафра́н, -ну; **ди-кий шафран** – кро́кіс, -су; кро́кус, -су.

шафрановый – шафра́новий.

шевеление – вору́шіння.

шевелить, шевельнуть – вору́шити, ворух-ну́ти, поворохну́ти; **-тсья** – вору́шитися, поворохну́тися, поворохну́тися.

шейка (cervix) – шийка; **маточная шейка** (cervix uteri) – ура́зова шийка; portio va-ginalis cervicis – пі́хвяна части́на шийки; portio supravaginalis cervicis – надпі́хвяна части́на шийки.

шейный (cervicalis) – шийний; arteria cer-vicalis ascendens) – арте́рія догі́рня шийна.

шейная область (regio colli) – шійна ділянка.
шелест – шелестіння, шёлест, -сту.
шелестеть – шелестіти.
шелк – шовк, -ку; **шелковый** – шовковий.
шелуха – лушпійна, лушпайка, лушпіння; (*рыбы*) – луска́, -кі.
шелуховатый – лушпайкуватий, лускатий.
шелушение – лу́щення.
шелушить – лу́щити; **шелушиться** – лу́щитися.
шепелявить – шепеля́ти, шепеля́вити.
шепелявость – шепеля́вість, -вости.
шепелявый – шепеля́вий.
шепот – шепі́т, -поту; шепоті́ння; **шепотом** – по́шепки, по́шептом.
шептать – шепта́ти, шепоті́ти.
шереховатость – шерсткі́сть, -кости; шарша́вість, коструба́тість.
шереховатый – шерсткий, шарша́вий, коструба́тий.
шестигранный – шостигранча́стий, шостисті́нний.
шестимесячный – шостимі́сячний.
шестипалый – шостипа́лий.
шестьюгольник – шостику́тник, -ка.
шея (collum) – шія, -йі; (*ум.*) – шійка; **затылочная часть шеи** – в'язи, ка́рк.
шиловидный, шилообразный (styloideus) – шилува́тий, швайкува́тий; processus styloideus ossis temporalis – шилува́тий па́росток висково́ї кістки.
шина – ші́на; **положить в шину** – вшинува́ти.
шип (spina) – остю́к, -ка; spina iliaca anterior superior – переду́ній ве́рхній (горі́шній) клубовий остю́к.
шиловидный (spinosus) – остюко́вий, остюкува́тий; processus spinosus vertebrae – остюко́вий па́росток хребця́.
шипение – шипі́ння; (*о гусях, змях*) – сича́ння; (*о сале*) – шкварча́ння.
шипеть – шипі́ти; (*о змях*) – сича́ти.
шипучесть – шумлі́вість, пі́нявість, -вости.
шипучий – шумлі́вий, пі́нявий; **шипучий напиток** – шумлі́вий на́питок.
ширина – шири́на; широчі́нь, -чіні; широчина́; **шириною** – завши́ршки.
ширить, расширить – ші́рити, поши́рити; **-ться** – ші́ршати, поши́ршати.
ширма – засло́на; парава́н, -ну; (*маленькая*) – хисто́к, -стка́.
широкий (latus) – широ́кий; fascia lata – широ́ка фа́сція.
широкогрудый – широкогру́дий.

ширококостный – ширококо́стий, маслакува́тий.
широколиций – широкові́дий.
шить, сшить – ші́ти, зші́ти; поші́ти.
шитье – шиття́, пошиття́, шитво́.
шишка – гу́ля, гу́ля, моргу́ля; (*бот.*) – ші́шка, буру́лька.
шишковидный – г[г]уля́стий.
шишковидное тело (corpus s. glandula pineale) – шишкове́ ті́ло (ші́шка мозкова́).
шкала – шка́ла, -ли.
шкаф – ша́фа, ша́хва; **шкаф сушильный** – суша́рня, -ні; **шкаф вытяжной** – витяжна́ ша́фа.
шлем (galea) – шоло́м, -ма; шело́м; galea aponeurotica – апоневро́тичний шоло́м.
шнурование – шнурува́ння; **шнуровать** – шнурува́ти.
шов (sutura) – шво (шва); шва, -ви; двухэта́жный – дворя́дне шво; кисетний ш. – капшукове́ шво; костный ш. – кіс[т]не́ шво (сто́чина); круговой шов – колове́ шво; матра́чный ш. – матра́чне шво; обвивной шов (sutura circumvallata) – оповивне́ шво; осьмовидный – ві́сімча́те ш., восьмува́те ш.; скорня́жный – кушні́рське, чимба́рське шво; узловатый – вузлува́те шво; швы черепа (suturae cranii): – ве́чний шов (sutura coronalis) – ві́нцеве шво; sutura sagittalis – стрі́лкува́те (сагі́тальне) шво; sutura lambdoidea – ла́мбдува́те шво; sutura frontalis – чоло́ве (лобо́ве) шво; sutura squamosa – лускува́те шво; sutura occipitomastoidea – поті́лично-пипкове́ шво.
шок (shock) – шок, -ку; оголо́мшення.
шопот – див. “**шепот**”.
шпанская муха (lytta vesicatoria) – ма́йка; ясе́нева му́ха.
шпинат – шпина́т, -ту.
шприц – шпри́ц, -ца́; по́рскавка, при́скавка, бри́зкавка.
шрам (cicatrix) – шрам, -му; рубе́ць, -бця́; блі́зна.
штатив – штаті́в, -ву; козе́лець.
штатный – штатні́й.
шум – шум, -му; га́мір, -мору; брени́ння, шаруді́ння; **шум трения плевры** – шаруді́ння пле́ври (оле́гочні́).
шуметь (*о деревьях*) – шумі́ти; (*о людях*) – гомо́ніти.
шумный – гучні́й, бучні́й.
шумящий – шумкі́й; **шумящая гангрена** – шумка́ ганг्रे́на.
шуршание – шаруді́ння.
шуршать – шаруді́ти.

Щ

Щавелево-кислая соль – щаван, -ну; оксалат, -ту; **щавелево-кислый кальций** (calcium oxalicum) – щаван вапу (ваповий), оксалат кальція.

щавелевый (oxalicus) – щавелєвий, щавелєльний; **щавелевая кислота** (acidum oxalicum) – щавелєва кислота (щавова кислота).

щавель (Rumex acetosa) – щавелєль, -влєо; щавїй, -вію; щавá.

щадить, пощадить (*беречь*) – берегти; шанувáти; (*экономить*) – ошаджáти.

щека (bucca) – щокá, -кї; corpus adiposum buccae – товщєвє (жировє) тїло щокї.

щекотание – лóскїт, -коту; лоскотáння.

щекотать – лоскотáти.

щелок (alkali) – луг, -гу; золá, -лї.

щелочение – лужїння, луження, золїння.

щелочить – лужити, золїти.

щелочность – лугувáтїсть, -тости.

щелочный (alcalicus) – лугувáтий, лужний;

щ. раствор – лугувáтий (лужний) рóзчин.

щель (rima) – щїліна; шпáра; rima glottidis – горлянкова щїліна (голосовá щїліна); rima pudenda – половá (соромїтна) щїліна, порóги (*нар.*); **щели** (**жаберные**) **глоточные** – щїліни (зябровї) горловї; **щель глазная зародышевая** – щїліна óчна зáродкова.

щелочь (alcalium) – лугóвина, -луг.

щемить – щемїти.

щемление – щемлїння.

щепотка, щепоть – щїпка, щїпочка, пўчка.

щербина – щербїна; (*на теле*) – вїспина; (*на дереве*) – розкóлина.

щетка, щеточка – щїтка, щїточка.

щечный (buccalis) – щїчний; glandulae buccales – щїчні зáлози; **щечная область** (regio buccalis) – щїчна ділянка.

щиколотка – щїколóток, -тка; чїколóток.

щипать – щипáти; (*волосы*) – скубтї; (*жечь*) – щипáти, пектї.

щипок – ўщїп, -пу; ўщїпок, -пку; щїпка.

щипцы – щїпці, -ців; клїщі, -їв; (*для раздавливания чего-либо*) – давїльце; (*для вытаскивания гвоздей*) – обцєньки; **щипцы акушерские** – щїпці акушєрські; **наложить щ.** – наклáсти щїпці, заклїщити.

щитовидный (thyreoideus) – борлакóвий, щитовий; eminentia thyreoidea – борлак, -кá; **щитовидная железа** (glandula thyreoidea) – щитовá (борлакóва) зáлоза; isthmus gl. thyreoideae – вузинá щитовóї

(борлакóвóї) зáлози; stroma gl. thyreoideae – стрóма щитовóї зáлози; lobuli gl. thyr. – часточки борлакóвóї з.; thyreoiditis – борлакóвиця (запáлення борлакóвóї зáлози); thyreoidectomy – борлакóвїтин, вїтин борлакóвóї зáлози; thyreoidismus – див. “**тиреоидизм**”; **щитовидный хрящ** (cartilago thyreoidea) – борлакóвий (щитовий) хрящ.

щупальце – пóлапок, -пка; пóмацок; дотикáльце.

щупание – мацання, лапання.

щупать, ощупать – мацати, обмацати; лапати, облапати; **на ощупь** – на пóлап.

щурить, прищуривать глаза – щўлити, жмўрїти óчі, мрўжити.

Ю

Юг – південь; **южный** – півдєнный.

юность – мóлодїсть, -достї; мóлодошї.

юноша – юнáк, -кá; молодїк, -кá.

юношеский – юнáцький, молодєчий.

юный – юний, молодїй.

юродивость – юродївїсть, -востї; **юродивый** – юродївий, благєнький.

юродство – юрóдство, нерóзум.

ютиться – тулїтися, мостїтися.

Я

Яблоко глазное (bulbus oculi) – óчне яблукó; óчна бáнька.

яблоко Адамово (prominentia laryngea) – вїступ горлянковий; борлак, -кá; кадїк, -кá.

яблочный – яблукóвий, яблучний; **яблочная кислота** – яблукóва кислотá; яблучна кислотá.

явление – явище, -ща; з’явище.

являться, явиться – з’явлїтися, з’явїтися; показуватися, показáтися; об’явлїтися, об’явїтися.

явный – явний, видїмий, очевїдний.

ягода – ягода, ягїдка; **винная ягода** – инджїр, -пу.

ягодицы (nates) – сїдні, -їв; (*одна*) – сидня.

ягодичный (glutaeus) – сїднїчний; musculus glutaeus major – велїкий сїднїчний мўскул (м’ясєнь); musculus glutaeus minor – малїй сїднїчний мўскул.

ядерный (nucleatus) – ядєрний, ядрóвий, зернястий; **ядерная субстанция** – ядєрна, ядрóва субстáнція.

яд – отрута; отруя, -ї; трутїзнá, -ни; їд; трїйло.

ядовитость – отруйність, -ности; отрутість.
ядовитый – отруйний, отрутний, трійний, трійний; **ядовитое растение** – [о]трүй-зілля.

ядро (nucleus) – ядро, -ра; зерно, -на; зернина; **ядро желточное** – ядро жовткове; **ядро костное** – ядро (кістяне) кісткове.

ядрышко – ядерце, зернятко, зеренце.

язва (ulcus) – виразка, рана, ранка, болячка, боляк; *ulcus corneae* – виразка рогівки (виразка рогівчана); *ulcus cruris* – виразка гомілки (гомілчана); *ulcus cutaneum* – виразка (ранка) шкіурова (на шкірі); *ulcus duodenale* (duodeni) – виразка дванадцятки (дванадцятипалої кишки); *ulcus durum* – твердець, твердий шанкер; первак (пранцовий); Гунтерів шанкер; *ulcus intestinum* – виразка (ранка) кишкова, виразка в кишках; *ulcus molle* – м'якець, м'який шанкер; *ulcus oesophagi* – виразка (ранка) стравоходу (стравоходова); *ulcus palati mollis* – виразка (ранка) на піднебінні м'якому; *ulcus penis* – виразка прутнева, виразка (ранка) на прутні; *ulcus uteri* – виразка (ранка) урзова (уразу); *ulcus ventriculi rotundum* – кругла шлункова виразка; **язва сибирская** (anthrax, s. *pustula maligna*) – сибірка, телій, -ія; **язва моровая** (мор) – моровиця.

язвенный – уразковий, виразковий.

язык (lingua) – язик, -ка; *dorsum linguae* – язикова спинка (спіна); *radix linguae* – язиковий корінь; *corpus l.* – язикове тіло; *plica fimbriata* – торочкувата зморшка; *frenulum linguae* – язикова гнзудчка; *papillae filiformes* – пипки ниткуваті; *papillae conicae* – пипки конічні; *papillae fungiformes* – пипки грибкуваті; *papillae lenticulares* – сочкуваті пипки; *papillae vallatae* – пипки обваловані; *papillae foliatae* – листуваті пипки; *foramen coecum linguae* (Morgagnii) – сліпа язикова ямка (Морганієва); *ductus thyroglossus* – провід щитово-язиковий; *tonsilla lingualis* – мигдалик язиковий.

языка воспаление (glossitis) – запалення язика, язиковиця.

языкоглоточный (glosso-pharyngeus) – язиковопроликовий, язиковогорловий; *musculus glossopharyngeus* – язиково-горловий м'якул (м'ясень).

языкообразный – язиковуватий.

язычка воспаление (uvulitis) – запалення язичка, язичковиця.

язычно-небная дуга (arcus glosso-palatinus) – язиково-піднебінна дуга.

язычный (lingualis) – язиковий; *folliculi linguales* – торбинки язикові; *papillae linguales* – язикові пипки; **язычные железы** (glandulae linguales) – язикові залози; **язычная передняя железа** (glandula lingualis anterior (Blandini, Nuhni) – передня язикова залоза (Бландінова, Нунова).

язычок (uvula) – язичок, -чка; *uvula palatina* – піднебінний язичок.

яйцевидный (ovalis), **яйцеобразный** – яйцюватий, яйчастий.

яйцевой – яйцевий; **яйцевая клетка** – яйцева клітина.

яйцепровод (Фаллопиева труба) (tuba uterina Fallopii) – яйцепровід, -воду; урзова труба (Фаллопієва); **воспаление яйцепровода** (salpingitis) – яйцепровідниця, s. запалення яйцепроводу, сальпінгіт, -ту; *haematosalpinx* – крововилив в урзову трубу, гематосальпінкс; *pyosalpinx* – загніснення яйцепроводу; *hydrosalpinx* – водянка яйцепроводу, гідросальпінкс.

яйцо (ovulum) – яйце, -ця; **яйцо испорченное** – бовтун, -на; **яйцо всмятку** – яйце на м'яко, мнякенько зварене; **яйцо вкрутую** – яйце круте; **яйца abortивные** – яйця абортівні, недорозвинені.

яичко (testis) – яєчко, ядро, шулятко; (мн.) – шулята; *tunica albuginea* – білувата (біляста) оболонка (опона); *septula testis* – перетіночки яєчкові (шуляткові); *lobuli testis* – часточки яєчкові; *tubuli seminiferi contorti* – покручені сім'яні трубочки (пурочки); *tunica propria* – властива оболонка; *rete testis* (Halleri) – плетиво яєчкове (Галлерове); *ductuli efferentes testis* – вивідні яєчкові проходи; *sperma* (semen) – сім'я; *epididymis* – додаток яєчковий; *paradidymis* – прияєчко; *ductus deferens* – одвідний прохід; *ductus ejaculatorius* – прохід сім'яного випорскувача.

яичковый (testicularis) – яєчковий, шулятковий; **яичковая брюшина** (mesorchium) – яєчкова оточина.

яичник (ovarium) – яєчник, -ка; *hilus ovarii* – яєчникові ворота; *stroma ovarii* – яєчникова строма; *folliculi oophori primarii* – первісні яєчникові мішечки; *folliculi oophori vesiculosi* (Graafi) – пухирчасті яєчникові мішечки (Граафові); *margo liber* – вільний край; *extremitas uterina* – урзовий кінець; *stratum granulosum* – зернястий шар; *ligamentum ovarii proprium* – власна яєчникова зв'язка; **воспаление яичника** (oophoritis) – запалення яєчника, яєчниковиця, оофоріт.

яичниковый (ovarialis) – яєчниковий, яйни-
кóвий; **яичниковая брюшина** (meso-
varium) – яєчникова, яйникова отóчина.

Якобсонов сошниковоносовой орган [or-
ganon vomeronasalis (Jacobsoni)] – лемі-
шево-носовий óрган (Якобсóнів).

яма (fossa, fovea) – я́ма, загли́бина; fossa
subscapularis – підлопáткова загли́бина;
fossa temporalis – виско́ва загли́бина; fos-
sa venae cavae – я́ма ду́плáвої вéни; fovea
triangularis – трику́тня я́ма.

ямка, ямочка (fossula, foveola) – я́мка, загли́-
бинка; foveolae gastricae – шлункóві я́мки.

янтарный – бурштино́вий; **янтарная кис-
лота** – бурштино́ва кислота́.

янтарь – бурштíн, -ну.

яремный (jugularis) – яре́мний; vena ju-
gularis interna – вну́трішня (середóва)
яре́мна вéна; vena jugularis externa – на-
дві́рня (зо́внішня) яре́мна вéна.

яркий – яскра́вий.

яростный – шале́ний, лю́тий, скаже́ний.

ярость – лю́тість, -тости; шале́нство, шал,
-лу; **прийти в ярость** – розлютува́тися,
посатані́ти.

ясли – я́сла (ясе́л); **детские ясли** – дитя́чі
я́сла, за́хисток дитя́чий.

ясновидение – ясновиді́ння.

ясновидящий, ясновидец – яснові́да,
яснові́дець, -дця; ясновидю́чий.

ясность – я́сність, -ности; вира́зність.

ясный – я́сний, зрозу́мілий, вира́зний.

ячейка (alveola) – ду́чка, чару́н[п]ка; alveoli
dentales – зубні дучкі́.

ячеистый (alveolaris) – дучко́вий; pars
areolaris mandibulae – дучко́ва части́на
ни́жньої (до́лішньої) щéлепи.

ячменный – ячмі́нний, я́чний.

ячмень – ячмі́нь, -ме́ню; hordeolum – яч-
мі́нь; chalazion – халяз[ц]іо́н, ячмі́нець.

ящер (ящур) (болезнь у скота) – ящур, -ра;
слині́вка.

ящик – скрі́ня, скрі́нька; **картонный
ящик** – шаба́ту́рка.